ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ **Αρ. Φύλλου 105**

10 Ιουνίου 2008

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 3666

Κύρωση και εφαρμογή της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών κατά της Διαφθοράς και αντικατάσταση συναφών διατάξεων του Ποινικού Κώδικα

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

Άρθρο πρώτο

Κυρώνεται και έχει την ισχύ, που ορίζει η παρ. 1 του άρθρου 28 του Συντάγματος, η Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών κατά της Διαφθοράς που υιοθετήθηκε από τη Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών στη Νέα Υόρκη στις 31 Οκτωβρίου 2003, το κείμενο της οποίας σε πρωτότυπο στην αγγλική και γαλλική γλώσσα και σε μετάφραση στην ελληνική έχει ως εξής:

United Nations Convention against Corruption

Preamble

The States Parties to this Convention,

Concerned about the seriousness of problems and threats posed by corruption to the stability and security of societies, undermining the institutions and values of democracy, ethical values and justice and jeopardizing sustainable development and the rule of law,

Concerned also about the links between corruption and other forms of crime, in particular organized crime and economic crime, including money-laundering,

Concerned further about cases of corruption that involve vast quantities of assets, which may constitute a substantial proportion of the resources of States, and that threaten the political stability and sustainable development of those States,

Convinced that corruption is no longer a local matter but a transnational phenomenon that affects all societies and economies, making international cooperation to prevent and control it essential,

Convinced also that a comprehensive and multidisciplinary approach is required to prevent and combat corruption effectively,

Convinced further that the availability of technical assistance can play an important role in enhancing the ability of States, including by strengthening capacity and by institution-building, to prevent and combat corruption effectively,

Convinced that the illicit acquisition of personal wealth can be particularly damaging to democratic institutions, national economies and the rule of law,

Determined to prevent, detect and deter in a more effective manner international transfers of illicitly acquired assets and to strengthen international cooperation in asset recovery,

Acknowledging the fundamental principles of due process of law in criminal proceedings and in civil or administrative proceedings to adjudicate property rights,

Bearing in mind that the prevention and eradication of corruption is a responsibility of all States and that they must cooperate with one another, with the support and involvement of individuals and groups outside the public sector, such as civil society, non-governmental organizations and community-based organizations, if their efforts in this area are to be effective,

Bearing also in mind the principles of proper management of public affairs and public property, fairness, responsibility and equality before the law and the need to safeguard integrity and to foster a culture of rejection of corruption,

Commending the work of the Commission on Crime Prevention and Criminal Justice and the United Nations Office on Drugs and Crime in preventing and combating corruption,

Recalling the work carried out by other international and regional organizations in this field, including the activities of the African Union, the Council of Europe, the Customs Cooperation Council (also known as the World Customs Organization), the European Union, the League of Arab States, the Organisation for Economic Cooperation and Development and the Organization of American States,

Taking note with appreciation of multilateral instruments to prevent and combat corruption, including, inter alia, the Inter-American Convention against Corruption, adopted by the Organization of American States on 29 March 1996,[1] the Convention on the Fight against Corruption involving Officials of the European Communities or Officials of Member States of the European Union, adopted by the Council of the European Union on 26 May 1997,[2] the Convention on Combating Bribery of Foreign Public Officials in International Business Transactions, adopted by the Organisation for Economic Cooperation and Development on 21 November 1997,[3] the Criminal Law Convention on Corruption, adopted by the Committee of Ministers of the Council of Europe on 27 January 1999,[4] the Civil Law Convention on Corruption, adopted by the Committee of Ministers of the Council of Europe on 4 November 1999,[5] and the African Union Convention on Preventing and Combating Corruption, adopted by the Heads of State and Government of the African Union on 12 July 2003,

Welcoming the entry into force on 29 September 2003 of the United Nations Convention against Transnational Organized Crime,[6]

Have agreed as follows:

Chapter I
General provisions

Article 1
Statement of purpose

The purposes of this Convention are:

(a) To promote and strengthen measures to prevent and combat corruption more efficiently and effectively;

(b) To promote, facilitate and support international cooperation and technical assistance in the prevention of and fight against corruption, including in asset recovery;

(c) To promote integrity, accountability and proper management of public affairs and public property.

---

[1] See E/1996/99.
[2] *Official Journal of the European Communities*, C 195, 25 June 1997.
[3] See *Corruption and Integrity Improvement Initiatives in Developing Countries* (United Nations publication, Sales No. E.98.III.B.18).
[4] Council of Europe, *European Treaty Series*, No. 173.
[5] Ibid., No. 174.
[6] General Assembly resolution 55/25, annex I.

Article 2
Use of terms

For the purposes of this Convention:

(a) "Public official" shall mean: (i) any person holding a legislative, executive, administrative or judicial office of a State Party, whether appointed or elected, whether permanent or temporary, whether paid or unpaid, irrespective of that person's seniority; (ii) any other person who performs a public function, including for a public agency or public enterprise, or provides a public service, as defined in the domestic law of the State Party and as applied in the pertinent area of law of that State Party; (iii) any other person defined as a "public official" in the domestic law of a State Party. However, for the purpose of some specific measures contained in chapter II of this Convention, "public official" may mean any person who performs a public function or provides a public service as defined in the domestic law of the State Party and as applied in the pertinent area of law of that State Party;

(b) "Foreign public official" shall mean any person holding a legislative, executive, administrative or judicial office of a foreign country, whether appointed or elected; and any person exercising a public function for a foreign country, including for a public agency or public enterprise;

(c) "Official of a public international organization" shall mean an international civil servant or any person who is authorized by such an organization to act on behalf of that organization;

(d) "Property" shall mean assets of every kind, whether corporeal or incorporeal, movable or immovable, tangible or intangible, and legal documents or instruments evidencing title to or interest in such assets;

(e) "Proceeds of crime" shall mean any property derived from or obtained, directly or indirectly, through the commission of an offence;

(f) "Freezing" or "seizure" shall mean temporarily prohibiting the transfer, conversion, disposition or movement of property or temporarily assuming custody or control of property on the basis of an order issued by a court or other competent authority;

(g) "Confiscation", which includes forfeiture where applicable, shall mean the permanent deprivation of property by order of a court or other competent authority;

(h) "Predicate offence" shall mean any offence as a result of which proceeds have been generated that may become the subject of an offence as defined in article 23 of this Convention;

(i) "Controlled delivery" shall mean the technique of allowing illicit or suspect consignments to pass out of, through or into the territory of one or more States, with the knowledge and under the supervision of their competent authorities, with a view to the investigation of an offence and the identification of persons involved in the commission of the offence.

Article 3
Scope of application

1. This Convention shall apply, in accordance with its terms, to the prevention, investigation and prosecution of corruption and to the freezing, seizure, confiscation and return of the proceeds of offences established in accordance with this Convention.

2. For the purposes of implementing this Convention, it shall not be necessary, except as otherwise stated herein, for the offences set forth in it to result in damage or harm to state property.

Article 4
Protection of sovereignty

1. States Parties shall carry out their obligations under this Convention in a manner consistent with the principles of sovereign equality and territorial integrity of States and that of non-intervention in the domestic affairs of other States.

2. Nothing in this Convention shall entitle a State Party to undertake in the territory of another State the exercise of jurisdiction and performance of functions that are reserved exclusively for the authorities of that other State by its domestic law.

Chapter II
Preventive measures

Article 5
Preventive anti-corruption policies and practices

1. Each State Party shall, in accordance with the fundamental principles of its legal system, develop and implement or maintain effective, coordinated anti-corruption policies that promote the participation of society and reflect the principles of the rule of law, proper management of public affairs and public property, integrity, transparency and accountability.

2. Each State Party shall endeavour to establish and promote effective practices aimed at the prevention of corruption.

3. Each State Party shall endeavour to periodically evaluate relevant legal instruments and administrative measures with a view to determining their adequacy to prevent and fight corruption.

4. States Parties shall, as appropriate and in accordance with the fundamental principles of their legal system, collaborate with each other and with relevant international and regional organizations in promoting and developing the measures referred to in this article. That collaboration may include participation in international programmes and projects aimed at the prevention of corruption.

Article 6
Preventive anti-corruption body or bodies

1. Each State Party shall, in accordance with the fundamental principles of its legal system, ensure the existence of a body or bodies, as appropriate, that prevent corruption by such means as:

(a) Implementing the policies referred to in article 5 of this Convention and, where appropriate, overseeing and coordinating the implementation of those policies;

(b) Increasing and disseminating knowledge about the prevention of corruption.

2. Each State Party shall grant the body or bodies referred to in paragraph 1 of this article the necessary independence, in accordance with the fundamental principles of its legal system, to enable the body or bodies to carry out its or their functions effectively and free from any undue influence. The necessary material resources and specialized staff, as well as the training that such staff may require to carry out their functions, should be provided.

3. Each State Party shall inform the Secretary-General of the United Nations of the name and address of the authority or authorities that may assist other States Parties in developing and implementing specific measures for the prevention of corruption.

Article 7
Public sector

1. Each State Party shall, where appropriate and in accordance with the fundamental principles of its legal system, endeavour to adopt, maintain and strengthen systems for the recruitment, hiring, retention, promotion and retirement of civil servants and, where appropriate, other non-elected public officials:

(a) That are based on principles of efficiency, transparency and objective criteria such as merit, equity and aptitude;

(b) That include adequate procedures for the selection and training of individuals for public positions considered especially vulnerable to corruption and the rotation, where appropriate, of such individuals to other positions;

(c) That promote adequate remuneration and equitable pay scales, taking into account the level of economic development of the State Party;

(d) That promote education and training programmes to enable them to meet the requirements for the correct, honourable and proper performance of public functions and that provide them with specialized and appropriate training to enhance their awareness of the risks of corruption inherent in the performance of their functions. Such programmes may make reference to codes or standards of conduct in applicable areas.

2. Each State Party shall also consider adopting appropriate legislative and administrative measures, consistent with the objectives of this Convention and in accordance with the fundamental principles of its domestic law, to prescribe criteria concerning candidature for and election to public office.

3. Each State Party shall also consider taking appropriate legislative and administrative measures, consistent with the objectives of this Convention and in accordance with the fundamental principles of its domestic law, to enhance transparency in the funding of candidatures for elected public office and, where applicable, the funding of political parties.

4. Each State Party shall, in accordance with the fundamental principles of its domestic law, endeavour to adopt, maintain and strengthen systems that promote transparency and prevent conflicts of interest.

Article 8
Codes of conduct for public officials

1. In order to fight corruption, each State Party shall promote, inter alia, integrity, honesty and responsibility among its public officials, in accordance with the fundamental principles of its legal system.

2. In particular, each State Party shall endeavour to apply, within its own institutional and legal systems, codes or standards of conduct for the correct, honourable and proper performance of public functions.

3. For the purposes of implementing the provisions of this article, each State Party shall, where appropriate and in accordance with the fundamental principles of its legal system, take note of the relevant initiatives of regional, interregional and multilateral organizations, such as the International Code of Conduct for Public Officials contained in the annex to General Assembly resolution 51/59 of 12 December 1996.

4. Each State Party shall also consider, in accordance with the fundamental principles of its domestic law, establishing measures and systems to facilitate the reporting by public officials of acts of corruption to appropriate authorities, when such acts come to their notice in the performance of their functions.

5. Each State Party shall endeavour, where appropriate and in accordance with the fundamental principles of its domestic law, to establish measures and systems requiring public officials to make declarations to appropriate authorities regarding, inter alia, their outside activities, employment, investments, assets and substantial gifts or benefits from which a conflict of interest may result with respect to their functions as public officials.

6. Each State Party shall consider taking, in accordance with the fundamental principles of its domestic law, disciplinary or other measures against public officials who violate the codes or standards established in accordance with this article.

Article 9
Public procurement and management of public finances

1. Each State Party shall, in accordance with the fundamental principles of its legal system, take the necessary steps to establish appropriate systems of procurement, based on transparency, competition and objective criteria in decision-making, that are effective, inter alia, in preventing corruption. Such systems, which may take into account appropriate threshold values in their application, shall address, inter alia:

(a) The public distribution of information relating to procurement procedures and contracts, including information on invitations to tender and relevant or pertinent information on the award of contracts, allowing potential tenderers sufficient time to prepare and submit their tenders;

(b) The establishment, in advance, of conditions for participation, including selection and award criteria and tendering rules, and their publication;

(c) The use of objective and predetermined criteria for public procurement decisions, in order to facilitate the subsequent verification of the correct application of the rules or procedures;

(d) An effective system of domestic review, including an effective system of appeal, to ensure legal recourse and remedies in the event that the rules or procedures established pursuant to this paragraph are not followed;

(e) Where appropriate, measures to regulate matters regarding personnel responsible for procurement, such as declaration of interest in particular public procurements, screening procedures and training requirements.

2. Each State Party shall, in accordance with the fundamental principles of its legal system, take appropriate measures to promote transparency and accountability in the management of public finances. Such measures shall encompass, inter alia:

(a) Procedures for the adoption of the national budget;

(b) Timely reporting on revenue and expenditure;

(c) A system of accounting and auditing standards and related oversight;

(d) Effective and efficient systems of risk management and internal control; and

(e) Where appropriate, corrective action in the case of failure to comply with the requirements established in this paragraph.

3. Each State Party shall take such civil and administrative measures as may be necessary, in accordance with the fundamental principles of its domestic law, to preserve the integrity of accounting books, records, financial statements or other documents related to public expenditure and revenue and to prevent the falsification of such documents.

Article 10
Public reporting

Taking into account the need to combat corruption, each State Party shall, in accordance with the fundamental principles of its domestic law, take such measures as may be necessary to enhance transparency in its public administration, including with regard to its organization, functioning and decision-making processes, where appropriate. Such measures may include, inter alia:

(a) Adopting procedures or regulations allowing members of the general public to obtain, where appropriate, information on the organization, functioning and decision-making processes of its public administration and, with due regard for the protection of privacy and personal data, on decisions and legal acts that concern members of the public;

(b) Simplifying administrative procedures, where appropriate, in order to facilitate public access to the competent decision-making authorities; and

(c) Publishing information, which may include periodic reports on the risks of corruption in its public administration.

Article 11
Measures relating to the judiciary and prosecution services

1. Bearing in mind the independence of the judiciary and its crucial role in combating corruption, each State Party shall, in accordance with the fundamental principles of its legal system and without prejudice to judicial independence, take measures to strengthen integrity and to prevent opportunities for corruption among members of the judiciary. Such measures may include rules with respect to the conduct of members of the judiciary.

2. Measures to the same effect as those taken pursuant to paragraph 1 of this article may be introduced and applied within the prosecution service in those States Parties where it does not form part of the judiciary but enjoys independence similar to that of the judicial service.

Article 12
Private sector

1. Each State Party shall take measures, in accordance with the fundamental principles of its domestic law, to prevent corruption involving the private sector, enhance accounting and auditing standards in the private sector and, where appropriate, provide effective, proportionate and dissuasive civil, administrative or criminal penalties for failure to comply with such measures.

2. Measures to achieve these ends may include, inter alia:

(a) Promoting cooperation between law enforcement agencies and relevant private entities;

(b) Promoting the development of standards and procedures designed to safeguard the integrity of relevant private entities, including codes of conduct for the correct, honourable and proper performance of the activities of business and all relevant professions and the prevention of conflicts of interest, and for the promotion of the use of good commercial practices among businesses and in the contractual relations of businesses with the State;

(c) Promoting transparency among private entities, including, where appropriate, measures regarding the identity of legal and natural persons involved in the establishment and management of corporate entities;

(d) Preventing the misuse of procedures regulating private entities, including procedures regarding subsidies and licences granted by public authorities for commercial activities;

(e) Preventing conflicts of interest by imposing restrictions, as appropriate and for a reasonable period of time, on the professional activities of former public officials or on the employment of public officials by the private sector after their resignation or retirement, where such activities or employment relate directly to the functions held or supervised by those public officials during their tenure;

(f) Ensuring that private enterprises, taking into account their structure and size, have sufficient internal auditing controls to assist in preventing and detecting acts of corruption and that the accounts and required financial statements of such private enterprises are subject to appropriate auditing and certification procedures.

3. In order to prevent corruption, each State Party shall take such measures as may be necessary, in accordance with its domestic laws and regulations regarding the maintenance of books and records, financial statement disclosures and accounting and auditing standards, to prohibit the following acts carried out for the purpose of committing any of the offences established in accordance with this Convention:

(a) The establishment of off-the-books accounts;

(b) The making of off-the-books or inadequately identified transactions;

(c) The recording of non-existent expenditure;

(d) The entry of liabilities with incorrect identification of their objects;

(e) The use of false documents; and

(f) The intentional destruction of bookkeeping documents earlier than foreseen by the law.

4. Each State Party shall disallow the tax deductibility of expenses that constitute bribes, the latter being one of the constituent elements of the offences established in accordance with articles 15 and 16 of this Convention and, where appropriate, other expenses incurred in furtherance of corrupt conduct.

Article 13
Participation of society

1. Each State Party shall take appropriate measures, within its means and in accordance with fundamental principles of its domestic law, to promote the active participation of individuals and groups outside the public sector, such as civil society, non-governmental organizations and community-based organizations, in the prevention of and the fight against corruption and to raise public awareness regarding the existence, causes and gravity of and the threat posed by corruption. This participation should be strengthened by such measures as:

(a) Enhancing the transparency of and promoting the contribution of the public to decision-making processes;

(b) Ensuring that the public has effective access to information;

(c) Undertaking public information activities that contribute to non-tolerance of corruption, as well as public education programmes, including school and university curricula;

(d) Respecting, promoting and protecting the freedom to seek, receive, publish and disseminate information concerning corruption. That freedom may be subject to certain restrictions, but these shall only be such as are provided for by law and are necessary:

(i) For respect of the rights or reputations of others;

(ii) For the protection of national security or *ordre public* or of public health or morals.

2. Each State Party shall take appropriate measures to ensure that the relevant anti-corruption bodies referred to in this Convention are known to the public and shall provide access to such bodies, where appropriate, for the reporting, including anonymously, of any incidents that may be considered to constitute an offence established in accordance with this Convention.

Article 14
Measures to prevent money-laundering

1. Each State Party shall:

(a) Institute a comprehensive domestic regulatory and supervisory regime for banks and non-bank financial institutions, including natural or legal persons that provide formal or informal services for the transmission of money or value and, where appropriate, other bodies particularly susceptible to money-laundering, within its competence, in order to deter and detect all forms of money-laundering, which regime shall emphasize requirements for customer and, where appropriate, beneficial owner identification, record-keeping and the reporting of suspicious transactions;

(b) Without prejudice to article 46 of this Convention, ensure that administrative, regulatory, law enforcement and other authorities dedicated to combating money-laundering (including, where appropriate under domestic law, judicial authorities) have the ability to cooperate and exchange information at the national and international levels within the conditions prescribed by its domestic law and, to that end, shall consider the establishment of a financial intelligence unit to serve as a national centre for the collection, analysis and dissemination of information regarding potential money-laundering.

2. States Parties shall consider implementing feasible measures to detect and monitor the movement of cash and appropriate negotiable instruments across their borders, subject to safeguards to ensure proper use of information and without impeding in any way the movement of legitimate capital. Such measures may include a requirement that individuals and businesses report the cross-border transfer of substantial quantities of cash and appropriate negotiable instruments.

3. States Parties shall consider implementing appropriate and feasible measures to require financial institutions, including money remitters:

(a) To include on forms for the electronic transfer of funds and related messages accurate and meaningful information on the originator;

(b) To maintain such information throughout the payment chain; and

(c) To apply enhanced scrutiny to transfers of funds that do not contain complete information on the originator.

4. In establishing a domestic regulatory and supervisory regime under the terms of this article, and without prejudice to any other article of this Convention, States Parties are called upon to use as a guideline the relevant initiatives of regional, interregional and multilateral organizations against money-laundering.

5. States Parties shall endeavour to develop and promote global, regional, subregional and bilateral cooperation among judicial, law enforcement and financial regulatory authorities in order to combat money-laundering.

Chapter III
Criminalization and law enforcement

Article 15
Bribery of national public officials

Each State Party shall adopt such legislative and other measures as may be necessary to establish as criminal offences, when committed intentionally:

(a) The promise, offering or giving, to a public official, directly or indirectly, of an undue advantage, for the official himself or herself or another person or entity, in order that the official act or refrain from acting in the exercise of his or her official duties;

(b) The solicitation or acceptance by a public official, directly or indirectly, of an undue advantage, for the official himself or herself or another person or entity, in order that the official act or refrain from acting in the exercise of his or her official duties.

Article 16
Bribery of foreign public officials and officials of public international organizations

1. Each State Party shall adopt such legislative and other measures as may be necessary to establish as a criminal offence, when committed intentionally, the promise, offering or giving to a foreign public official or an official of a public international organization, directly or indirectly, of an undue advantage, for the official himself or herself or another person or entity, in order that the official act or refrain from acting in the exercise of his or her official duties, in order to obtain or retain business or other undue advantage in relation to the conduct of international business.

2. Each State Party shall consider adopting such legislative and other measures as may be necessary to establish as a criminal offence, when committed intentionally, the solicitation or acceptance by a foreign public official or an official of a public international organization, directly or indirectly, of an undue advantage, for the official himself or herself or another person or entity, in order that the official act or refrain from acting in the exercise of his or her official duties.

Article 17
Embezzlement, misappropriation or other diversion of property by a public official

Each State Party shall adopt such legislative and other measures as may be necessary to establish as criminal offences, when committed intentionally, the embezzlement, misappropriation or other diversion by a public official for his or her benefit or for the benefit of another person or entity, of any property, public or

private funds or securities or any other thing of value entrusted to the public official by virtue of his or her position.

Article 18
Trading in influence

Each State Party shall consider adopting such legislative and other measures as may be necessary to establish as criminal offences, when committed intentionally:

(a) The promise, offering or giving to a public official or any other person, directly or indirectly, of an undue advantage in order that the public official or the person abuse his or her real or supposed influence with a view to obtaining from an administration or public authority of the State Party an undue advantage for the original instigator of the act or for any other person;

(b) The solicitation or acceptance by a public official or any other person, directly or indirectly, of an undue advantage for himself or herself or for another person in order that the public official or the person abuse his or her real or supposed influence with a view to obtaining from an administration or public authority of the State Party an undue advantage.

Article 19
Abuse of functions

Each State Party shall consider adopting such legislative and other measures as may be necessary to establish as a criminal offence, when committed intentionally, the abuse of functions or position, that is, the performance of or failure to perform an act, in violation of laws, by a public official in the discharge of his or her functions, for the purpose of obtaining an undue advantage for himself or herself or for another person or entity.

Article 20
Illicit enrichment

Subject to its constitution and the fundamental principles of its legal system, each State Party shall consider adopting such legislative and other measures as may be necessary to establish as a criminal offence, when committed intentionally, illicit enrichment, that is, a significant increase in the assets of a public official that he or she cannot reasonably explain in relation to his or her lawful income.

Article 21
Bribery in the private sector

Each State Party shall consider adopting such legislative and other measures as may be necessary to establish as criminal offences, when committed intentionally in the course of economic, financial or commercial activities:

(a) The promise, offering or giving, directly or indirectly, of an undue advantage to any person who directs or works, in any capacity, for a private sector entity, for the person himself or herself or for another person, in order that he or she, in breach of his or her duties, act or refrain from acting;

(b) The solicitation or acceptance, directly or indirectly, of an undue advantage by any person who directs or works, in any capacity, for a private sector

entity, for the person himself or herself or for another person, in order that he or she, in breach of his or her duties, act or refrain from acting.

Article 22
Embezzlement of property in the private sector

Each State Party shall consider adopting such legislative and other measures as may be necessary to establish as a criminal offence, when committed intentionally in the course of economic, financial or commercial activities, embezzlement by a person who directs or works, in any capacity, in a private sector entity of any property, private funds or securities or any other thing of value entrusted to him or her by virtue of his or her position.

Article 23
Laundering of proceeds of crime

1. Each State Party shall adopt, in accordance with fundamental principles of its domestic law, such legislative and other measures as may be necessary to establish as criminal offences, when committed intentionally:

(a) (i) The conversion or transfer of property, knowing that such property is the proceeds of crime, for the purpose of concealing or disguising the illicit origin of the property or of helping any person who is involved in the commission of the predicate offence to evade the legal consequences of his or her action;

(ii) The concealment or disguise of the true nature, source, location, disposition, movement or ownership of or rights with respect to property, knowing that such property is the proceeds of crime;

(b) Subject to the basic concepts of its legal system:

(i) The acquisition, possession or use of property, knowing, at the time of receipt, that such property is the proceeds of crime;

(ii) Participation in, association with or conspiracy to commit, attempts to commit and aiding, abetting, facilitating and counselling the commission of any of the offences established in accordance with this article.

2. For purposes of implementing or applying paragraph 1 of this article:

(a) Each State Party shall seek to apply paragraph 1 of this article to the widest range of predicate offences;

(b) Each State Party shall include as predicate offences at a minimum a comprehensive range of criminal offences established in accordance with this Convention;

(c) For the purposes of subparagraph (b) above, predicate offences shall include offences committed both within and outside the jurisdiction of the State Party in question. However, offences committed outside the jurisdiction of a State Party shall constitute predicate offences only when the relevant conduct is a criminal offence under the domestic law of the State where it is committed and would be a criminal offence under the domestic law of the State Party implementing or applying this article had it been committed there;

(d) Each State Party shall furnish copies of its laws that give effect to this article and of any subsequent changes to such laws or a description thereof to the Secretary-General of the United Nations;

(e) If required by fundamental principles of the domestic law of a State Party, it may be provided that the offences set forth in paragraph 1 of this article do not apply to the persons who committed the predicate offence.

Article 24
Concealment

Without prejudice to the provisions of article 23 of this Convention, each State Party shall consider adopting such legislative and other measures as may be necessary to establish as a criminal offence, when committed intentionally after the commission of any of the offences established in accordance with this Convention without having participated in such offences, the concealment or continued retention of property when the person involved knows that such property is the result of any of the offences established in accordance with this Convention.

Article 25
Obstruction of justice

Each State Party shall adopt such legislative and other measures as may be necessary to establish as criminal offences, when committed intentionally:

(a) The use of physical force, threats or intimidation or the promise, offering or giving of an undue advantage to induce false testimony or to interfere in the giving of testimony or the production of evidence in a proceeding in relation to the commission of offences established in accordance with this Convention;

(b) The use of physical force, threats or intimidation to interfere with the exercise of official duties by a justice or law enforcement official in relation to the commission of offences established in accordance with this Convention. Nothing in this subparagraph shall prejudice the right of States Parties to have legislation that protects other categories of public official.

Article 26
Liability of legal persons

1. Each State Party shall adopt such measures as may be necessary, consistent with its legal principles, to establish the liability of legal persons for participation in the offences established in accordance with this Convention.

2. Subject to the legal principles of the State Party, the liability of legal persons may be criminal, civil or administrative.

3. Such liability shall be without prejudice to the criminal liability of the natural persons who have committed the offences.

4. Each State Party shall, in particular, ensure that legal persons held liable in accordance with this article are subject to effective, proportionate and dissuasive criminal or non-criminal sanctions, including monetary sanctions.

Article 27
Participation and attempt

1. Each State Party shall adopt such legislative and other measures as may be necessary to establish as a criminal offence, in accordance with its domestic law, participation in any capacity such as an accomplice, assistant or instigator in an offence established in accordance with this Convention.

2. Each State Party may adopt such legislative and other measures as may be necessary to establish as a criminal offence, in accordance with its domestic law, any attempt to commit an offence established in accordance with this Convention.

3. Each State Party may adopt such legislative and other measures as may be necessary to establish as a criminal offence, in accordance with its domestic law, the preparation for an offence established in accordance with this Convention.

Article 28
Knowledge, intent and purpose as elements of an offence

Knowledge, intent or purpose required as an element of an offence established in accordance with this Convention may be inferred from objective factual circumstances.

Article 29
Statute of limitations

Each State Party shall, where appropriate, establish under its domestic law a long statute of limitations period in which to commence proceedings for any offence established in accordance with this Convention and establish a longer statute of limitations period or provide for the suspension of the statute of limitations where the alleged offender has evaded the administration of justice.

Article 30
Prosecution, adjudication and sanctions

1. Each State Party shall make the commission of an offence established in accordance with this Convention liable to sanctions that take into account the gravity of that offence.

2. Each State Party shall take such measures as may be necessary to establish or maintain, in accordance with its legal system and constitutional principles, an appropriate balance between any immunities or jurisdictional privileges accorded to its public officials for the performance of their functions and the possibility, when necessary, of effectively investigating, prosecuting and adjudicating offences established in accordance with this Convention.

3. Each State Party shall endeavour to ensure that any discretionary legal powers under its domestic law relating to the prosecution of persons for offences established in accordance with this Convention are exercised to maximize the effectiveness of law enforcement measures in respect of those offences and with due regard to the need to deter the commission of such offences.

4. In the case of offences established in accordance with this Convention, each State Party shall take appropriate measures, in accordance with its domestic

law and with due regard to the rights of the defence, to seek to ensure that conditions imposed in connection with decisions on release pending trial or appeal take into consideration the need to ensure the presence of the defendant at subsequent criminal proceedings.

5. Each State Party shall take into account the gravity of the offences concerned when considering the eventuality of early release or parole of persons convicted of such offences.

6. Each State Party, to the extent consistent with the fundamental principles of its legal system, shall consider establishing procedures through which a public official accused of an offence established in accordance with this Convention may, where appropriate, be removed, suspended or reassigned by the appropriate authority, bearing in mind respect for the principle of the presumption of innocence.

7. Where warranted by the gravity of the offence, each State Party, to the extent consistent with the fundamental principles of its legal system, shall consider establishing procedures for the disqualification, by court order or any other appropriate means, for a period of time determined by its domestic law, of persons convicted of offences established in accordance with this Convention from:

(a) Holding public office; and

(b) Holding office in an enterprise owned in whole or in part by the State.

8. Paragraph 1 of this article shall be without prejudice to the exercise of disciplinary powers by the competent authorities against civil servants.

9. Nothing contained in this Convention shall affect the principle that the description of the offences established in accordance with this Convention and of the applicable legal defences or other legal principles controlling the lawfulness of conduct is reserved to the domestic law of a State Party and that such offences shall be prosecuted and punished in accordance with that law.

10. States Parties shall endeavour to promote the reintegration into society of persons convicted of offences established in accordance with this Convention.

Article 31
Freezing, seizure and confiscation

1. Each State Party shall take, to the greatest extent possible within its domestic legal system, such measures as may be necessary to enable confiscation of:

(a) Proceeds of crime derived from offences established in accordance with this Convention or property the value of which corresponds to that of such proceeds;

(b) Property, equipment or other instrumentalities used in or destined for use in offences established in accordance with this Convention.

2. Each State Party shall take such measures as may be necessary to enable the identification, tracing, freezing or seizure of any item referred to in paragraph 1 of this article for the purpose of eventual confiscation.

3. Each State Party shall adopt, in accordance with its domestic law, such legislative and other measures as may be necessary to regulate the administration by

the competent authorities of frozen, seized or confiscated property covered in paragraphs 1 and 2 of this article.

4. If such proceeds of crime have been transformed or converted, in part or in full, into other property, such property shall be liable to the measures referred to in this article instead of the proceeds.

5. If such proceeds of crime have been intermingled with property acquired from legitimate sources, such property shall, without prejudice to any powers relating to freezing or seizure, be liable to confiscation up to the assessed value of the intermingled proceeds.

6. Income or other benefits derived from such proceeds of crime, from property into which such proceeds of crime have been transformed or converted or from property with which such proceeds of crime have been intermingled shall also be liable to the measures referred to in this article, in the same manner and to the same extent as proceeds of crime.

7. For the purpose of this article and article 55 of this Convention, each State Party shall empower its courts or other competent authorities to order that bank, financial or commercial records be made available or seized. A State Party shall not decline to act under the provisions of this paragraph on the ground of bank secrecy.

8. States Parties may consider the possibility of requiring that an offender demonstrate the lawful origin of such alleged proceeds of crime or other property liable to confiscation, to the extent that such a requirement is consistent with the fundamental principles of their domestic law and with the nature of judicial and other proceedings.

9. The provisions of this article shall not be so construed as to prejudice the rights of bona fide third parties.

10. Nothing contained in this article shall affect the principle that the measures to which it refers shall be defined and implemented in accordance with and subject to the provisions of the domestic law of a State Party.

Article 32

Protection of witnesses, experts and victims

1. Each State Party shall take appropriate measures in accordance with its domestic legal system and within its means to provide effective protection from potential retaliation or intimidation for witnesses and experts who give testimony concerning offences established in accordance with this Convention and, as appropriate, for their relatives and other persons close to them.

2. The measures envisaged in paragraph 1 of this article may include, inter alia, without prejudice to the rights of the defendant, including the right to due process:

(a) Establishing procedures for the physical protection of such persons, such as, to the extent necessary and feasible, relocating them and permitting, where appropriate, non-disclosure or limitations on the disclosure of information concerning the identity and whereabouts of such persons;

(b) Providing evidentiary rules to permit witnesses and experts to give testimony in a manner that ensures the safety of such persons, such as permitting testimony to be given through the use of communications technology such as video or other adequate means.

3. States Parties shall consider entering into agreements or arrangements with other States for the relocation of persons referred to in paragraph 1 of this article.

4. The provisions of this article shall also apply to victims insofar as they are witnesses.

5. Each State Party shall, subject to its domestic law, enable the views and concerns of victims to be presented and considered at appropriate stages of criminal proceedings against offenders in a manner not prejudicial to the rights of the defence.

Article 33
Protection of reporting persons

Each State Party shall consider incorporating into its domestic legal system appropriate measures to provide protection against any unjustified treatment for any person who reports in good faith and on reasonable grounds to the competent authorities any facts concerning offences established in accordance with this Convention.

Article 34
Consequences of acts of corruption

With due regard to the rights of third parties acquired in good faith, each State Party shall take measures, in accordance with the fundamental principles of its domestic law, to address consequences of corruption. In this context, States Parties may consider corruption a relevant factor in legal proceedings to annul or rescind a contract, withdraw a concession or other similar instrument or take any other remedial action.

Article 35
Compensation for damage

Each State Party shall take such measures as may be necessary, in accordance with principles of its domestic law, to ensure that entities or persons who have suffered damage as a result of an act of corruption have the right to initiate legal proceedings against those responsible for that damage in order to obtain compensation.

Article 36
Specialized authorities

Each State Party shall, in accordance with the fundamental principles of its legal system, ensure the existence of a body or bodies or persons specialized in combating corruption through law enforcement. Such body or bodies or persons shall be granted the necessary independence, in accordance with the fundamental principles of the legal system of the State Party, to be able to carry out their

functions effectively and without any undue influence. Such persons or staff of such body or bodies should have the appropriate training and resources to carry out their tasks.

Article 37
Cooperation with law enforcement authorities

1. Each State Party shall take appropriate measures to encourage persons who participate or who have participated in the commission of an offence established in accordance with this Convention to supply information useful to competent authorities for investigative and evidentiary purposes and to provide factual, specific help to competent authorities that may contribute to depriving offenders of the proceeds of crime and to recovering such proceeds.

2. Each State Party shall consider providing for the possibility, in appropriate cases, of mitigating punishment of an accused person who provides substantial cooperation in the investigation or prosecution of an offence established in accordance with this Convention.

3. Each State Party shall consider providing for the possibility, in accordance with fundamental principles of its domestic law, of granting immunity from prosecution to a person who provides substantial cooperation in the investigation or prosecution of an offence established in accordance with this Convention.

4. Protection of such persons shall be, mutatis mutandis, as provided for in article 32 of this Convention.

5. Where a person referred to in paragraph 1 of this article located in one State Party can provide substantial cooperation to the competent authorities of another State Party, the States Parties concerned may consider entering into agreements or arrangements, in accordance with their domestic law, concerning the potential provision by the other State Party of the treatment set forth in paragraphs 2 and 3 of this article.

Article 38
Cooperation between national authorities

Each State Party shall take such measures as may be necessary to encourage, in accordance with its domestic law, cooperation between, on the one hand, its public authorities, as well as its public officials, and, on the other hand, its authorities responsible for investigating and prosecuting criminal offences. Such cooperation may include:

(a) Informing the latter authorities, on their own initiative, where there are reasonable grounds to believe that any of the offences established in accordance with articles 15, 21 and 23 of this Convention has been committed; or

(b) Providing, upon request, to the latter authorities all necessary information.

Article 39
Cooperation between national authorities and the private sector

1. Each State Party shall take such measures as may be necessary to encourage, in accordance with its domestic law, cooperation between national investigating and prosecuting authorities and entities of the private sector, in particular financial institutions, relating to matters involving the commission of offences established in accordance with this Convention.

2. Each State Party shall consider encouraging its nationals and other persons with a habitual residence in its territory to report to the national investigating and prosecuting authorities the commission of an offence established in accordance with this Convention.

Article 40
Bank secrecy

Each State Party shall ensure that, in the case of domestic criminal investigations of offences established in accordance with this Convention, there are appropriate mechanisms available within its domestic legal system to overcome obstacles that may arise out of the application of bank secrecy laws.

Article 41
Criminal record

Each State Party may adopt such legislative or other measures as may be necessary to take into consideration, under such terms as and for the purpose that it deems appropriate, any previous conviction in another State of an alleged offender for the purpose of using such information in criminal proceedings relating to an offence established in accordance with this Convention.

Article 42
Jurisdiction

1. Each State Party shall adopt such measures as may be necessary to establish its jurisdiction over the offences established in accordance with this Convention when:

(a) The offence is committed in the territory of that State Party; or

(b) The offence is committed on board a vessel that is flying the flag of that State Party or an aircraft that is registered under the laws of that State Party at the time that the offence is committed.

2. Subject to article 4 of this Convention, a State Party may also establish its jurisdiction over any such offence when:

(a) The offence is committed against a national of that State Party; or

(b) The offence is committed by a national of that State Party or a stateless person who has his or her habitual residence in its territory; or

(c) The offence is one of those established in accordance with article 23, paragraph 1 (b) (ii), of this Convention and is committed outside its territory with a

view to the commission of an offence established in accordance with article 23, paragraph 1 (a) (i) or (ii) or (b) (i), of this Convention within its territory; or

(d) The offence is committed against the State Party.

3. For the purposes of article 44 of this Convention, each State Party shall take such measures as may be necessary to establish its jurisdiction over the offences established in accordance with this Convention when the alleged offender is present in its territory and it does not extradite such person solely on the ground that he or she is one of its nationals.

4. Each State Party may also take such measures as may be necessary to establish its jurisdiction over the offences established in accordance with this Convention when the alleged offender is present in its territory and it does not extradite him or her.

5. If a State Party exercising its jurisdiction under paragraph 1 or 2 of this article has been notified, or has otherwise learned, that any other States Parties are conducting an investigation, prosecution or judicial proceeding in respect of the same conduct, the competent authorities of those States Parties shall, as appropriate, consult one another with a view to coordinating their actions.

6. Without prejudice to norms of general international law, this Convention shall not exclude the exercise of any criminal jurisdiction established by a State Party in accordance with its domestic law.

Chapter IV
International cooperation

Article 43
International cooperation

1. States Parties shall cooperate in criminal matters in accordance with articles 44 to 50 of this Convention. Where appropriate and consistent with their domestic legal system, States Parties shall consider assisting each other in investigations of and proceedings in civil and administrative matters relating to corruption.

2. In matters of international cooperation, whenever dual criminality is considered a requirement, it shall be deemed fulfilled irrespective of whether the laws of the requested State Party place the offence within the same category of offence or denominate the offence by the same terminology as the requesting State Party, if the conduct underlying the offence for which assistance is sought is a criminal offence under the laws of both States Parties.

Article 44
Extradition

1. This article shall apply to the offences established in accordance with this Convention where the person who is the subject of the request for extradition is present in the territory of the requested State Party, provided that the offence for which extradition is sought is punishable under the domestic law of both the requesting State Party and the requested State Party.

2. Notwithstanding the provisions of paragraph 1 of this article, a State Party whose law so permits may grant the extradition of a person for any of the offences covered by this Convention that are not punishable under its own domestic law.

3. If the request for extradition includes several separate offences, at least one of which is extraditable under this article and some of which are not extraditable by reason of their period of imprisonment but are related to offences established in accordance with this Convention, the requested State Party may apply this article also in respect of those offences.

4. Each of the offences to which this article applies shall be deemed to be included as an extraditable offence in any extradition treaty existing between States Parties. States Parties undertake to include such offences as extraditable offences in every extradition treaty to be concluded between them. A State Party whose law so permits, in case it uses this Convention as the basis for extradition, shall not consider any of the offences established in accordance with this Convention to be a political offence.

5. If a State Party that makes extradition conditional on the existence of a treaty receives a request for extradition from another State Party with which it has no extradition treaty, it may consider this Convention the legal basis for extradition in respect of any offence to which this article applies.

6. A State Party that makes extradition conditional on the existence of a treaty shall:

(a) At the time of deposit of its instrument of ratification, acceptance or approval of or accession to this Convention, inform the Secretary-General of the United Nations whether it will take this Convention as the legal basis for cooperation on extradition with other States Parties to this Convention; and

(b) If it does not take this Convention as the legal basis for cooperation on extradition, seek, where appropriate, to conclude treaties on extradition with other States Parties to this Convention in order to implement this article.

7. States Parties that do not make extradition conditional on the existence of a treaty shall recognize offences to which this article applies as extraditable offences between themselves.

8. Extradition shall be subject to the conditions provided for by the domestic law of the requested State Party or by applicable extradition treaties, including, inter alia, conditions in relation to the minimum penalty requirement for extradition and the grounds upon which the requested State Party may refuse extradition.

9. States Parties shall, subject to their domestic law, endeavour to expedite extradition procedures and to simplify evidentiary requirements relating thereto in respect of any offence to which this article applies.

10. Subject to the provisions of its domestic law and its extradition treaties, the requested State Party may, upon being satisfied that the circumstances so warrant and are urgent and at the request of the requesting State Party, take a person whose extradition is sought and who is present in its territory into custody or take other appropriate measures to ensure his or her presence at extradition proceedings.

11. A State Party in whose territory an alleged offender is found, if it does not extradite such person in respect of an offence to which this article applies solely on the ground that he or she is one of its nationals, shall, at the request of the State Party seeking extradition, be obliged to submit the case without undue delay to its competent authorities for the purpose of prosecution. Those authorities shall take their decision and conduct their proceedings in the same manner as in the case of any other offence of a grave nature under the domestic law of that State Party. The States Parties concerned shall cooperate with each other, in particular on procedural and evidentiary aspects, to ensure the efficiency of such prosecution.

12. Whenever a State Party is permitted under its domestic law to extradite or otherwise surrender one of its nationals only upon the condition that the person will be returned to that State Party to serve the sentence imposed as a result of the trial or proceedings for which the extradition or surrender of the person was sought and that State Party and the State Party seeking the extradition of the person agree with this option and other terms that they may deem appropriate, such conditional extradition or surrender shall be sufficient to discharge the obligation set forth in paragraph 11 of this article.

13. If extradition, sought for purposes of enforcing a sentence, is refused because the person sought is a national of the requested State Party, the requested State Party shall, if its domestic law so permits and in conformity with the requirements of such law, upon application of the requesting State Party, consider the enforcement of the sentence imposed under the domestic law of the requesting State Party or the remainder thereof.

14. Any person regarding whom proceedings are being carried out in connection with any of the offences to which this article applies shall be guaranteed fair treatment at all stages of the proceedings, including enjoyment of all the rights and guarantees provided by the domestic law of the State Party in the territory of which that person is present.

15. Nothing in this Convention shall be interpreted as imposing an obligation to extradite if the requested State Party has substantial grounds for believing that the request has been made for the purpose of prosecuting or punishing a person on account of that person's sex, race, religion, nationality, ethnic origin or political opinions or that compliance with the request would cause prejudice to that person's position for any one of these reasons.

16. States Parties may not refuse a request for extradition on the sole ground that the offence is also considered to involve fiscal matters.

17. Before refusing extradition, the requested State Party shall, where appropriate, consult with the requesting State Party to provide it with ample opportunity to present its opinions and to provide information relevant to its allegation.

18. States Parties shall seek to conclude bilateral and multilateral agreements or arrangements to carry out or to enhance the effectiveness of extradition.

Article 45
Transfer of sentenced persons

States Parties may consider entering into bilateral or multilateral agreements or arrangements on the transfer to their territory of persons sentenced to imprisonment or other forms of deprivation of liberty for offences established in accordance with this Convention in order that they may complete their sentences there.

Article 46
Mutual legal assistance

1. States Parties shall afford one another the widest measure of mutual legal assistance in investigations, prosecutions and judicial proceedings in relation to the offences covered by this Convention.

2. Mutual legal assistance shall be afforded to the fullest extent possible under relevant laws, treaties, agreements and arrangements of the requested State Party with respect to investigations, prosecutions and judicial proceedings in relation to the offences for which a legal person may be held liable in accordance with article 26 of this Convention in the requesting State Party.

3. Mutual legal assistance to be afforded in accordance with this article may be requested for any of the following purposes:

(a) Taking evidence or statements from persons;

(b) Effecting service of judicial documents;

(c) Executing searches and seizures, and freezing;

(d) Examining objects and sites;

(e) Providing information, evidentiary items and expert evaluations;

(f) Providing originals or certified copies of relevant documents and records, including government, bank, financial, corporate or business records;

(g) Identifying or tracing proceeds of crime, property, instrumentalities or other things for evidentiary purposes;

(h) Facilitating the voluntary appearance of persons in the requesting State Party;

(i) Any other type of assistance that is not contrary to the domestic law of the requested State Party;

(j) Identifying, freezing and tracing proceeds of crime in accordance with the provisions of chapter V of this Convention;

(k) The recovery of assets, in accordance with the provisions of chapter V of this Convention.

4. Without prejudice to domestic law, the competent authorities of a State Party may, without prior request, transmit information relating to criminal matters to a competent authority in another State Party where they believe that such information could assist the authority in undertaking or successfully concluding

inquiries and criminal proceedings or could result in a request formulated by the latter State Party pursuant to this Convention.

5. The transmission of information pursuant to paragraph 4 of this article shall be without prejudice to inquiries and criminal proceedings in the State of the competent authorities providing the information. The competent authorities receiving the information shall comply with a request that said information remain confidential, even temporarily, or with restrictions on its use. However, this shall not prevent the receiving State Party from disclosing in its proceedings information that is exculpatory to an accused person. In such a case, the receiving State Party shall notify the transmitting State Party prior to the disclosure and, if so requested, consult with the transmitting State Party. If, in an exceptional case, advance notice is not possible, the receiving State Party shall inform the transmitting State Party of the disclosure without delay.

6. The provisions of this article shall not affect the obligations under any other treaty, bilateral or multilateral, that governs or will govern, in whole or in part, mutual legal assistance.

7. Paragraphs 9 to 29 of this article shall apply to requests made pursuant to this article if the States Parties in question are not bound by a treaty of mutual legal assistance. If those States Parties are bound by such a treaty, the corresponding provisions of that treaty shall apply unless the States Parties agree to apply paragraphs 9 to 29 of this article in lieu thereof. States Parties are strongly encouraged to apply those paragraphs if they facilitate cooperation.

8. States Parties shall not decline to render mutual legal assistance pursuant to this article on the ground of bank secrecy.

9. (a) A requested State Party, in responding to a request for assistance pursuant to this article in the absence of dual criminality, shall take into account the purposes of this Convention, as set forth in article 1;

(b) States Parties may decline to render assistance pursuant to this article on the ground of absence of dual criminality. However, a requested State Party shall, where consistent with the basic concepts of its legal system, render assistance that does not involve coercive action. Such assistance may be refused when requests involve matters of a *de minimis* nature or matters for which the cooperation or assistance sought is available under other provisions of this Convention;

(c) Each State Party may consider adopting such measures as may be necessary to enable it to provide a wider scope of assistance pursuant to this article in the absence of dual criminality.

10. A person who is being detained or is serving a sentence in the territory of one State Party whose presence in another State Party is requested for purposes of identification, testimony or otherwise providing assistance in obtaining evidence for investigations, prosecutions or judicial proceedings in relation to offences covered by this Convention may be transferred if the following conditions are met:

(a) The person freely gives his or her informed consent;

(b) The competent authorities of both States Parties agree, subject to such conditions as those States Parties may deem appropriate.

11. For the purposes of paragraph 10 of this article:

(a) The State Party to which the person is transferred shall have the authority and obligation to keep the person transferred in custody, unless otherwise requested or authorized by the State Party from which the person was transferred;

(b) The State Party to which the person is transferred shall without delay implement its obligation to return the person to the custody of the State Party from which the person was transferred as agreed beforehand, or as otherwise agreed, by the competent authorities of both States Parties;

(c) The State Party to which the person is transferred shall not require the State Party from which the person was transferred to initiate extradition proceedings for the return of the person;

(d) The person transferred shall receive credit for service of the sentence being served in the State from which he or she was transferred for time spent in the custody of the State Party to which he or she was transferred.

12. Unless the State Party from which a person is to be transferred in accordance with paragraphs 10 and 11 of this article so agrees, that person, whatever his or her nationality, shall not be prosecuted, detained, punished or subjected to any other restriction of his or her personal liberty in the territory of the State to which that person is transferred in respect of acts, omissions or convictions prior to his or her departure from the territory of the State from which he or she was transferred.

13. Each State Party shall designate a central authority that shall have the responsibility and power to receive requests for mutual legal assistance and either to execute them or to transmit them to the competent authorities for execution. Where a State Party has a special region or territory with a separate system of mutual legal assistance, it may designate a distinct central authority that shall have the same function for that region or territory. Central authorities shall ensure the speedy and proper execution or transmission of the requests received. Where the central authority transmits the request to a competent authority for execution, it shall encourage the speedy and proper execution of the request by the competent authority. The Secretary-General of the United Nations shall be notified of the central authority designated for this purpose at the time each State Party deposits its instrument of ratification, acceptance or approval of or accession to this Convention. Requests for mutual legal assistance and any communication related thereto shall be transmitted to the central authorities designated by the States Parties. This requirement shall be without prejudice to the right of a State Party to require that such requests and communications be addressed to it through diplomatic channels and, in urgent circumstances, where the States Parties agree, through the International Criminal Police Organization, if possible.

14. Requests shall be made in writing or, where possible, by any means capable of producing a written record, in a language acceptable to the requested State Party, under conditions allowing that State Party to establish authenticity. The Secretary-General of the United Nations shall be notified of the language or languages acceptable to each State Party at the time it deposits its instrument of ratification, acceptance or approval of or accession to this Convention. In urgent

circumstances and where agreed by the States Parties, requests may be made orally but shall be confirmed in writing forthwith.

15. A request for mutual legal assistance shall contain:

(a) The identity of the authority making the request;

(b) The subject matter and nature of the investigation, prosecution or judicial proceeding to which the request relates and the name and functions of the authority conducting the investigation, prosecution or judicial proceeding;

(c) A summary of the relevant facts, except in relation to requests for the purpose of service of judicial documents;

(d) A description of the assistance sought and details of any particular procedure that the requesting State Party wishes to be followed;

(e) Where possible, the identity, location and nationality of any person concerned; and

(f) The purpose for which the evidence, information or action is sought.

16. The requested State Party may request additional information when it appears necessary for the execution of the request in accordance with its domestic law or when it can facilitate such execution.

17. A request shall be executed in accordance with the domestic law of the requested State Party and, to the extent not contrary to the domestic law of the requested State Party and where possible, in accordance with the procedures specified in the request.

18. Wherever possible and consistent with fundamental principles of domestic law, when an individual is in the territory of a State Party and has to be heard as a witness or expert by the judicial authorities of another State Party, the first State Party may, at the request of the other, permit the hearing to take place by video conference if it is not possible or desirable for the individual in question to appear in person in the territory of the requesting State Party. States Parties may agree that the hearing shall be conducted by a judicial authority of the requesting State Party and attended by a judicial authority of the requested State Party.

19. The requesting State Party shall not transmit or use information or evidence furnished by the requested State Party for investigations, prosecutions or judicial proceedings other than those stated in the request without the prior consent of the requested State Party. Nothing in this paragraph shall prevent the requesting State Party from disclosing in its proceedings information or evidence that is exculpatory to an accused person. In the latter case, the requesting State Party shall notify the requested State Party prior to the disclosure and, if so requested, consult with the requested State Party. If, in an exceptional case, advance notice is not possible, the requesting State Party shall inform the requested State Party of the disclosure without delay.

20. The requesting State Party may require that the requested State Party keep confidential the fact and substance of the request, except to the extent necessary to execute the request. If the requested State Party cannot comply with the requirement of confidentiality, it shall promptly inform the requesting State Party.

21. Mutual legal assistance may be refused:

(a) If the request is not made in conformity with the provisions of this article;

(b) If the requested State Party considers that execution of the request is likely to prejudice its sovereignty, security, *ordre public* or other essential interests;

(c) If the authorities of the requested State Party would be prohibited by its domestic law from carrying out the action requested with regard to any similar offence, had it been subject to investigation, prosecution or judicial proceedings under their own jurisdiction;

(d) If it would be contrary to the legal system of the requested State Party relating to mutual legal assistance for the request to be granted.

22. States Parties may not refuse a request for mutual legal assistance on the sole ground that the offence is also considered to involve fiscal matters.

23. Reasons shall be given for any refusal of mutual legal assistance.

24. The requested State Party shall execute the request for mutual legal assistance as soon as possible and shall take as full account as possible of any deadlines suggested by the requesting State Party and for which reasons are given, preferably in the request. The requesting State Party may make reasonable requests for information on the status and progress of measures taken by the requested State Party to satisfy its request. The requested State Party shall respond to reasonable requests by the requesting State Party on the status, and progress in its handling, of the request. The requesting State Party shall promptly inform the requested State Party when the assistance sought is no longer required.

25. Mutual legal assistance may be postponed by the requested State Party on the ground that it interferes with an ongoing investigation, prosecution or judicial proceeding.

26. Before refusing a request pursuant to paragraph 21 of this article or postponing its execution pursuant to paragraph 25 of this article, the requested State Party shall consult with the requesting State Party to consider whether assistance may be granted subject to such terms and conditions as it deems necessary. If the requesting State Party accepts assistance subject to those conditions, it shall comply with the conditions.

27. Without prejudice to the application of paragraph 12 of this article, a witness, expert or other person who, at the request of the requesting State Party, consents to give evidence in a proceeding or to assist in an investigation, prosecution or judicial proceeding in the territory of the requesting State Party shall not be prosecuted, detained, punished or subjected to any other restriction of his or her personal liberty in that territory in respect of acts, omissions or convictions prior to his or her departure from the territory of the requested State Party. Such safe conduct shall cease when the witness, expert or other person having had, for a period of fifteen consecutive days or for any period agreed upon by the States Parties from the date on which he or she has been officially informed that his or her presence is no longer required by the judicial authorities, an opportunity of leaving, has nevertheless remained voluntarily in the territory of the requesting State Party or, having left it, has returned of his or her own free will.

28. The ordinary costs of executing a request shall be borne by the requested State Party, unless otherwise agreed by the States Parties concerned. If expenses of a substantial or extraordinary nature are or will be required to fulfil the request, the States Parties shall consult to determine the terms and conditions under which the request will be executed, as well as the manner in which the costs shall be borne.

29. The requested State Party:

(a) Shall provide to the requesting State Party copies of government records, documents or information in its possession that under its domestic law are available to the general public;

(b) May, at its discretion, provide to the requesting State Party in whole, in part or subject to such conditions as it deems appropriate, copies of any government records, documents or information in its possession that under its domestic law are not available to the general public.

30. States Parties shall consider, as may be necessary, the possibility of concluding bilateral or multilateral agreements or arrangements that would serve the purposes of, give practical effect to or enhance the provisions of this article.

Article 47
Transfer of criminal proceedings

States Parties shall consider the possibility of transferring to one another proceedings for the prosecution of an offence established in accordance with this Convention in cases where such transfer is considered to be in the interests of the proper administration of justice, in particular in cases where several jurisdictions are involved, with a view to concentrating the prosecution.

Article 48
Law enforcement cooperation

1. States Parties shall cooperate closely with one another, consistent with their respective domestic legal and administrative systems, to enhance the effectiveness of law enforcement action to combat the offences covered by this Convention. States Parties shall, in particular, take effective measures:

(a) To enhance and, where necessary, to establish channels of communication between their competent authorities, agencies and services in order to facilitate the secure and rapid exchange of information concerning all aspects of the offences covered by this Convention, including, if the States Parties concerned deem it appropriate, links with other criminal activities;

(b) To cooperate with other States Parties in conducting inquiries with respect to offences covered by this Convention concerning:

(i) The identity, whereabouts and activities of persons suspected of involvement in such offences or the location of other persons concerned;

(ii) The movement of proceeds of crime or property derived from the commission of such offences;

(iii) The movement of property, equipment or other instrumentalities used or intended for use in the commission of such offences;

(c) To provide, where appropriate, necessary items or quantities of substances for analytical or investigative purposes;

(d) To exchange, where appropriate, information with other States Parties concerning specific means and methods used to commit offences covered by this Convention, including the use of false identities, forged, altered or false documents and other means of concealing activities;

(e) To facilitate effective coordination between their competent authorities, agencies and services and to promote the exchange of personnel and other experts, including, subject to bilateral agreements or arrangements between the States Parties concerned, the posting of liaison officers;

(f) To exchange information and coordinate administrative and other measures taken as appropriate for the purpose of early identification of the offences covered by this Convention.

2. With a view to giving effect to this Convention, States Parties shall consider entering into bilateral or multilateral agreements or arrangements on direct cooperation between their law enforcement agencies and, where such agreements or arrangements already exist, amending them. In the absence of such agreements or arrangements between the States Parties concerned, the States Parties may consider this Convention to be the basis for mutual law enforcement cooperation in respect of the offences covered by this Convention. Whenever appropriate, States Parties shall make full use of agreements or arrangements, including international or regional organizations, to enhance the cooperation between their law enforcement agencies.

3. States Parties shall endeavour to cooperate within their means to respond to offences covered by this Convention committed through the use of modern technology.

Article 49
Joint investigations

States Parties shall consider concluding bilateral or multilateral agreements or arrangements whereby, in relation to matters that are the subject of investigations, prosecutions or judicial proceedings in one or more States, the competent authorities concerned may establish joint investigative bodies. In the absence of such agreements or arrangements, joint investigations may be undertaken by agreement on a case-by-case basis. The States Parties involved shall ensure that the sovereignty of the State Party in whose territory such investigation is to take place is fully respected.

Article 50
Special investigative techniques

1. In order to combat corruption effectively, each State Party shall, to the extent permitted by the basic principles of its domestic legal system and in accordance with the conditions prescribed by its domestic law, take such measures as may be necessary, within its means, to allow for the appropriate use by its competent authorities of controlled delivery and, where it deems appropriate, other special investigative techniques, such as electronic or other forms of surveillance

and undercover operations, within its territory, and to allow for the admissibility in court of evidence derived therefrom.

2. For the purpose of investigating the offences covered by this Convention, States Parties are encouraged to conclude, when necessary, appropriate bilateral or multilateral agreements or arrangements for using such special investigative techniques in the context of cooperation at the international level. Such agreements or arrangements shall be concluded and implemented in full compliance with the principle of sovereign equality of States and shall be carried out strictly in accordance with the terms of those agreements or arrangements.

3. In the absence of an agreement or arrangement as set forth in paragraph 2 of this article, decisions to use such special investigative techniques at the international level shall be made on a case-by-case basis and may, when necessary, take into consideration financial arrangements and understandings with respect to the exercise of jurisdiction by the States Parties concerned.

4. Decisions to use controlled delivery at the international level may, with the consent of the States Parties concerned, include methods such as intercepting and allowing the goods or funds to continue intact or be removed or replaced in whole or in part.

Chapter V
Asset recovery

Article 51
General provision

The return of assets pursuant to this chapter is a fundamental principle of this Convention, and States Parties shall afford one another the widest measure of cooperation and assistance in this regard.

Article 52
Prevention and detection of transfers of proceeds of crime

1. Without prejudice to article 14 of this Convention, each State Party shall take such measures as may be necessary, in accordance with its domestic law, to require financial institutions within its jurisdiction to verify the identity of customers, to take reasonable steps to determine the identity of beneficial owners of funds deposited into high-value accounts and to conduct enhanced scrutiny of accounts sought or maintained by or on behalf of individuals who are, or have been, entrusted with prominent public functions and their family members and close associates. Such enhanced scrutiny shall be reasonably designed to detect suspicious transactions for the purpose of reporting to competent authorities and should not be so construed as to discourage or prohibit financial institutions from doing business with any legitimate customer.

2. In order to facilitate implementation of the measures provided for in paragraph 1 of this article, each State Party, in accordance with its domestic law and inspired by relevant initiatives of regional, interregional and multilateral organizations against money-laundering, shall:

(a) Issue advisories regarding the types of natural or legal person to whose accounts financial institutions within its jurisdiction will be expected to apply enhanced scrutiny, the types of accounts and transactions to which to pay particular attention and appropriate account-opening, maintenance and record-keeping measures to take concerning such accounts; and

(b) Where appropriate, notify financial institutions within its jurisdiction, at the request of another State Party or on its own initiative, of the identity of particular natural or legal persons to whose accounts such institutions will be expected to apply enhanced scrutiny, in addition to those whom the financial institutions may otherwise identify.

3. In the context of paragraph 2 (a) of this article, each State Party shall implement measures to ensure that its financial institutions maintain adequate records, over an appropriate period of time, of accounts and transactions involving the persons mentioned in paragraph 1 of this article, which should, as a minimum, contain information relating to the identity of the customer as well as, as far as possible, of the beneficial owner.

4. With the aim of preventing and detecting transfers of proceeds of offences established in accordance with this Convention, each State Party shall implement appropriate and effective measures to prevent, with the help of its regulatory and oversight bodies, the establishment of banks that have no physical presence and that are not affiliated with a regulated financial group. Moreover, States Parties may consider requiring their financial institutions to refuse to enter into or continue a correspondent banking relationship with such institutions and to guard against establishing relations with foreign financial institutions that permit their accounts to be used by banks that have no physical presence and that are not affiliated with a regulated financial group.

5. Each State Party shall consider establishing, in accordance with its domestic law, effective financial disclosure systems for appropriate public officials and shall provide for appropriate sanctions for non-compliance. Each State Party shall also consider taking such measures as may be necessary to permit its competent authorities to share that information with the competent authorities in other States Parties when necessary to investigate, claim and recover proceeds of offences established in accordance with this Convention.

6. Each State Party shall consider taking such measures as may be necessary, in accordance with its domestic law, to require appropriate public officials having an interest in or signature or other authority over a financial account in a foreign country to report that relationship to appropriate authorities and to maintain appropriate records related to such accounts. Such measures shall also provide for appropriate sanctions for non-compliance.

Article 53
Measures for direct recovery of property

Each State Party shall, in accordance with its domestic law:

(a) Take such measures as may be necessary to permit another State Party to initiate civil action in its courts to establish title to or ownership of property

acquired through the commission of an offence established in accordance with this Convention;

(b) Take such measures as may be necessary to permit its courts to order those who have committed offences established in accordance with this Convention to pay compensation or damages to another State Party that has been harmed by such offences; and

(c) Take such measures as may be necessary to permit its courts or competent authorities, when having to decide on confiscation, to recognize another State Party's claim as a legitimate owner of property acquired through the commission of an offence established in accordance with this Convention.

Article 54
Mechanisms for recovery of property through international cooperation in confiscation

1. Each State Party, in order to provide mutual legal assistance pursuant to article 55 of this Convention with respect to property acquired through or involved in the commission of an offence established in accordance with this Convention, shall, in accordance with its domestic law:

(a) Take such measures as may be necessary to permit its competent authorities to give effect to an order of confiscation issued by a court of another State Party;

(b) Take such measures as may be necessary to permit its competent authorities, where they have jurisdiction, to order the confiscation of such property of foreign origin by adjudication of an offence of money-laundering or such other offence as may be within its jurisdiction or by other procedures authorized under its domestic law; and

(c) Consider taking such measures as may be necessary to allow confiscation of such property without a criminal conviction in cases in which the offender cannot be prosecuted by reason of death, flight or absence or in other appropriate cases.

2. Each State Party, in order to provide mutual legal assistance upon a request made pursuant to paragraph 2 of article 55 of this Convention, shall, in accordance with its domestic law:

(a) Take such measures as may be necessary to permit its competent authorities to freeze or seize property upon a freezing or seizure order issued by a court or competent authority of a requesting State Party that provides a reasonable basis for the requested State Party to believe that there are sufficient grounds for taking such actions and that the property would eventually be subject to an order of confiscation for purposes of paragraph 1 (a) of this article;

(b) Take such measures as may be necessary to permit its competent authorities to freeze or seize property upon a request that provides a reasonable basis for the requested State Party to believe that there are sufficient grounds for taking such actions and that the property would eventually be subject to an order of confiscation for purposes of paragraph 1 (a) of this article; and

(c) Consider taking additional measures to permit its competent authorities to preserve property for confiscation, such as on the basis of a foreign arrest or criminal charge related to the acquisition of such property.

Article 55

International cooperation for purposes of confiscation

1. A State Party that has received a request from another State Party having jurisdiction over an offence established in accordance with this Convention for confiscation of proceeds of crime, property, equipment or other instrumentalities referred to in article 31, paragraph 1, of this Convention situated in its territory shall, to the greatest extent possible within its domestic legal system:

(a) Submit the request to its competent authorities for the purpose of obtaining an order of confiscation and, if such an order is granted, give effect to it; or

(b) Submit to its competent authorities, with a view to giving effect to it to the extent requested, an order of confiscation issued by a court in the territory of the requesting State Party in accordance with articles 31, paragraph 1, and 54, paragraph 1 (a), of this Convention insofar as it relates to proceeds of crime, property, equipment or other instrumentalities referred to in article 31, paragraph 1, situated in the territory of the requested State Party.

2. Following a request made by another State Party having jurisdiction over an offence established in accordance with this Convention, the requested State Party shall take measures to identify, trace and freeze or seize proceeds of crime, property, equipment or other instrumentalities referred to in article 31, paragraph 1, of this Convention for the purpose of eventual confiscation to be ordered either by the requesting State Party or, pursuant to a request under paragraph 1 of this article, by the requested State Party.

3. The provisions of article 46 of this Convention are applicable, mutatis mutandis, to this article. In addition to the information specified in article 46, paragraph 15, requests made pursuant to this article shall contain:

(a) In the case of a request pertaining to paragraph 1 (a) of this article, a description of the property to be confiscated, including, to the extent possible, the location and, where relevant, the estimated value of the property and a statement of the facts relied upon by the requesting State Party sufficient to enable the requested State Party to seek the order under its domestic law;

(b) In the case of a request pertaining to paragraph 1 (b) of this article, a legally admissible copy of an order of confiscation upon which the request is based issued by the requesting State Party, a statement of the facts and information as to the extent to which execution of the order is requested, a statement specifying the measures taken by the requesting State Party to provide adequate notification to bona fide third parties and to ensure due process and a statement that the confiscation order is final;

(c) In the case of a request pertaining to paragraph 2 of this article, a statement of the facts relied upon by the requesting State Party and a description of

the actions requested and, where available, a legally admissible copy of an order on which the request is based.

4. The decisions or actions provided for in paragraphs 1 and 2 of this article shall be taken by the requested State Party in accordance with and subject to the provisions of its domestic law and its procedural rules or any bilateral or multilateral agreement or arrangement to which it may be bound in relation to the requesting State Party.

5. Each State Party shall furnish copies of its laws and regulations that give effect to this article and of any subsequent changes to such laws and regulations or a description thereof to the Secretary-General of the United Nations.

6. If a State Party elects to make the taking of the measures referred to in paragraphs 1 and 2 of this article conditional on the existence of a relevant treaty, that State Party shall consider this Convention the necessary and sufficient treaty basis.

7. Cooperation under this article may also be refused or provisional measures lifted if the requested State Party does not receive sufficient and timely evidence or if the property is of a *de minimis* value.

8. Before lifting any provisional measure taken pursuant to this article, the requested State Party shall, wherever possible, give the requesting State Party an opportunity to present its reasons in favour of continuing the measure.

9. The provisions of this article shall not be construed as prejudicing the rights of bona fide third parties.

Article 56
Special cooperation

Without prejudice to its domestic law, each State Party shall endeavour to take measures to permit it to forward, without prejudice to its own investigations, prosecutions or judicial proceedings, information on proceeds of offences established in accordance with this Convention to another State Party without prior request, when it considers that the disclosure of such information might assist the receiving State Party in initiating or carrying out investigations, prosecutions or judicial proceedings or might lead to a request by that State Party under this chapter of the Convention.

Article 57
Return and disposal of assets

1. Property confiscated by a State Party pursuant to article 31 or 55 of this Convention shall be disposed of, including by return to its prior legitimate owners, pursuant to paragraph 3 of this article, by that State Party in accordance with the provisions of this Convention and its domestic law.

2. Each State Party shall adopt such legislative and other measures, in accordance with the fundamental principles of its domestic law, as may be necessary to enable its competent authorities to return confiscated property, when acting on the request made by another State Party, in accordance with this Convention, taking into account the rights of bona fide third parties.

3. In accordance with articles 46 and 55 of this Convention and paragraphs 1 and 2 of this article, the requested State Party shall:

(a) In the case of embezzlement of public funds or of laundering of embezzled public funds as referred to in articles 17 and 23 of this Convention, when confiscation was executed in accordance with article 55 and on the basis of a final judgement in the requesting State Party, a requirement that can be waived by the requested State Party, return the confiscated property to the requesting State Party;

(b) In the case of proceeds of any other offence covered by this Convention, when the confiscation was executed in accordance with article 55 of this Convention and on the basis of a final judgement in the requesting State Party, a requirement that can be waived by the requested State Party, return the confiscated property to the requesting State Party, when the requesting State Party reasonably establishes its prior ownership of such confiscated property to the requested State Party or when the requested State Party recognizes damage to the requesting State Party as a basis for returning the confiscated property;

(c) In all other cases, give priority consideration to returning confiscated property to the requesting State Party, returning such property to its prior legitimate owners or compensating the victims of the crime.

4. Where appropriate, unless States Parties decide otherwise, the requested State Party may deduct reasonable expenses incurred in investigations, prosecutions or judicial proceedings leading to the return or disposition of confiscated property pursuant to this article.

5. Where appropriate, States Parties may also give special consideration to concluding agreements or mutually acceptable arrangements, on a case-by-case basis, for the final disposal of confiscated property.

Article 58
Financial intelligence unit

States Parties shall cooperate with one another for the purpose of preventing and combating the transfer of proceeds of offences established in accordance with this Convention and of promoting ways and means of recovering such proceeds and, to that end, shall consider establishing a financial intelligence unit to be responsible for receiving, analysing and disseminating to the competent authorities reports of suspicious financial transactions.

Article 59
Bilateral and multilateral agreements and arrangements

States Parties shall consider concluding bilateral or multilateral agreements or arrangements to enhance the effectiveness of international cooperation undertaken pursuant to this chapter of the Convention.

Chapter VI
Technical assistance and information exchange

Article 60
Training and technical assistance

1. Each State Party shall, to the extent necessary, initiate, develop or improve specific training programmes for its personnel responsible for preventing and combating corruption. Such training programmes could deal, inter alia, with the following areas:

(a) Effective measures to prevent, detect, investigate, punish and control corruption, including the use of evidence-gathering and investigative methods;

(b) Building capacity in the development and planning of strategic anti-corruption policy;

(c) Training competent authorities in the preparation of requests for mutual legal assistance that meet the requirements of this Convention;

(d) Evaluation and strengthening of institutions, public service management and the management of public finances, including public procurement, and the private sector;

(e) Preventing and combating the transfer of proceeds of offences established in accordance with this Convention and recovering such proceeds;

(f) Detecting and freezing of the transfer of proceeds of offences established in accordance with this Convention;

(g) Surveillance of the movement of proceeds of offences established in accordance with this Convention and of the methods used to transfer, conceal or disguise such proceeds;

(h) Appropriate and efficient legal and administrative mechanisms and methods for facilitating the return of proceeds of offences established in accordance with this Convention;

(i) Methods used in protecting victims and witnesses who cooperate with judicial authorities; and

(j) Training in national and international regulations and in languages.

2. States Parties shall, according to their capacity, consider affording one another the widest measure of technical assistance, especially for the benefit of developing countries, in their respective plans and programmes to combat corruption, including material support and training in the areas referred to in paragraph 1 of this article, and training and assistance and the mutual exchange of relevant experience and specialized knowledge, which will facilitate international cooperation between States Parties in the areas of extradition and mutual legal assistance.

3. States Parties shall strengthen, to the extent necessary, efforts to maximize operational and training activities in international and regional organizations and in the framework of relevant bilateral and multilateral agreements or arrangements.

4. States Parties shall consider assisting one another, upon request, in conducting evaluations, studies and research relating to the types, causes, effects

and costs of corruption in their respective countries, with a view to developing, with the participation of competent authorities and society, strategies and action plans to combat corruption.

5. In order to facilitate the recovery of proceeds of offences established in accordance with this Convention, States Parties may cooperate in providing each other with the names of experts who could assist in achieving that objective.

6. States Parties shall consider using subregional, regional and international conferences and seminars to promote cooperation and technical assistance and to stimulate discussion on problems of mutual concern, including the special problems and needs of developing countries and countries with economies in transition.

7. States Parties shall consider establishing voluntary mechanisms with a view to contributing financially to the efforts of developing countries and countries with economies in transition to apply this Convention through technical assistance programmes and projects.

8. Each State Party shall consider making voluntary contributions to the United Nations Office on Drugs and Crime for the purpose of fostering, through the Office, programmes and projects in developing countries with a view to implementing this Convention.

Article 61
Collection, exchange and analysis of information on corruption

1. Each State Party shall consider analysing, in consultation with experts, trends in corruption in its territory, as well as the circumstances in which corruption offences are committed.

2. States Parties shall consider developing and sharing with each other and through international and regional organizations statistics, analytical expertise concerning corruption and information with a view to developing, insofar as possible, common definitions, standards and methodologies, as well as information on best practices to prevent and combat corruption.

3. Each State Party shall consider monitoring its policies and actual measures to combat corruption and making assessments of their effectiveness and efficiency.

Article 62
Other measures: implementation of the Convention through economic development and technical assistance

1. States Parties shall take measures conducive to the optimal implementation of this Convention to the extent possible, through international cooperation, taking into account the negative effects of corruption on society in general, in particular on sustainable development.

2. States Parties shall make concrete efforts to the extent possible and in coordination with each other, as well as with international and regional organizations:

(a) To enhance their cooperation at various levels with developing countries, with a view to strengthening the capacity of the latter to prevent and combat corruption;

(b) To enhance financial and material assistance to support the efforts of developing countries to prevent and fight corruption effectively and to help them implement this Convention successfully;

(c) To provide technical assistance to developing countries and countries with economies in transition to assist them in meeting their needs for the implementation of this Convention. To that end, States Parties shall endeavour to make adequate and regular voluntary contributions to an account specifically designated for that purpose in a United Nations funding mechanism. States Parties may also give special consideration, in accordance with their domestic law and the provisions of this Convention, to contributing to that account a percentage of the money or of the corresponding value of proceeds of crime or property confiscated in accordance with the provisions of this Convention;

(d) To encourage and persuade other States and financial institutions as appropriate to join them in efforts in accordance with this article, in particular by providing more training programmes and modern equipment to developing countries in order to assist them in achieving the objectives of this Convention.

3. To the extent possible, these measures shall be without prejudice to existing foreign assistance commitments or to other financial cooperation arrangements at the bilateral, regional or international level.

4. States Parties may conclude bilateral or multilateral agreements or arrangements on material and logistical assistance, taking into consideration the financial arrangements necessary for the means of international cooperation provided for by this Convention to be effective and for the prevention, detection and control of corruption.

Chapter VII
Mechanisms for implementation

Article 63
Conference of the States Parties to the Convention

1. A Conference of the States Parties to the Convention is hereby established to improve the capacity of and cooperation between States Parties to achieve the objectives set forth in this Convention and to promote and review its implementation.

2. The Secretary-General of the United Nations shall convene the Conference of the States Parties not later than one year following the entry into force of this Convention. Thereafter, regular meetings of the Conference of the States Parties shall be held in accordance with the rules of procedure adopted by the Conference.

3. The Conference of the States Parties shall adopt rules of procedure and rules governing the functioning of the activities set forth in this article, including

rules concerning the admission and participation of observers, and the payment of expenses incurred in carrying out those activities.

4. The Conference of the States Parties shall agree upon activities, procedures and methods of work to achieve the objectives set forth in paragraph 1 of this article, including:

(a) Facilitating activities by States Parties under articles 60 and 62 and chapters II to V of this Convention, including by encouraging the mobilization of voluntary contributions;

(b) Facilitating the exchange of information among States Parties on patterns and trends in corruption and on successful practices for preventing and combating it and for the return of proceeds of crime, through, inter alia, the publication of relevant information as mentioned in this article;

(c) Cooperating with relevant international and regional organizations and mechanisms and non-governmental organizations;

(d) Making appropriate use of relevant information produced by other international and regional mechanisms for combating and preventing corruption in order to avoid unnecessary duplication of work;

(e) Reviewing periodically the implementation of this Convention by its States Parties;

(f) Making recommendations to improve this Convention and its implementation;

(g) Taking note of the technical assistance requirements of States Parties with regard to the implementation of this Convention and recommending any action it may deem necessary in that respect.

5. For the purpose of paragraph 4 of this article, the Conference of the States Parties shall acquire the necessary knowledge of the measures taken by States Parties in implementing this Convention and the difficulties encountered by them in doing so through information provided by them and through such supplemental review mechanisms as may be established by the Conference of the States Parties.

6. Each State Party shall provide the Conference of the States Parties with information on its programmes, plans and practices, as well as on legislative and administrative measures to implement this Convention, as required by the Conference of the States Parties. The Conference of the States Parties shall examine the most effective way of receiving and acting upon information, including, inter alia, information received from States Parties and from competent international organizations. Inputs received from relevant non-governmental organizations duly accredited in accordance with procedures to be decided upon by the Conference of the States Parties may also be considered.

7. Pursuant to paragraphs 4 to 6 of this article, the Conference of the States Parties shall establish, if it deems it necessary, any appropriate mechanism or body to assist in the effective implementation of the Convention.

Article 64
Secretariat

1. The Secretary-General of the United Nations shall provide the necessary secretariat services to the Conference of the States Parties to the Convention.

2. The secretariat shall:

(a) Assist the Conference of the States Parties in carrying out the activities set forth in article 63 of this Convention and make arrangements and provide the necessary services for the sessions of the Conference of the States Parties;

(b) Upon request, assist States Parties in providing information to the Conference of the States Parties as envisaged in article 63, paragraphs 5 and 6, of this Convention; and

(c) Ensure the necessary coordination with the secretariats of relevant international and regional organizations.

Chapter VIII
Final provisions

Article 65
Implementation of the Convention

1. Each State Party shall take the necessary measures, including legislative and administrative measures, in accordance with fundamental principles of its domestic law, to ensure the implementation of its obligations under this Convention.

2. Each State Party may adopt more strict or severe measures than those provided for by this Convention for preventing and combating corruption.

Article 66
Settlement of disputes

1. States Parties shall endeavour to settle disputes concerning the interpretation or application of this Convention through negotiation.

2. Any dispute between two or more States Parties concerning the interpretation or application of this Convention that cannot be settled through negotiation within a reasonable time shall, at the request of one of those States Parties, be submitted to arbitration. If, six months after the date of the request for arbitration, those States Parties are unable to agree on the organization of the arbitration, any one of those States Parties may refer the dispute to the International Court of Justice by request in accordance with the Statute of the Court.

3. Each State Party may, at the time of signature, ratification, acceptance or approval of or accession to this Convention, declare that it does not consider itself bound by paragraph 2 of this article. The other States Parties shall not be bound by paragraph 2 of this article with respect to any State Party that has made such a reservation.

4. Any State Party that has made a reservation in accordance with paragraph 3 of this article may at any time withdraw that reservation by notification to the Secretary-General of the United Nations.

Article 67
Signature, ratification, acceptance, approval and accession

1. This Convention shall be open to all States for signature from 9 to 11 December 2003 in Merida, Mexico, and thereafter at United Nations Headquarters in New York until 9 December 2005.

2. This Convention shall also be open for signature by regional economic integration organizations provided that at least one member State of such organization has signed this Convention in accordance with paragraph 1 of this article.

3. This Convention is subject to ratification, acceptance or approval. Instruments of ratification, acceptance or approval shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations. A regional economic integration organization may deposit its instrument of ratification, acceptance or approval if at least one of its member States has done likewise. In that instrument of ratification, acceptance or approval, such organization shall declare the extent of its competence with respect to the matters governed by this Convention. Such organization shall also inform the depositary of any relevant modification in the extent of its competence.

4. This Convention is open for accession by any State or any regional economic integration organization of which at least one member State is a Party to this Convention. Instruments of accession shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations. At the time of its accession, a regional economic integration organization shall declare the extent of its competence with respect to matters governed by this Convention. Such organization shall also inform the depositary of any relevant modification in the extent of its competence.

Article 68
Entry into force

1. This Convention shall enter into force on the ninetieth day after the date of deposit of the thirtieth instrument of ratification, acceptance, approval or accession. For the purpose of this paragraph, any instrument deposited by a regional economic integration organization shall not be counted as additional to those deposited by member States of such organization.

2. For each State or regional economic integration organization ratifying, accepting, approving or acceding to this Convention after the deposit of the thirtieth instrument of such action, this Convention shall enter into force on the thirtieth day after the date of deposit by such State or organization of the relevant instrument or on the date this Convention enters into force pursuant to paragraph 1 of this article, whichever is later.

Article 69
Amendment

1. After the expiry of five years from the entry into force of this Convention, a State Party may propose an amendment and transmit it to the Secretary-General of the United Nations, who shall thereupon communicate the proposed amendment to the States Parties and to the Conference of the States

Parties to the Convention for the purpose of considering and deciding on the proposal. The Conference of the States Parties shall make every effort to achieve consensus on each amendment. If all efforts at consensus have been exhausted and no agreement has been reached, the amendment shall, as a last resort, require for its adoption a two-thirds majority vote of the States Parties present and voting at the meeting of the Conference of the States Parties.

2. Regional economic integration organizations, in matters within their competence, shall exercise their right to vote under this article with a number of votes equal to the number of their member States that are Parties to this Convention. Such organizations shall not exercise their right to vote if their member States exercise theirs and vice versa.

3. An amendment adopted in accordance with paragraph 1 of this article is subject to ratification, acceptance or approval by States Parties.

4. An amendment adopted in accordance with paragraph 1 of this article shall enter into force in respect of a State Party ninety days after the date of the deposit with the Secretary-General of the United Nations of an instrument of ratification, acceptance or approval of such amendment.

5. When an amendment enters into force, it shall be binding on those States Parties which have expressed their consent to be bound by it. Other States Parties shall still be bound by the provisions of this Convention and any earlier amendments that they have ratified, accepted or approved.

Article 70
Denunciation

1. A State Party may denounce this Convention by written notification to the Secretary-General of the United Nations. Such denunciation shall become effective one year after the date of receipt of the notification by the Secretary-General.

2. A regional economic integration organization shall cease to be a Party to this Convention when all of its member States have denounced it.

Article 71
Depositary and languages

1. The Secretary-General of the United Nations is designated depositary of this Convention.

2. The original of this Convention, of which the Arabic, Chinese, English, French, Russian and Spanish texts are equally authentic, shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations.

IN WITNESS WHEREOF, the undersigned plenipotentiaries, being duly authorized thereto by their respective Governments, have signed this Convention.

Convention des Nations Unies contre la corruption

Préambule

Les États Parties à la présente Convention,

Préoccupés par la gravité des problèmes que pose la corruption et de la menace qu'elle constitue pour la stabilité et la sécurité des sociétés, en sapant les institutions et les valeurs démocratiques, les valeurs éthiques et la justice et en compromettant le développement durable et l'état de droit,

Préoccupés également par les liens qui existent entre la corruption et d'autres formes de criminalité, en particulier la criminalité organisée et la criminalité économique, y compris le blanchiment d'argent,

Préoccupés en outre par les affaires de corruption qui portent sur des quantités considérables d'avoirs, pouvant représenter une part substantielle des ressources des États, et qui menacent la stabilité politique et le développement durable de ces États,

Convaincus que la corruption n'est plus une affaire locale mais un phénomène transnational qui frappe toutes les sociétés et toutes les économies, ce qui rend la coopération internationale essentielle pour la prévenir et la juguler,

Convaincus également qu'une approche globale et multidisciplinaire est nécessaire pour prévenir et combattre la corruption efficacement,

Convaincus en outre que l'offre d'assistance technique peut contribuer de manière importante à rendre les États mieux à même, y compris par le renforcement des capacités et des institutions, de prévenir et de combattre la corruption efficacement,

Convaincus du fait que l'acquisition illicite de richesses personnelles peut être particulièrement préjudiciable aux institutions démocratiques, aux économies nationales et à l'état de droit,

Résolus à prévenir, détecter et décourager de façon plus efficace les transferts internationaux d'avoirs illicitement acquis et à renforcer la coopération internationale dans le recouvrement d'avoirs,

Reconnaissant les principes fondamentaux du respect des garanties prévues par la loi dans les procédures pénales et dans les procédures civiles ou administratives concernant la reconnaissance de droits de propriété,

Ayant à l'esprit qu'il incombe à tous les États de prévenir et d'éradiquer la corruption et que ceux-ci doivent coopérer entre eux, avec le soutien et la participation de personnes et de groupes n'appartenant pas au secteur public, comme la société civile, les organisations non gouvernementales et les communautés de personnes, pour que leurs efforts dans ce domaine soient efficaces,

Ayant également à l'esprit les principes de bonne gestion des affaires publiques et des biens publics, d'équité, de responsabilité et d'égalité devant la loi et la nécessité de sauvegarder l'intégrité et de favoriser une culture de refus de la corruption,

Se félicitant des travaux menés par la Commission pour la prévention du crime et la justice pénale et l'Office des Nations Unies contre la drogue et le crime afin de prévenir et combattre la corruption,

Rappelant les travaux menés dans ce domaine par d'autres organisations internationales et régionales, notamment les activités du Conseil de coopération douanière (également appelé Organisation mondiale des douanes), du Conseil de l'Europe, de la Ligue des États arabes, de l'Organisation de coopération et de développement économiques, de l'Organisation des États américains, de l'Union africaine et de l'Union européenne,

Prenant acte avec satisfaction des instruments multilatéraux visant à prévenir et combattre la corruption, tels que, entre autres, la Convention interaméricaine contre la corruption, adoptée par l'Organisation des États américains le 29 mars 1996[4], la Convention relative à la lutte contre la corruption impliquant des fonctionnaires des Communautés européennes ou des fonctionnaires des États membres de l'Union européenne, adoptée par le Conseil de l'Union européenne le 26 mai 1997[5], la Convention sur la lutte contre la corruption d'agents publics étrangers dans les transactions commerciales internationales, adoptée par l'Organisation de coopération et de développement économiques le 21 novembre 1997[6], la Convention pénale sur la corruption, adoptée par le Comité des ministres du Conseil de l'Europe le 27 janvier 1999[7], la Convention civile sur la corruption,

---

[4] Voir E/1996/99.

[5] *Journal officiel des Communautés européennes*, C 195, 25 juin 1997.

[6] Voir *Corruption and Integrity Improvement Initiatives in Developing Countries* (publication des Nations Unies, numéro de vente : E.98.III.B.18).

[7] Conseil de l'Europe, *Série des Traités européens*, n° 173.

adoptée par le Comité des ministres du Conseil de l'Europe le 4 novembre 1999[8], et la Convention sur la prévention et la lutte contre la corruption, adoptée par les chefs d'État et de gouvernement de l'Union africaine le 12 juillet 2003,

Se félicitant de l'entrée en vigueur, le 29 septembre 2003, de la Convention des Nations Unies contre la criminalité transnationale organisée[9],

Sont convenus de ce qui suit :

Chapitre premier
Dispositions générales

Article premier
Objet

La présente Convention a pour objet :

a) De promouvoir et renforcer les mesures visant à prévenir et combattre la corruption de manière plus efficace ;

b) De promouvoir, faciliter et appuyer la coopération internationale et l'assistance technique aux fins de la prévention de la corruption et de la lutte contre celle-ci, y compris le recouvrement d'avoirs ;

c) De promouvoir l'intégrité, la responsabilité et la bonne gestion des affaires publiques et des biens publics.

Article 2
Terminologie

Aux fins de la présente Convention :

a) On entend par « agent public » : i) toute personne qui détient un mandat législatif, exécutif, administratif ou judiciaire d'un État Partie, qu'elle ait été nommée ou élue, à titre permanent ou temporaire, qu'elle soit rémunérée ou non rémunérée, et quel que soit son niveau hiérarchique ; ii) toute autre personne qui exerce une fonction publique, y compris pour un organisme public ou une entreprise publique, ou qui fournit un service public, tels que ces termes sont définis dans le droit interne de l'État Partie et appliqués dans la branche pertinente du droit de cet État ; iii) toute autre personne définie comme « agent public » dans le droit interne d'un État Partie. Toutefois, aux fins de certaines mesures spécifiques prévues au chapitre II de la présente Convention, on peut entendre par « agent public » toute personne qui exerce une fonction publique ou qui fournit un service public tels que ces termes sont définis dans le droit interne de l'État Partie et appliqués dans la branche pertinente du droit de cet État ;

b) On entend par « agent public étranger » toute personne qui détient un mandat législatif, exécutif, administratif ou judiciaire d'un pays étranger, qu'elle ait été nommée ou élue ; et toute personne qui exerce une fonction publique pour un pays étranger, y compris pour un organisme public ou une entreprise publique ;

---

[8] Ibid., n° 174.
[9] Résolution 55/25 de l'Assemblée générale, annexe I.

c) On entend par « fonctionnaire d'une organisation internationale publique » un fonctionnaire international ou toute personne autorisée par une telle organisation à agir en son nom ;

d) On entend par « biens » tous les types d'avoirs, corporels ou incorporels, meubles ou immeubles, tangibles ou intangibles, ainsi que les actes juridiques ou documents attestant la propriété de ces avoirs ou les droits y relatifs ;

e) On entend par « produit du crime » tout bien provenant directement ou indirectement de la commission d'une infraction ou obtenu directement ou indirectement en la commettant ;

f) On entend par « gel » ou « saisie » l'interdiction temporaire du transfert, de la conversion, de la disposition ou du mouvement de biens, ou le fait d'assumer temporairement la garde ou le contrôle de biens sur décision d'un tribunal ou d'une autre autorité compétente ;

g) On entend par « confiscation » la dépossession permanente de biens sur décision d'un tribunal ou d'une autre autorité compétente ;

h) On entend par « infraction principale » toute infraction par suite de laquelle est généré un produit qui est susceptible de devenir l'objet d'une infraction définie à l'article 23 de la présente Convention ;

i) On entend par « livraison surveillée » la méthode consistant à permettre la sortie du territoire, le passage par le territoire, ou l'entrée sur le territoire d'un ou de plusieurs États, d'expéditions illicites ou suspectées de l'être, au su et sous le contrôle des autorités compétentes de ces États, en vue d'enquêter sur une infraction et d'identifier les personnes impliquées dans sa commission.

Article 3
Champ d'application

1. La présente Convention s'applique, conformément à ses dispositions, à la prévention, aux enquêtes et aux poursuites concernant la corruption ainsi qu'au gel, à la saisie, à la confiscation et à la restitution du produit des infractions établies conformément à la présente Convention.

2. Aux fins de l'application de la présente Convention, il n'est pas nécessaire, sauf si celle-ci en dispose autrement, que les infractions qui y sont visées causent un dommage ou un préjudice patrimonial à l'État.

Article 4
Protection de la souveraineté

1. Les États Parties exécutent leurs obligations au titre de la présente Convention d'une manière compatible avec les principes de l'égalité souveraine et de l'intégrité territoriale des États et avec celui de la non-intervention dans les affaires intérieures d'autres États.

2. Aucune disposition de la présente Convention n'habilite un État Partie à exercer sur le territoire d'un autre État une compétence et des fonctions qui sont exclusivement réservées aux autorités de cet autre État par son droit interne.

Chapitre II
Mesures préventives

Article 5
Politiques et pratiques de prévention de la corruption

1. Chaque État Partie élabore et applique ou poursuit, conformément aux principes fondamentaux de son système juridique, des politiques de prévention de la corruption efficaces et coordonnées qui favorisent la participation de la société et reflètent les principes d'état de droit, de bonne gestion des affaires publiques et des biens publics, d'intégrité, de transparence et de responsabilité.

2. Chaque État Partie s'efforce de mettre en place et de promouvoir des pratiques efficaces visant à prévenir la corruption.

3. Chaque État Partie s'efforce d'évaluer périodiquement les instruments juridiques et mesures administratives pertinents en vue de déterminer s'ils sont adéquats pour prévenir et combattre la corruption.

4. Les États Parties collaborent, selon qu'il convient et conformément aux principes fondamentaux de leur système juridique, entre eux et avec les organisations régionales et internationales compétentes pour la promotion et la mise au point des mesures visées dans le présent article. Dans le cadre de cette collaboration, ils peuvent participer à des programmes et projets internationaux visant à prévenir la corruption.

Article 6
Organe ou organes de prévention de la corruption

1. Chaque État Partie fait en sorte, conformément aux principes fondamentaux de son système juridique, qu'existent un ou plusieurs organes, selon qu'il convient, chargés de prévenir la corruption par des moyens tels que :

a) L'application des politiques visées à l'article 5 de la présente Convention et, s'il y a lieu, la supervision et la coordination de cette application ;

b) L'accroissement et la diffusion des connaissances concernant la prévention de la corruption.

2. Chaque État Partie accorde à l'organe ou aux organes visés au paragraphe 1 du présent article l'indépendance nécessaire, conformément aux principes fondamentaux de son système juridique, pour leur permettre d'exercer efficacement leurs fonctions à l'abri de toute influence indue. Les ressources matérielles et les personnels spécialisés nécessaires, ainsi que la formation dont ces personnels peuvent avoir besoin pour exercer leurs fonctions, devraient leur être fournis.

3. Chaque État Partie communique au Secrétaire général de l'Organisation des Nations Unies le nom et l'adresse de l'autorité ou des autorités susceptibles d'aider d'autres États Parties à mettre au point et à appliquer des mesures spécifiques de prévention de la corruption.

Article 7
Secteur public

1. Chaque État Partie s'efforce, s'il y a lieu et conformément aux principes fondamentaux de son système juridique, d'adopter, de maintenir et de renforcer des systèmes de recrutement, d'embauchage, de fidélisation, de promotion et de retraite des fonctionnaires et, s'il y a lieu, des autres agents publics non élus, qui :

a) Reposent sur les principes d'efficacité et de transparence et sur des critères objectifs tels que le mérite, l'équité et l'aptitude ;

b) Comportent des procédures appropriées pour sélectionner et former les personnes appelées à occuper des postes publics considérés comme particulièrement exposés à la corruption et, s'il y a lieu, pour assurer une rotation sur ces postes ;

c) Favorisent une rémunération adéquate et des barèmes de traitement équitables, compte tenu du niveau de développement économique de l'État Partie ;

d) Favorisent l'offre de programmes d'éducation et de formation qui leur permettent de s'acquitter de leurs fonctions de manière correcte, honorable et adéquate et les fassent bénéficier d'une formation spécialisée appropriée qui les sensibilise davantage aux risques de corruption inhérents à l'exercice de leurs fonctions. Ces programmes peuvent faire référence aux codes ou normes de conduite applicables.

2. Chaque État Partie envisage aussi d'adopter des mesures législatives et administratives appropriées, compatibles avec les objectifs de la présente Convention et conformes aux principes fondamentaux de son droit interne, afin d'arrêter des critères pour la candidature et l'élection à un mandat public.

3. Chaque État Partie envisage également d'adopter des mesures législatives et administratives appropriées, compatibles avec les objectifs de la présente Convention et conformes aux principes fondamentaux de son droit interne, afin d'accroître la transparence du financement des candidatures à un mandat public électif et, le cas échéant, du financement des partis politiques.

4. Chaque État Partie s'efforce, conformément aux principes fondamentaux de son droit interne, d'adopter, de maintenir et de renforcer des systèmes qui favorisent la transparence et préviennent les conflits d'intérêts.

Article 8
Codes de conduite des agents publics

1. Afin de lutter contre la corruption, chaque État Partie encourage notamment l'intégrité, l'honnêteté et la responsabilité chez ses agents publics, conformément aux principes fondamentaux de son système juridique.

2. En particulier, chaque État Partie s'efforce d'appliquer, dans le cadre de ses propres systèmes institutionnel et juridique, des codes ou des normes de conduite pour l'exercice correct, honorable et adéquat des fonctions publiques.

3. Aux fins de l'application des dispositions du présent article, chaque État Partie prend acte, s'il y a lieu et conformément aux principes fondamentaux de son système juridique, des initiatives pertinentes d'organisations régionales, interrégionales et multilatérales, telles que le Code international de conduite des agents de la fonction publique annexé à la résolution 51/59 de l'Assemblée générale en date du 12 décembre 1996.

4. Chaque État Partie envisage aussi, conformément aux principes fondamentaux de son droit interne, de mettre en place des mesures et des systèmes de nature à faciliter le signalement par les agents publics aux autorités compétentes des actes de corruption dont ils ont connaissance dans l'exercice de leurs fonctions.

5. Chaque État Partie s'efforce, s'il y a lieu et conformément aux principes fondamentaux de son droit interne, de mettre en place des mesures et des systèmes faisant obligation aux agents publics de déclarer aux autorités compétentes

notamment toutes activités extérieures, tout emploi, tous placements, tous avoirs et tous dons ou avantages substantiels d'où pourrait résulter un conflit d'intérêts avec leurs fonctions d'agent public.

6. Chaque État Partie envisage de prendre, conformément aux principes fondamentaux de son droit interne, des mesures disciplinaires ou autres à l'encontre des agents publics qui enfreignent les codes ou normes institués en vertu du présent article.

Article 9
Passation des marchés publics et gestion des finances publiques

1. Chaque État Partie prend, conformément aux principes fondamentaux de son système juridique, les mesures nécessaires pour mettre en place des systèmes appropriés de passation des marchés publics qui soient fondés sur la transparence, la concurrence et des critères objectifs pour la prise des décisions et qui soient efficaces, entre autres, pour prévenir la corruption. Ces systèmes, pour l'application desquels des valeurs seuils peuvent être prises en compte, prévoient notamment :

a) La diffusion publique d'informations concernant les procédures de passation des marchés et les marchés, y compris d'informations sur les appels d'offres et d'informations pertinentes sur l'attribution des marchés, suffisamment de temps étant laissé aux soumissionnaires potentiels pour établir et soumettre leurs offres ;

b) L'établissement à l'avance des conditions de participation, y compris les critères de sélection et d'attribution et les règles d'appels d'offres, et leur publication ;

c) L'utilisation de critères objectifs et prédéterminés pour la prise des décisions concernant la passation des marchés publics, afin de faciliter la vérification ultérieure de l'application correcte des règles ou procédures ;

d) Un système de recours interne efficace, y compris un système d'appel efficace, qui garantisse l'exercice des voies de droit en cas de non-respect des règles ou procédures établies conformément au présent paragraphe ;

e) S'il y a lieu, des mesures pour réglementer les questions touchant les personnels chargés de la passation des marchés, telles que l'exigence d'une déclaration d'intérêt pour certains marchés publics, des procédures de sélection desdits personnels et des exigences en matière de formation.

2. Chaque État Partie prend, conformément aux principes fondamentaux de son système juridique, des mesures appropriées pour promouvoir la transparence et la responsabilité dans la gestion des finances publiques. Ces mesures comprennent notamment :

a) Des procédures d'adoption du budget national ;

b) La communication en temps utile des dépenses et des recettes ;

c) Un système de normes de comptabilité et d'audit, et de contrôle au second degré ;

d) Des systèmes efficaces de gestion des risques et de contrôle interne ; et

e) S'il y a lieu, des mesures correctives en cas de manquement aux exigences du présent paragraphe.

3. Chaque État Partie prend, conformément aux principes fondamentaux de son droit interne, les mesures civiles et administratives nécessaires pour préserver l'intégrité des livres et états comptables, états financiers ou autres documents concernant les dépenses et recettes publiques et pour en empêcher la falsification.

Article 10
Information du public

Compte tenu de la nécessité de lutter contre la corruption, chaque État Partie prend, conformément aux principes fondamentaux de son droit interne, les mesures nécessaires pour accroître la transparence de son administration publique, y compris en ce qui concerne son organisation, son fonctionnement et ses processus décisionnels s'il y a lieu. Ces mesures peuvent inclure notamment :

a) L'adoption de procédures ou de règlements permettant aux usagers d'obtenir, s'il y a lieu, des informations sur l'organisation, le fonctionnement et les processus décisionnels de l'administration publique, ainsi que, compte dûment tenu de la protection de la vie privée et des données personnelles, sur les décisions et actes juridiques qui les concernent;

b) La simplification, s'il y a lieu, des procédures administratives afin de faciliter l'accès des usagers aux autorités de décision compétentes ; et

c) La publication d'informations, y compris éventuellement de rapports périodiques sur les risques de corruption au sein de l'administration publique.

Article 11
Mesures concernant les juges et les services de poursuite

1. Compte tenu de l'indépendance des magistrats et de leur rôle crucial dans la lutte contre la corruption, chaque État Partie prend, conformément aux principes fondamentaux de son système juridique, des mesures pour renforcer leur intégrité et prévenir les possibilités de les corrompre, sans préjudice de leur indépendance. Ces mesures peuvent comprendre des règles concernant leur comportement.

2. Des mesures dans le même sens que celles prises en application du paragraphe 1 du présent article peuvent être instituées et appliquées au sein des services de poursuite dans les États Parties où ceux-ci forment un corps distinct mais jouissent d'une indépendance semblable à celle des juges.

Article 12
Secteur privé

1. Chaque État Partie prend, conformément aux principes fondamentaux de son droit interne, des mesures pour prévenir la corruption impliquant le secteur privé, renforcer les normes de comptabilité et d'audit dans le secteur privé et, s'il y a lieu, prévoir des sanctions civiles, administratives ou pénales efficaces, proportionnées et dissuasives en cas de non-respect de ces mesures.

2. Les mesures permettant d'atteindre ces objectifs peuvent notamment inclure :

a) La promotion de la coopération entre les services de détection et de répression et les entités privées concernées ;

b) La promotion de l'élaboration de normes et procédures visant à préserver l'intégrité des entités privées concernées, y compris de codes de conduite pour que les entreprises et toutes les professions concernées exercent leurs activités de manière correcte, honorable et adéquate, pour prévenir les conflits d'intérêts et pour

encourager l'application de bonnes pratiques commerciales par les entreprises entre elles ainsi que dans leurs relations contractuelles avec l'État ;

c) **La promotion de la transparence entre les entités privées, y compris, s'il y a lieu, grâce à des mesures concernant l'identité des personnes physiques et morales impliquées dans la constitution et la gestion des sociétés ;**

d) **La prévention de l'usage impropre des procédures de réglementation des entités privées, y compris des procédures concernant les subventions et les licences accordées par des autorités publiques pour des activités commerciales ;**

e) **La prévention des conflits d'intérêts par l'imposition, selon qu'il convient et pendant une période raisonnable, de restrictions à l'exercice d'activités professionnelles par d'anciens agents publics ou à l'emploi par le secteur privé d'agents publics après leur démission ou leur départ à la retraite, lorsque lesdites activités ou ledit emploi sont directement liés aux fonctions que ces anciens agents publics exerçaient ou supervisaient quand ils étaient en poste ;**

f) **L'application aux entreprises privées, compte tenu de leur structure et de leur taille, d'audits internes suffisants pour faciliter la prévention et la détection des actes de corruption et la soumission des comptes et des états financiers requis de ces entreprises privées à des procédures appropriées d'audit et de certification.**

3. Afin de prévenir la corruption, chaque État Partie prend les mesures nécessaires, conformément à ses lois et règlements internes concernant la tenue des livres et états comptables, la publication d'informations sur les états financiers et les normes de comptabilité et d'audit, pour interdire que les actes suivants soient accomplis dans le but de commettre l'une quelconque des infractions établies conformément à la présente Convention :

a) **L'établissement de comptes hors livres ;**

b) **Les opérations hors livres ou insuffisamment identifiées ;**

c) **L'enregistrement de dépenses inexistantes ;**

d) **L'enregistrement d'éléments de passif dont l'objet n'est pas correctement identifié ;**

e) **L'utilisation de faux documents ; et**

f) **La destruction intentionnelle de documents comptables plus tôt que ne le prévoit la loi.**

4. Chaque État Partie refuse la déductibilité fiscale des dépenses qui constituent des pots-de-vin, dont le versement est un des éléments constitutifs des infractions établies conformément aux articles 15 et 16 de la présente Convention et, s'il y a lieu, des autres dépenses engagées à des fins de corruption.

Article 13
Participation de la société

1. Chaque État Partie prend des mesures appropriées, dans la limite de ses moyens et conformément aux principes fondamentaux de son droit interne, pour favoriser la participation active de personnes et de groupes n'appartenant pas au secteur public, tels que la société civile, les organisations non gouvernementales et les communautés de personnes, à la prévention de la corruption et à la lutte contre ce phénomène, ainsi que pour mieux sensibiliser le public à l'existence, aux causes

et à la gravité de la corruption et à la menace que celle-ci représente. Cette participation devrait être renforcée par des mesures consistant notamment à :

a) Accroître la transparence des processus de décision et promouvoir la participation du public à ces processus ;

b) Assurer l'accès effectif du public à l'information ;

c) Entreprendre des activités d'information du public l'incitant à ne pas tolérer la corruption, ainsi que des programmes d'éducation du public, notamment dans les écoles et les universités ;

d) Respecter, promouvoir et protéger la liberté de rechercher, de recevoir, de publier et de diffuser des informations concernant la corruption. Cette liberté peut être soumise à certaines restrictions, qui doivent toutefois être prescrites par la loi et nécessaires :

i) Au respect des droits ou de la réputation d'autrui ;

ii) À la protection de la sécurité nationale ou de l'ordre public, ou de la santé ou de la moralité publiques.

2. Chaque État Partie prend des mesures appropriées pour veiller à ce que les organes de prévention de la corruption compétents mentionnés dans la présente Convention soient connus du public et fait en sorte qu'ils soient accessibles, lorsqu'il y a lieu, pour que tous faits susceptibles d'être considérés comme constituant une infraction établie conformément à la présente Convention puissent leur être signalés, y compris sous couvert d'anonymat.

Article 14
Mesures visant à prévenir le blanchiment d'argent

1. Chaque État Partie :

a) Institue un régime interne complet de réglementation et de contrôle des banques et institutions financières non bancaires, y compris des personnes physiques ou morales qui fournissent des services formels ou informels de transmission de fonds ou de valeurs ainsi que, s'il y a lieu, des autres entités particulièrement exposées au blanchiment d'argent, dans les limites de sa compétence, afin de décourager et de détecter toutes formes de blanchiment d'argent. Ce régime met l'accent sur les exigences en matière d'identification des clients et, s'il y a lieu, des ayants droit économiques, d'enregistrement des opérations et de déclaration des opérations suspectes ;

b) S'assure, sans préjudice de l'article 46 de la présente Convention, que les autorités administratives, de réglementation, de détection et de répression et autres chargées de la lutte contre le blanchiment d'argent (y compris, dans les cas où son droit interne le prévoit, les autorités judiciaires) sont en mesure de coopérer et d'échanger des informations aux niveaux national et international, dans les conditions définies par son droit interne et, à cette fin, envisage la création d'un service de renseignement financier faisant office de centre national de collecte, d'analyse et de diffusion d'informations concernant d'éventuelles opérations de blanchiment d'argent.

2. Les États Parties envisagent de mettre en œuvre des mesures réalisables de détection et de surveillance du mouvement transfrontière d'espèces et de titres négociables appropriés, sous réserve de garanties permettant d'assurer une utilisation correcte des informations et sans entraver d'aucune façon la circulation

des capitaux licites. Il peut être notamment fait obligation aux particuliers et aux entreprises de signaler les transferts transfrontières de quantités importantes d'espèces et de titres négociables appropriés.

3. Les États Parties envisagent de mettre en œuvre des mesures appropriées et réalisables pour exiger des institutions financières, y compris des sociétés de transfert de fonds :

a) Qu'elles consignent sur les formulaires et dans les messages concernant les transferts électroniques de fonds des informations exactes et utiles sur le donneur d'ordre ;

b) Qu'elles conservent ces informations tout au long de la chaîne de paiement ; et

c) Qu'elles exercent une surveillance accrue sur les transferts de fonds non accompagnés d'informations complètes sur le donneur d'ordre.

4. Lorsqu'ils instituent un régime interne de réglementation et de contrôle en vertu du présent article, et sans préjudice de tout autre article de la présente Convention, les États Parties sont invités à s'inspirer des initiatives pertinentes prises par les organisations régionales, interrégionales et multilatérales pour lutter contre le blanchiment d'argent.

5. Les États Parties s'efforcent de développer et de promouvoir la coopération mondiale, régionale, sous-régionale et bilatérale entre les autorités judiciaires, les services de détection et de répression et les autorités de réglementation financière en vue de lutter contre le blanchiment d'argent.

Chapitre III
Incrimination, détection et répression

Article 15
Corruption d'agents publics nationaux

Chaque État Partie adopte les mesures législatives et autres nécessaires pour conférer le caractère d'infraction pénale, lorsque les actes ont été commis intentionnellement :

a) Au fait de promettre, d'offrir ou d'accorder à un agent public, directement ou indirectement, un avantage indu, pour lui-même ou pour une autre personne ou entité, afin qu'il accomplisse ou s'abstienne d'accomplir un acte dans l'exercice de ses fonctions officielles ;

b) Au fait pour un agent public de solliciter ou d'accepter, directement ou indirectement, un avantage indu, pour lui-même ou pour une autre personne ou entité, afin d'accomplir ou de s'abstenir d'accomplir un acte dans l'exercice de ses fonctions officielles.

Article 16
Corruption d'agents publics étrangers et de fonctionnaires d'organisations internationales publiques

1. Chaque État Partie adopte les mesures législatives et autres nécessaires pour conférer le caractère d'infraction pénale, lorsque les actes ont été commis intentionnellement, au fait de promettre, d'offrir ou d'accorder à un agent public étranger ou à un fonctionnaire d'une organisation internationale publique, directement ou indirectement, un avantage indu, pour lui-même ou pour une autre

personne ou entité, afin qu'il accomplisse ou s'abstienne d'accomplir un acte dans l'exercice de ses fonctions officielles, en vue d'obtenir ou de conserver un marché ou un autre avantage indu en liaison avec des activités de commerce international.

2. Chaque État Partie envisage d'adopter les mesures législatives et autres nécessaires pour conférer le caractère d'infraction pénale, lorsque les actes ont été commis intentionnellement, au fait, pour un agent public étranger ou un fonctionnaire d'une organisation internationale publique, de solliciter ou d'accepter, directement ou indirectement, un avantage indu, pour lui-même ou pour une autre personne ou entité, afin d'accomplir ou de s'abstenir d'accomplir un acte dans l'exercice de ses fonctions officielles.

Article 17
Soustraction, détournement ou autre usage illicite de biens par un agent public

Chaque État Partie adopte les mesures législatives et autres nécessaires pour conférer le caractère d'infraction pénale, lorsque les actes ont été commis intentionnellement, à la soustraction, au détournement ou à un autre usage illicite, par un agent public, à son profit ou au profit d'une autre personne ou entité, de tous biens, de tous fonds ou valeurs publics ou privés ou de toute autre chose de valeur qui lui ont été remis à raison de ses fonctions.

Article 18
Trafic d'influence

Chaque État Partie envisage d'adopter les mesures législatives et autres nécessaires pour conférer le caractère d'infraction pénale, lorsque les actes ont été commis intentionnellement :

a) Au fait de promettre, d'offrir ou d'accorder à un agent public ou à toute autre personne, directement ou indirectement, un avantage indu afin que ledit agent ou ladite personne abuse de son influence réelle ou supposée en vue d'obtenir d'une administration ou d'une autorité publique de l'État Partie un avantage indu pour l'instigateur initial de l'acte ou pour toute autre personne ;

b) Au fait, pour un agent public ou toute autre personne, de solliciter ou d'accepter, directement ou indirectement, un avantage indu pour lui-même ou elle-même ou pour une autre personne afin d'abuser de son influence réelle ou supposée en vue de faire obtenir d'une administration ou d'une autorité publique de l'État Partie un avantage indu.

Article 19
Abus de fonctions

Chaque État Partie envisage d'adopter les mesures législatives et autres nécessaires pour conférer le caractère d'infraction pénale, lorsque l'acte a été commis intentionnellement, au fait pour un agent public d'abuser de ses fonctions ou de son poste, c'est-à-dire d'accomplir ou de s'abstenir d'accomplir, dans l'exercice de ses fonctions, un acte en violation des lois afin d'obtenir un avantage indu pour lui-même ou pour une autre personne ou entité.

Article 20
Enrichissement illicite

Sous réserve de sa constitution et des principes fondamentaux de son système juridique, chaque État Partie envisage d'adopter les mesures législatives et autres nécessaires pour conférer le caractère d'infraction pénale, lorsque l'acte a été commis intentionnellement, à l'enrichissement illicite, c'est-à-dire une augmentation substantielle du patrimoine d'un agent public que celui-ci ne peut raisonnablement justifier par rapport à ses revenus légitimes.

Article 21
Corruption dans le secteur privé

Chaque État Partie envisage d'adopter les mesures législatives et autres nécessaires pour conférer le caractère d'infraction pénale, lorsque les actes ont été commis intentionnellement dans le cadre d'activités économiques, financières ou commerciales :

a) Au fait de promettre, d'offrir ou d'accorder, directement ou indirectement, un avantage indu à toute personne qui dirige une entité du secteur privé ou travaille pour une telle entité, en quelque qualité que ce soit, pour elle-même ou pour une autre personne, afin que, en violation de ses devoirs, elle accomplisse ou s'abstienne d'accomplir un acte ;

b) Au fait, pour toute personne qui dirige une entité du secteur privé ou travaille pour une telle entité, en quelque qualité que ce soit, de solliciter ou d'accepter, directement ou indirectement, un avantage indu, pour elle-même ou pour une autre personne, afin d'accomplir ou de s'abstenir d'accomplir un acte en violation de ses devoirs.

Article 22
Soustraction de biens dans le secteur privé

Chaque État Partie envisage d'adopter les mesures législatives et autres nécessaires pour conférer le caractère d'infraction pénale, lorsque l'acte a été commis intentionnellement dans le cadre d'activités économiques, financières ou commerciales, à la soustraction par une personne qui dirige une entité du secteur privé ou travaille pour une telle entité, en quelque qualité que ce soit, de tous biens, de tous fonds ou valeurs privés ou de toute autre chose de valeur qui lui ont été remis à raison de ses fonctions.

Article 23
Blanchiment du produit du crime

1. Chaque État Partie adopte, conformément aux principes fondamentaux de son droit interne, les mesures législatives et autres nécessaires pour conférer le caractère d'infraction pénale, lorsque les actes ont été commis intentionnellement :

a) i) À la conversion ou au transfert de biens dont celui qui s'y livre sait qu'ils sont le produit du crime, dans le but de dissimuler ou de déguiser l'origine illicite desdits biens ou d'aider toute personne qui est impliquée dans la commission de l'infraction principale à échapper aux conséquences juridiques de ses actes ;

ii) À la dissimulation ou au déguisement de la nature véritable, de l'origine, de l'emplacement, de la disposition, du mouvement ou de la propriété de biens ou de droits y relatifs dont l'auteur sait qu'ils sont le produit du crime ;

b) Sous réserve des concepts fondamentaux de son système juridique :

i) À l'acquisition, à la détention ou à l'utilisation de biens dont celui qui les acquiert, les détient ou les utilise sait, au moment où il les reçoit, qu'ils sont le produit du crime ;

ii) À la participation à l'une des infractions établies conformément au présent article ou à toute association, entente, tentative ou complicité par fourniture d'une assistance, d'une aide ou de conseils en vue de sa commission.

2. Aux fins de l'application du paragraphe 1 du présent article :

a) Chaque État Partie s'efforce d'appliquer le paragraphe 1 du présent article à l'éventail le plus large d'infractions principales ;

b) Chaque État Partie inclut dans les infractions principales au minimum un éventail complet d'infractions pénales établies conformément à la présente Convention ;

c) Aux fins de l'alinéa *b* ci-dessus, les infractions principales incluent les infractions commises à l'intérieur et à l'extérieur du territoire relevant de la compétence de l'État Partie en question. Toutefois, une infraction commise à l'extérieur du territoire relevant de la compétence d'un État Partie ne constitue une infraction principale que lorsque l'acte correspondant est une infraction pénale dans le droit interne de l'État où il a été commis et constituerait une infraction pénale dans le droit interne de l'État Partie appliquant le présent article s'il avait été commis sur son territoire ;

d) Chaque État Partie remet au Secrétaire général de l'Organisation des Nations Unies une copie de ses lois qui donnent effet au présent article ainsi que de toute modification ultérieurement apportée à ces lois ou une description de ces lois et modifications ultérieures ;

e) Lorsque les principes fondamentaux du droit interne d'un État Partie l'exigent, il peut être disposé que les infractions énoncées au paragraphe 1 du présent article ne s'appliquent pas aux personnes qui ont commis l'infraction principale.

Article 24
Recel

Sans préjudice des dispositions de l'article 23 de la présente Convention, chaque État Partie envisage d'adopter les mesures législatives et autres nécessaires pour conférer le caractère d'infraction pénale, lorsque les actes ont été commis intentionnellement après la commission de l'une quelconque des infractions établies conformément à la présente Convention sans qu'il y ait eu participation auxdites infractions, au fait de dissimuler ou de retenir de façon continue des biens en sachant que lesdits biens proviennent de l'une quelconque des infractions établies conformément à la présente Convention.

Article 25
Entrave au bon fonctionnement de la justice

Chaque État Partie adopte les mesures législatives et autres nécessaires pour conférer le caractère d'infraction pénale, lorsque les actes ont été commis intentionnellement :

a) Au fait de recourir à la force physique, à des menaces ou à l'intimidation ou de promettre, d'offrir ou d'accorder un avantage indu pour obtenir un faux témoignage ou empêcher un témoignage ou la présentation d'éléments de preuve dans une procédure en rapport avec la commission d'infractions établies conformément à la présente Convention ;

b) Au fait de recourir à la force physique, à des menaces ou à l'intimidation pour empêcher un agent de la justice ou un agent des services de détection et de répression d'exercer les devoirs de leur charge en rapport avec la commission d'infractions établies conformément à la présente Convention. Rien dans le présent alinéa ne porte atteinte au droit des États Parties de disposer d'une législation destinée à protéger d'autres catégories d'agents publics.

Article 26
Responsabilité des personnes morales

1. Chaque État Partie adopte les mesures nécessaires, conformément à ses principes juridiques, pour établir la responsabilité des personnes morales qui participent aux infractions établies conformément à la présente Convention.

2. Sous réserve des principes juridiques de l'État Partie, la responsabilité des personnes morales peut être pénale, civile ou administrative.

3. Cette responsabilité est sans préjudice de la responsabilité pénale des personnes physiques qui ont commis les infractions.

4. Chaque État Partie veille, en particulier, à ce que les personnes morales tenues responsables conformément au présent article fassent l'objet de sanctions efficaces, proportionnées et dissuasives de nature pénale ou non pénale, y compris de sanctions pécuniaires.

Article 27
Participation et tentative

1. Chaque État Partie adopte les mesures législatives et autres nécessaires pour conférer le caractère d'infraction pénale, conformément à son droit interne, au fait de participer à quelque titre que ce soit, par exemple comme complice, autre assistant ou instigateur, à une infraction établie conformément à la présente Convention.

2. Chaque État Partie peut adopter les mesures législatives et autres nécessaires pour conférer le caractère d'infraction pénale, conformément à son droit interne, au fait de tenter de commettre une infraction établie conformément à la présente Convention.

3. Chaque État Partie peut adopter les mesures législatives et autres nécessaires pour conférer le caractère d'infraction pénale, conformément à son droit interne, au fait de préparer une infraction établie conformément à la présente Convention.

Article 28
La connaissance, l'intention et la motivation
en tant qu'éléments d'une infraction

La connaissance, l'intention ou la motivation nécessaires en tant qu'éléments d'une infraction établie conformément à la présente Convention peuvent être déduites de circonstances factuelles objectives.

Article 29
Prescription

Lorsqu'il y a lieu, chaque État Partie fixe, dans le cadre de son droit interne, un long délai de prescription dans lequel des poursuites peuvent être engagées du chef d'une des infractions établies conformément à la présente Convention et fixe un délai plus long ou suspend la prescription lorsque l'auteur présumé de l'infraction s'est soustrait à la justice.

Article 30
Poursuites judiciaires, jugement et sanctions

1. Chaque État Partie rend la commission d'une infraction établie conformément à la présente Convention passible de sanctions qui tiennent compte de la gravité de cette infraction.

2. Chaque État Partie prend les mesures nécessaires pour établir ou maintenir, conformément à son système juridique et à ses principes constitutionnels, un équilibre approprié entre toutes immunités ou tous privilèges de juridiction accordés à ses agents publics dans l'exercice de leurs fonctions, et la possibilité, si nécessaire, de rechercher, de poursuivre et de juger effectivement les infractions établies conformément à la présente Convention.

3. Chaque État Partie s'efforce de faire en sorte que tout pouvoir judiciaire discrétionnaire conféré par son droit interne et afférent aux poursuites judiciaires engagées contre des personnes pour des infractions établies conformément à la présente Convention soit exercé de façon à optimiser l'efficacité des mesures de détection et de répression de ces infractions, compte dûment tenu de la nécessité d'exercer un effet dissuasif en ce qui concerne leur commission.

4. S'agissant d'infractions établies conformément à la présente Convention, chaque État Partie prend des mesures appropriées, conformément à son droit interne et compte dûment tenu des droits de la défense, pour faire en sorte que les conditions auxquelles sont subordonnées les décisions de mise en liberté dans l'attente du jugement ou de la procédure d'appel tiennent compte de la nécessité d'assurer la présence du défendeur lors de la procédure pénale ultérieure.

5. Chaque État Partie prend en compte la gravité des infractions concernées lorsqu'il envisage l'éventualité d'une libération anticipée ou conditionnelle de personnes reconnues coupables de ces infractions.

6. Chaque État Partie, dans la mesure compatible avec les principes fondamentaux de son système juridique, envisage d'établir des procédures permettant, s'il y a lieu, à l'autorité compétente de révoquer, de suspendre ou de muter un agent public accusé d'une infraction établie conformément à la présente Convention, en gardant à l'esprit le respect du principe de la présomption d'innocence.

7. Lorsque la gravité de l'infraction le justifie, chaque État Partie, dans la mesure compatible avec les principes fondamentaux de son système juridique, envisage d'établir des procédures permettant de déchoir, par décision de justice ou par tout autre moyen approprié, pour une durée fixée par son droit interne, les personnes reconnues coupables d'infractions établies conformément à la présente Convention du droit :

a) D'exercer une fonction publique ; et

b) D'exercer une fonction dans une entreprise dont l'État est totalement ou partiellement propriétaire.

8. Le paragraphe 1 du présent article s'entend sans préjudice de l'exercice des pouvoirs disciplinaires par les autorités compétentes à l'encontre des fonctionnaires.

9. Aucune disposition de la présente Convention ne porte atteinte au principe selon lequel la définition des infractions établies conformément à celle-ci et des moyens juridiques de défense applicables ou autres principes juridiques régissant la légalité des incriminations relève exclusivement du droit interne d'un État Partie et selon lequel lesdites infractions sont poursuivies et punies conformément à ce droit.

10. Les États Parties s'efforcent de promouvoir la réinsertion dans la société des personnes reconnues coupables d'infractions établies conformément à la présente Convention.

Article 31
Gel, saisie et confiscation

1. Chaque État Partie prend, dans toute la mesure possible dans le cadre de son système juridique interne, les mesures nécessaires pour permettre la confiscation :

a) Du produit du crime provenant d'infractions établies conformément à la présente Convention ou de biens dont la valeur correspond à celle de ce produit ;

b) Des biens, matériels ou autres instruments utilisés ou destinés à être utilisés pour les infractions établies conformément à la présente Convention.

2. Chaque État Partie prend les mesures nécessaires pour permettre l'identification, la localisation, le gel ou la saisie de tout ce qui est mentionné au paragraphe 1 du présent article aux fins de confiscation éventuelle.

3. Chaque État Partie adopte, conformément à son droit interne, les mesures législatives et autres nécessaires pour réglementer l'administration par les autorités compétentes des biens gelés, saisis ou confisqués visés aux paragraphes 1 et 2 du présent article.

4. Si ce produit du crime a été transformé ou converti, en partie ou en totalité, en d'autres biens, ces derniers peuvent faire l'objet des mesures visées au présent article en lieu et place dudit produit.

5. Si ce produit du crime a été mêlé à des biens acquis légitimement, ces biens, sans préjudice de tout pouvoir de gel ou de saisie, sont confiscables à concurrence de la valeur estimée du produit qui y a été mêlé.

6. Les revenus ou autres avantages tirés de ce produit du crime, des biens en lesquels le produit a été transformé ou converti ou des biens auxquels il a été mêlé peuvent aussi faire l'objet des mesures visées au présent article, de la même manière et dans la même mesure que le produit du crime.

7. Aux fins du présent article et de l'article 55 de la présente Convention, chaque État Partie habilite ses tribunaux ou autres autorités compétentes à ordonner la production ou la saisie de documents bancaires, financiers ou commerciaux. Un État Partie ne peut invoquer le secret bancaire pour refuser de donner effet aux dispositions du présent paragraphe.

8. Les États Parties peuvent envisager d'exiger que l'auteur d'une infraction établisse l'origine licite du produit présumé du crime ou d'autres biens confiscables,

dans la mesure où cette exigence est conforme aux principes fondamentaux de leur droit interne et à la nature des procédures judiciaires et autres.

9. L'interprétation des dispositions du présent article ne doit en aucun cas porter atteinte aux droits des tiers de bonne foi.

10. Aucune disposition du présent article ne porte atteinte au principe selon lequel les mesures qui y sont visées sont définies et exécutées conformément aux dispositions du droit interne de chaque État Partie et sous réserve de celles-ci.

Article 32
Protection des témoins, des experts et des victimes

1. Chaque État Partie prend, conformément à son système juridique interne et dans la limite de ses moyens, des mesures appropriées pour assurer une protection efficace contre des actes éventuels de représailles ou d'intimidation aux témoins et aux experts qui déposent concernant des infractions établies conformément à la présente Convention et, s'il y a lieu, à leurs parents et à d'autres personnes qui leur sont proches.

2. Les mesures envisagées au paragraphe 1 du présent article peuvent consister notamment, sans préjudice des droits du défendeur, y compris du droit à une procédure régulière :

a) À établir, pour la protection physique de ces personnes, des procédures visant notamment, selon les besoins et dans la mesure du possible, à leur fournir un nouveau domicile et à permettre, s'il y a lieu, que les renseignements concernant leur identité et le lieu où elles se trouvent ne soient pas divulgués ou que leur divulgation soit limitée ;

b) À prévoir des règles de preuve qui permettent aux témoins et experts de déposer d'une manière qui garantisse leur sécurité, notamment à les autoriser à déposer en recourant à des techniques de communication telles que les liaisons vidéo ou à d'autres moyens adéquats.

3. Les États Parties envisagent de conclure des accords ou arrangements avec d'autres États en vue de fournir un nouveau domicile aux personnes mentionnées au paragraphe 1 du présent article.

4. Les dispositions du présent article s'appliquent également aux victimes lorsqu'elles sont témoins.

5. Chaque État Partie, sous réserve de son droit interne, fait en sorte que les avis et préoccupations des victimes soient présentés et pris en compte aux stades appropriés de la procédure pénale engagée contre les auteurs d'infractions d'une manière qui ne porte pas préjudice aux droits de la défense.

Article 33
Protection des personnes qui communiquent des informations

Chaque État Partie envisage d'incorporer dans son système juridique interne des mesures appropriées pour assurer la protection contre tout traitement injustifié de toute personne qui signale aux autorités compétentes, de bonne foi et sur la base de soupçons raisonnables, tous faits concernant les infractions établies conformément à la présente Convention.

Article 34
Conséquences d'actes de corruption

Compte dûment tenu des droits des tiers acquis de bonne foi, chaque État Partie prend, conformément aux principes fondamentaux de son droit interne, des mesures pour s'attaquer aux conséquences de la corruption. Dans cette perspective, les États Parties peuvent considérer la corruption comme un facteur pertinent dans une procédure judiciaire pour décider l'annulation ou la rescision d'un contrat, le retrait d'une concession ou de tout autre acte juridique analogue ou prendre toute autre mesure corrective.

Article 35
Réparation du préjudice

Chaque État Partie prend les mesures nécessaires, conformément aux principes de son droit interne, pour donner aux entités ou personnes qui ont subi un préjudice du fait d'un acte de corruption le droit d'engager une action en justice à l'encontre des responsables dudit préjudice en vue d'obtenir réparation.

Article 36
Autorités spécialisées

Chaque État Partie fait en sorte, conformément aux principes fondamentaux de son système juridique, qu'existent un ou plusieurs organes ou des personnes spécialisés dans la lutte contre la corruption par la détection et la répression. Ce ou ces organes ou ces personnes se voient accorder l'indépendance nécessaire, conformément aux principes fondamentaux du système juridique de l'État Partie, pour pouvoir exercer leurs fonctions efficacement et à l'abri de toute influence indue. Ces personnes ou le personnel dudit ou desdits organes devraient avoir la formation et les ressources appropriées pour exercer leurs tâches.

Article 37
Coopération avec les services de détection et de répression

1. Chaque État Partie prend des mesures appropriées pour encourager les personnes qui participent ou ont participé à la commission d'une infraction établie conformément à la présente Convention à fournir aux autorités compétentes des informations utiles à des fins d'enquête et de recherche de preuves, ainsi qu'une aide factuelle et concrète qui pourrait contribuer à priver les auteurs de l'infraction du produit du crime et à récupérer ce produit.

2. Chaque État Partie envisage de prévoir la possibilité, dans les cas appropriés, d'alléger la peine dont est passible un prévenu qui coopère de manière substantielle à l'enquête ou aux poursuites relatives à une infraction établie conformément à la présente Convention.

3. Chaque État Partie envisage de prévoir la possibilité, conformément aux principes fondamentaux de son droit interne, d'accorder l'immunité de poursuites à une personne qui coopère de manière substantielle à l'enquête ou aux poursuites relatives à une infraction établie conformément à la présente Convention.

4. La protection de ces personnes est assurée, *mutatis mutandis*, comme le prévoit l'article 32 de la présente Convention.

5. Lorsqu'une personne qui est visée au paragraphe 1 du présent article et se trouve dans un État Partie peut apporter une coopération substantielle aux autorités compétentes d'un autre État Partie, les États Parties concernés peuvent envisager de

conclure des accords ou arrangements, conformément à leur droit interne, concernant l'éventuel octroi par l'autre État Partie du traitement décrit aux paragraphes 2 et 3 du présent article.

Article 38
Coopération entre autorités nationales

Chaque État Partie prend les mesures nécessaires pour encourager, conformément à son droit interne, la coopération entre, d'une part, ses autorités publiques ainsi que ses agents publics et, d'autre part, ses autorités chargées des enquêtes et des poursuites relatives à des infractions pénales. Cette coopération peut consister :

a) Pour les premiers à informer, de leur propre initiative, les secondes lorsqu'il existe des motifs raisonnables de considérer que l'une des infractions établies conformément aux articles 15, 21 et 23 de la présente Convention a été commise ; ou

b) Pour les premiers à fournir, sur demande, aux secondes toutes les informations nécessaires.

Article 39
Coopération entre autorités nationales et secteur privé

1. Chaque État Partie prend les mesures nécessaires pour encourager, conformément à son droit interne, la coopération entre les autorités nationales chargées des enquêtes et des poursuites et des entités du secteur privé, en particulier les institutions financières, sur des questions concernant la commission d'infractions établies conformément à la présente Convention.

2. Chaque État Partie envisage d'encourager ses ressortissants et les autres personnes ayant leur résidence habituelle sur son territoire à signaler aux autorités nationales chargées des enquêtes et des poursuites la commission d'une infraction établie conformément à la présente Convention.

Article 40
Secret bancaire

Chaque État Partie veille, en cas d'enquêtes judiciaires nationales sur des infractions établies conformément à la présente Convention, à ce qu'il y ait dans son système juridique interne des mécanismes appropriés pour surmonter les obstacles qui peuvent résulter de l'application de lois sur le secret bancaire.

Article 41
Antécédents judiciaires

Chaque État Partie peut adopter les mesures législatives ou autres nécessaires pour tenir compte, dans les conditions et aux fins qu'il juge appropriées, de toute condamnation dont l'auteur présumé d'une infraction aurait antérieurement fait l'objet dans un autre État, afin d'utiliser cette information dans le cadre d'une procédure pénale relative à une infraction établie conformément à la présente Convention.

Article 42
Compétence

1. Chaque État Partie adopte les mesures nécessaires pour établir sa compétence à l'égard des infractions établies conformément à la présente Convention dans les cas suivants :

a) Lorsque l'infraction est commise sur son territoire ; ou

b) Lorsque l'infraction est commise à bord d'un navire qui bat son pavillon ou à bord d'un aéronef immatriculé conformément à son droit interne au moment où ladite infraction est commise.

2. Sous réserve de l'article 4 de la présente Convention, un État Partie peut également établir sa compétence à l'égard de l'une quelconque de ces infractions dans les cas suivants :

a) Lorsque l'infraction est commise à l'encontre d'un de ses ressortissants ; ou

b) Lorsque l'infraction est commise par l'un de ses ressortissants ou par une personne apatride résidant habituellement sur son territoire ; ou

c) Lorsque l'infraction est l'une de celles établies conformément à l'alinéa *b* ii du paragraphe 1 de l'article 23 de la présente Convention et est commise hors de son territoire en vue de la commission, sur son territoire, d'une infraction établie conformément aux alinéas *a* i ou ii ou *b* i du paragraphe 1 de l'article 23 de la présente Convention ; ou

d) Lorsque l'infraction est commise à son encontre.

3. Aux fins de l'article 44 de la présente Convention, chaque État Partie prend les mesures nécessaires pour établir sa compétence à l'égard des infractions établies conformément à la présente Convention lorsque l'auteur présumé se trouve sur son territoire et qu'il n'extrade pas cette personne au seul motif qu'elle est l'un de ses ressortissants.

4. Chaque État Partie peut également prendre les mesures nécessaires pour établir sa compétence à l'égard des infractions établies conformément à la présente Convention lorsque l'auteur présumé se trouve sur son territoire et qu'il ne l'extrade pas.

5. Si un État Partie qui exerce sa compétence en vertu du paragraphe 1 ou 2 du présent article a été avisé, ou a appris de toute autre façon, que d'autres États Parties mènent une enquête ou ont engagé des poursuites ou une procédure judiciaire concernant le même acte, les autorités compétentes de ces États Parties se consultent, selon qu'il convient, pour coordonner leurs actions.

6. Sans préjudice des normes du droit international général, la présente Convention n'exclut pas l'exercice de toute compétence pénale établie par un État Partie conformément à son droit interne.

Chapitre IV
Coopération internationale

Article 43
Coopération internationale

1. Les États Parties coopèrent en matière pénale conformément aux articles 44 à 50 de la présente Convention. Lorsqu'il y a lieu et conformément à leur système juridique interne, les États Parties envisagent de se prêter mutuellement assistance dans les enquêtes et les procédures concernant des affaires civiles et administratives relatives à la corruption.

2. En matière de coopération internationale, chaque fois que la double incrimination est considérée comme une condition, celle-ci est réputée remplie, que la législation de l'État Partie requis qualifie ou désigne ou non l'infraction de la même manière que l'État Partie requérant, si l'acte constituant l'infraction pour laquelle l'assistance est demandée est une infraction pénale en vertu de la législation des deux États Parties.

Article 44
Extradition

1. Le présent article s'applique aux infractions établies conformément à la présente Convention lorsque la personne faisant l'objet de la demande d'extradition se trouve sur le territoire de l'État Partie requis, à condition que l'infraction pour laquelle l'extradition est demandée soit punissable par le droit interne de l'État Partie requérant et de l'État Partie requis.

2. Nonobstant les dispositions du paragraphe 1 du présent article, un État Partie dont la législation le permet peut accorder l'extradition d'une personne pour l'une quelconque des infractions visées par la présente Convention qui ne sont pas punissables en vertu de son droit interne.

3. Si la demande d'extradition porte sur plusieurs infractions distinctes, dont au moins une donne lieu à extradition en vertu du présent article et dont certaines ne donnent pas lieu à extradition en raison de la durée de l'emprisonnement mais ont un lien avec des infractions établies conformément à la présente Convention, l'État Partie requis peut appliquer le présent article également à ces infractions.

4. Chacune des infractions auxquelles s'applique le présent article est de plein droit incluse dans tout traité d'extradition en vigueur entre les États Parties en tant qu'infraction dont l'auteur peut être extradé. Les États Parties s'engagent à inclure ces infractions en tant qu'infractions dont l'auteur peut être extradé dans tout traité d'extradition qu'ils concluront entre eux. Un État Partie dont la législation le permet, lorsqu'il se fonde sur la présente Convention pour l'extradition, ne considère aucune des infractions établies conformément à la présente Convention comme une infraction politique.

5. Si un État Partie qui subordonne l'extradition à l'existence d'un traité reçoit une demande d'extradition d'un État Partie avec lequel il n'a pas conclu pareil traité, il peut considérer la présente Convention comme la base légale de l'extradition pour les infractions auxquelles le présent article s'applique.

6. Un État Partie qui subordonne l'extradition à l'existence d'un traité :

a) Au moment du dépôt de son instrument de ratification, d'acceptation, d'approbation ou d'adhésion à la présente Convention, indique au Secrétaire général

de l'Organisation des Nations Unies s'il considère la présente Convention comme la base légale pour coopérer en matière d'extradition avec d'autres États Parties ; et

b) S'il ne considère pas la présente Convention comme la base légale pour coopérer en matière d'extradition, s'efforce, s'il y a lieu, de conclure des traités d'extradition avec d'autres États Parties afin d'appliquer le présent article.

7. Les États Parties qui ne subordonnent pas l'extradition à l'existence d'un traité reconnaissent entre eux aux infractions auxquelles le présent article s'applique le caractère d'infraction dont l'auteur peut être extradé.

8. L'extradition est subordonnée aux conditions prévues par le droit interne de l'État Partie requis ou par les traités d'extradition applicables, y compris, notamment, aux conditions concernant la peine minimale requise pour extrader et aux motifs pour lesquels l'État Partie requis peut refuser l'extradition.

9. Les États Parties s'efforcent, sous réserve de leur droit interne, d'accélérer les procédures d'extradition et de simplifier les exigences en matière de preuve y relatives en ce qui concerne les infractions auxquelles s'applique le présent article.

10. Sous réserve des dispositions de son droit interne et des traités d'extradition qu'il a conclus, l'État Partie requis peut, à la demande de l'État Partie requérant et s'il estime que les circonstances le justifient et qu'il y a urgence, placer en détention une personne présente sur son territoire dont l'extradition est demandée ou prendre à son égard d'autres mesures appropriées pour assurer sa présence lors de la procédure d'extradition.

11. Un État Partie sur le territoire duquel se trouve l'auteur présumé d'une infraction, s'il n'extrade pas cette personne au titre d'une infraction à laquelle s'applique le présent article au seul motif qu'elle est l'un de ses ressortissants, est tenu, à la demande de l'État Partie requérant l'extradition, de soumettre l'affaire sans retard excessif à ses autorités compétentes aux fins de poursuites. Lesdites autorités prennent leur décision et mènent les poursuites de la même manière que pour toute autre infraction grave en vertu du droit interne de cet État Partie. Les États Parties intéressés coopèrent entre eux, notamment en matière de procédure et de preuve, afin d'assurer l'efficacité des poursuites.

12. Lorsqu'un État Partie, en vertu de son droit interne, n'est autorisé à extrader ou remettre de toute autre manière l'un de ses ressortissants que si cette personne est ensuite renvoyée sur son territoire pour purger la peine prononcée à l'issue du procès ou de la procédure à l'origine de la demande d'extradition ou de remise, et lorsque cet État Partie et l'État Partie requérant s'accordent sur cette option et d'autres conditions qu'ils peuvent juger appropriées, cette extradition ou remise conditionnelle est suffisante aux fins de l'exécution de l'obligation énoncée au paragraphe 11 du présent article.

13. Si l'extradition, demandée aux fins d'exécution d'une peine, est refusée parce que la personne faisant l'objet de cette demande est un ressortissant de l'État Partie requis, celui-ci, si son droit interne le lui permet, en conformité avec les prescriptions de ce droit et à la demande de l'État Partie requérant, envisage de faire exécuter lui-même la peine prononcée conformément au droit interne de l'État Partie requérant, ou le reliquat de cette peine.

14. Toute personne faisant l'objet de poursuites en raison de l'une quelconque des infractions auxquelles le présent article s'applique se voit garantir un traitement équitable à tous les stades de la procédure, y compris la jouissance de tous les droits

et de toutes les garanties prévus par le droit interne de l'État Partie sur le territoire duquel elle se trouve.

15. Aucune disposition de la présente Convention ne doit être interprétée comme faisant obligation à l'État Partie requis d'extrader s'il a de sérieuses raisons de penser que la demande a été présentée aux fins de poursuivre ou de punir une personne en raison de son sexe, de sa race, de sa religion, de sa nationalité, de son origine ethnique ou de ses opinions politiques, ou que donner suite à cette demande causerait un préjudice à cette personne pour l'une quelconque de ces raisons.

16. Les États Parties ne peuvent refuser une demande d'extradition au seul motif que l'infraction est considérée comme touchant aussi à des questions fiscales.

17. Avant de refuser l'extradition, l'État Partie requis consulte, s'il y a lieu, l'État Partie requérant afin de lui donner toute possibilité de présenter ses opinions et de fournir des informations à l'appui de ses allégations.

18. Les États Parties s'efforcent de conclure des accords ou arrangements bilatéraux et multilatéraux pour permettre l'extradition ou pour en accroître l'efficacité.

Article 45
Transfèrement des personnes condamnées

Les États Parties peuvent envisager de conclure des accords ou des arrangements bilatéraux ou multilatéraux relatifs au transfèrement sur leur territoire de personnes condamnées à des peines d'emprisonnement ou autres peines privatives de liberté du fait d'infractions établies conformément à la présente Convention afin qu'elles puissent y purger le reliquat de leur peine.

Article 46
Entraide judiciaire

1. Les États Parties s'accordent mutuellement l'entraide judiciaire la plus large possible lors des enquêtes, poursuites et procédures judiciaires concernant les infractions visées par la présente Convention.

2. L'entraide judiciaire la plus large possible est accordée, autant que les lois, traités, accords et arrangements pertinents de l'État Partie requis le permettent, lors des enquêtes, poursuites et procédures judiciaires concernant les infractions dont une personne morale peut être tenue responsable dans l'État Partie requérant, conformément à l'article 26 de la présente Convention.

3. L'entraide judiciaire qui est accordée en application du présent article peut être demandée aux fins suivantes :

a) Recueillir des témoignages ou des dépositions ;

b) Signifier des actes judiciaires ;

c) Effectuer des perquisitions et des saisies, ainsi que des gels ;

d) Examiner des objets et visiter des lieux ;

e) Fournir des informations, des pièces à conviction et des estimations d'experts ;

f) Fournir des originaux ou des copies certifiées conformes de documents et dossiers pertinents, y compris des documents administratifs, bancaires, financiers ou commerciaux et des documents de société ;

g) Identifier ou localiser des produits du crime, des biens, des instruments ou d'autres choses afin de recueillir des éléments de preuve ;

h) Faciliter la comparution volontaire de personnes dans l'État Partie requérant ;

i) Fournir tout autre type d'assistance compatible avec le droit interne de l'État Partie requis ;

j) Identifier, geler et localiser le produit du crime, conformément aux dispositions du chapitre V de la présente Convention ;

k) Recouvrer des avoirs, conformément aux dispositions du chapitre V de la présente Convention.

4. Sans préjudice du droit interne, les autorités compétentes d'un État Partie peuvent, sans demande préalable, communiquer des informations concernant des affaires pénales à une autorité compétente d'un autre État Partie, si elles pensent que ces informations pourraient aider celle-ci à entreprendre ou à mener à bien des enquêtes et des poursuites pénales, ou amener ce dernier État Partie à formuler une demande en vertu de la présente Convention.

5. La communication d'informations conformément au paragraphe 4 du présent article se fait sans préjudice des enquêtes et poursuites pénales dans l'État dont les autorités compétentes fournissent les informations. Les autorités compétentes qui reçoivent ces informations accèdent à toute demande tendant à ce que lesdites informations restent confidentielles, même temporairement, ou à ce que leur utilisation soit assortie de restrictions. Toutefois, cela n'empêche pas l'État Partie qui reçoit les informations de révéler, lors de la procédure judiciaire, des informations à la décharge d'un prévenu. Dans ce dernier cas, l'État Partie qui reçoit les informations avise l'État Partie qui les communique avant la révélation, et s'il lui en est fait la demande, consulte ce dernier. Si, dans un cas exceptionnel, une notification préalable n'est pas possible, l'État Partie qui reçoit les informations informe sans retard de la révélation l'État Partie qui les communique.

6. Les dispositions du présent article n'affectent en rien les obligations découlant de tout autre traité bilatéral ou multilatéral régissant ou devant régir, entièrement ou partiellement, l'entraide judiciaire.

7. Les paragraphes 9 à 29 du présent article sont applicables aux demandes faites conformément au présent article si les États Parties en question ne sont pas liés par un traité d'entraide judiciaire. Si lesdits États Parties sont liés par un tel traité, les dispositions correspondantes de ce traité sont applicables, à moins que les États Parties ne conviennent d'appliquer à leur place les dispositions des paragraphes 9 à 29 du présent article. Les États Parties sont vivement encouragés à appliquer ces paragraphes s'ils facilitent la coopération.

8. Les États Parties ne peuvent invoquer le secret bancaire pour refuser l'entraide judiciaire prévue au présent article.

9. *a*) Lorsqu'en application du présent article il répond à une demande d'aide en l'absence de double incrimination, un État Partie requis tient compte de l'objet de la présente Convention tel qu'énoncé à l'article premier ;

b) Les États Parties peuvent invoquer l'absence de double incrimination pour refuser de fournir une aide en application du présent article. Toutefois, un État Partie requis, lorsque cela est compatible avec les concepts fondamentaux de son système juridique, accorde l'aide demandée si elle n'implique pas de mesures

coercitives. Cette aide peut être refusée lorsque la demande porte sur des questions mineures ou des questions pour lesquelles la coopération ou l'aide demandée peut être obtenue sur le fondement d'autres dispositions de la présente Convention ;

c) Chaque État Partie peut envisager de prendre les mesures nécessaires pour lui permettre de fournir une aide plus large en application du présent article, en l'absence de double incrimination.

10. Toute personne détenue ou purgeant une peine sur le territoire d'un État Partie, dont la présence est requise dans un autre État Partie à des fins d'identification ou de témoignage ou pour qu'elle apporte de toute autre manière son concours à l'obtention de preuves dans le cadre d'enquêtes, de poursuites ou de procédures judiciaires relatives aux infractions visées par la présente Convention, peut faire l'objet d'un transfèrement si les conditions ci-après sont réunies :

a) Ladite personne y consent librement et en toute connaissance de cause ;

b) Les autorités compétentes des deux États Parties concernés y consentent, sous réserve des conditions que ces États Parties peuvent juger appropriées.

11. Aux fins du paragraphe 10 du présent article :

a) L'État Partie vers lequel la personne est transférée a le pouvoir et l'obligation de la garder en détention, sauf demande ou autorisation contraire de la part de l'État Partie à partir duquel elle a été transférée ;

b) L'État Partie vers lequel la personne est transférée s'acquitte sans retard de l'obligation de la remettre à la garde de l'État Partie à partir duquel elle a été transférée, conformément à ce qui aura été convenu au préalable ou autrement décidé par les autorités compétentes des deux États Parties ;

c) L'État Partie vers lequel la personne est transférée ne peut exiger de l'État Partie à partir duquel elle a été transférée qu'il engage une procédure d'extradition pour qu'elle lui soit remise ;

d) Il est tenu compte de la période que la personne a passée en détention dans l'État Partie vers lequel elle a été transférée aux fins du décompte de la peine à purger dans l'État Partie à partir duquel elle a été transférée.

12. À moins que l'État Partie à partir duquel une personne doit être transférée en vertu des paragraphes 10 et 11 du présent article ne donne son accord, ladite personne, quelle que soit sa nationalité, n'est pas poursuivie, détenue, punie ni soumise à d'autres restrictions de sa liberté personnelle sur le territoire de l'État Partie vers lequel elle est transférée à raison d'actes, d'omissions ou de condamnations antérieurs à son départ du territoire de l'État Partie à partir duquel elle a été transférée.

13. Chaque État Partie désigne une autorité centrale qui a la responsabilité et le pouvoir de recevoir les demandes d'entraide judiciaire et, soit de les exécuter, soit de les transmettre aux autorités compétentes pour exécution. Si un État Partie a une région ou un territoire spécial doté d'un système d'entraide judiciaire différent, il peut désigner une autorité centrale distincte qui aura la même fonction pour ladite région ou ledit territoire. Les autorités centrales assurent l'exécution ou la transmission rapide et en bonne et due forme des demandes reçues. Si l'autorité centrale transmet la demande à une autorité compétente pour exécution, elle encourage l'exécution rapide et en bonne et due forme de la demande par l'autorité compétente. L'autorité centrale désignée à cette fin fait l'objet d'une notification adressée au Secrétaire général de l'Organisation des Nations Unies au moment où

chaque État Partie dépose son instrument de ratification, d'acceptation ou d'approbation ou d'adhésion à la présente Convention. Les demandes d'entraide judiciaire et toute communication y relative sont transmises aux autorités centrales désignées par les États Parties. La présente disposition s'entend sans préjudice du droit de tout État Partie d'exiger que ces demandes et communications lui soient adressées par la voie diplomatique et, en cas d'urgence, si les États Parties en conviennent, par l'intermédiaire de l'Organisation internationale de police criminelle, si cela est possible.

14. Les demandes sont adressées par écrit ou, si possible, par tout autre moyen pouvant produire un document écrit, dans une langue acceptable pour l'État Partie requis, dans des conditions permettant audit État Partie d'en établir l'authenticité. La ou les langues acceptables pour chaque État Partie sont notifiées au Secrétaire général de l'Organisation des Nations Unies au moment où ledit État Partie dépose son instrument de ratification, d'acceptation ou d'approbation ou d'adhésion à la présente Convention. En cas d'urgence et si les États Parties en conviennent, les demandes peuvent être faites oralement mais doivent être confirmées sans délai par écrit.

15. Une demande d'entraide judiciaire doit contenir les renseignements suivants :

a) La désignation de l'autorité dont émane la demande ;

b) L'objet et la nature de l'enquête, des poursuites ou de la procédure judiciaire auxquelles se rapporte la demande, ainsi que le nom et les fonctions de l'autorité qui en est chargée ;

c) Un résumé des faits pertinents, sauf pour les demandes adressées aux fins de la signification d'actes judiciaires ;

d) Une description de l'assistance requise et le détail de toute procédure particulière que l'État Partie requérant souhaite voir appliquée ;

e) Si possible, l'identité, l'adresse et la nationalité de toute personne visée ; et

f) Le but dans lequel le témoignage, les informations ou les mesures sont demandés.

16. L'État Partie requis peut demander un complément d'information lorsque cela apparaît nécessaire pour exécuter la demande conformément à son droit interne ou lorsque cela peut en faciliter l'exécution.

17. Toute demande est exécutée conformément au droit interne de l'État Partie requis et, dans la mesure où cela ne contrevient pas au droit interne de l'État Partie requis et lorsque cela est possible, conformément aux procédures spécifiées dans la demande.

18. Lorsque cela est possible et conforme aux principes fondamentaux du droit interne, si une personne qui se trouve sur le territoire d'un État Partie doit être entendue comme témoin ou comme expert par les autorités judiciaires d'un autre État Partie, le premier État Partie peut, à la demande de l'autre, autoriser son audition par vidéoconférence s'il n'est pas possible ou souhaitable qu'elle comparaisse en personne sur le territoire de l'État Partie requérant. Les États Parties peuvent convenir que l'audition sera conduite par une autorité judiciaire de l'État Partie requérant et qu'une autorité judiciaire de l'État Partie requis y assistera.

19. L'État Partie requérant ne communique ni n'utilise les informations ou les éléments de preuve fournis par l'État Partie requis pour des enquêtes, poursuites ou

procédures judiciaires autres que celles visées dans la demande sans le consentement préalable de l'État Partie requis. Rien dans le présent paragraphe n'empêche l'État Partie requérant de révéler, lors de la procédure, des informations ou des éléments de preuve à décharge. Dans ce cas, l'État Partie requérant avise l'État Partie requis avant la révélation et, s'il lui en est fait la demande, consulte ce dernier. Si, dans un cas exceptionnel, une notification préalable n'est pas possible, l'État Partie requérant informe sans retard l'État Partie requis de la révélation.

20. L'État Partie requérant peut exiger que l'État Partie requis garde le secret sur la demande et sa teneur, sauf dans la mesure nécessaire pour l'exécuter. Si l'État Partie requis ne peut satisfaire à cette exigence, il en informe sans délai l'État Partie requérant.

21. L'entraide judiciaire peut être refusée :

a) Si la demande n'est pas faite conformément aux dispositions du présent article ;

b) Si l'État Partie requis estime que l'exécution de la demande est susceptible de porter atteinte à sa souveraineté, à sa sécurité, à son ordre public ou à d'autres intérêts essentiels ;

c) Au cas où le droit interne de l'État Partie requis interdirait à ses autorités de prendre les mesures demandées s'il s'agissait d'une infraction analogue ayant fait l'objet d'une enquête, de poursuites ou d'une procédure judiciaire dans le cadre de sa propre compétence ;

d) Au cas où il serait contraire au système juridique de l'État Partie requis concernant l'entraide judiciaire d'accepter la demande.

22. Les États Parties ne peuvent refuser une demande d'entraide judiciaire au seul motif que l'infraction est considérée comme touchant aussi à des questions fiscales.

23. Tout refus d'entraide judiciaire doit être motivé.

24. L'État Partie requis exécute la demande d'entraide judiciaire aussi promptement que possible et tient compte dans toute la mesure possible de tous délais suggérés par l'État Partie requérant et qui sont motivés, de préférence dans la demande. L'État Partie requérant peut présenter des demandes raisonnables d'informations sur l'état d'avancement des mesures prises par l'État Partie requis pour faire droit à sa demande. L'État Partie requis répond aux demandes raisonnables de l'État Partie requérant concernant les progrès réalisés dans l'exécution de la demande. Quand l'entraide demandée n'est plus nécessaire, l'État Partie requérant en informe promptement l'État Partie requis.

25. L'entraide judiciaire peut être différée par l'État Partie requis au motif qu'elle entraverait une enquête, des poursuites ou une procédure judiciaire en cours.

26. Avant de refuser une demande en vertu du paragraphe 21 du présent article ou d'en différer l'exécution en vertu du paragraphe 25, l'État Partie requis étudie avec l'État Partie requérant la possibilité d'accorder l'entraide sous réserve des conditions qu'il juge nécessaires. Si l'État Partie requérant accepte l'entraide sous réserve de ces conditions, il se conforme à ces dernières.

27. Sans préjudice de l'application du paragraphe 12 du présent article, un témoin, un expert ou une autre personne qui, à la demande de l'État Partie requérant, consent à déposer au cours d'une procédure ou à collaborer à une enquête, à des poursuites ou à une procédure judiciaire sur le territoire de l'État Partie requérant ne sera pas poursuivi, détenu, puni ni soumis à d'autres restrictions de sa liberté

personnelle sur ce territoire à raison d'actes, d'omissions ou de condamnations antérieurs à son départ du territoire de l'État Partie requis. Cette immunité cesse lorsque le témoin, l'expert ou ladite personne ayant eu, pendant une période de quinze jours consécutifs ou toute autre période convenue par les États Parties à compter de la date à laquelle ils ont été officiellement informés que leur présence n'était plus requise par les autorités judiciaires, la possibilité de quitter le territoire de l'État Partie requérant, y sont néanmoins demeurés volontairement ou, l'ayant quitté, y sont revenus de leur plein gré.

28. Les frais ordinaires encourus pour exécuter une demande sont à la charge de l'État Partie requis, à moins qu'il n'en soit convenu autrement entre les États Parties concernés. Lorsque des dépenses importantes ou extraordinaires sont ou se révèlent ultérieurement nécessaires pour exécuter la demande, les États Parties se consultent pour fixer les conditions selon lesquelles la demande sera exécutée, ainsi que la manière dont les frais seront assumés.

29. L'État Partie requis :

a) Fournit à l'État Partie requérant copie des dossiers, documents ou renseignements administratifs en sa possession et auxquels, en vertu de son droit interne, le public a accès ;

b) Peut, à son gré, fournir à l'État Partie requérant intégralement, en partie ou aux conditions qu'il estime appropriées, copie de tous dossiers, documents ou renseignements administratifs en sa possession et auxquels, en vertu de son droit interne, le public n'a pas accès.

30. Les États Parties envisagent, s'il y a lieu, la possibilité de conclure des accords ou des arrangements bilatéraux ou multilatéraux qui servent les objectifs du présent article, mettent en pratique ses dispositions ou les renforcent.

Article 47
Transfert des procédures pénales

Les États Parties envisagent la possibilité de se transférer mutuellement les procédures relatives à la poursuite d'une infraction établie conformément à la présente Convention dans les cas où ce transfert est jugé nécessaire dans l'intérêt d'une bonne administration de la justice et, en particulier lorsque plusieurs juridictions sont concernées, en vue de centraliser les poursuites.

Article 48
Coopération entre les services de détection et de répression

1. Les États Parties coopèrent étroitement, conformément à leurs systèmes juridiques et administratifs respectifs, en vue de renforcer l'efficacité de la détection et de la répression des infractions visées par la présente Convention. En particulier, les États Parties prennent des mesures efficaces pour :

a) Renforcer les voies de communication entre leurs autorités, organismes et services compétents et, si nécessaire, en établir afin de faciliter l'échange sûr et rapide d'informations concernant tous les aspects des infractions visées par la présente Convention, y compris, si les États Parties concernés le jugent approprié, les liens avec d'autres activités criminelles ;

b) Coopérer avec d'autres États Parties, s'agissant des infractions visées par la présente Convention, dans la conduite d'enquêtes concernant les points suivants :

i) Identité et activités des personnes soupçonnées d'implication dans lesdites infractions, lieu où elles se trouvent ou lieu où se trouvent les autres personnes concernées ;

ii) Mouvement du produit du crime ou des biens provenant de la commission de ces infractions ;

iii) Mouvement des biens, des matériels ou d'autres instruments utilisés ou destinés à être utilisés dans la commission de ces infractions ;

c) Fournir, lorsqu'il y a lieu, les pièces ou quantités de substances nécessaires à des fins d'analyse ou d'enquête ;

d) Échanger, lorsqu'il y a lieu, avec d'autres États Parties des informations sur les moyens et procédés spécifiques employés pour commettre les infractions visées par la présente Convention, tels que l'usage de fausses identités, de documents contrefaits, modifiés ou falsifiés ou d'autres moyens de dissimulation des activités ;

e) Faciliter une coordination efficace entre leurs autorités, organismes et services compétents et favoriser l'échange de personnel et d'experts, y compris, sous réserve de l'existence d'accords ou d'arrangements bilatéraux entre les États Parties concernés, le détachement d'agents de liaison ;

f) Échanger des informations et coordonner les mesures administratives et autres prises, comme il convient, pour détecter au plus tôt les infractions visées par la présente Convention.

2. Afin de donner effet à la présente Convention, les États Parties envisagent de conclure des accords ou des arrangements bilatéraux ou multilatéraux prévoyant une coopération directe entre leurs services de détection et de répression et, lorsque de tels accords ou arrangements existent déjà, de les modifier. En l'absence de tels accords ou arrangements entre les États Parties concernés, ces derniers peuvent se baser sur la présente Convention pour instaurer une coopération en matière de détection et de répression concernant les infractions visées par la présente Convention. Chaque fois que cela est approprié, les États Parties utilisent pleinement les accords ou arrangements, y compris les organisations internationales ou régionales, pour renforcer la coopération entre leurs services de détection et de répression.

3. Les États Parties s'efforcent de coopérer, dans la mesure de leurs moyens, pour lutter contre les infractions visées par la présente Convention commises au moyen de techniques modernes.

Article 49
Enquêtes conjointes

Les États Parties envisagent de conclure des accords ou des arrangements bilatéraux ou multilatéraux en vertu desquels, pour les affaires qui font l'objet d'enquêtes, de poursuites ou de procédures judiciaires dans un ou plusieurs États, les autorités compétentes concernées peuvent établir des instances d'enquête conjointes. En l'absence de tels accords ou arrangements, des enquêtes conjointes peuvent être décidées au cas par cas. Les États Parties concernés veillent à ce que la souveraineté de l'État Partie sur le territoire duquel l'enquête doit se dérouler soit pleinement respectée.

Article 50
Techniques d'enquête spéciales

1. Afin de combattre efficacement la corruption, chaque État Partie, dans la mesure où les principes fondamentaux de son système juridique interne le permettent et conformément aux conditions prescrites par son droit interne, prend, dans la limite de ses moyens, les mesures nécessaires pour que ses autorités compétentes puissent recourir de façon appropriée, sur son territoire, à des livraisons surveillées et, lorsqu'il le juge opportun, à d'autres techniques d'enquête spéciales, telles que la surveillance électronique ou d'autres formes de surveillance et les opérations d'infiltration, et pour que les preuves recueillies au moyen de ces techniques soient admissibles devant ses tribunaux.

2. Aux fins des enquêtes sur les infractions visées par la présente Convention, les États Parties sont encouragés à conclure, si nécessaire, des accords ou des arrangements bilatéraux ou multilatéraux appropriés pour recourir aux techniques d'enquête spéciales dans le cadre de la coopération internationale. Ces accords ou arrangements sont conclus et appliqués dans le plein respect du principe de l'égalité souveraine des États et ils sont mis en œuvre dans le strict respect des dispositions qu'ils contiennent.

3. En l'absence d'accords ou d'arrangements visés au paragraphe 2 du présent article, les décisions de recourir à des techniques d'enquête spéciales au niveau international sont prises au cas par cas et peuvent, si nécessaire, tenir compte d'ententes et d'arrangements financiers quant à l'exercice de leur compétence par les États Parties concernés.

4. Les livraisons surveillées auxquelles il est décidé de recourir au niveau international peuvent inclure, avec le consentement des États Parties concernés, des méthodes telles que l'interception de marchandises ou de fonds et l'autorisation de la poursuite de leur acheminement, sans altération ou après soustraction ou remplacement de la totalité ou d'une partie de ces marchandises ou fonds.

Chapitre V
Recouvrement d'avoirs

Article 51
Disposition générale

1. La restitution d'avoirs en application du présent chapitre est un principe fondamental de la présente Convention, et les États Parties s'accordent mutuellement la coopération et l'assistance la plus étendue à cet égard.

Article 52
Prévention et détection des transferts du produit du crime

1. Sans préjudice de l'article 14 de la présente Convention, chaque État Partie prend, conformément à son droit interne, les mesures nécessaires pour que les institutions financières relevant de sa juridiction soient tenues de vérifier l'identité des clients et de prendre des mesures raisonnables pour déterminer l'identité des ayants droit économiques des fonds déposés sur de gros comptes, ainsi que de soumettre à une surveillance accrue les comptes que des personnes qui exercent, ou ont exercé, des fonctions publiques importantes et des membres de leur famille et de leur proche entourage cherchent à ouvrir ou détiennent directement ou cherchent à faire ouvrir ou font détenir par un intermédiaire. Cette surveillance est raisonnablement conçue de façon à détecter les opérations suspectes afin de les

signaler aux autorités compétentes et ne devrait pas être interprétée comme un moyen de décourager les institutions financières – ou de leur interdire – d'entretenir des relations d'affaires avec des clients légitimes.

2. Afin de faciliter l'application des mesures prévues au paragraphe 1 du présent article, chaque État Partie, conformément à son droit interne et en s'inspirant des initiatives pertinentes prises par les organisations régionales, interrégionales et multilatérales pour lutter contre le blanchiment d'argent :

a) Publie des lignes directrices concernant les types de personne physique ou morale sur les comptes desquels les institutions financières relevant de sa juridiction devront exercer une surveillance accrue, les types de compte et d'opération auxquels elles devront prêter une attention particulière, ainsi que les mesures à prendre concernant l'ouverture de tels comptes, leur tenue et l'enregistrement des opérations ; et

b) S'il y a lieu, notifie aux institutions financières relevant de sa juridiction, à la demande d'un autre État Partie ou de sa propre initiative, l'identité des personnes physiques ou morales dont elles devront surveiller plus strictement les comptes, en sus des personnes que les institutions financières pourront par ailleurs identifier.

3. Dans le contexte de l'alinéa *a* du paragraphe 2 du présent article, chaque État Partie applique des mesures afin que ses institutions financières tiennent des états adéquats, pendant une durée appropriée, des comptes et opérations impliquant les personnes mentionnées au paragraphe 1 du présent article, lesquels états devraient contenir, au minimum, des renseignements sur l'identité du client ainsi que, dans la mesure du possible, de l'ayant droit économique.

4. Dans le but de prévenir et de détecter les transferts du produit d'infractions établies conformément à la présente Convention, chaque État Partie applique des mesures appropriées et efficaces pour empêcher, avec l'aide de ses organismes de réglementation et de contrôle, l'établissement de banques qui n'ont pas de présence physique et qui ne sont pas affiliées à un groupe financier réglementé. En outre, les États Parties peuvent envisager d'exiger de leurs institutions financières qu'elles refusent d'établir ou de poursuivre des relations de banque correspondante avec de telles institutions et se gardent d'établir des relations avec des institutions financières étrangères permettant que leurs comptes soient utilisés par des banques qui n'ont pas de présence physique et qui ne sont pas affiliées à un groupe financier réglementé.

5. Chaque État Partie envisage d'établir, conformément à son droit interne, pour les agents publics appropriés, des systèmes efficaces de divulgation de l'information financière et prévoit des sanctions adéquates en cas de non-respect. Chaque État Partie envisage également de prendre les mesures nécessaires pour permettre à ses autorités compétentes de partager cette information avec les autorités compétentes d'autres États Parties lorsque celles-ci en ont besoin pour enquêter sur le produit d'infractions établies conformément à la présente Convention, le réclamer et le recouvrer.

6. Chaque État Partie envisage de prendre, conformément à son droit interne, les mesures nécessaires pour que ses agents publics appropriés ayant un droit ou une délégation de signature ou tout autre pouvoir sur un compte financier domicilié dans un pays étranger soient tenus de le signaler aux autorités compétentes et de conserver des états appropriés concernant ces comptes. Il prévoit également des sanctions appropriées en cas de non-respect de cette obligation.

Article 53
Mesures pour le recouvrement direct de biens

Chaque État Partie, conformément à son droit interne :

a) Prend les mesures nécessaires pour permettre à un autre État Partie d'engager devant ses tribunaux une action civile en vue de voir reconnaître l'existence d'un droit de propriété sur des biens acquis au moyen d'une infraction établie conformément à la présente Convention ;

b) Prend les mesures nécessaires pour permettre à ses tribunaux d'ordonner aux auteurs d'infractions établies conformément à la présente Convention de verser une réparation ou des dommages-intérêts à un autre État Partie ayant subi un préjudice du fait de telles infractions ; et

c) Prend les mesures nécessaires pour permettre à ses tribunaux ou autorités compétentes, lorsqu'ils doivent décider d'une confiscation, de reconnaître le droit de propriété légitime revendiqué par un autre État Partie sur des biens acquis au moyen d'une infraction établie conformément à la présente Convention.

Article 54
Mécanismes de recouvrement de biens
par la coopération internationale aux fins de confiscation

1. Afin d'assurer l'entraide judiciaire prévue à l'article 55 de la présente Convention concernant les biens acquis au moyen d'une infraction établie conformément à la présente Convention ou utilisés pour une telle infraction, chaque État Partie, conformément à son droit interne :

a) Prend les mesures nécessaires pour permettre à ses autorités compétentes de donner effet à une décision de confiscation d'un tribunal d'un autre État Partie ;

b) Prend les mesures nécessaires pour permettre à ses autorités compétentes, lorsqu'elles ont compétence en l'espèce, d'ordonner la confiscation de tels biens d'origine étrangère, en se prononçant sur une infraction de blanchiment d'argent ou une autre infraction relevant de sa compétence, ou par d'autres procédures autorisées par son droit interne ; et

c) Envisage de prendre les mesures nécessaires pour permettre la confiscation de tels biens en l'absence de condamnation pénale lorsque l'auteur de l'infraction ne peut être poursuivi pour cause de décès, de fuite ou d'absence ou dans d'autres cas appropriés.

2. Afin d'accorder l'entraide judiciaire qui lui est demandée en application du paragraphe 2 de l'article 55, chaque État Partie, conformément à son droit interne :

a) Prend les mesures nécessaires pour permettre à ses autorités compétentes de geler ou de saisir des biens, sur décision d'un tribunal ou d'une autorité compétente d'un État Partie requérant ordonnant le gel ou la saisie, qui donne à l'État Partie requis un motif raisonnable de croire qu'il existe des raisons suffisantes de prendre de telles mesures et que les biens feront ultérieurement l'objet d'une ordonnance de confiscation aux fins de l'alinéa *a* du paragraphe 1 du présent article ;

b) Prend les mesures nécessaires pour permettre à ses autorités compétentes de geler ou de saisir des biens sur la base d'une demande donnant à l'État Partie un motif raisonnable de croire qu'il existe des raisons suffisantes de prendre de telles

mesures et que les biens feront ultérieurement l'objet d'une ordonnance de confiscation aux fins de l'alinéa *a* du paragraphe 1 du présent article ; et

c) Envisage de prendre des mesures supplémentaires pour permettre à ses autorités compétentes de préserver les biens en vue de leur confiscation, par exemple sur la base d'une arrestation ou d'une inculpation intervenue à l'étranger en relation avec leur acquisition.

Article 55
Coopération internationale aux fins de confiscation

1. Dans toute la mesure possible dans le cadre de son système juridique interne, un État Partie qui a reçu d'un autre État Partie ayant compétence pour connaître d'une infraction établie conformément à la présente Convention une demande de confiscation du produit du crime, des biens, des matériels ou autres instruments visés au paragraphe 1 de l'article 31 de la présente Convention, qui sont situés sur son territoire :

a) Transmet la demande à ses autorités compétentes en vue de faire prononcer une décision de confiscation et, si celle-ci intervient, de la faire exécuter ; ou

b) Transmet à ses autorités compétentes, afin qu'elle soit exécutée dans les limites de la demande, la décision de confiscation prise par un tribunal situé sur le territoire de l'État Partie requérant conformément au paragraphe 1 de l'article 31 et à l'alinéa *a* du paragraphe 1 de l'article 54 de la présente Convention, pour autant qu'elle porte sur le produit du crime, les biens, les matériels ou autres instruments visés au paragraphe 1 de l'article 31, qui sont situés sur son territoire.

2. Lorsqu'une demande est faite par un autre État Partie qui a compétence pour connaître d'une infraction établie conformément à la présente Convention, l'État Partie requis prend des mesures pour identifier, localiser et geler ou saisir le produit du crime, les biens, les matériels ou les autres instruments visés au paragraphe 1 de l'article 31 de la présente Convention, en vue d'une confiscation ultérieure à ordonner soit par l'État Partie requérant soit, comme suite à une demande formulée en vertu du paragraphe 1 du présent article, par l'État Partie requis.

3. Les dispositions de l'article 46 de la présente Convention s'appliquent *mutatis mutandis* au présent article. Outre les informations visées au paragraphe 15 de l'article 46, les demandes faites en application du présent article contiennent :

a) Lorsque la demande relève de l'alinéa *a* du paragraphe 1 du présent article, une description des biens à confisquer, y compris, dans la mesure du possible, le lieu où ceux-ci se trouvent et, selon qu'il convient, leur valeur estimative et un exposé des faits sur lesquels se fonde l'État Partie requérant qui soit suffisant pour permettre à l'État Partie requis de demander une décision de confiscation sur le fondement de son droit interne ;

b) Lorsque la demande relève de l'alinéa *b* du paragraphe 1 du présent article, une copie légalement admissible de la décision de confiscation émanant de l'État Partie requérant sur laquelle la demande est fondée, un exposé des faits et des informations indiquant dans quelles limites il est demandé d'exécuter la décision, une déclaration spécifiant les mesures prises par l'État Partie requérant pour aviser comme il convient les tiers de bonne foi et garantir une procédure régulière, et une déclaration selon laquelle la décision de confiscation est définitive ;

c) Lorsque la demande relève du paragraphe 2 du présent article, un exposé des faits sur lesquels se fonde l'État Partie requérant et une description des mesures demandées ainsi que, lorsqu'elle est disponible, une copie légalement admissible de la décision sur laquelle la demande est fondée.

4. Les décisions ou mesures prévues aux paragraphes 1 et 2 du présent article sont prises par l'État Partie requis conformément à son droit interne et sous réserve des dispositions dudit droit, et conformément à ses règles de procédure ou à tout accord ou arrangement bilatéral ou multilatéral le liant à l'État Partie requérant.

5. Chaque État Partie remet au Secrétaire général de l'Organisation des Nations Unies une copie de ses lois et règlements qui donnent effet au présent article ainsi qu'une copie de toute modification ultérieurement apportée à ces lois et règlements ou une description de ces lois, règlements et modifications ultérieures.

6. Si un État Partie décide de subordonner l'adoption des mesures visées aux paragraphes 1 et 2 du présent article à l'existence d'un traité en la matière, il considère la présente Convention comme une base conventionnelle nécessaire et suffisante.

7. La coopération en vertu du présent article peut aussi être refusée ou les mesures conservatoires peuvent être levées si l'État Partie requis ne reçoit pas en temps voulu des preuves suffisantes ou si le bien est de valeur minime.

8. Avant de lever toute mesure conservatoire prise en application du présent article, l'État Partie requis donne, si possible, à l'État Partie requérant la faculté de présenter ses arguments en faveur du maintien de la mesure.

9. Les dispositions du présent article ne doivent pas être interprétées comme portant atteinte aux droits des tiers de bonne foi.

Article 56
Coopération spéciale

Sans préjudice de son droit interne, chaque État Partie s'efforce de prendre des mesures lui permettant, sans préjudice de ses propres enquêtes, poursuites ou procédures judiciaires, de communiquer, sans demande préalable, à un autre État Partie des informations sur le produit d'infractions établies conformément à la présente Convention lorsqu'il considère que la divulgation de ces informations pourrait aider ledit État Partie à engager ou mener une enquête, des poursuites ou une procédure judiciaire ou pourrait déboucher sur la présentation par cet État Partie d'une demande en vertu du présent chapitre de la Convention.

Article 57
Restitution et disposition des avoirs

1. Un État Partie ayant confisqué des biens en application de l'article 31 ou 55 de la présente Convention en dispose, y compris en les restituant à leurs propriétaires légitimes antérieurs, en application du paragraphe 3 du présent article et conformément aux dispositions de la présente Convention et à son droit interne.

2. Chaque État Partie adopte, conformément aux principes fondamentaux de son droit interne, les mesures législatives et autres nécessaires pour permettre à ses autorités compétentes de restituer les biens confisqués, lorsqu'il agit à la demande d'un autre État Partie, conformément à la présente Convention, et compte tenu des droits des tiers de bonne foi.

3. Conformément aux articles 46 et 55 de la présente Convention et aux paragraphes 1 et 2 du présent article, l'État Partie requis :

a) Dans les cas de soustraction de fonds publics ou de blanchiment de fonds publics soustraits, visés aux articles 17 et 23 de la présente Convention, lorsque la confiscation a été exécutée conformément à l'article 55 et sur la base d'un jugement définitif rendu dans l'État Partie requérant, exigence à laquelle il peut renoncer, restitue les biens confisqués à l'État Partie requérant ;

b) Dans le cas du produit de toute autre infraction visée par la présente Convention, lorsque la confiscation a été exécutée conformément à l'article 55 de la présente Convention et sur la base d'un jugement définitif dans l'État Partie requérant, exigence à laquelle il peut renoncer, restitue les biens confisqués à l'État Partie requérant, lorsque ce dernier fournit des preuves raisonnables de son droit de propriété antérieur sur lesdits biens à l'État Partie requis ou lorsque ce dernier reconnaît un préjudice à l'État Partie requérant comme base de restitution des biens confisqués ;

c) Dans tous les autres cas, envisage à titre prioritaire de restituer les biens confisqués à l'État Partie requérant, de les restituer à ses propriétaires légitimes antérieurs ou de dédommager les victimes de l'infraction.

4. S'il y a lieu, et sauf si les États Parties en décident autrement, l'État Partie requis peut déduire des dépenses raisonnables encourues pour les enquêtes, poursuites ou procédures judiciaires ayant abouti à la restitution ou à la disposition des biens confisqués en application du présent article.

5. S'il y a lieu, les États Parties peuvent aussi envisager en particulier de conclure, au cas par cas, des accords ou des arrangements mutuellement acceptables pour la disposition définitive des biens confisqués.

Article 58
Service de renseignement financier

Les États Parties coopèrent dans le but de prévenir et de combattre le transfert du produit des infractions établies conformément à la présente Convention, ainsi que de promouvoir les moyens de recouvrer ledit produit et, à cette fin, envisagent d'établir un service de renseignement financier qui sera chargé de recevoir, d'analyser et de communiquer aux autorités compétentes des déclarations d'opérations financières suspectes.

Article 59
Accords et arrangements bilatéraux et multilatéraux

Les États Parties envisagent de conclure des accords ou des arrangements bilatéraux ou multilatéraux afin de renforcer l'efficacité de la coopération internationale instaurée en application du présent chapitre de la Convention.

Chapitre VI
Assistance technique et échange d'informations

Article 60
Formation et assistance technique

1. Chaque État Partie établit, développe ou améliore, dans la mesure des besoins, des programmes de formation spécifiques à l'intention de ses personnels chargés de

prévenir et de combattre la corruption. Ces programmes pourraient porter notamment sur ce qui suit :

a) Mesures efficaces de prévention, de détection, d'investigation, de répression et de lutte dirigées contre la corruption, y compris l'utilisation des méthodes de rassemblement de preuves et d'investigation ;

b) Renforcement des capacités d'élaboration et de planification de stratégies contre la corruption ;

c) Formation des autorités compétentes à l'établissement de demandes d'entraide judiciaire qui répondent aux exigences de la présente Convention ;

d) Évaluation et renforcement des institutions, de la gestion du service public et des finances publiques (y compris des marchés publics), et du secteur privé ;

e) Prévention des transferts du produit d'infractions établies conformément à la présente Convention, lutte contre ces transferts, et recouvrement de ce produit ;

f) Détection et gel des transferts du produit d'infractions établies conformément à la présente Convention ;

g) Surveillance des mouvements du produit d'infractions établies conformément à la présente Convention, ainsi que des méthodes de transfert, de dissimulation ou de déguisement de ce produit ;

h) Mécanismes et méthodes judiciaires et administratifs appropriés et efficaces pour faciliter la restitution du produit d'infractions établies conformément à la présente Convention ;

i) Méthodes employées pour la protection des victimes et des témoins qui coopèrent avec les autorités judiciaires ; et

j) Formation aux réglementations nationales et internationales et formation linguistique.

2. Les États Parties envisagent, dans leurs plans et programmes nationaux de lutte contre la corruption, de s'accorder, selon leurs capacités, l'assistance technique la plus étendue, en particulier au profit des pays en développement, y compris un appui matériel et une formation dans les domaines mentionnés au paragraphe 1 du présent article, ainsi qu'une formation et une assistance, et l'échange mutuel de données d'expérience pertinentes et de connaissances spécialisées, ce qui facilitera la coopération internationale entre États Parties dans les domaines de l'extradition et de l'entraide judiciaire.

3. Les États Parties renforcent, autant qu'il est nécessaire, les mesures prises pour optimiser les activités opérationnelles et de formation au sein des organisations internationales et régionales et dans le cadre des accords ou des arrangements bilatéraux et multilatéraux pertinents.

4. Les États Parties envisagent de s'entraider, sur demande, pour mener des évaluations, des études et des recherches portant sur les types, les causes, les effets et les coûts de la corruption sur leur territoire, en vue d'élaborer, avec la participation des autorités compétentes et de la société, des stratégies et plans d'action pour combattre la corruption.

5. Afin de faciliter le recouvrement du produit d'infractions établies conformément à la présente Convention, les États Parties peuvent coopérer en se communiquant les noms d'experts susceptibles d'aider à atteindre cet objectif.

6. Les États Parties envisagent de mettre à profit des conférences et séminaires sous-régionaux, régionaux et internationaux pour favoriser la coopération et l'assistance technique et stimuler les échanges de vues sur les problèmes communs, y compris les problèmes et les besoins particuliers des pays en développement et des pays à économie en transition.

7. Les États Parties envisagent d'établir des mécanismes à caractère volontaire en vue de contribuer financièrement, par des programmes et projets d'assistance technique, aux efforts des pays en développement et des pays à économie en transition pour appliquer la présente Convention.

8. Chaque État Partie envisage de verser des contributions volontaires à l'Office des Nations Unies contre la drogue et le crime afin d'encourager, par l'intermédiaire de ce dernier, des programmes et projets dans les pays en développement visant à appliquer la présente Convention.

Article 61
Collecte, échange et analyse d'informations sur la corruption

1. Chaque État Partie envisage d'analyser, en consultation avec des experts, les tendances de la corruption sur son territoire ainsi que les circonstances dans lesquelles les infractions de corruption sont commises.

2. Les États Parties envisagent de développer et de mettre en commun, directement entre eux et par le biais d'organisations internationales et régionales, leurs statistiques et leur connaissance analytique de la corruption ainsi que des informations en vue d'élaborer, dans la mesure du possible, des définitions, normes et méthodes communes, et des informations sur les pratiques les mieux à même de prévenir et de combattre la corruption.

3. Chaque État Partie envisage d'assurer le suivi de ses politiques et mesures concrètes de lutte contre la corruption et d'évaluer leur mise en œuvre et leur efficacité.

Article 62
Autres mesures : application de la Convention par le développement économique et l'assistance technique

1. Les États Parties prennent des mesures propres à assurer l'application optimale de la présente Convention dans la mesure du possible, par la coopération internationale, compte tenu des effets négatifs de la corruption sur la société en général et sur le développement durable en particulier.

2. Les États Parties font des efforts concrets, dans la mesure du possible et en coordination les uns avec les autres ainsi qu'avec les organisations régionales et internationales :

a) Pour développer leur coopération à différents niveaux avec les pays en développement, en vue de renforcer la capacité de ces derniers à prévenir et combattre la corruption ;

b) Pour accroître l'assistance financière et matérielle apportée aux pays en développement afin d'appuyer les efforts qu'ils déploient pour prévenir et combattre efficacement la corruption et de les aider à appliquer la présente Convention avec succès ;

c) Pour fournir une assistance technique aux pays en développement et aux pays à économie en transition afin de les aider à répondre à leurs besoins aux fins de l'application de la présente Convention. Pour ce faire, les États Parties s'efforcent de verser volontairement des contributions adéquates et régulières à un compte établi à cet effet dans le cadre d'un mécanisme de financement des Nations Unies. Les États Parties peuvent aussi envisager en particulier, conformément à leur droit interne et aux dispositions de la présente Convention, de verser à ce compte un pourcentage des fonds ou de la valeur correspondante du produit du crime ou des biens confisqués conformément aux dispositions de la présente Convention ;

d) Pour encourager et amener d'autres États et des institutions financières, selon qu'il convient, à s'associer aux efforts qu'ils déploient conformément au présent article, notamment en faisant bénéficier les pays en développement de davantage de programmes de formation et de matériel moderne afin de les aider à atteindre les objectifs de la présente Convention.

3. Autant que possible, ces mesures sont prises sans préjudice des engagements existants en matière d'aide extérieure ou d'autres arrangements de coopération financière aux niveaux bilatéral, régional ou international.

4. Les États Parties peuvent conclure des accords ou des arrangements bilatéraux ou multilatéraux sur l'aide matérielle et logistique, en tenant compte des arrangements financiers nécessaires pour assurer l'efficacité des moyens de coopération internationale prévus par la présente Convention et pour prévenir, détecter et combattre la corruption.

Chapitre VII
Mécanismes d'application

Article 63
Conférence des États Parties à la Convention

1. Une Conférence des États Parties à la Convention est instituée pour améliorer la capacité des États Parties à atteindre les objectifs énoncés dans la présente Convention et renforcer leur coopération à cet effet ainsi que pour promouvoir et examiner l'application de la présente Convention.

2. Le Secrétaire général de l'Organisation des Nations Unies convoquera la Conférence des États Parties au plus tard un an après l'entrée en vigueur de la présente Convention. Par la suite, la Conférence des États Parties tiendra des réunions ordinaires conformément au règlement intérieur qu'elle aura adopté.

3. La Conférence des États Parties adopte un règlement intérieur et des règles régissant le fonctionnement des activités énoncées dans le présent article, y compris des règles concernant l'admission et la participation d'observateurs et le financement des dépenses encourues au titre de ces activités.

4. La Conférence des États Parties arrête des activités, des procédures et des méthodes de travail en vue d'atteindre les objectifs énoncés au paragraphe 1 du présent article, notamment :

a) Elle facilite les activités menées par les États Parties en vertu des articles 60 et 62 et des chapitres II à V de la présente Convention, y compris en encourageant la mobilisation de contributions volontaires ;

b) Elle facilite l'échange d'informations entre États Parties sur les caractéristiques et tendances de la corruption et les pratiques efficaces pour la

prévenir et la combattre et pour restituer le produit du crime, notamment par la publication des informations pertinentes visées dans le présent article ;

c) Elle coopère avec les organisations et mécanismes régionaux et internationaux, et les organisations non gouvernementales compétents ;

d) Elle utilise de manière appropriée les informations pertinentes produites par d'autres mécanismes internationaux et régionaux visant à combattre et prévenir la corruption afin d'éviter une répétition inutile d'activités ;

e) Elle examine périodiquement l'application de la présente Convention par les États Parties ;

f) Elle formule des recommandations en vue d'améliorer la présente Convention et son application ;

g) Elle prend note des besoins d'assistance technique des États Parties en ce qui concerne l'application de la présente Convention et recommande les mesures qu'elle peut juger nécessaires à cet égard.

5. Aux fins du paragraphe 4 du présent article, la Conférence des États Parties s'enquiert des mesures prises et des difficultés rencontrées par les États Parties pour appliquer la présente Convention en utilisant les informations que ceux-ci lui communiquent et par le biais des mécanismes complémentaires d'examen qu'elle pourra établir.

6. Chaque État Partie communique à la Conférence des États Parties, comme celle-ci le requiert, des informations sur ses programmes, plans et pratiques ainsi que sur ses mesures législatives et administratives visant à appliquer la présente Convention. La Conférence des États Parties examine le moyen le plus efficace de recevoir des informations et d'y réagir, y compris, notamment, d'États Parties et d'organisations internationales compétentes. Les contributions reçues d'organisations non gouvernementales compétentes, dûment accréditées conformément aux procédures devant être arrêtées par la Conférence des États Parties, peuvent aussi être pris en compte.

7. Conformément aux paragraphes 4 à 6 du présent article, la Conférence des États Parties crée, si elle le juge nécessaire, tout mécanisme ou organe approprié pour faciliter l'application effective de la Convention.

Article 64
Secrétariat

1. Le Secrétaire général de l'Organisation des Nations Unies fournit les services de secrétariat nécessaires à la Conférence des États Parties à la Convention.

2. Le secrétariat :

a) Aide la Conférence des États Parties à réaliser les activités énoncées à l'article 63 de la présente Convention, prend des dispositions et fournit les services nécessaires pour les sessions de la Conférence des États Parties ;

b) Aide les États Parties, sur leur demande, à fournir des informations à la Conférence des États Parties comme le prévoient les paragraphes 5 et 6 de l'article 63 de la présente Convention ; et

c) Assure la coordination nécessaire avec le secrétariat des organisations régionales et internationales compétentes.

Chapitre VIII
Dispositions finales

Article 65
Application de la Convention

1. Chaque État Partie prend les mesures nécessaires, y compris législatives et administratives, conformément aux principes fondamentaux de son droit interne, pour assurer l'exécution de ses obligations en vertu de la présente Convention.

2. Chaque État Partie peut prendre des mesures plus strictes ou plus sévères que celles qui sont prévues par la présente Convention afin de prévenir et de combattre la corruption.

Article 66
Règlement des différends

1. Les États Parties s'efforcent de régler les différends concernant l'interprétation ou l'application de la présente Convention par voie de négociation.

2. Tout différend entre deux États Parties ou plus concernant l'interprétation ou l'application de la présente Convention qui ne peut être réglé par voie de négociation dans un délai raisonnable est, à la demande de l'un de ces États Parties, soumis à l'arbitrage. Si, dans un délai de six mois à compter de la date de la demande d'arbitrage, les États Parties ne peuvent s'entendre sur l'organisation de l'arbitrage, l'un quelconque d'entre eux peut soumettre le différend à la Cour internationale de Justice en adressant une requête conformément au Statut de la Cour.

3. Chaque État Partie peut, au moment de la signature, de la ratification, de l'acceptation ou de l'approbation de la présente Convention ou de l'adhésion à celle-ci, déclarer qu'il ne se considère pas lié par le paragraphe 2 du présent article. Les autres États Parties ne sont pas liés par le paragraphe 2 du présent article envers tout État Partie ayant émis une telle réserve.

4. Tout État Partie qui a émis une réserve en vertu du paragraphe 3 du présent article peut la retirer à tout moment en adressant une notification au Secrétaire général de l'Organisation des Nations Unies.

Article 67
Signature, ratification, acceptation, approbation et adhésion

1. La présente Convention sera ouverte à la signature de tous les États du 9 au 11 décembre 2003 à Mérida (Mexique) et, par la suite, au Siège de l'Organisation des Nations Unies, à New York, jusqu'au 9 décembre 2005.

2. La présente Convention est également ouverte à la signature des organisations régionales d'intégration économique à la condition qu'au moins un État membre d'une telle organisation l'ait signée conformément au paragraphe 1 du présent article.

3. La présente Convention est soumise à ratification, acceptation ou approbation. Les instruments de ratification, d'acceptation ou d'approbation seront déposés auprès du Secrétaire général de l'Organisation des Nations Unies. Une organisation régionale d'intégration économique peut déposer son instrument de ratification, d'acceptation ou d'approbation si au moins un de ses États membres l'a fait. Dans cet instrument de ratification, d'acceptation ou d'approbation, cette organisation

déclare l'étendue de sa compétence concernant les questions régies par la présente Convention. Elle informe également le dépositaire de toute modification pertinente de l'étendue de sa compétence.

4. La présente Convention est ouverte à l'adhésion de tout État ou de toute organisation régionale d'intégration économique dont au moins un État membre est Partie à la présente Convention. Les instruments d'adhésion sont déposés auprès du Secrétaire général de l'Organisation des Nations Unies. Au moment de son adhésion, une organisation régionale d'intégration économique déclare l'étendue de sa compétence concernant les questions régies par la présente Convention. Elle informe également le dépositaire de toute modification pertinente de l'étendue de sa compétence.

Article 68
Entrée en vigueur

1. La présente Convention entrera en vigueur le quatre-vingt-dixième jour suivant la date de dépôt du trentième instrument de ratification, d'acceptation, d'approbation ou d'adhésion. Aux fins du présent paragraphe, aucun des instruments déposés par une organisation régionale d'intégration économique n'est considéré comme un instrument venant s'ajouter aux instruments déjà déposés par les États membres de cette organisation.

2. Pour chaque État ou organisation régionale d'intégration économique qui ratifiera, acceptera ou approuvera la présente Convention ou y adhérera après le dépôt du trentième instrument pertinent, la présente Convention entrera en vigueur le trentième jour suivant la date de dépôt de l'instrument pertinent par ledit État ou ladite organisation ou à la date à laquelle elle entre en vigueur conformément au paragraphe 1 du présent article, si celle-ci est postérieure.

Article 69
Amendement

1. À l'expiration d'un délai de cinq ans à compter de l'entrée en vigueur de la présente Convention, un État Partie peut proposer un amendement et le transmettre au Secrétaire général de l'Organisation des Nations Unies. Ce dernier communique alors la proposition d'amendement aux États Parties et à la Conférence des États Parties à la Convention en vue de l'examen de la proposition et de l'adoption d'une décision. La Conférence des États Parties n'épargne aucun effort pour parvenir à un consensus sur tout amendement. Si tous les efforts en ce sens ont été épuisés sans qu'un accord soit intervenu, il faudra, en dernier recours, pour que l'amendement soit adopté, un vote à la majorité des deux tiers des États Parties présents à la Conférence des États Parties et exprimant leur vote.

2. Les organisations régionales d'intégration économique disposent, pour exercer, en vertu du présent article, leur droit de vote dans les domaines qui relèvent de leur compétence, d'un nombre de voix égal au nombre de leurs États membres Parties à la présente Convention. Elles n'exercent pas leur droit de vote si leurs États membres exercent le leur, et inversement.

3. Un amendement adopté conformément au paragraphe 1 du présent article est soumis à ratification, acceptation ou approbation des États Parties.

4. Un amendement adopté conformément au paragraphe 1 du présent article entrera en vigueur pour un État Partie quatre-vingt-dix jours après la date de dépôt par ledit État Partie auprès du Secrétaire général de l'Organisation des Nations

Unies d'un instrument de ratification, d'acceptation ou d'approbation dudit amendement.

5. Un amendement entré en vigueur a force obligatoire à l'égard des États Parties qui ont exprimé leur consentement à être liés par lui. Les autres États Parties restent liés par les dispositions de la présente Convention et tous amendements antérieurs qu'ils ont ratifiés, acceptés ou approuvés.

Article 70
Dénonciation

1. Un État Partie peut dénoncer la présente Convention par notification écrite adressée au Secrétaire général de l'Organisation des Nations Unies. Une telle dénonciation prend effet un an après la date de réception de la notification par le Secrétaire général.

2. Une organisation régionale d'intégration économique cesse d'être Partie à la présente Convention lorsque tous ses États membres l'ont dénoncée.

Article 71
Dépositaire et langues

1. Le Secrétaire général de l'Organisation des Nations Unies est le dépositaire de la présente Convention.

2. L'original de la présente Convention, dont les textes anglais, arabe, chinois, espagnol, français et russe font également foi, sera déposé auprès du Secrétaire général de l'Organisation des Nations Unies.

EN FOI DE QUOI, les plénipotentiaires soussignés, à ce dûment autorisés par leurs gouvernements respectifs, ont signé la présente Convention.

ΣΥΜΒΑΣΗ ΤΩΝ ΗΝΩΜΕΝΩΝ ΕΘΝΩΝ
ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΑΙΑΦΘΟΡΑΣ

ΠΡΟΟΙΜΙΟ

Τα Κράτη Μέρη της παρούσας Σύμβασης,

Εκτιμώντας τη σοβαρότητα των προβλημάτων και των απειλών που θέτει η διοφθορά στη σταθερότητα και την ασφάλεια των κοινωνιών, που υπονομεύει τους θεσμούς και τις αξίες της δημοκρατίας, τις ηθικές αξίες και τη δικαιοσύνη και διακυβεύει την διαρκή ανάπτυξη και την επικράτηση του δικαίου,

Εκτιμώντας επίσης τους δεσμούς μεταξύ της διαφθοράς και άλλων μορφών εγκλήματος, ιδίως του οργανωμένου εγκλήματος κοι του οικονομικού εγκλήματος, συμπεριλαμβανομένης της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες,

Εκτιμώντας ακόμη τις περιπτώσεις διαφθοράς που αφορούν μεγάλες ποσότητες περιουσιακών στοιχείων, που μπορεί να αποτελούν σημαντικό ποσοστό των πόρων των Κρατών, και που απειλούν την πολιτική σταθερότητα και την διαρκή ανάπτυξη των εν λόγω Κρατών,

Πεπεισμένα ότι η διαφθορά δεν αποτελεί πλέον τοπικό ζήτημα, αλλά διεθνικό φαινόμενο που επηρεάζει όλες τις κοινωνίες και τις οικονομίες καθιστώντας απαραίτητη τη διεθνή συνεργασία για την πρόληψη και τον έλεγχό της,

Πεπεισμένα επίσης ότι απαιτείται ευρεία και πολυδιάστατη προσέγγιση για την αποτελεσματική πρόληψη και καταπολέμηση της διαφθοράς,

Πεπεισμένα περαιτέρω ότι η διαθεσιμότητα της τεχνικής αρωγής μπορεί να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο για τη βελτίωση της ικανότητας των Κρατών, συμπεριλαμβανομένης της ενίσχυσης της ικανότητας και της δημιουργίας θεσμών, να προλαμβάνουν και να καταπολεμούν αποτελεσματικά τη διαφθορά,

Πεπεισμένα ότι η παράνομη απόκτηση ατομικού πλούτου μπορεί να βλάψει ιδιαίτερα τους δημοκρατικούς θεσμούς τις εθνικές οικονομίες και την επικράτηση του νόμου,

Αποφασισμένα να προλαμβάνουν, να ανιχνεύουν και να αποτρέπουν με αποτελεσματικότερο τρόπο τις διεθνείς μεταφορές παράνομα αποκτηθέντων περιουσιακών στοιχείων και να ενισχύουν τη διεθνή συνεργασία στην ανάκτηση περιουσιακών στοιχείων,

Αναγνωρίζοντας τις θεμελιώδεις αρχές της προσήκουσας νομικής διαδικασίας σε ποινικές δίκες, σε αστικές ή διοικητικές δίκες για την επιδίκαση περιουσιακών δικαιωμάτων,

Έχοντας υπόψη ότι η πρόληψη και η εκρίζωση της διαφθοράς αποτελεί υποχρέωση όλων των Κρατών και ότι πρέπει να συνεργάζονται μεταξύ τους, με τη στήριξη και τη συμμετοχή ατόμων και ομάδων εκτός του δημόσιου τομέα, όπως η κοινωνία των πολιτών, οι μη κυβερνητικές οργανώσεις και οι κοινοτικές οργανώσεις, για να είναι αποτελεσματικές οι προσπάθειές τους στον τομέα αυτό,

Έχοντας επίσης υπόψη τις αρχές της ορθής διαχείρισης των δημόσιων υποθέσεων και της δημόσιας περιουσίας, της διαφάνειας, της ευθύνης και της ισότητας ενώπιον του νόμου και την ανάγκη διαφύλαξης της ακεραιότητας και της προώθησης πολιτισμού απόρριψης της διαφθοράς,

Επιδοκιμάζοντας το έργο της Επιτροπής για την Πρόληψη του Εγκλήματος και της Ποινικής Δικαιοσύνης και του Γραφείου του ΟΗΕ για τα Ναρκωτικά και το Έγκλημα σχετικά με την πρόληψη και την καταπολέμηση της διαφθοράς,

Υπενθυμίζοντας το έργο που πραγματοποίησαν άλλοι διεθνείς και περιφερειακοί οργανισμοί στον τομέα αυτόν, συμπεριλαμβανομένων των δραστηριοτήτων της Αφρικανικής Ένωσης, του Συμβουλίου της Ευρώπης του Συμβουλίου Τελωνειακής Συνεργασίας (επίσης γνωστό ως Παγκόσμιος Τελωνειακός Οργανισμός), της Ευρωπαϊκής Ένωσης, του Συνδέσμου Αραβικών Κρατών, του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης και του Οργανισμού Αμερικανικών Κρατών,

Σημειώνοντας με ευχαρίστηση τα πολυμερή κείμενα που αφορούν την πρόληψη και καταπολέμηση της διαφθοράς, που περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, την Ενδο-Αμερικανική Σύμβαση κατά της Διαφθοράς, που υιοθετήθηκε από τον Οργανισμό Αμερικανικών Κρατών στις 29 Μαρτίου 1996, τη Σύμβαση για τη Καταπολέμηση της Διαφθοράς με εμπλοκή Αξιωματούχων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων ή Αξιωματούχων των Κρατών-Μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που υιοθετήθηκε οπό το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις 26 Μαίου 1997, τη Σύμβαση για την Καταπολέμηση της Δωροδοκίας Ξένων Δημόσιων Αξιωματούχων σε Διεθνείς Επιχειρηματικές Συναλλαγές, που υιοθετήθηκε από τον Οργανισμό Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης στις 21 Νοεμβρίου 1997, τη Σύμβαση Ποινικού Δικαίου για τη Διαφθορά, που υιοθετήθηκε από την Επιτροπή Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης στις 27 Ιανουαρίου 1999, τη Σύμβαση Αστικού Δικαίου για τη Διαφθορά, που υιοθετήθηκε από την Επιτροπή Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης στις 4 Νοεμβρίου 1999, και τη Σύμβαση της Αφρικανικής Ένωσης για την Πρόληψη και την Καταπολέμηση της Διαφθοράς, που υιοθετήθηκε από τους Αρχηγούς Κρατών και Κυβερνήσεων της Αφρικανικής Ένωσης στις 12 Ιουλίου 2003.

Καλωσορίζοντας τη θέση σε ισχύ στις 29 Σεπτεμβρίου 2003 της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών κατά του Διεθνικού Οργανωμένου Εγκλήματος, Συμφώνησαν ως εξής.

Κεφάλαιο Ι
Γενικές διατάξεις

Άρθρο 1
Δήλωση σκοπού

Οι σκοποί της παρούσας Σύμβασης είναι:

(α) Να προάγει και να ενισχύει τα μέτρα πρόληψης και καταπολέμησης της διαφθοράς ικανοποιητικότερα και αποτελεσματικότερα,

(β) Να προωθήσει, διευκολύνε» και στηρίξει τη διεθνή συνεργασία και την τεχνική αρωγή για την πρόληψη και την καταπολέμηση της διαφθοράς συμπεριλαμβανομένης της ανάκτησης περιουσιακών στοιχείων,

(γ) Να προωθήσει την ακεραιότητα, την υπευθυνότητα και την ορθή διαχείριση των δημόσιων υποθέσεων και της δημόσιας περιουσίας,

Άρθρο 2
Χρήση όρων

Για τους σκοπούς της παρούσας Σύμβασης:

(α) «Δημόσιος λειτουργός» σημαίνει: (i) οποιοδήποτε πρόσωπο κατέχει νομοθετική, εκτελεστική, διοικητική ή

δικαστική θέση σε Κράτος Μέρος, ανεξάρτητα αν είναι διορισμένος ή αιρετός, είναι μόνιμος ή προσωρινός, είναι έμμισθος ή άμισθος, ανεξάρτητα από την αρχαιότητα του, (ii) οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο εκτελεί δημόσια λειτουργία σε δημόσια υπηρεσία ή δημόσια επιχείρηση, ή παρέχει δημόσια υπηρεσία, όπως ορίζεται στην εθνική νομοθεσία του Κράτους Μέρους και όπως ορίζεται στο δίκαιο του εν λόγω Κράτους Μέρους (iii) οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο ορίζεται ως «δημόσιος λειτουργός» στην εθνική νομοθεσία Κράτους Μέρους. Ωστόσο, για το σκοπό ορισμένων συγκεκριμένων μέτρων που περιέχονται στο κεφάλαιο II της παρούσας Σύμβασης «δημόσιος λειτουργός» μπορεί να σημαίνει οποιοδήποτε πρόσωπο εκτελεί δημόσια λειτουργία ή παρέχει δημόσια υπηρεσία, όπως ορίζονται στην εγχώρια νομοθεσία του Κράτους Μέρους και όπως ορίζεται στο δίκαιο του εν λόγω Κράτους Μέρους.

(β) «Ξένος δημόσιος λειτουργός» σημαίνει οποιοδήποτε πρόσωπο κατέχει νομοθετική, εκτελεστική, διοικητική ή δικαστική θέση ξένης χώρας, ανεξάρτητα αν είναι διορισμένος ή αιρετός. Σε αυτόν συμπεριλαμβάνονται και τα πρόσωπα που κατέχουν θέση σε δημόσιο οργανισμό και δημόσια επιχείρηση της ξένης χώρας.

(γ) «Λειτουργός δημόσιου διεθνούς οργανισμού» σημαίνει διεθνή δημόσιο υπάλληλο ή οποιοδήποτε πρόσωπο είναι εξουσιοδοτημένο από τον εν λόγω οργανισμό να ενεργεί εκ μέρους του.

(δ) «Περιουσία» σημαίνει περιουσιακά στοιχεία κάθε είδους ενσώματα ή ασώματα, κινητά ή ακίνητα, υλικά ή άϋλα και τίτλοι ή έγγραφα που αποδεικνύουν τη κυριότητα ή τα σχετικά δικαιώματα επί των εν λόγω περιουσιακών στοιχείων.

(ε) «Προϊόντα εγκλήματος» σημαίνει οποιαδήποτε περιουσία προέρχεται ή αποκτάται, άμεσα ή έμμεσα, μέσω της τέλεσης εγκλήματος.

(στ) «Πάγωμα» ή «κατάσχεση» σημαίνει την προσωρινή απαγόρευση της μεταβίβασης, μετατροπής, διάθεσης ή μετακίνησης περιουσίας ή προσωρινής ανάληψης της διαχείρισης ή ελέγχου περιουσίας, βάσει διαταγής που εκδίδεται από δικαστήριο ή άλλη αρμόδια αρχή.

(ζ) «Δήμευση», σημαίνει τη μόνιμη στέρηση της περιουσίας δυνάμει διαταγής δικαστηρίου ή άλλης αρμόδιας αρχής.

(η) «Βασικό έγκλημα» σημαίνει οποιοδήποτε αδίκημα από το οποίο παράγονται έσοδα, που μπορούν να αποτελέσουν το αντικείμενο εγκλήματος όπως αυτό ορίζεται στο άρθρο 23 της παρούσας Σύμβασης.

(θ) «Ελεγχόμενη παράδοση» σημαίνει την τεχνική που επιτρέπει την κίνηση παράνομων ή ύποπτων φορτίων εκτός διαμέσου ή εντός της επικράτειας ενός ή περισσοτέρων Κρατών, εν γνώσει και υπό την επίβλεψη των αρμόδιων αρχών τους, με σκοπό την ανίχνευση εγκλήματος και την αποκάλυψη των προσώπων που εμπλέκονται στην τέλεσή του.

Άρθρο 3
Πεδίο εφαρμογής

1. Η παρούσα Σύμβαση εφαρμόζεται, σύμφωνα με τους όρους της για την πρόληψη, ανίχνευση και δίωξη της διαφθοράς και το πάγωμα, την κατάσχεση, τη δήμευση και την επιστροφή των προϊόντων των εγκλημάτων που ορίζονται σύμφωνα με την παρούσα Σύμβαση.

2. Για τους σκοπούς της εφαρμογής της παρούσας Σύμβασης, τα αδικήματα που παρατίθενται δεν είναι απαραίτητο, εκτός αν αναφέρεται άλλως στην παρούσα, να οδηγούν σε ζημία ή βλάβη της κρατικής περιουσίας.

Άρθρο 4
Προστασία της κυριαρχίας

1. Τα Κράτη Μέρη εκπληρώνουν τις υποχρεώσεις τους, σύμφωνα με την παρούσα Σύμβαση, κατά τρόπο σύμφωνο προς τις αρχές της κυρίαρχης ισότητας και της εδαφικής ακεραιότητας των Κρατών και τις αρχές της μη παρέμβασης στα εσωτερικά ζητήματα άλλων Κρατών.

2. Καμία διάταξη της παρούσας Σύμβασης δεν δίνει σε Κράτος Μέρος το δικαίωμα να αναλάβει, στην επικράτεια άλλου Κράτους την άσκηση δικαιοδοσίας και την εκτέλεση αρμοδιοτήτων που ασκούνται αποκλειστικά από τις ορχές του άλλου Κρότους, βάσει της εσωτερικής νομοθεσίας του.

Κεφάλαιο II
Προληπτικά μέτρα

Άρθρο 5
Πολιτικές και πρακτικές πρόληψης της διαφθοράς

1. Κάθε Κράτος Μέρος σύμφωνα με τις θεμελιώδεις αρχές του νομικού του συστήματος αναπτύσσει, εφαρμόζει ή διατηρεί αποτελεσματικές συντονισμένες πολιτικές κατά της διαφθοράς που προάγουν τη συμμετοχή της κοινωνίας και αντανακλούν τις αρχές της επικράτησης του δικαίου, της ορθής διαχείρισης των δημόσιων υποθέσεων και της δημόσιας περιουσίας της ακεραιότητας της διαφάνειας και της υπευθυνότητας.

2. Κάθε Κράτος Μέρος θα προσπαθήσει να θεσπίσει και να προωθήσει αποτελεσματικές πρακτικές που αποσκοπούν στην πρόληψη της διαφθοράς.

3. Κάθε Κράτος Μέρος θα προσπαθήσει να αξιολογεί κατά περιόδους τα σχετικά νομικά κείμενα και διοικητικά μέτρα, με σκοπό να προσδιορίζει αν επαρκούν στην πρόληψη και την καταπολέμηση της διαφθοράς.

4. Τα Κράτη Μέρη, ανάλογα με τις ανάγκες και σύμφωνα με τις θεμελιώδεις αρχές του νομικού τους συστήματος συνεργάζονται μεταξύ τους και με τους αρμόδιους διεθνείς και περιφερειακούς οργανισμούς για την προώθηση και ανάπτυξη των μέτρων που αναφέρονται στο παρόν άρθρο. Η συνεργασία αυτή μπορεί να περιλαμβάνει τη συμμετοχή σε διεθνή προγράμματα και σχέδια που αποσκοπούν στην πρόληψη της διαφθοράς.

Άρθρο 6
Όργανα πρόληψης της διαφθοράς

1. Κάθε Κράτος Μέρος, σύμφωνα με τις θεμελιώδεις αρχές του νομικού του συστήματος, εξασφαλίζει την ύπαρξη οργάνου ή οργάνων, ανάλογα με τις ανάγκες, που προλαμβάνουν τη διαφθορά με μέσα, όπως με:

(α) Την εφαρμογή των πολιτικών που αναφέρονται στο άρθρο 5 της παρούσας Σύμβασης και, όπου ορμόζει, την επίβλεψη και το συντονισμό της εφαρμογής των εν λόγω πολιτικών,

(β) Την αύξηση και τη διάδοση γνώσεων σχετικά με την πρόληψη της διαφθοράς.

2. Κάθε Κράτος Μέρος χορηγεί στο όργανο ή τα όργανα που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου την απαραίτητη ανεξαρτησία, σύμφωνα με τις

θεμελιώδεις αρχές του νομικού του συστήματος, έτσι ώστε να μπορεί το όργανο ή τα όργανα να εκπληρώσουν τα καθήκοντα τους αποτελεσματικά και χωρίς ανάρμοστη επιρροή. Πρέπει να παρέχονται οι απαραίτητοι υλικοί πόροι και το εξειδικευμένο προσωπικό, καθώς και η εκπαίδευση που μπορεί να χρειαστεί το εν λόγω προσωπικό για την εκπλήρωση των καθηκόντων του.

3. Κάθε Κράτος Μέρος γνωστοποιεί στον Γενικό Γραμματέο των Ηνωμένων Εθνών το όνομα και τη διεύθυνση της αρχής ή των αρχών που μπορούν να συνδράμουν άλλο Κράτη Μέρη στην ανάπτυξη και εφαρμογή συγκεκριμένων μέτρων για την πρόληψη της διαφθοράς.

Άρθρο 7
Δημόσιος τομέας

1. Κάθε Κράτος Μέρος προσπαθεί, ανάλογα με τις ανάγκες και σύμφωνα με τις θεμελιώδεις αρχές του νομικού του συστήματος, να υιοθετεί, διατηρεί και ενισχύει συστήματα για την επιλογή, πρόσληψη, διατήρηση, προαγωγή και συνταξιοδότηση δημόσιων υπαλλήλων και, όπου αρμόζει, άλλων μη αιρετών δημόσιων λειτουργών:

(α) Που να βασίζονται στις αρχές της αποδοτικότητας, της διαφάνειας και σε αντικειμενικά κριτήρια, όπως η ικανότητα, η δικαιότητα και η καταλληλότητα.

(β) Που να περιλαμβάνουν κατάλληλες διαδικασίες για την επιλογή και την εκπαίδευση των ατόμων για δημόσιες θέσεις που θεωρούνται ιδιαίτερα ευάλωτες στη διαφθορά και την εκ περιτροπής τοποθέτηση, όπου αρμόζει, των ατόμων αυτών σε άλλες θέσεις.

(γ) Που να προωθούν ικανοποιητική αμοιβή και δίκαιες μισθολογικές κλίμακες λαμβάνοντας υπόψη το επίπεδο οικονομικής ανάπτυξης του Κράτους Μέρους.

(δ) Που να προάγουν προγράμματα εκπαίδευσης και κατάρτισης έτσι ώστε να μπορούν να εκπληρώνουν τις απαιτήσεις για την ορθή, έντιμη και κατάλληλη εκπλήρωση των δημόσιων καθηκόντων και που να τους παρέχουν εξειδικευμένη και κοτάλληλη κατάρτιση, έτσι ώστε να βελτιωθεί η ενημερότητα τους για τους κινδύνους της διαφθοράς που ενυπάρχουν στην εκπλήρωση των καθηκόντων τους. Τα προγράμματα αυτά μπορούν να κάνουν αναφορές σε κώδικες ή πρότυπα συμπεριφοράς στους κατάλληλους τομείς.

2. Κάθε Κράτος Μέρος εξετάζει επίσης τη δυνατότητα υιοθέτησης κατάλληλων νομοθετικών και διοικητικών μέτρων, που να συμφωνούν με τους σκοπούς της παρούσας Σύμβασης και με τις θεμελιώδεις αρχές της εσωτερικής νομοθεσίας του, γιο τη θέσπιση κριτηρίων σχετικών με την υποψηφιότητα και την εκλογή σε δημόσιες θέσεις.

3. Κάθε Κράτος Μέρος εξετάζει επίσης τη δυνατότητα υιοθέτησης κατάλληλων νομοθετικών και διοικητικών μέτρων, που συμφωνούν με τους σκοπούς της παρούσας Σύμβασης και με τις θεμελιώδας αρχές της εσωτερικής νομοθεσίας του, για την ενίσχυση της διαφάνειας στη χρηματοδότηση των υποψηφιοτήτων για αιρετές δημόσιες θέσεις και για τη χρηματοδότηση των πολιτικών κομμάτων.

4. Κάθε Κράτος Μέρος, σύμφωνα με τις θεμελιώδεις αρχές της εσωτερικής νομοθεσίας του, θο προσπαθήσει να υιοθετήσει, να διατηρήσει και να ενισχύσει συστήματα που προάγουν τη διαφάνεια και προλαμβάνουν τη σύγκρουση συμφερόντων.

Άρθρο 8
Κώδικες συμπεριφοράς για δημόσιους λειτουργούς

1. Για να καταπολεμηθεί η διαφθορά, κάθε Κράτος Μέρος προάγει, μεταξύ άλλων, την ακεραιότητα, την εντιμότητα και την υπευθυνότητα μεταξύ των δημόσιων λειτουργών του, σύμφωνα με τις θεμελιώδεις αρχές του νομικού του συστήματος.

2. Συγκεκριμένα, κάθε Κράτος Μέρος προσπαθεί να εφαρμόσει, στα πλαίσια των θεσμικών και νομικών του συστημάτων, κώδικες ή πρότυπα συμπεριφοράς για την ορθή, έντιμη και κατάλληλη εκπλήρωση των δημόσιων λειτουργιών.

3. Για τους σκοπούς της εφαρμογής των διατάξεων του παρόντος όρθρου, κάθε Κράτος Μέρος όπου αρμόζει και σύμφωνα με τις θεμελιώδεις αρχές του νομικού του συστήματος, λαμβάνει υπόψη τις σχετικές πρωτοβουλίες των περιφερειακών, ενδοπεριφερειακών και πολυμερών οργανισμών, όπως το Διεθνή Κώδικα Συμπεριφοράς των Δημόσιων Λειτουργών που περιέχεται στο παράρτημα της απόφασης 51/59 της Γενικής Συνέλευσης από 12 Δεκεμβρίου 1996.

4. Κάθε Κράτος Μέρος εξετάζει επίσης τη δυνατότητα, σύμφωνα με τις θεμελιώδεις αρχές της εσωτερικής του νομοθεσίας, θέσπισης μέτρων και συστημάτων που να διευκολύνουν την αναφορά εκ μέρους των δημόσιων λειτουργών πράξεων διαφθοράς στις αρμόδιες αρχές, όταν οι πράξεις αυτές υποπίπτουν στην αντίληψή τους κατά την εκπλήρωση των καθηκόντων τους.

5. Κάθε Κράτος Μέρος προσπαθεί, όπου αρμόζει και σύμφωνα με τις θεμελιώδεις αρχές της εσωτερικής νομοθεσίας του, να θεσπίζει μέτρα και συστήματα που απαιτούν από τους δημόσιους λειτουργούς να υποβάλλουν δηλώσεις στις αρμόδιες αρχές σχετικό, μεταξύ άλλων, με τις εξωυπηρεσιακές δραστηριότητες, την απασχόληση, τις επενδύσεις, τα περιουσιακό στοιχεία και τα σημαντικά δώρα ή οφέλη από τα οποία μπορεί να προκύψει σύγκρουση συμφερόντων σε σχέση με τις λειτουργίες τους ως δημόσιων λειτουργών.

6. Κάθε Κράτος Μέρος εξετάζει το ενδεχόμενο να λάβει, σύμφωνα με τις θεμελιώδεις αρχές της εσωτερικής νομοθεσίας του, πειθαρχικά ή άλλα μέτρα κατά των δημόσιων λειτουργών του που παραβιάζουν τους κώδικες ή τα πρότυπα που θεσπίζονται σύμφωνα με το παρόν άρθρο.

Άρθρο 9
Δημόσιες προμήθειες
και διαχείριση δημόσιων οικονομικών

1. Κάθε Κράτος Μέρος σύμφωνα με τις θεμελιώδεις αρχές του νομικού του συστήματος κάνει τις απαραίτητες ενέργειες ώστε να θεσπίσει κατάλληλα συστήματα προμηθειών, με βάση τη διαφάνεια, τον ανταγωνισμό και αντικειμενικά κριτήρια για τη λήψη αποφάσεων, το οποία είναι αποτελεσματικά, μεταξύ άλλων, για την πρόληψη της διαφθοράς. Τα συστήματα αυτά, τα οποία μπορούν να λαμβάνουν υπόψη κατάλληλες τιμές κατωφλίου στην εφαρμογή τους αφορούν, μεταξύ άλλων:

(α) Τη δημόσια διάδοση πληροφοριών σχετικό με τις διαδικασίες και τις συμβάσεις προμηθειών, συμπεριλαμβανομένων των πληροφοριών για τις προσκλήσεις προσφοράς σε διαγωνισμούς και σχετικές πληροφορίες για την κατακύρωση των συμβάσεων, οι οποίες θα δίνουν στους προτιθέμενους να διαγωνιστούν επαρκή

χρόνο για να προετοιμάσουν και να υποβάλουν τις προσφορές τους.

(β) Τη θέσπιση, εκ των προτέρων, προϋποθέσεων για τη συμμετοχή, συμπεριλαμβανομένων των κριτηρίων επιλογής και κατακύρωσης και των κανόνων του διαγωνισμού, και τη δημοσιοποίησή τους.

(Υ) Τη χρήση αντικειμενικών και προκαθορισμένων κριτηρίων για τις αποφάσεις περί δημόσιων προμηθειών, ώστε να διευκολύνεται η μεταγενέστερη επαλήθευση της ορθής εφαρμογής των κανόνων ή των διαδικασιών.

(δ) Ένα αποτελεσματικό σύστημα εσωτερικής αναθεώρησης, που περιλαμβάνει επίσης ένδικα βοηθήματα σε περίπτωση που δεν ακολουθούνται οι κανόνες ή οι διαδικασίες που θεσπίστηκαν σύμφωνα με την παρούσα παράγραφο.

(ε) Όπου αρμόζει, μέτρα για τη ρύθμιση ζητημάτων που αφορούν το προσωπικό που είναι υπεύθυνο για τις προμήθειες, όπως δήλωση ενδιαφέροντος σε συγκεκριμένες δημόσιες προμήθειες, διαδικασίες ελέγχου και προϋποθέσεις κατάρτισης του προσωπικού.

2. Κάθε Κράτος Μέρος, σύμφωνα με τις θεμελιώδεις αρχές του νομικού του συστήματος, λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα για την ενίσχυση της διαφάνειας και της υπευθυνότητας στη διαχείριση των δημόσιων οικονομικών. Τα μέτρα αυτά περιλομβάνουν, μεταξύ άλλων:

(α) Διαδικασίες για την εφαρμογή του εθνικού προϋπολογισμού.

(β) Έγκαιρη αναφορά σχετικά με τα έσοδα και τις δαπάνες.

(γ) Σύστημα λογιστικών και ελεγκτικών προτύπων και σχετικής επίβλεψης.

(δ) Αποτελεσματικό και αποδοτικά συστήματα διαχείρισης κινδύνου και εσωτερικού ελέγχου, και

(ε) Όπου αρμόζει, διορθωτικές ενέργειες σε περίπτωση παράλειψης συμμόρφωσης με τις απαιτήσεις που ορίζει η παρούσα παράγραφος.

3. Κάθε Κράτος Μέρος λαμβάνει τα αστικά και διοικητικά μέτρα που απαιτούνται, σύμφωνα με τις θεμελιώδεις αρχές της εσωτερικής νομοθεσίας του, για να διατηρηθεί η ακεραιότητα των λογιστικών βιβλίων, αρχείων, οικονομικών καταστάσεων ή άλλων εγγράφων που αφορούν τα δημόσια έξοδα και έσοδα και για να προληφθεί η νόθευση των εγγράφων αυτών.

Άρθρο 10
Δημόσια ενημέρωση

Λαμβάνοντας υπόψη την ανάγκη καταπολέμησης της διαφθοράς κάθε Κράτος Μέρος, σύμφωνα με τις θεμελιώδεις ορχές της εσωτερικής νομοθεσίας του, λαμβάνει τα μέτρα που είναι απαραίτητα για να ενισχυθεί η διαφάνεια στη δημόσια διοίκηση του, συμπεριλαμβανομένων των θεμάτων που αφορούν την οργάνωση, λειτουργία και διαδικασία λήψης αποφάσεων του, όπου αρμόζει. Τα μέτρα αυτά μπορούν να περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων:

(α) Την υιοθέτηση διαδικασιών ή κανονισμών που να επιτρέπουν στο κοινό να λαμβάνει, όπου αρμόζει, πληροφορίες σχετικά με την οργάνωση, τη λειτουργία και τις διαδικασίες λήψης αποφάσεων της δημόσιας διοίκησής του και, αφού ληφθούν δεόντως υπόψη η προστασία της ιδιωτικής ζωής κοι των προσωπικών δεδομένων, σχετικά με αποφάσεις και νομικές πράξεις που αφορούν το κοινό.

(β) Απλούστευση των διοικητικών διαδικασιών, όπου αρμόζει, ώστε να διευκολύνεται η πρόσβαση του κοινού στις αρμόδιες αρχές λήψης αποφάσεων, και

(γ) Δημοσιοποίηση πληροφοριών, οι οποίες μπορούν νο περιλαμβάνουν περιοδικές αναφορές σχετικά με τους κινδύνους διαφθοράς στη δημόσια διοίκησή του.

Άρθρο 11
Μέτρα που αφορούν
τους δικαστές και τις εισαγγελικές υπηρεσίες

1. Λαμβάνοντας υπόψη την ανεξαρτησία του δικαστικού σώματος και τον κρίσιμο ρόλο του στην καταπολέμηση της διαφθοράς, κάθε Κράτος Μέρος, σύμφωνα με τις θεμελιώδεις αρχές του νομικού του συστήματος και με την επιφύλαξη της δικαστικής ανεξαρτησίας, λαμβάνει μέτρα για να ενισχυθεί η ακεραιότητα και να προληφθούν οι ευκαιρίες για διαφθορά μεταξύ των μελών του δικαστικού σώματος. Τα μέτρα αυτά μπορούν να περιλαμβάνουν κανόνες για τη συμπεριφορά των μελών του δικαστικού σώματος.

2. Μέτρα παρόμοια με αυτά που λαμβάνονται, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, μπορούν να εισαχθούν και να εφαρμοστούν και για την εισαγγελική υπηρεσία, στα Κράτη ΜέρηΚράτη Μέρη όπου δεν αποτελεί τμήμα του δικαστικού σώματος, αλλά χαίρει ανεξαρτησίας παρόμοιας με αυτή του δικαστικού σώματος.

Άρθρο 12
Ιδιωτικός τομέας

1. Κάθε Κράτος Μέρος λαμβάνει μέτρα, σύμφωνα με τις θεμελιώδεις αρχές της εσωτερικής νομοθεσίας του, για την πρόληψη της διαφθοράς στον ιδιωτικό τομέα, τη βελτίωση των λογιστικών και ελεγκτικών προτύπων στον ιδιωτικό τομέα και, όπου αρμόζει, για την πρόβλεψη αποτελεσματικών, αναλογικών και αποτρεπτικών αστικών, διοικητικών ή ποινικών κυρώσεων για παράλειψη συμμόρφωσης στα μέτρα αυτά.

2. Τα μέτρα για την επίτευξη των σκοπών αυτών μπορούν να περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων:

(α) Την προώθηση της συνεργασίας μεταξύ των υπηρεσιών επιβολής του νόμου και όλων των σχετικών ιδιωτικών φορέων,

(β) Την προώθηση της ανάπτυξης προτύπων και διαδικασιών σχεδιασμένων για τη διαφύλαξη της ακεραιότητας των σχετικών ιδιωτικών φορέων, συμπεριλαμβανομένων των κωδικών συμπεριφοράς για την ορθή, τίμια και σωστή εκτέλεση των δραστηριοτήτων των επιχειρήσεων και των σχετικών επαγγελμάτων και την πρόληψη των συγκρούσεων συμφερόντων και την προώθηση της χρήσης καλών εμπορικών πρακτικών μεταξύ επιχειρήσεων και στις συμβατικές σχέσεις των επιχειρήσεων με το κράτος.

(γ) Την προώθηση της διαφάνειας μεταξύ ιδιωτικών φορέων, συμπεριλαμβανομένων, όπου αρμόζει, μέτρων σχετικά με την ταυτότητα των νομικών και φυσικών προσώπων που εμπλέκονται στην ίδρυση και διοίκηση εταιριών.

(δ) Την πρόληψη της κακής χρήσης διαδικασιών που ρυθμίζουν ιδιωτικούς φορείς στις οποίες συμπεριλαμβάνονται διαδικασίες που αφορούν επιχορηγήσεις και άδειες που χορηγούνται από δημόσιες αρχές για εμπορικές δραστηριότητες.

(ε) Την πρόληψη συγκρούσεων συμφερόντων με την επιβολή περιορισμών, όπου αρμόζει και για εύλογη χρονική περίοδο, στις επαγγελματικές δραστηριότητες πρώην δημόσιων λειτουργών ή στην απασχόληση δημόσιων λειτουργών από τον ιδιωτικό τομέα μετά την παραίτηση ή τη συνταξιοδότησή τους, όταν οι εν λόγω δραστηριότητες ή απασχόληση έχουν σχέση άμεσα με τα καθήκοντα που ασκούσαν ή με την εποπτεία που ασκούσαν δημόσιοι λειτουργοί στη διάρκεια της θητείας τους.

(στ) Την εξασφάλιση ότι οι ιδιωτικές επιχειρήσεις, λαμβάνοντας υπόψη τη διάρθρωση και το μέγεθος τους, έχουν επαρκείς εσωτερικούς λογιστικούς ελέγχους για να βοηθούν στην πρόληψη και ανίχνευση πράξεων διαφθοράς και ότι οι λογαριασμοί και οι απαιτούμενες οικονομικές καταστάσεις των εν λόγω ιδιωτικών επιχειρήσεων υποβάλλονται σε κατάλληλες διαδικασίες λογιστικού ελέγχου και πιστοποίησης.

3. Για να προληφθεί η διαφθορά, κάθε Κράτος Μέρος λαμβάνει τα μέτρα που είναι απαραίτητα, σύμφωνα με την εσωτερική νομοθεσία και κανονισμούς του που αφορούν την τήρηση βιβλίων και αρχείων, δημοσιεύσεις οικονομικών καταστάσεων και λογιστικά και ελεγκτικά πρότυπα, για να παρεμποδιστούν οι ακόλουθες ενέργειες που γίνονται με σκοπό την τέλεση οποιωνδήποτε από τα αδικήματα που ορίζονται σύμφωνα με την παρούσα Σύμβαση:

(α) Δημιουργία λογαριασμών εκτός βιβλίων.

(β) Πραγματοποίηση συναλλαγών εκτός βιβλίων ή με ανεπαρκή προσδιορισμό.

(γ) Καταχώρηση ανύπαρκτων δαπανών.

(δ) Καταχώρηση παθητικού με ανακριβή προσδιορισμό του αντικειμένου του.

(ε) Χρήση πλαστών εγγράφων, και

(στ) Σκόπιμη καταστροφή λογιστικών εγγράφων νωρίτερα από ό,τι προβλέπει ο νόμος.

4. Κανένα Κράτος Μέρος δεν θα επιτρέπει την φορολογική έκπτωση δαπανών που αποτελούν δωροδοκία, η οποία αποτελεί ένα από τα συστατικά στοιχεία των αδικημάτων που ορίζονται σύμφωνα με τα άρθρα 15 και 16 της παρούσας Σύμβασης και, όπου αρμόζει, άλλων δαπανών που πραγματοποιούνται με σκοπό τη διαφθορά.

Άρθρο 13
Συμμετοχή της κοινωνίας

1. Κάθε Κράτος Μέρος λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα, εντός των δυνατοτήτων του και σύμφωνα με τις θεμελιώδεις αρχές της εσωτερικής νομοθεσίας του, για να προάγει την ενεργό συμμετοχή ατόμων και ομάδων εκτός του δημόσιου τομέα, όπως η κοινωνία των πολιτών, οι μη κυβερνητικές οργανώσεις και ενώσεις προσώπων, στην πρόληψη και τον αγώνα κατά της διαφθοράς και για να αυξήσει την ευαισθητοποίηση του κοινού σχετικά με την ύπαρξη, τις αιτίες, τη σοβαρότητα και την απειλή που συνιστά η διαφθορά. Η συμμετοχή αυτή πρέπει να ενισχύεται με μέτρα όπως:

(α) Βελτίωση της διαφάνειας και προώθηση της συμβολής του κοινού στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων.

(β) Εξασφάλιση ότι το κοινό έχει αποτελεσματική πρόσβαση στην ενημέρωση.

(γ) Ανάληψη δραστηριοτήτων ενημέρωσης του κοινού, που συμβάλλουν στην μη ανοχή της διαφθοράς καθώς και εκπαιδευτικών προγραμμάτων για το κοινό, στα οποία συμπεριλαμβάνονται τα προγράμματα σπουδών των σχολείων και πανεπιστημίων.

(δ) Σεβασμός, προώθηση και προστασία της ελευθερίας αναζήτησης, λήψης, δημοσιοποίησης και διάδοσης πληροφοριών σχετικά με τη διαφθορά. Η ελευθερία αυτή μπορεί να υποβάλλεται σε ορισμένους περιορισμούς, αλλά οι εν λόγω περιορισμοί θα είναι μόνο αυτοί που προβλέπει ο νόμος και όσοι είναι απαραίτητοι:

(i) Για το σεβασμό των δικαιωμάτων ή της φήμης άλλων,

(ii) Για την προστασία της εθνικής ασφάλειας ή της δημόσιας τάξης ή της δημόσιας υγείας ή των ηθών.

2. Κάθε Κράτος Μέρος λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα για να διασφαλίσει ότι οι σχετικοί φορείς κατά της διαφθοράς που αναφέρονται στην παρούσα Σύμβαση είναι γνωστοί στο κοινό και παρέχει πρόσβαση στους φορείς αυτούς, όπου αρμόζει, για την καταγγελία, και ανωνύμως, ακόμη, περιστατικών που θεωρούνται ότι αποτελούν αδίκημα που ορίζεται σύμφωνα με την παρούσα Σύμβαση.

Άρθρο 14
Μέτρα για την πρόληψη της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες

1. Κάθε Κράτος Μέρος:

(α) Θεσπίζει πλήρες εσωτερικό ρυθμιστικό και εποπτικό καθεστώς για τράπεζες και μη τραπεζικά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, στο οποία συμπεριλαμβάνονται τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα που παρέχουν επίσημες ή ανεπίσημες υπηρεσίες για τη μεταφορά χρημάτων ή αξιών και, όπου αρμόζει, για άλλους φορείς ιδιαίτερο επιρρεπείς στη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, εντός της αρμοδιότητάς του, με σκοπό να αποτρέποντοι και νο ανιχνεύονται όλες οι μορφές νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, το οποίο καθεστώς θα δίνει έμφαση στις απαιτήσεις του προσδιορισμού του πελάτη και, όπου αρμόζει, του δικαιούχου, της τήρησης αρχείων και της αναφοράς ύποπτων συναλλαγών.

(β) Με την επιφύλαξη του όρθρου 46 της παρούσας Σύμβασης, εξασφαλίζει ότι οι διοικητικές και ρυθμιστικές αρχές, οι αρχές επιβολής του νόμου και άλλες αρχές που ασχολούνται με την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες (στις οποίες συμπεριλαμβάνονται, όπου αρμόζει, βάσει της εσωτερικής νομοθεσίας, οι δικαστικές αρχές) έχουν την ικανότητα να συνεργάζονται και να ανταλλάσσουν πληροφορίες σε εθνικό και διεθνές επίπεδο υπό τις προϋποθέσεις που ορίζει η εσωτερική νομοθεσία του και, για το σκοπό αυτό, θα εξετάσει τη δυνατότητα ίδρυσης μονάδας χρηματοπιστωτικών πληροφοριών που θα αποτελεί εθνικό κέντρο συλλογής, ανάλυσης και διάδοσης πληροφοριών που αφορούν πιθανές δραστηριότητες νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες.

2. Τα Κράτη Μέρη θα εξετάσουν τη δυνατότητα εφαρμογής εφικτών μέτρων για την ανίχνευση και παρακολούθηση της κίνησης των μετρητών και των κατάλληλων διαπραγματεύσιμων χρηματοδοτικών μέσων από τα σύνορά τους, υπό τον όρο εγγυήσεων διασφάλισης της ορθής χρήσης των πληροφοριών και χωρίς να παρεμποδίζεται με κανένα τρόπο η κίνηση νόμιμου

κεφαλαίου. Τα μέτρα αυτά μπορούν να περιλαμβάνουν την απαίτηση ότι τα άτομα και οι επιχειρήσεις πρέπει να δηλώνουν τη διασυνοριακή μεταφορά σημαντικών ποσών μετρητών και κατάλληλων διαπραγματεύσιμων χρηματοδοτικών μέσων.

3. Τα Κράτη Μέρη θα εξετάσουν τη δυνατότητα εφαρμογής κατάλληλων και εφικτών μέτρων, ώστε να απαιτούν από τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, στα οποία συμπεριλαμβάνονται και οι επιχειρήσεις μεταφοράς κεφαλαίων:

(α) Να συμπεριλαμβάνουν σε έντυπα για την ηλεκτρονική μεταφορά κεφαλαίων και σχετικών μηνυμάτων ακριβείς και κατανοητές πληροφορίες για τον αποστολέα.

(β) Να διατηρούν τις πληροφορίες αυτές καθ' όλη την αλυσίδα πληρωμής, και

(γ) Να εξετάζουν εξονυχιστικά μεταφορές κεφαλαίων που δεν περιλαμβάνουν πλήρεις πληροφορίες σχετικά με τον αποστολέα.

4. Κατά τη δημιουργία του εσωτερικού ρυθμιστικού και εποπτικού καθεστώτος, σύμφωνα με το παρόν άρθρο, και με την επιφύλαξη των λοιπών άρθρων της παρούσας Σύμβασης, τα Κράτη Μέρη καλούνται να χρησιμοποιούν ως κατευθυντήρια γραμμή τις σχετικές πρωτοβουλίες περιφερειακών, διαπεριφερειακών και πολυμερών οργανισμών κατά της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες.

5. Τα Κράτη Μέρη θα προσπαθήσουν να αναπτύξουν και νο προωθήσουν την παγκόσμια, περιφερειακή, υποπεριφερειακή και διμερή συνεργασία μεταξύ των δικαστικών αρχών, των αρχών της επιβολής του νόμου και των χρηματοπιστωτικών ρυθμιστικών αρχών για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες.

Κεφάλαιο ΙΙΙ
Ποινικοποίηση και επιβολή του νόμου

Άρθρο 15
Δωροδοκία εθνικών δημόσιων λειτουργών

Κάθε Κράτος Μέρος υιοθετεί τα νομοθετικά και άλλα μέτρα που αποιτούνται για να ορίσει τα ακόλουθα ως ποινικά αδικήματα, όταν τελούνται με πρόθεση:

(α) Υπόσχεση, προσφορά ή παροχή σε δημόσιο λειτουργό, άμεσα ή έμμεσα, μη οφειλόμενου πλεονεκτήματος γιο τον ίδιο τον λειτουργό ή άλλο πρόσωπο ή φορέα, με σκοπό ο εν λόγω λειτουργός να πράξει ή να παραλείψει ενέργεια κατά την άσκηση των υπηρεσιακών καθηκόντων του.

(β) Απαίτηση ή λήψη από δημόσιο λειτουργό, άμεσα ή έμμεσα, μη οφειλόμενου πλεονεκτήματος, για τον ίδιο τον λειτουργό ή άλλο πρόσωπο ή φορέα, με σκοπό ο εν λόγω λειτουργός να πράξει ή να παραλείψει ενέργεια κατά την άσκηση των υπηρεσιακών καθηκόντων του.

Άρθρο 16
Δωροδοκία ξένων δημόσιων λειτουργών και λειτουργών δημόσιων διεθνών οργανισμών

1. Κάθε Κράτος Μέρος υιοθετεί τα νομοθετικά και άλλο μέτρα που απαιτούνται για να ορίσει ως ποινικό αδίκημα, όταν τελείται με πρόθεση, την υπόσχεση, προσφορά ή παροχή σε ξένο δημόσιο λειτουργό ή σε λειτουργό δημόσιου διεθνούς οργανισμού, άμεσα ή έμμεσα, μη οφειλόμενου πλεονεκτήματος, για τον ίδιο τον λειτουργό ή άλλο πρόσωπο ή φορέα, με σκοπό ο εν λόγω λειτουργός να πράξει ή να παραλείψει ενέργεια κατά την άσκηση των υπηρεσιακών καθηκόντων του, ώστε να ληφθεί ή να διατηρηθεί επιχειρηματικό ή άλλο μη οφειλόμενο πλεονέκτημα σε σχέση με τις δραστηριότητες διεθνών επιχειρήσεων.

2, Κάθε Κράτος Μέρος υιοθετεί τα νομοθετικά και άλλα μέτρα που απαιτούνται για να ορίσει ως ποινικό αδίκημα, όταν τελείται με πρόθεση, την απαίτηση ή λήψη από ξένο δημόσιο λειτουργό ή σε λειτουργό δημόσιου διεθνούς οργανισμού, άμεσα ή έμμεσα, μη οφειλόμενου πλεονεκτήματος για τον ίδιο τον λειτουργό ή άλλο πρόσωπο ή φορέα, με σκοπό ο εν λόγω λειτουργός να πράξει ή να παραλείψει ενέργεια κατά την άσκηση των υπηρεσιακών καθηκόντων του.

Άρθρο 17
Κατάχρηση ή ιδιοποίηση από δημόσιο λεπτουργό

Κάθε Κράτος Μέρος υιοθετεί τα νομοθετικά και άλλα μέτρα που απαιτούνται για να ορίσει ως ποινικά αδικήματα, όταν τελούνται με πρόθεση, την κατάχρηση, ιδιοποίηση ή άλλη εκτροπή από δημόσιο λειτουργό για δικό του όφελος ή προς όφελος άλλου προσώπου ή φορέα, περιουσίας, δημόσιων ή ιδιωτικών κεφαλαίων ή χρεογράφων ή άλλων πραγμάτων αξίας που είναι εμπιστευμένα στον δημόσιο λειτουργό λόγω του λειτουργήματός του.

Άρθρο 18
Προσφορά για άσκηση επιρροής

Κάθε Κράτος Μέρος υιοθετεί τα νομοθετικά και άλλα μέτρα που απαιτούνται για να ορίσει τα ακόλουθα ως ποινικά αδικήματα, όταν τελούνται με πρόθεση:

(α) Υπόσχεση, προσφορά ή παροχή σε δημόσιο λειτουργό ή άλλο πρόσωπο, άμεσα ή έμμεσα, μη οφειλόμενου πλεονεκτήματος, με σκοπό ο εν λόγω δημόσιος λειτουργός ή άλλο πρόσωπο να καταχραστεί την πραγματική ή υποτιθέμενη επιρροή του, ώστε να απαιτήσει από τη διοίκηση ή από δημόσια αρχή του Κράτους Μέρους μη οφειλόμενο πλεονέκτημα για τον αρχικό υποκινητή της πράξης ή για άλλο πρόσωπο.

(β) Απαίτηση ή λήψη από δημόσιο λειτουργό ή άλλο πρόσωπο, άμεσο ή έμμεσα, μη οφειλόμενου πλεονεκτήματος για τον ίδιο ή για άλλο πρόσωπο, με σκοπό ο εν λόγω δημόσιος λειτουργός ή άλλο πρόσωπο, να καταχραστεί την πραγματική ή υποτιθέμενη επιρροή του, ώστε να λάβει από τη διοίκηση ή από δημόσια αρχή του Κράτους Μέρους μη οφειλόμενο πλεονέκτημα.

Άρθρο 19
Κατάχρηση εξουσίας

Κάθε Κράτος Μέρος υιοθετεί νομοθετικά και άλλα μέτρα που απαιτούνται για τη θέσπιση ως ποινικού αδικήματος, όταν τούτο τελείται με πρόθεση, την κατάχρηση εξουσίας και της θέσης από δημόσιο λειτουργό, δηλαδή την πράξη ή την παράλειψη αυτού, κατά παράβαση των νόμων, κατά την άσκηση των καθηκόντων του, με σκοπό να λάβει μη οφειλόμενο πλεονέκτημα για τον εαυτό του ή για άλλο πρόσωπο ή φορέα.

Άρθρο 20
Παράνομος πλουτισμός

Τηρώντας το Σύνταγμά του και τις θεμελιώδεις αρχές του νομικού του συστήματος, κάθε Κράτος Μέρος υιοθε-

τεί τα νομοθετικά και άλλα μέτρα που απαιτούνται για να ορίσει ως ποινικό αδίκημα, όταν τελείται με πρόθεση, τον παράνομο πλουτισμό, δηλαδή τη σημαντική αύξηση των περιουσιακών στοιχείων δημόσιου λειτουργού, την οποία δεν μπορεί να εξηγήσει εύλογα σε σχέση με το νόμιμο εισόδημα του.

Άρθρο 21
Δωροδοκία στον ιδιωτικό τομέα

Κάθε Κράτος Μέρος υιοθετεί τα νομοθετικά και άλλα μέτρα που απαιτούνται για να θεσπίσει τα ακόλουθα ως ποινικά αδικήματα, όταν τελούνται με πρόθεση, κατά την άσκηση οικονομικών, χρηματοπιστωτικών ή εμπορικών δραστηριοτήτων:

(α) Υπόσχεση, προσφορά ή παροχή, άμεσα ή έμμεσα, μη οφειλόμενου πλεονεκτήματος σε οποιοδήποτε πρόσωπο που διευθύνει ή εργάζεται, με οποιαδήποτε ιδιότητα, σε φορέα του ιδιωτικού τομέα, για το ίδιο το πρόσωπο ή για άλλο πρόσωπο, με σκοπό να πράξει ή να παραλείψει ενέργεια κατά παράβαση των καθηκόντων του.

(β) Απαίτηση ή λήψη, άμεσα ή έμμεσα, μη οφειλόμενου πλεονεκτήματος από οποιοδήποτε πρόσωπο διευθύνει ή εργάζεται, με οποιαδήποτε ιδιότητα, σε φορέα του ιδιωτικού τομέα, για το Ιδιο το πρόσωπο ή για άλλο πρόσωπο, με σκοπό να πράξει ή να παραλείψει ενέργεια κατά παράβαση των καθηκόντων του.

Άρθρο 22
Ιδιοποίηση περιουσίας στον ιδιωτικό τομέα

Κάθε Κράτος Μέρος υιοθετεί τα νομοθετικά και άλλα μέτρα που απαιτούνται για να θεσπίσει ως ποινικό αδίκημα, όταν τελείται με πρόθεση, κατά την διεξαγωγή οικονομικών, χρηματοπιστωτικών ή εμπορικών δραστηριοτήτων, την ιδιοποίηση από ένα πρόσωπο που διευθύνει ή εργάζεται, με οποιαδήποτε ιδιότητα, σε φορέα του ιδιωτικού τομέα, περιουσίας, ιδιωτικών κεφαλαίων ή χρεογράφων ή άλλου πράγματος αξίας που του ανατέθηκε λόγω της θέσης του.

Άρθρο 23
Νομιμοποίηση προϊόντων εγκλήματος

1. Κάθε Κράτος Μέρος υιοθετεί, σύμφωνα με τις θεμελιώδεις αρχές της εσωτερικής του νομοθεσίας, τα νομοθετικά και άλλα μέτρα που απαιτούνται για να θεσπίσει τα ακόλουθα ποινικά αδικήματα, όταν τελούνται με πρόθεση:

(α) (i) Τη μετατροπή ή μεταφορά περιουσίας, εν γνώσει ότι η περιουσία αυτή αποτελεί προϊόν εγκλήματος με σκοπό την απόκρυψη ή συγκάλυψη της παράνομης προέλευσης της περιουσίας ή την αρωγή σε οποιοδήποτε πρόσωπο εμπλέκεται στην τέλεση του βασικού αδικήματος, ώστε να αποφύγει τις νόμιμες συνέπειες της πράξης του.

(ii) Την απόκρυψη ή συγκάλυψη της πραγματικής φύσης πηγής τοποθεσίας διάθεσης κίνησης ή ιδιοκτησίας ή των δικαιωμάτων σε σχέση με περιουσία, εν γνώσει ότι η περιουσία αυτή αποτελεί προϊόν εγκλήματος.

(β) Τηρώντας τις βασικές έννοιες του νομικού του συστήματος:

(i) Την απόκτηση, κατοχή ή χρήση περιουσίας εν γνώσει, κατά το χρόνο της λήψης ότι η περιουσία αυτή αποτελεί προϊόν εγκλήματος

(ii) Τη συμμετοχή, σύσταση συμμορίας για την τέλεση, απόπειρα τέλεσης και συνενοχή, διευκόλυνση και παροχή συμβουλών για την τέλεση οποιουδήποτε από τα αδικήματα που ορίζονται σύμφωνα με το παρόν άρθρο.

2. Για τους σκοπούς της υλοποίησης ή εφαρμογής της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου:

(α) Κάθε Κράτος Μέρος εφαρμόζει την παράγραφο αυτή στο ευρύτερο δυνατό φάσμα των βασικών αδικημάτων.

(β) Κάθε Κράτος Μέρος συμπεριλαμβάνει ως βασικά αδικήματα τουλάχιστον ένα πλήρες φάσμα ποινικών αδικημάτων που ορίζονται σύμφωνα με την παρούσα Σύμβαση.

(γ) Για τους σκοπούς της ανωτέρω υποπαραγράφου (β), τα βασικά αδικήματα περιλαμβάνουν αδικήματα που τελέστηκαν τόσο εντός όσο και εκτός της δικαιοδοσίας του εν λόγω Κράτους Μέρους. Ωστόσο, το αδικήματα που τελέστηκαν εκτός της δικαιοδοσίας Κράτους Μέρους αποτελούν βασικά αδικήματα, μόνο όταν η σχετική συμπεριφορά αποτελεί ποινικό αδίκημα, σύμφωνα με την εσωτερική νομοθεσία του Κράτους όπου τελέστηκε και θα ήταν ποινικό αδίκημα, σύμφωνα με την εσωτερική νομοθεσία του Κρότους Μέρους που υλοποιεί ή εφαρμόζει το παρόν άρθρο αν είχε τελεστεί εκεί.

(δ) Κάθε Κράτος Μέρος παρέχει αντίγραφο των νόμων του που θέτουν σε ισχύ το παρόν άρθρο και τυχόν μεταγενέστερων μεταβολών των εν λόγω νόμων ή περιγραφή αυτών στο Γενικό Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών.

(ε) Αν απαιτείται από τις θεμελιώδεις αρχές της εσωτερικής νομοθεσίας Κρότους Μέρους, μπορεί να προβλέπεται ότι τα αδικήματα που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου δεν ισχύουν για τα πρόσωπα που τέλεσαν το βασικό αδίκημα.

Άρθρο 24
Απόκρυψη

Με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 23 της Σύμβασης, κάθε Κράτος Μέρος υιοθετεί τα νομοθετικά και άλλα μέτρα που απαιτούνται για να θεσπίσει ως ποινικό αδίκημα, όταν τελείται με πρόθεση μετά την τέλεση οποιουδήποτε από τα αδικήματα που ορίζονται σύμφωνα με την παρούσα Σύμβαση, χωρίς συμμετοχή στα αδικήματα αυτά, την απόκρυψη ή τη συνεχιζόμενη παρακράτηση περιουσίας όταν το εμπλεκόμενο πρόσωπο γνωρίζει ότι η περιουσία αυτή είναι προϊόν οποιουδήποτε από τα αδικήματα που ορίζονται σύμφωνα με την παρούσα Σύμβαση.

Άρθρο 25
Παρεμπόδιση της δικαιοσύνης

Κάθε Κράτος Μέρος υιοθετεί τα νομοθετικά και άλλα μέτρα που απαιτούνται για να θεσπιστούν ως ποινικό αδικήματα, όταν τελούνται με πρόθεση:

(α) Η χρήση σωματικής βίας, απειλών ή εκφοβισμού ή η υπόσχεση, προσφορά ή παροχή μη οφειλόμενου πλεονεκτήματος για ψευδομαρτυρία ή επέμβαση στην δόση μαρτυρίας ή την προσαγωγή αποδεικτικών στοιχείων σε διαδικασία που αφορά την τέλεση των αδικημάτων που ορίζονται σύμφωνα με την παρούσα Σύμβαση.

(β) Η χρήση σωματικής βίας, απειλών ή εκφοβισμού για την επέμβαση στην άσκηση υπηρεσιακών καθηκόντων δικαστή ή αστυνομικού σε σχέση με την τέλεση των

αδικημάτων που ορίζονται σύμφωνα με την παρούσα Σύμβαση. Κανένα σημείο της παρούσας υποπαραγράφου δεν θίγει το δικαίωμα των Κρατών Μερών να διαθέτουν νομοθεσία που να προστατεύει άλλες κατηγορίες δημόσιων λειτουργών.

Άρθρο 26
Ευθύνη νομικών προσώπων

1. Κάθε Κράτος Μέρος υιοθετεί τα μέτρα που απαιτούνται, σύμφωνα με τις νομικές αρχές του, για να θεσπιστεί η ευθύνη νομικών προσώπων για τη συμμετοχή τους στα αδικήματα που ορίζονται σύμφωνα με την παρούσα Σύμβαση.
2. Τηρώντας τις νομικές αρχές του Κράτους Μέρους η ευθύνη των νομικών προσώπων μπορεί να είναι ποινική, αστική ή διοικητική.
3. Η ευθύνη αυτή ισχύει με την επιφύλαξη της ποινικής ευθύνης των φυσικών προσώπων που τέλεσαν τα αδικήματα.
4. Κάθε Κράτος Μέρος εξασφαλίζει, ειδικότερα, ότι τα νομικό πρόσωπα που κρίθηκαν υπεύθυνα σύμφωνα με το παρόν άρθρο, υπόκεινται σε αποτελεσματικές, αναλογικές και αποτρεπτικές ποινικές ή μη ποινικές κυρώσεις, στις οποίες συμπεριλαμβάνονται οι χρηματικές κυρώσεις.

Άρθρο 27
Συμμετοχή και απόπειρα

1. Κάθε Κράτος Μέρος υιοθετεί τα νομοθετικά και άλλα μέτρα που απαιτούνται για να θεσπίσει ως ποινικό αδίκημα, σύμφωνα με την εσωτερική του νομοθεσία, τη συμμετοχή με οποιοδήποτε ιδιότητα, όπως συνεργού, βοηθού ή ηθικού αυτουργού, σε αδίκημα που ορίζεται σύμφωνα με την παρούσα Σύμβαση.
2. Κάθε Κράτος Μέρος μπορεί να υιοθετήσει τα νομοθετικό και άλλα μέτρα που απαιτούνται για να θεσπίσει ως ποινικό αδίκημα, σύμφωνα με την εσωτερική του νομοθεσία, την απόπειρα τέλεσης αδικήματος που ορίζεται σύμφωνα με την παρούσα Σύμβαση.
3. Κάθε Κράτος Μέρος μπορεί να υιοθετήσει τα νομοθετικά και άλλα μέτρα που απαιτούνται για να θεσπίσει ως ποινικό αδίκημα, σύμφωνα με την εσωτερική του νομοθεσία, τις προπαρασκευαστικές πράξεις για τη τέλεση των αδικημάτων που θεσπίζονται σύμφωνα με την παρούσα Σύμβαση.

Άρθρο 28
Γνώση, πρόθεση και σκοπός
ως στοιχεία του αδικήματος

Η γνώση, η πρόθεση ή ο σκοπός που απαιτούνται ως στοιχείο αδικήματος που ορίζεται σύμφωνα με την παρούσα Σύμβαση, μπορούν να συναχθούν βάσει αντικειμενικών πραγματικών περιστάσεων.

Άρθρο 29
Παραγραφή

Κάθε Κράτος Μέρος, άπου αρμόζει, θεσπίζει, σύμφωνα με την εσωτερική του νομοθεσία, μακρό περίοδο παραγραφής στη διάρκεια της οποίας πρέπει να εγερθεί η νομική δράση για οποιοδήποτε αδίκημα ορίζεται σύμφωνα με την παρούσα Σύμβαση και θα θεσπίσει μακρύτερη περίοδο παραγραφής ή θα προβλέψει την αναστολή της παραγραφής όταν ο θεωρούμενος ως δράστης φυγοδικεί.

Άρθρο 30
Δίωξη, απόφαση και κυρώσεις

1. Κάθε Κράτος Μέρος ορίζει ότι η τέλεση αδικήματος που ορίζεται σύμφωνα με την παρούσα Σύμβαση, υπόκειται σε κυρώσεις που λαμβάνουν υπόψη τη σοβαρότητα του αδικήματος.
2. Κάθε Κράτος Μέρος λαμβάνει τα μέτρα που απαιτούνται για τη θέσπιση ή τη διατήρηση, σύμφωνα με το νομικό του σύστημα και τις συνταγματικές του αρχές κατάλληλης ισορροπίας μεταξύ ασυλιών ή δικαιοδοτικών προνομίων που παρέχονται σε δημόσιους λειτουργούς κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους και για τη δυνατότητα, όπου απαιτείται, αποτελεσματικής έρευνας δίωξης και καταδίκης για αδικήματα που θεσπίζονται σύμφωνα με την παρούσα Σύμβαση.
3. Κάθε Κράτος Μέρος προσπαθεί να εξασφαλίσει ότι η δικαστική διακριτική εξουσία, που παρέχεται, βάσει της εσωτερικής νομοθεσίας του που αφορά τη δίωξη προσώπων για αδικήματα που θεσπίζονται σύμφωνα με την παρούσα Σύμβαση, ασκείται κατά τρόπο ώστε να μεγιστοποιηθεί η αποτελεσματικότητα των μέτρων επιβολής του νόμου σε σχέση με τα αδικήματα αυτά και λαμβάνοντας δεόντως υπόψη την ανάγκη αποτροπής της τέλεσης των αδικημάτων αυτών.
4. Στην περίπτωση αδικημάτων που θεσπίζονται σύμφωνα με την παρούσα Σύμβαση, κάθε Κράτος Μέρος λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα, σύμφωνα με την εσωτερική του νομοθεσία, με σεβασμό και προς τα δικαιώματα της υπεράσπισης για να εξασφαλίσει ότι οι προϋποθέσεις που επιβάλλονται σε σχέση με αποφάσεις για αποφυλάκιση, ενώ εκκρεμεί δίκη ή η έφεση, λαμβάνουν υπόψη και την ανάγκη εξασφάλισης της παρουσίας του κατηγορουμένου σε μεταγενέστερες ποινικές διαδικασίες.
5. Κάθε Κράτος Μέρος λαμβάνει υπόψη τη σοβαρότητα των αδικημάτων όταν κρίνεται η προσωρινή υπό όρους απόλυση σε πρόσωπα που έχουν κατσδικαστεί για το αδικήματα αυτά.
6. Κάθε Κράτος Μέρος στο βαθμό που το επιτρέπουν οι θεμελιώδεις αρχές του νομικού του συστήματος, εξετάζει τη δυνατότητα θέσπισης διαδικασιών μέσω των οποίων ένας δημόσιος λειτουργός που κατηγορείται για αδίκημα που ορίζεται σύμφωνα με την παρούσα Σύμβαση μπορεί, όπου αρμόζει, να απομακρύνεται από τη θέση του, να τίθεται σε διαθεσιμότητα ή να μετατίθεται από την αρμόδια αρχή, λαμβάνοντας υπόψη το σεβασμό προς την αρχή του τεκμηρίου της αθωότητας.
7. Όταν αυτό δικαιολογείται από τη σοβαρότητα του αδικήματος κάθε Κράτος Μέρος στο βαθμό που το επιτρέπουν οι θεμελιώδεις αρχές του νομικού του συστήματος εξετάζει τη δυνατότητα θέσπισης διαδικασιών, για να κριθεί με δικαστική εντολή ή με άλλο κατάλληλο μέσο και για χρονική περίοδο που ορίζει η εσωτερική νομοθεσία του, ότι πρόσωπα που καταδικάστηκαν για αδικήματα που ορίζονται σύμφωνα με την παρούσα Συνθήκη, στερούνται του δικαιώματος:
(α) Να κατέχουν δημόσια θέση, και
(β) Να κατέχουν θέση σε επιχείρηση που ανήκει εξ ολοκλήρου ή εν μέρει στο Κράτος.
8. Η παράγραφος 1 του παρόντος άρθρου ισχύει με την επιφύλαξη της άσκησης πειθαρχικών εξουσιών από τις αρμόδιες αρχές κατά δημοσίων υπαλλήλων.

9. Οι διατάξεις της παρούσας Σύμβασης δεν επηρεάζουν την αρχή, κατά την οποία η περιγραφή των αδικημάτων που ορίζονται σύμφωνα με τη Σύμβαση και ης ισχύουσες αρχές υπεράσπισης ή άλλες νομικές αρχές που διέπουν τη νομιμότητα της συμπεριφοράς παραμένει στην εσωτερική νομοθεσία του κάθε Κράτους Μέρους με βάση την οποία τα αδικήματα αυτά διώκονται και τιμωρούνται σύμφωνα με την εν λόγω νομοθεσία.

10. Τα Κράτη ΜέρηΚράτη Μέρη θα προσπαθήσουν να προάγουν την κοινωνική επανένταξη των προσώπων που καταδικάστηκαν για αδικήματα που ορίζονται σύμφωνα με την παρούσα Σύμβαση.

Άρθρο 31
Πάγωμα, κατάσχεση και δήμευση

1. Κάθε Κράτος Μέρος λαμβάνει, στον ευρύτερο δυνατό βαθμό εντός του εσωτερικού νομικού του συστήματος, τα μέτρα που απαιτούνται, ώστε να καταστεί δυνατή η δήμευση:

(α) Των προϊόντων που προέρχονται από εγκλήματα που ορίζονται σύμφωνα με την παρούσα Σύμβαση ή της περιουσίας που η αξία της αντιστοιχεί στην αξία των εν λόγω προϊόντων.

(β) Της περιουσίας του εξοπλισμού ή άλλων μέσων που χρησιμοποιήθηκαν ή προορίζονται να χρησιμοποιηθούν για τα αδικήματα που ορίζονται σύμφωνα με την παρούσα Σύμβαση.

2. Κάθε Κράτος Μέρος λαμβάνει τα μέτρα που απαιτούνται για να καταστεί δυνατή η αναγνώριση, η ανίχνευση, το πάγωμα ή η κατάσχεση οποιουδήποτε αντικειμένου από αυτά που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, για το σκοπό της ενδεχόμενης δήμευσής του.

3. Κάθε Κράτος Μέρος υιοθετεί, σύμφωνα με την εσωτερική του νομοθεσία, τα νομοθετικά και άλλα μέτρα που απαιτούνται για να ρυθμιστεί η διαχείριση, από τις αρμόδιες αρχές, της περιουσίας που υποβλήθηκε σε πάγωμα, κατάσχεση ή δήμευση, κατά τις παραγράφους 1 και 2 του παρόντος άρθρου.

4. Αν τα εν λόγω προϊόντα του εγκλήματος έχουν αλλάξει μορφή ή μετατραπεί, εξ ολοκλήρου ή εν μέρει, σε άλλη περιουσία, η εν λόγω περιουσία, αντί για τα προϊόντα, υπόκειται στα μέτρα που αναφέρονται στο παρόν άρθρο.

5. Αν τα εν λόγω προϊόντα εγκλήματος έχουν αναμιχθεί με περιουσία που αποκτήθηκε από νόμιμες πηγές, η εν λόγω περιουσία, με την επιφύλαξη των εξουσιών που αφορούν τα πάγωμα ή την κατάσχεση, υπόκειται σε δήμευση μέχρι την καθορισμένη αξία του αναμειχθέντος προϊόντος.

6. Το εισόδημα ή άλλα οφέλη που απορρέουν από τα εν λόγω προϊόντα του εγκλήματος, από περιουσία στην οποία έχουν μεταμορφωθεί ή μετατραπεί τα εν λόγω προϊόντα εγκλήματος ή από περιουσία με την οποία έχουν αυτά αναμιχθεί, υπόκειται επίσης στα μέτρα που αναφέρονται στο παρόν άρθρο, με τον ίδιο τρόπο και στον ίδιο βαθμό όπως τα προϊόντα του εγκλήματος.

7. Πα τους σκοπούς του πορόντος άρθρου κοι του άρθρου 55 της παρούσας Σύμβασης, κάθε Κράτος Μέρος εξουσιοδοτεί τα δικαστήριά του ή άλλες αρμόδιες αρχές να διατάσσουν τη διάθεση ή την κατάσχεση των τραπεζικών, χρηματοπιστωτικών ή εμπορικών αρχείων. Κανένα Κράτος Μέρος δεν θα αρνηθεί να ενεργήσει, βάσει των διατάξεων της παρούσας παραγράφου, λόγω τραπεζικού απορρήτου.

8. Τα Κράτη ΜέρηΚράτη Μέρη μπορούν να εξετάσουν την πιθανότητα να απαιτήσουν από το δράστη να αποδείξει τη νόμιμη προέλευση των φερομένων προϊόντων εγκλήματος ή άλλης περιουσίας που υπόκειται σε δήμευση, στο βαθμό που η απαίτηση αυτή είναι συμβατή με τις θεμελιώδεις αρχές της εσωτερικής νομοθεσίας τους και με τη φύση των δικαστικών και άλλων διαδικασιών.

9. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου δεν θα ερμηνεύονται με τρόπο που να θίγουν τα δικαιώματα καλόπιστων τρίτων.

10. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου δεν επηρεάζουν την αρχή κατά την οποία τα μέτρα στα οποία αναφέρονται, ορίζονται και υλοποιούνται, σύμφωνα με τις διατάξεις της εσωτερικής νομοθεσίας Κράτους Μέρους και με τη τήρηση των διατάξεων αυτών.

Άρθρο 32
Προστασία μαρτύρων, πραγματογνωμόνων και θυμάτων

1. Κάθε Κράτος Μέρος λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα, σύμφωνα με το εσωτερικό νομικό του σύστημα και με βάση τις δυνατότητές του, για την παροχή αποτελεσματικής προστασίας έναντι πιθανών αντιποίνων ή εκφοβισμού σε μάρτυρες και πραγματογνώμονες που καταθέτουν σε σχέση με αδικήματα που ορίζονται σύμφωνα με την παρούσα Σύμβαση και, όπου αρμόζει, στους συγγενείς τους και σε άλλα πρόσωπα, που συνδέονται στενά με αυτούς.

2. Τα μέτρα που προβλέπονται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου μπορούν να περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, με την επιφύλαξη των δικαιωμάτων του κατηγορουμένου, στα οποία συμπεριλαμβάνεται και το δικαίωμα σε μια δίκαιη δίκη και τα ακόλουθα:

(α) Τη θέσπιση διαδικασιών για την προστασία της ζωής και της σωματικής ακεραιότητας των προσώπων αυτών, όπως, στο βαθμό που είναι απαραίτητο και εφικτό, με την εγκατάστασή τους σε άλλο μέρος και την έγκριση, όπου αρμόζει, της μη αποκάλυψης ή με την επιβολή περιορισμών στην αποκάλυψη πληροφοριών που αφορούν την ταυτότητα και το μέρος που βρίσκονται τα πρόσωπα αυτά, (β) Την πρόβλεψη αποδεικτικών κανόνων ώστε να μπορούν οι μάρτυρες και οι πραγματογνώμονες να καταθέτουν με τρόπο που να μην θίγεται η ασφάλεια των προσώπων αυτών, όπως η έγκριση να δοθεί η κατάθεση με τη χρήση της τεχνολογίας επικοινωνιών, όπως βίντεο ή άλλο επαρκές μέσο.

3. Τα Κράτη ΜέρηΚράτη Μέρη εξετάζουν τη δυνατότητα σύναψης συμφωνιών ή ρυθμίσεων με άλλα Κράτη για την εγκατάσταση σε άλλο μέρος των προσώπων που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου.

4. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου θα ισχύουν και για τα θύματα, εφόσον αυτά είναι μάρτυρες.

5. Κάθε Κράτος Μέρος, υπό τον όρο της εσωτερικής νομοθεσίας του, θα παρέχει τη δυνατότητα παρουσίασης και εξέτασης των απόψεων και των ανησυχιών των θυμάτων σε κατάλληλα στάδια της ποινικής διαδικασίας κατά δραστών, με τρόπο που δεν θα θίγει τα δικαιώματα της υπεράσπισης.

Άρθρο 33
Προστασία προσώπων που κάνουν καταγγελίες

Κάθε Κράτος Μέρος εξετάζει τη δυνατότητα ενσωμάτωσης στο εσωτερικό νομικό του σύστημα κατάλληλων μέτρων για την παροχή προστασίας έναντι αδικαιολόγητης μεταχείρισης σε οποιοδήποτε πρόσωπο καταγγέλλει καλόπιστα και με βάσιμους λόγους στις αρμόδιες αρχές, γεγονότα που αφορούν αδικήματα που ορίζονται σύμφωνα με την παρούσα Σύμβαση.

Άρθρο 34
Συνέπειες των πράξεων διαφθοράς

Λαμβάνοντας δεόντως υπόψη τα δικαιώματα τρίτων που αποκτήθηκαν καλόπιστα, κάθε Κράτος Μέρος λαμβάνει μέτρα, σύμφωνα με τις θεμελιώδεις αρχές της εσωτερικής νομοθεσίας του, για την αντιμετώπιση των συνεπειών της διαφθοράς. Στο πλαίσιο αυτό, τα Κράτη ΜέρηΚράτη Μέρη μπορούν να θεωρήσουν τη διαφθορά ως σχετικό παράγοντα σε νομικές διαδικασίες ακύρωσης ή κατάργησης σύμβασης, ανάκλησης παραχωρηθέντος δικαιώματος ή άλλου παρόμοιου τίτλου ή να λαμβάνουν άλλα διορθωτικά μέτρα.

Άρθρο 35
Αποζημίωση λόγω βλάβης

Κάθε Κράτος Μέρος λαμβάνει τα μέτρα που απαιτούνται, σύμφωνα με τις αρχές της εσωτερικής νομοθεσίας του, για να διασφαλίσει ότι οι φορείς ή τα πρόσωπα που υπέστησαν βλάβη ως αποτέλεσμα πράξης διαφθοράς θα έχουν το δικαίωμα να ζητήσουν δικαστική προστασία κατά των υπευθύνων της βλάβης αυτής για την αποζημίωσή τους.

Άρθρο 36
Εξειδικευμένες αρχές

Κάθε Κράτος Μέρος σύμφωνα με τις θεμελιώδεις αρχές του νομικού του συστήματος, εξασφαλίζει την ύπαρξη οργάνου ή οργάνων ή προσώπων που είναι εξειδικευμένα στην καταπολέμηση της διαφθοράς δια της επιβολής του νόμου. Το εν λόγω όργανο ή όργανα ή πρόσωπα πρέπει να διαθέτουν την απαραίτητη ανεξαρτησία, σύμφωνα με ης θεμελιώδεις αρχές του νομικού συστήματος του Κράτους Μέρους, ώστε να μπορούν να εκπληρώνουν αποτελεσματικά τα καθήκοντά τους χωρίς ανεπίτρεπτη επιρροή. Τα εν λόγω πρόσωπα ή το προσωπικό του εν λόγω οργάνου ή οργάνων θα πρέπει να έχουν την κατάλληλη εκπαίδευση και πόρους για να εκπληρώσουν την αποστολή τους.

Άρθρο 37
Συνεργασία με τις αρχές επιβολής νόμου

1. Κάθε Κράτος Μέρος λαμβάνει κατάλληλα μέτρα για να ενθαρρύνει τα πρόσωπα που συμμετέχουν ή που συμμετείχαν στην τέλεση κάποιου αδικήματος από αυτά που ορίζονται σύμφωνα με την παρούσα Σύμβαση, να παρέχουν πληροφορίες χρήσιμες στις αρμόδιες αρχές για τους σκοπούς της ανάκρισης και της συλλογής αποδεικτικών στοιχείων και να παρέχουν πραγματική, συγκεκριμένη βοήθεια στις αρμόδιες αρχές η οποία μπορεί να συμβάλλει στην αποστέρηση των δραστών από τα προϊόντα του εγκλήματος και στην ανάκτησή τους.

2. Κάθε Κράτος Μέρος εξετάζει την πιθανότητα παροχής δυνατότητας στις κατάλληλες περιπτώσεις μείωσης της ποινής του κατηγορουμένου, ο οποίος παρέχει ουσιαστική συνεργασία στην ανάκριση ή τη δίωξη εγκλήματος που ορίζεται σύμφωνα με την παρούσα Σύμβαση.

3. Κάθε Κράτος Μέρος εξετάζει την πιθανότητα παροχής δυνατότητας σύμφωνα με τις θεμελιώδεις αρχές της εσωτερικής νομοθεσίας του, χορήγησης ασυλίας από τη δίωξη σε πρόσωπο που παρέχει ουσιαστική συνεργασία στην ανάκριση ή τη δίωξη εγκλήματος που ορίζεται σύμφωνα με την παρούσα Σύμβαση.

4. Η προστασία των προσώπων αυτών θα είναι, mutatis mutandis, αυτή που προβλέπεται στο άρθρο 32 της Σύμβασης.

5. Όταν ένα πρόσωπο από αυτά που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, το οποίο βρίσκεται σε ένα Κράτος Μέρος μπορεί να παρέχει ουσιαστική συνεργασία στις αρμόδιες αρχές άλλου Κράτους Μέρους, τα εν λόγω Κράτη Μέρη μπορούν να εξετάσουν την πιθανότητα υπογραφής συμφωνιών ή ρυθμίσεων, σύμφωνα με την εσωτερική νομοθεσία τους σχετικό με την ενδεχόμενη παροχή από το άλλο Κράτος Μέρος της μεταχείρισης που αναφέρεται στις παραγράφους 2 και 3 του παρόντος.

Άρθρο 38
Συνεργασία μεταξύ εθνικών αρχών

Κάθε Κράτος Μέρος λαμβάνει τα μέτρα που είναι απαραίτητα για να ενθαρρύνει, σύμφωνα με την εσωτερική νομοθεσία του, τη συνεργασία μεταξύ, αφενός, των δημόσιων αρχών του, καθώς και των δημόσιων λειτουργών του, και, αφετέρου, των αρχών του που είναι υπεύθυνες για την ανάκριση και τη δίωξη ποινικών αδικημάτων. Η συνεργασία αυτή μπορεί να περιλαμβάνει:

(α) Την αυτεπάγγελτη ενημέρωση των ανακριτικών και διωκτικών αρχών, όταν οι εν λόγω αρχές και δημόσιοι λειτουργοί έχουν βάσιμους λόγους να πιστεύουν ότι τελέστηκε οποιοδήποτε από τα αδικήματα που ορίζονται σύμφωνα με τα άρθρα 15, 21 και 23 της παρούσας Σύμβασης.

(β) Παροχή, μετά από αίτημα, προς τις ανακριτικές και διωκτικές αρχές όλων των απαραίτητων πληροφοριών.

Άρθρο 39
Συνεργασία μεταξύ εθνικών αρχών
και του ιδιωτικού τομέα

1. Κάθε Κράτος Μέρος λαμβάνει τα μέτρα που είναι απαραίτητα για να ενθαρρύνει, σύμφωνα με την εσωτερική νομοθεσία του, τη συνεργασία μεταξύ των εθνικών ανακριτικών και διωκτικών αρχών και φορέων του ιδιωτικού τομέα, ιδίως χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων, σχετικά με ζητήματα που αφορούν την τέλεση αδικημάτων, που ορίζονται σύμφωνα με την παρούσα Σύμβαση.

2. Κάθε Κράτος Μέρος εξετάζει τη δυνατότητα να ενθαρρύνει τους υπηκόους του και άλλα πρόσωπα με συνήθη κατοικία στην επικράτειά του να καταγγέλλουν στις εθνικές ανακριτικές και διωκτικές αρχές την τέλεση αδικήματος που ορίζεται σύμφωνα με την παρούσα Σύμβαση.

Άρθρο 40
Τραπεζικό απόρρητο

Κάθε Κράτος Μέρος εξασφαλίζει ότι, σε περίπτωση που ενεργείται ανακριτική έρευνα για αδικήματα που

ορίζονται σύμφωνα με την παρούσα Σύμβαση, υπάρχουν κατάλληλοι διαθέσιμοι μηχανισμοί εντός του εσωτερικού νομικού συστήματος του, ώστε να υπερνικηθούν εμπόδια που μπορεί να προκύψουν από την εφαρμογή της νομοθεσίας περί τραπεζικού απορρήτου.

Άρθρο 41
Ποινικό μητρώο

Κάθε Κράτος Μέρος υιοθετεί νομοθετικά ή άλλα μέτρα που είναι απαραίτητα για να λαμβάνεται υπόψη, υπό τους όρους και για τους σκοπούς που θεωρεί κατάλληλους, κάθε προηγούμενη καταδίκη σε άλλο Κράτος Μέρος ενός φερόμενου ως δράστη, με σκοπό να χρησιμοποιηθούν οι πληροφορίες αυτές σε ποινικές διαδικασίες που αφορούν αδίκημα που ορίζεται σύμφωνα με την παρούσα Σύμβαση.

Άρθρο 42
Δικαιοδοσία

1. Κάθε Κράτος Μέρος υιοθετεί τα μέτρα που είναι απαραίτητα για να ιδρύσει τη δικαιοδοσία του έναντι των εγκλημάτων που ορίζονται σύμφωνα με την παρούσα Σύμβαση όταν:

(α) Το έγκλημα τελείται στην επικράτεια του, ή (β)Το έγκλημα τελείται σε πλοίο υπό τη σημαία του ή σε αεροσκάφος που είναι καταχωρημένο βάσει της νομοθεσίας του κατά το χρόνο τέλεσης του εγκλήματος.

2. Με την τήρηση του όρθρου 4 της παρούσας Σύμβασης ένα Κράτος Μέρος μπορεί επίσης να ιδρύσει δικαιοδοσία για τα εν λόγω εγκλήματα όταν:

(α) Το έγκλημα τελείται κατά υπηκόου του, ή

(β) Το έγκλημα τελείται από υπήκοο του ή ανιθαγενή με συνήθη κατοικία στην επικράτειά του, ή

(γ) Το έγκλημα περιλαμβάνεται σε αυτά που ορίζονται σύμφωνα με το όρθρο 23, παράγραφος 1 (β) (ii) της παρούσας Σύμβασης και τελείται εκτός της επικράτειάς του με σκοπό την τέλεση εγκλήματος που θεσπίζεται σύμφωνα με το άρθρο 23, παράγραφος 1 (α) (i) ή (ii) ή (β) (i), της παρούσας Σύμβασης εντός της επικράτειάς του, ή

(δ) Το αδίκημα τελείται κατά του Κράτους Μέρους.

3. Για τους σκοπούς του άρθρου 44 της παρούσας Σύμβασης, κάθε Κράτος Μέρος λαμβάνει τα μέτρα που είναι απαραίτητα για να καθιδρύσει τη δικαιοδοσία του σχετικά με τα εγκλήματα που ορίζονται σύμφωνα με την παρούσα Σύμβαση, όταν ο φερόμενος δράστης βρίσκεται στην επικράτειά του και δεν εκδίδει το πρόσωπο αυτό αποκλειστικά και μόνο επειδή είναι υπήκοός του.

4. Κάθε Κράτος Μέρος μπορεί επίσης να λάβει τα μέτρα που είναι απαραίτητα για να καθιδρύσει τη δικαιοδοσία του για τα εγκλήματα που ορίζονται σύμφωνα με την παρούσα Σύμβαση, όταν ο φερόμενος δράστης βρίσκεται στην επικράτειά του και δεν τον εκδίδει.

5. Αν ένα Κράτος Μέρος, που ασκεί τη δικαιοδοσία του με βάση τις παραγράφους 1 ή 2 του παρόντος άρθρου, ενημερωθεί ή πληροφορηθεί με άλλο τρόπο, ότι άλλα Κράτη Μέρη διεξάγουν ανάκριση, δίωξη ή δικαστική διαδικασία για την ίδια εγκληματική συμπεριφορά, οι αρμόδιες αρχές των εν λόγω Κρατών Μερών, όπως αρμόζει, διαβουλεύονται μεταξύ τους για να συντονίσουν τις ενέργειές τους.

6. Με την επιφύλαξη των κανόνων του γενικού διεθνούς δικαίου, η παρούσα Σύμβαση δεν αποκλείει την ίδρυση ποινικής δικαιοδοσίας που θεσπίζεται από Κράτος Μέρος σύμφωνα με την εσωτερική νομοθεσία του.

Κεφάλαιο IV
Διεθνής συνεργασία

Άρθρο 43
Διεθνής Συνεργασία

1. Τα Κράτη Μέρη συνεργάζονται σε ποινικές υποθέσεις σύμφωνα με τα άρθρα 44 έως 50 της παρούσας Σύμβασης. Όταν πρέπει και σύμφωνα με το εσωτερικό νομικό τους σύστημα, τα Κράτη Μέρη εξετάζουν το ενδεχόμενο αμοιβαίας αρωγής σε ανακρίσεις και διαδικασίες ποινικών και αστικών υποθέσεων που αφορούν τη διαφθορά.

2. Σε θέματα διεθνούς συνεργασίας, όταν αποτελεί προϋπόθεση το διπλό αξιόποινο στις δύο χώρες η απαίτηση αυτή θα θεωρείται ότι εκπληρώθηκε, ανεξάρτητα αν η νομοθεσία του Κράτους Μέρους, στο οποίο υποβάλλεται το αίτημα, εντάσσει το έγκλημα στην ίδια κατηγορία ή προσδιορίζει αυτό με την ίδια ορολογία, όπως το αιτούν Κράτος Μέρος, αν η συμπεριφορά που συνιστά το έγκλημα, για το οποίο ζητείται η συνδρομή, αποτελεί ποινικό αδίκημα βάσει της νομοθεσίας και των δύο Κρατών Μερών.

Άρθρο 44
Έκδοση

1. Το παρόν άρθρο ισχύει για τα αδικήματα που ορίζονται σύμφωνα με την παρούσα Σύμβαση, όταν το πρόσωπο που αποτελεί το αντικείμενο της αίτησης έκδοσης είναι παρόν στην επικράτεια του Κράτους Μέρους από το οποίο ζητείται η έκδοση, με την προϋπόθεση ότι το έγκλημα για το οποίο ζητείται η έκδοση τιμωρείται βάσει της εγχώριας νομοθεσίας τόσο του αιτούντος Κράτους Μέρους όσο και του Κράτους Μέρους, από το οποίο ζητείται η έκδοση.

2. Κατά απόκλιση των διατάξεων της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, Κράτος Μέρος η νομοθεσία του οποίου το επιτρέπει, μπορεί να εγκρίνει την έκδοση προσώπου για οποιοδήποτε από τα εγκλήματα που καλύπτει η παρούσα Σύμβαση, τα οποία δεν τιμωρούνται βάσει της δικής του εσωτερικής νομοθεσίας.

3. Αν η αίτηση έκδοσης περιλαμβάνει περισσότερα από ένα συρρέοντα αδικήματα, από τα οποία για ένα τουλάχιστον χωρεί έκδοση σύμφωνα με το παρόν άρθρο και ορισμένα από τα οποία δεν επιτρέπεται η έκδοση, λόγω της διάρκειας της στερητικής ελευθερίας της ποινής, αλλά συνδέονται με εγκλήματα που ορίζονται σύμφωνα με την παρούσα Σύμβαση, το Κράτος Μέρος από το οποίο ζητείται η έκδοση, μπορεί να εφαρμόσει το παρόν άρθρο και για τα εγκλήματα αυτά.

4. Κάθε ένα από τα εγκλήματα, για τα οποία εφαρμόζεται το παρόν άρθρο, θεωρείται ότι αποτελεί έγκλημα για το οποίο χωρεί έκδοση σε οποιαδήποτε συνθήκη έκδοσης ισχύει μεταξύ Κρατών Μερών. Τα Κράτη Μέρη αναλαμβάνουν την υποχρέωση να συμπεριλάβουν τα εγκλήματα αυτά, για τα οποία επιτρέπεται η έκδοση, σε κάθε συνθήκη έκδοσης που θα υπογράφεται μεταξύ τους. Κράτος Μέρος που το επιτρέπει η νομοθεσία του, σε περίπτωση που χρησιμοποιεί την παρούσα Σύμβαση ως βάση έκδοσης, δεν θα θεωρήσει κανένα από τα εγκλήματα, που ορίζονται σύμφωνα με την παρούσα Σύμβαση, ως πολιτικό έγκλημα.

5. Αν ένα Κράτος Μέρος, που εξαρτά την έκδοση από την ύπαρξη συνθήκης λάβει αίτηση για έκδοση από άλλο Κράτος Μέρος με το οποίο δεν έχει συνθήκη έκδοσης μπορεί να θεωρήσει την παρούσα Σύμβαση ως νομική βάση για την έκδοση όσον αφορά τα εγκλήματα για τα οποία εφαρμόζεται το παρόν άρθρο.

6. Κάθε Κράτος Μέρος που εξαρτά την έκδοση από την ύπαρξη συνθήκης:

(α) Κατά το χρόνο κατάθεσης του κειμένου επικύρωσης αποδοχής έγκρισης ή προσχώρησης στην παρούσα Σύμβαση, ενημερώνει το Γενικό Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών, αν θα θεωρεί την παρούσα Σύμβαση ως νομική βάση για τη συνεργασία στην έκδοση με άλλα Κράτη Μέρη της παρούσας Σύμβασης, και

(β) Αν δεν θεωρεί την παρούσα Σύμβαση ως νομική βάση για τη συνεργασία στην έκδοση, προσπαθεί, όπου αρμόζει, να συνάψει συνθήκες έκδοσης με άλλα Κράτη Μέρη της παρούσας Σύμβασης για να υλοποιήσει το παρόν άρθρο.

7. Τα Κράτη Μέρη, που δεν εξαρτούν την έκδοση οπό την ύπαρξη συνθήκης αναγνωρίζουν τα εγκλήματα για τα οποία εφαρμόζεται το παρόν άρθρο, ως εκδόσιμα αδικήματα μεταξύ τους.

8. Η έκδοση υπόκειται σπς προϋποθέσεις που προβλέπει η εσωτερική νομοθεσία του Κράτους Μέρους, από το οποίο ζητείται αυτή, ή τις ισχύουσες συνθήκες έκδοσης στις οποίες συμπεριλαμβάνονται μεταξύ άλλων και οι προϋποθέσεις που αφορούν την απαίτηση ελάχιστης ποινής για την έκδοση και τους λόγους για τους οποίους το αιτούμενο Κράτος Μέρος μπορεί να αρνηθεί την έκδοση.

9. Τα Κράτη Μέρη, τηρώντας την εσωτερική νομοθεσία τους προσπαθούν να επιταχύνουν τις διαδικασίες έκδοσης και να απλουστεύουν τις σχετικές αποδεικτικές απαιτήσεις για τα εγκλήματα, για τα οποία εφαρμόζεται το παρόν άρθρο.

10. Τηρώντας τις διατάξεις της εσωτερικής νομοθεσίας του και τις συνθήκες έκδοσης το Κράτος Μέρος από το οποίο ζητείται η έκδοση, μπορεί, αν πειστεί ότι οι περιστάσεις το δικαιολογούν και είναι επείγουσες και μετά από αίτηση του αιτούντος Κράτους Μέρους μπορεί να θέσει το πρόσωπο, του οποίου ζητείται η έκδοση και το οποίο είναι παρόν στην επικράτειά του, υπό κράτηση ή θα λάβει άλλα κατάλληλα μέτρα γιο να εξασφαλίσει την παρουσία του στη διαδικασία έκδοσης.

11. Κράτος Μέρος στην επικράτεια του οποίου βρίσκεται ο φερόμενος ως δράστης αν δεν εκδώσει το πρόσωπο αυτό, για έγκλημα για το οποίο εφαρμόζεται το παρόν άρθρο, αποκλειστικά για το λόγο ότι είναι υπήκοός του, μετά από αίτηση του Κράτους Μέρους που ζητά την έκδοση, υποχρεούται να διαβιβάσει την υπόθεση χωρίς καθυστέρηση σης αρμόδιες αρχές του με σκοπό τη δίωξη. Οι αρχές αυτές διεξάγουν τη διαδικασία και αποφασίζουν με τον ίδιο τρόπο, όπως και στην περίπτωση οποιουδήποτε άλλου σοβαρού εγκλήματος σύμφωνα με την εσωτερική νομοθεσία του εν λόγω Κράτους Μέρους. Τα ενδιαφερόμενα Κράτη Μέρη συνεργάζονται μεταξύ τους ιδίως σε ζητήματα διαδικασίας και απόδειξης, για να εξασφαλίσουν την αποτελεσματικότητα της εν λόγω δίωξης.

12. Όταν ένα Κράτος Μέρος μπορεί, σύμφωνα με την εσωτερική νομοθεσία του, νο εκδώσει ή να παραδώσει με οποιοδήποτε άλλο τρόπο έναν από τους υπηκόους του με την προϋπόθεση ότι το πρόσωπο αυτό θα επιστραφεί σ' αυτό για να εκτίσει την ποινή που θα επιβληθεί ως αποτέλεσμα της δίκης ή της διαδικασίας, για την οποία ζητήθηκε η έκδοση ή η παράδοσή του και το εν λόγω Κράτος Μέρος και το Κράτος Μέρος που ζήτησε την έκδοση συμφωνήσουν για την επιλογή αυτή και τους άλλους όρους που θεωρούν κατάλληλους, η εν λόγω έκδοση ή παράδοση υπό όρους είναι επαρκής για την εκπλήρωση της υποχρέωσης που αναφέρεται στην παράγραφο 11 του παρόντος άρθρου.

13. Αν η έκδοση, που ζητείται για την εκτέλεση μιας καταδίκης, απορριφθεί επειδή ο καταζητούμενος είναι υπήκοος του Κράτους Μέρους, από το οποίο ζητείται η έκδοση, το Κράτος Μέρος αυτό, αν το επιτρέπει η εσωτερική νομοθεσία του και σύμφωνα με τις απαιτήσεις αυτής της νομοθεσίας, μετά από αίτηση του αιτούντος Κράτους Μέρους, εξετάζει το ενδεχόμενο εκτέλεσης της ποινής που επιβλήθηκε βάσει της εσωτερικής νομοθεσίας του αιτούντος Κράτους Μέρους ή του υπολοίπου αυτής.

14. Κάθε πρόσωπο, για το οποίο διεξάγεται διαδικασία σε σχέση με τα εγκλήματα, για τα οποία εφαρμόζεται το παρόν άρθρο, θα έχει εγγυημένη δίκαιη μεταχείριση σε όλα τα στάδια της διαδικασίας, στην οποία συμπεριλαμβάνονται όλα τα δικαιώματα και εγγυήσεις που προβλέπει η εσωτερική νομοθεσία του Κράτους Μέρους στην επικράτεια του οποίου είναι παρόν το εν λόγω πρόσωπο.

15. Οι διατάξεις της παρούσας Σύμβασης δεν μπορούν να ερμηνευθούν ότι επιβάλλουν υποχρέωση έκδοσης, αν το Κράτος Μέρος, από το οποίο ζητείται αυτή, έχει βάσιμους λόγους να πιστεύει ότι η αίτηση έγινε με σκοπό τη δίωξη ή την τιμωρία ενός προσώπου λόγω του φύλου, της φυλής, του θρησκεύματος, της ιθαγένειας, της εθνικής καταγωγής ή των πολιτικών απόψεων του ή ότι η συμμόρφωση προς την αίτηση θα θίξει τη θέση του εν λόγω προσώπου για οποιονδήποτε από τους λόγους αυτούς.

16. Τα Κράτη Μέρη δεν μπορούν να απορρίψουν αίτημα έκδοσης αποκλειστικά και μόνο επειδή το αδίκημα θεωρείται άτι αφορά και φορολογικά θέματα.

17. Πριν από την απόρριψη της έκδοσης, το Κράτος Μέρος, από το οποίο ζητείται η έκδοση, όπου αρμόζει, διαβουλεύεται με το αιτούν Κράτος Μέρος για να του παράσχει κάθε δυνατότητα να εκθέσει τις απόψεις του και να παρέχει πληροφορίες σχετικά με το αίτημά του.

18. Τα Κράτη Μέρη προσπαθούν να συνάψουν διμερείς και πολυμερείς συμφωνίες ή ρυθμίσεις για την εκτέλεση ή τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας της έκδοσης.

Άρθρο 45
Μεταφορά καταδίκων

Τα Κράτη Μέρη εξετάζουν τη δυνατότητα σύναψης διμερών ή πολυμερών συμφωνιών ή ρυθμίσεων για τη μεταφορά στην επικράτειά τους προσώπων που καταδικάστηκαν σε φυλάκιση ή άλλες στερητικές της ελευθερίας ποινές για αδικήματα, που ορίζονται σύμφωνα με την παρούσα Σύμβαση, ώστε να εκτίσουν το υπόλοιπο των ποινών τους εκεί.

Άρθρο 46
Αμοιβαία δικαστική συνδρομή

1. Τα Κράτη Μέρη παρέχουν μεταξύ τους την ευρύτερη δυνατή αμοιβαία δικαστική συνδρομή σε ανακρίσεις, διώξεις και δικαστικές διαδικασίες, σχετικά με εγκλήματα που καλύπτονται από την παρούσα Σύμβαση.

2. Η αμοιβαία δικαστική συνδρομή παρέχεται στον πληρέστερο δυνατό βαθμό, σύμφωνα με τους σχετικούς νόμους συνθήκες, συμφωνίες και ρυθμίσεις του Κράτους Μέρους, από το οποίο αυτή ζητείται, σε σχέση με ανακρίσεις, διώξεις και δικαστικές διαδικασίες που αφορούν τα εγκλήματα για τα οποία ένα νομικό πρόσωπο μπορεί να θεωρηθεί υπεύθυνο, σύμφωνα με το άρθρο 26 της παρούσας Σύμβασης στο αιτούν Κράτος Μέρος.

3. Η αμοιβαία δικσστική συνδρομή που παρέχεται σύμφωνα με το παρόν άρθρο, μπορεί να ζητηθεί για οποιονδήποτε από τους ακόλουθους σκοπούς:

(α) Λήψη αποδεικτικών στοιχείων ή μαρτυρικών καταθέσεων.

(β) Κοινοποίηση δικαστικών εγγράφων.

(γ) Εκτέλεση ερευνών, κατασχέσεων και παγώματος.

(δ) Εξέταση αντικειμένων και χώρων.

(ε) Παροχή πληροφοριών, αποδεικτικών στοιχείων και εκτιμήσεων πραγματογνωμόνων.

(στ) Παροχή πρωτότυπων ή επικυρωμένων αντιγράφων σχετικών εγγράφων και αρχείων, στα οποία συμπεριλαμβάνονται τα κρατικά, τραπεζικά, χρηματοπιστωτικά, εταιρικά ή επιχειρηματικά αρχεία.

(ζ) Αναγνώριση ή ανίχνευση προϊόντων εγκλήματος, περιουσίας οργάνων τέλεσης ή άλλων πραγμάτων για αποδεικτικούς σκοπούς.

(η) Διευκόλυνση της εκούσιας εμφάνισης προσώπων στο αιτούν Κράτος Μέρος.

(θ) Κάθε άλλο τύπο συνδρομής που δεν αντίκειται στην εσωτερική νομοθεσία του Κράτους Μέρους, από το οποίο ζητείται.

(ι) Αναγνώριση, πάγωμα και ανίχνευση προϊόντων εγκλήματος, σύμφωνα με τις διατάξεις του κεφαλαίου V της παρούσας Σύμβασης.

(ια) Ανάκτηση περιουσιακών στοιχείων, σύμφωνα με τις διατάξεις του κεφαλαίου V της παρούσας Σύμβασης.

4. Τηρούμενης της εσωτερικής νομοθεσίας, οι ορμόδιες αρχές Κράτους Μέρους μπορούν, χωρίς προηγούμενη αίτηση, να διαβιβάσουν πληροφορίες σχετικό με ποινικές υποθέσεις σε αρμόδια αρχή άλλου Κράτους Μέρους, όταν πιστεύουν ότι οι πληροφορίες αυτές μπορούν να βοηθήσουν την αρχή να αναλάβει ή νο ολοκληρώσει επιτυχώς έρευνες και ποινικές διαδικασίες ή μπορούν να οδηγήσουν σε αίτηση που θα διατυπώσει το δεύτερο Κράτος Μέρος, στο οποίο διαβιβάζονται πληροφορίες, σύμφωνα με την παρούσα Σύμβαση.

5. Η διαβίβαση πληροφοριών, σύμφωνα με την παράγραφο 4 του παρόντος άρθρου, γίνεται με την επιφύλαξη ερευνών και ποινικών διαδικασιών στο Κράτος των αρμόδιων αρχών που παρέχουν τις πληροφορίες. Οι αρμόδιες αρχές που λαμβάνουν τις πληροφορίες συμμορφώνονται με το αίτημα ότι οι εν λόγω πληροφορίες πρέπει να παραμείνουν εμπιστευτικές, ακόμη και προσωρινά, ή με τους περιορισμούς στη χρήση τους. Ωστόσο, αυτό δεν εμποδίζει το λαμβάνον Κράτος Μέρος να αποκαλύψει στις διαδικασίες του πληροφορίες που είναι αθωωτικές για τον κατηγορούμενο. Στην περίπτωση όμως αυτή, το λαμβάνον Κράτος Μέρος ενημερώνει το Κράτος Μέρος, που διαβίβασε τις πληροφορίες, πριν από την αποκάλυψη και, αν του ζητηθεί, διαβουλεύεται με το τελευταίο. Αν, σε εξαιρετική περίπτωση, δεν είναι δυνατή η προειδοποίηση, το λαμβάνον Κράτος Μέρος ενημερώνει το Κράτος Μέρος που διαβίβασε τις πληροφορίες, σχετικά με την αποκάλυψη χωρίς καθυστέρηση.

6. Οι διατάξεις του παρόντος όρθρου δεν επηρεάζουν τις υποχρεώσεις βάσει άλλης συνθήκης διμερούς ή πολυμερούς η οποία διέπει ή θα διέπει, εξ ολοκλήρου ή εν μέρει, την αμοιβαία δικαστική συνδρομή.

7. Οι παράγραφοι 9 έως 29 του πορόντος άρθρου θα ισχύουν για αιτήσεις που υποβάλλονται σύμφωνα με το όρθρο αυτό, αν τα εν λόγω Κράτη Μέρη δεν δεσμεύονται από συνθήκη αμοιβαίας δικαστικής συνδρομής. Αν τα εν λόγω Κράτη Μέρη δεσμεύονται από μια τέτοια συνθήκη, ισχύουν οι αντίστοιχες διατάξεις της εν λόγω συνθήκης, εκτός αν τα Κράτη Μέρη συμφωνήσουν να εφαρμόσουν τις παραγράφους 9 έως 29 του παρόντος άρθρου αντί αυτών. Τα Κράτη Μέρη ενθαρρύνονται να εφαρμόζουν τις παραγράφους αυτές αν διευκολύνουν τη συνεργασία.

8. Τα Κράτη Μέρη δεν μπορούν να αρνηθούν τη παροχή αμοιβαίας δικαστικής συνδρομής σύμφωνα με το παρόν άρθρο, λόγω του τραπεζικού απορρήτου.

9. (α) Το Κράτος Μέρος, από το οποίο ζητείται η συνδρομή, ανταποκρινόμενο στο αίτημα σύμφωνα με το παρόν άρθρο, αν δεν υπάρχει διπλό αξιόποινο, λαμβάνει υπόψη τους σκοπούς αυτής της Σύμβασης, όπως παρατίθενται στο άρθρο 1.

(β) Το Κράτη Μέρη μπορούν να αρνηθούν τη παροχή συνδρομής, σύμφωνα με το πορόν άρθρο, λόγω της ανυπαρξίας διπλού αξιοποίνου. Ωστόσο, το Κράτος Μέρος, από το οποίο ζητείται η συνδρομή, όταν αυτό είναι σύμφωνο με τις βασικές έννοιες του νομικού του συστήματος, παρέχει συνδρομή αν αυτή δεν αφορά εξαναγκαστικά μέτρα. Το αίτημα αυτό μπορεί να απορριφθεί όταν οι αιτήσεις αφορούν σε ζητήματα ασήμαντης φύσεως ή ζητήματα για τα οποία η αιτούμενη συνεργασία ή συνδρομή παρέχεται με Βάση άλλες διατάξεις της παρούσος Σύμβασης.

(γ) Κάθε Κράτος Μέρος μπορεί να εξετάσει το ενδεχόμενο να υιοθετήσει άλλα μέτρα που είναι απαραίτητα, ώστε να μπορεί να παρέχει ευρύτερο φάσμα συνδρομής, σύμφωνα με το παρόν άρθρο, όταν δεν υπάρχει διπλό αξιόποινο.

10. Πρόσωπο το οποίο κρατείται ή εκτίει ποινή στην επικράτεια ενός Κράτους Μέρους, η παρουσία του οποίου σε άλλο Κράτος Μέρος αιτείται για λόγους αναγνώρισης, κατάθεσης ή άλλης παροχής συνδρομής για τη λήψη αποδεικτικών στοιχείων σε ανακρίσεις, διώξεις ή δικαστικές διαδικασίες σε σχέση με εγκλήματα που καλύπτονται από την παρούσα Σύμβαση, μπορεί να μεταφερθεί, αν πληρούνται οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

(α) Αν το πρόσωπο δώσει ελεύθερα τη συγκατάθεσή του αφού ενημερωθεί.

(β) Αν συμφωνήσουν οι αρμόδιες αρχές και των δύο Κρατών Μερών, με την τήρηση των προϋποθέσεων που θεωρούν κατάλληλες τα εν λόγω Κράτη Μέρη.

11. Για τους σκοπούς της παραγράφου 10 του παρόντος άρθρου:

(α) Το Κράτος Μέρος, στο οποίο μεταφέρεται το πρόσωπο, έχει την εξουσία και την υποχρέωση να θέσει υπό

κράτηση το μεταφερόμενο πρόσωπο, εκτός αν ζητηθεί άλλως ή αν εξουσιοδοτηθεί άλλως από το Κράτος Μέρος από το οποίο μεταφέρεται αυτό.

(β) Το Κράτος Μέρος, στο οποίο μεταφέρεται το πρόσωπο, εκπληρώνει χωρίς καθυστέρηση την υποχρέωσή του να επιστρέψει το πρόσωπο στη φύλαξη του Κράτους Μέρους από το οποίο μεταφέρθηκε το πρόσωπο, όπως έχει συμφωνηθεί εκ των προτέρων ή όπως συμφωνείται άλλως από τις αρμόδιες αρχές και των δύο Κρατών Μερών.

(γ) Το Κράτος Μέρος, στο οποίο μεταφέρεται το πρόσωπο, δεν θα ζητήσει από το Κράτος Μέρος, στο οποίο αυτό μεταφέρθηκε, να εγείρει διαδικασία έκδοσης για την επιστροφή του προσώπου.

(δ) Ο χρόνος κράτησης στο Κράτος, όπου μεταφέρθηκε το πρόσωπο, συνυπολογίζεται ως χρόνος έκτισης ποινής, στο Κράτος, από το οποίο μεταφέρθηκε.

12. Εκτός αν δεν συμφωνήσει το Κράτος Μέρος, από το οποίο θα μεταφερθεί το πρόσωπο, σύμφωνα με τις παραγράφους 10 και 11 του παρόντος άρθρου, το πρόσωπο αυτό, ανεξάρτητα από την εθνικότητά του, δεν θα διωχθεί, δεν θα κρατηθεί, δεν θα τιμωρηθεί και δεν θα υποβληθεί σε άλλο περιορισμό της προσωπικής ελευθερίας του στην επικράτεια του Κράτους όπου μεταφέρεται το εν λόγω πρόσωπο για πράξεις, παραλείψεις ή καταδίκες πριν από την αναχώρησή του από την επικράτεια του Κράτους από το οποίο μεταφέρθηκε.

13. Κάθε Κράτος Μέρος ορίζει μια κεντρική αρχή που έχει την ευθύνη και την εξουσία να δέχεται αιτήσεις αμοιβαίας δικαστικής συνδρομής και είτε να τις εκτελεί είτε να τις διαβιβάζει σης αρμόδιες αρχές για εκτέλεση. Όταν ένα Κράτος Μέρος έχει ειδική περιοχή ή επικράτεια με χωριστό σύστημα αμοιβαίας δικαστικής συνδρομής, μπορεί να ορίσει χωριστή κεντρική αρχή που θα έχει την ίδια λειτουργία για την εν λόγω περιοχή ή επικράτεια. Οι κεντρικές αρχές εξασφαλίζουν την ταχεία και ορθή εκτέλεση ή διαβίβαση των αιτήσεων που λαμβάνουν. Όταν η κεντρική αρχή διαβιβάζει την αίτηση σε αρμόδια αρχή για εκτέλεση, ενθαρρύνει την ταχεία και ορθή εκτέλεση της αίτησης από την αρμόδια αρχή. Ο Γενικός Γραμματέας των Ηνωμένων Εθνών ενημερώνεται σχετικά με την κεντρική αρχή που ορίστηκε για το σκοπό αυτόν κατά το χρόνο που κάθε Κράτος Μέρος καταθέτει το κείμενο επικύρωσης, αποδοχής, έγκρισης ή προσχώρησης στην παρούσα Σύμβαση. Οι αιτήσεις για αμοιβαία δικαστική συνδρομή και κάθε σχετική επικοινωνία διαβιβάζεται σης κεντρικές αρχές που ορίζονται από τα Κράτη Μέρη. Η υποχρέωση αυτή δεν θίγει το δικαίωμα Κράτους Μέρους να ζητήσει, οι αιτήσεις και οι επικοινωνίες αυτές να απευθύνονται σε αυτό μέσω της διπλωματικής οδού και, σε επείγουσες περιπτώσεις, όταν συμφωνούν τα Κράτη Μέρη, μέσω της Διεθνούς Οργάνωσης Εγκληματολογικής Αστυνομίας, αν αυτό είναι δυνατόν.

14. Οι αιτήσεις θα γίνονται γραπτώς ή, όπου αυτό είναι δυνατόν, με οποιοδήποτε μέσο που μπορεί να παράγει γραπτό αρχείο, σε γλώσσα αποδεκτή από το Κράτος Μέρος στο οποίο απευθύνεται η αίτηση, υπό προϋποθέσεις που επιτρέπουν στο εν λόγω Κράτος Μέρος να εξακριβώσει τη γνησιότητα. Ο Γενικός Γραμματέας των Ηνωμένων Εθνών ενημερώνεται σχετικά με τη γλώσσα ή τις γλώσσες που είναι αποδεκτές από κάθε Κράτος Μέρος κατά το χρόνο κατάθεσης του κειμένου επικύρωσης, αποδοχής, έγκρισης ή προσχώρησης στην παρούσα Σύμβαση.

Σε επείγουσες περιπτώσεις και όταν συμφωνείται από τα Κράτη Μέρη, οι αιτήσεις μπορούν να υποβάλλονται προφορικά, αλλά αμέσως επιβεβαιώνονται γραπτώς.

15. Η αίτηση για αμοιβαία δικαστική συνδρομή περιλαμβάνει:

(α) Την ένδειξη της αρχής που κάνει την αίτηση.

(β) Το αντικείμενο και τη φύση της ανάκρισης δίωξης ή δικαστικής διαδικασίας την οποία αφορά η αίτηση και το όνομα και τις λειτουργίες της αρχής που διεξάγει την έρευνα, τη δίωξη ή τη δικαστική διαδικασία.

(γ) Περίληψη των σχετικών γεγονότων, με εξαίρεση τις αιτήσεις για κοινοποίηση δικαστικών εγγράφων.

(δ) Περιγραφή της συνδρομής που ζητείται και λεπτομέρειες της συγκεκριμένης διαδικασίας που το αιτούν Κράτος Μέρος επιθυμεί να ακολουθηθεί.

(ε) Όπου είναι δυνατόν, την ταυτότητα, την διεύθυνση και την εθνικότητα εμπλεκόμενων προσώπων, και

(στ) Το σκοπό για τον οποίο ζητούνται τα αποδεικτικά στοιχεία, οι πληροφορίες ή οι ενέργειες

16. Το Κράτος Μέρος προς το οποίο απευθύνεται η αίτηση, μπορεί να ζητήσει πρόσθετες πληροφορίες όταν αυτό είναι απαραίτητο για την εκτέλεση της αίτησης σύμφωνα με την εσωτερική νομοθεσία του ή όταν αυτό μπορεί να διευκολύνει την εκτέλεση αυτής.

17. Η αίτηση εκτελείται σύμφωνα με την εσωτερική νομοθεσία του Κράτους Μέρους προς το οποίο απευθύνεται η αίτηση και, στο βαθμό που δεν αντίκειται στην εσωτερική νομοθεσία του αιτούμενου Κράτους Μέρους και όπου αυτό είναι δυνατόν, σύμφωνα με τις διαδικασίες που ορίζονται στην αίτηση.

18. Αν αυτό είναι δυνατόν και σύμφωνο με τις θεμελιώδεις αρχές της εσωτερικής νομοθεσίας, όταν ένα πρόσωπο βρίσκεται στην επικράτεια Κράτους Μέρους και πρέπει να εξεταστεί ως μάρτυρας ή πραγματογνώμονας από τις δικαστικές αρχές άλλου Κράτους Μέρους, το πρώτο Κράτος Μέρος μπορεί, με αίτημα του άλλου, να επιτρέψει τη διεξαγωγή της εξέτασης με βιντεο-διάσκεψη αν δεν είναι δυνατό ή επιθυμητό να εμφανιστεί αυτοπροσώπως το εν λόγω πρόσωπο στην επικράτεια του αιτούντος Κράτους Μέρους. Τα Κράτη Μέρη μπορούν να συμφωνήσουν ότι η εξέταση θα διεξάγεται από δικαστική αρχή του αιτούντος Κράτους Μέρους με την παρουσία δικαστικής αρχής του Κράτους Μέρους προς το οποίο απευθύνει την αίτηση.

19. Το αιτούν Κράτος Μέρος δεν διαβιβάζει ούτε χρησιμοποιεί πληροφορίες ή αποδεικτικά στοιχεία που του δόθηκαν από το άλλο Κράτος Μέρος για ανακρίσεις, διώξεις ή δικαστικές διαδικασίες παρά μόνο για αυτές που αναφέρονται στην αίτηση, χωρίς την προηγούμενη συγκατάθεση του Κράτους Μέρους αυτού. Οι διατάξεις της παρούσας παραγράφου δεν εμποδίζουν το αιτούν Κράτος Μέρος να αποκαλύψει στις διαδικασίες του πληροφορίες ή αποδεικτικό στοιχεία που είναι αθωωτικά για τον κατηγορούμενο. Στην τελευταία αυτή περίπτωση, το αιτούν Κράτος Μέρος ενημερώνει το Κράτος Μέρος προς το οποίο υπεβλήθη η αίτηση, πριν από την αποκάλυψη και, αν του ζητηθεί, θα διαβουλευτεί με αυτό. Αν, σε εξαιρετική περίπτωση, δεν είναι δυνατή η προειδοποίηση, το αιτούν Κράτος Μέρος θα ενημερώσει το Κράτος Μέρος προς το οποίο υπεβλήθη η αίτηση, για την αποκάλυψη χωρίς καθυστέρηση.

20. Το αιτούν Κράτος Μέρος μπορεί να ζητήσει από το Κράτος Μέρος προς το οποίο απευθύνεται η αίτηση να τηρήσει εμπιστευτικά την αίτηση και το περιεχόμενο της πέραν του μέτρου που είναι απαραίτητο για την εκτέλεση της αίτησης. Αν το Κράτος Μέρος προς το οποίο υπεβλήθη η αίτηση δεν μπορεί να συμμορφωθεί με την αξίωση της εμπιστευτικότητας ενημερώνει αμέσως το αιτούν Κράτος Μέρος.

21. Το αίτημα αμοιβαίας δικαστικής συνδρομής μπορεί να απορριφθεί:

(α) Αν η αίτηση δεν γίνεται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου.

(β) Αν το Κράτος Μέρος προς το οποίο υπεβλήθη η αίτηση θεωρεί ότι η εκτέλεση της αίτησης ενδέχεται νο θίξει την κυριαρχία, την ασφάλεια, τη δημόσια τάξη ή άλλα ουσιώδη συμφέροντά του.

(γ) Αν οι αρχές του Κράτους Μέρους προς το οποίο υπεβλήθη η αίτηση, απαγορεύεται από την εσωτερική νομοθεσία, να εκτελέσουν τις ενέργειες που ζητούνται σε σχέση με παρόμοιο αδίκημα, αν ήταν αντικείμενο ανάκρισης δίωξης ή δικαστικής διαδικασίας βάσει της δικής τους δικαιοδοσίας.

(δ) Αν η ικανοποίηση της αίτησης θα ήταν αντίθετη προς το νομικό σύστημα του Κράτους Μέρους στο οποίο υπεβλήθη η αίτηση, σχετικά με την αμοιβαία δικαστική συνδρομή.

22. Τα Κράτη Μέρη δεν μπορούν να απορρίψουν αίτηση αμοιβαίας δικαστικής συνδρομής αποκλειστικά και μόνο επειδή το αδίκημα θεωρείται ότι αφορά επίσης και φορολογικό ζητήματα.

23. Η απόρριψη τησης αμοιβαίας δικαστικής συνδρομής πρέπει να αιτιολογείται.

24. Το Κράτος Μέρος στο οποίο υπεβλήθη η αίτηση αμοιβαίας δικαστικής συνδρομής την εκτελεί το ταχύτερο δυνατόν. Ακόμη λαμβάνει κατά το μέγιστο δυνατόν μέτρο υπόψη τυχόν προθεσμίες που προτείνει αιτιολογημένα το αιτούν Κράτος Μέρος και κατά προτίμηση στην αίτησή του. Το αιτούν Κράτος Μέρος μπορεί να υποβάλλει αιτήσεις όπου τούτο είναι εύλογο, για πληροφορίες σχετικά με την κατάσταση και την πρόοδο των μέτρων που έλαβε το Κράτος Μέρος στο οποίο υπεβλήθη η αίτηση, για την ικανοποίησή της. Το Κράτος Μέρος στο οποίο υπεβλήθη η αίτηση, ανταποκρίνεται στις εύλογες αιτήσεις του αιτούντος Κράτους Μέρους σχετικά με την κατάσταση και την πρόοδο της εκτέλεσης της αίτησης. Το αιτούν Κράτος Μέρος ενημερώνει αμέσως το Κράτος Μέρος στο οποίο υπεβλήθη η αίτηση, όταν δεν απαιτείται πλέον η αιτούμενη συνδρομή.

25. Η αμοιβαία δικαστική συνδρομή μπορεί να αναβληθεί από το Κράτος Μέρος στο οποίο υπεβλήθη το αίτημα, λόγω του ότι με αυτή γίνεται επέμβαση σε ανάκριση, δίωξη ή δικαστική διαδικασία σε εξέλιξη.

26. Πριν από την απόρριψη αίτησης σύμφωνα με την παράγραφο 21 του παρόντος άρθρου ή την αναβολή της εκτέλεσής της σύμφωνα με την παράγραφο 25 του παρόντος άρθρου, το Κράτος Μέρος στο οποίο υπεβλήθη η αίτηση, διαβουλεύεται με το αιτούν Κράτος Μέρος για να εξετάσει αν η συνδρομή μπορεί να χορηγηθεί με τους όρους και τις προϋποθέσεις που θεωρεί απαραίτητους. Αν το αιτούν Κράτος Μέρος αποδεχθεί τη συνδρομή με τις προϋποθέσεις αυτές, συμμορφώνεται.

27. Με την επιφύλαξη εφαρμογής της παραγράφου 12 του παρόντος άρθρου, μάρτυρας πραγματογνώμονας ή άλλο πρόσωπο το οποίο, μετά από αίτημα του Κράτους Μέρους, συναινεί να δώσει κατάθεση σε διαδικασία ή να συνδράμει σε ανάκριση, δίωξη ή δικαστική διαδικασία στην επικράτεια του αιτούντος Κράτους Μέρους δεν θα διώκεται, δεν θα κρατείται, δεν θα τιμωρείται και δεν θα υποβάλλεται σε άλλους περιορισμούς της προσωπικής ελευθερίας του στην επικράτεια αυτή για πράξεις, παραλείψεις ή καταδίκες πριν από την αναχώρησή του από την επικράτεια του Κράτους Μέρους, στο οποίο υπεβλήθη η αίτηση. Η ασυλία παύει όταν ο μάρτυρας, ο πραγματογνώμονας ή άλλο πρόσωπο, αφού είχε, για περίοδο δέκα πέντε συνεχών ημερών ή για οποιαδήποτε περίοδο συμφωνήσουν τα Κράτη Μέρη από την ημερομηνία κατά την οποίο ενημερώθηκε επίσημα ότι δεν απαιτείται πλέον η παρουσία του οπό τις δικαστικές αρχές, ευκαιρία να φύγει και, παρ' όλα αυτά παρέμεινε εκούσια στην επικράτεια του αιτούντος Κράτους Μέρους ή, αφού έφυγε, επέστρεψε με δική του θέληση.

28. Οι συνήθεις δαπάνες εκτέλεσης της αίτησης θα βαρύνουν το Κράτος Μέρος, στο οποίο υπεβλήθη η αίτηση, εκτός αν συμφωνηθεί άλλως από τα ενδιαφερόμενα Κράτη Μέρη. Αν απαιτούνται ή απαιτηθούν δαπάνες σημαντικής ή εξαιρετικής φύσεως για την εκτέλεση της αίτησης, τα Κράτη Μέρη διαβουλεύονται για να προσδιορίσουν τους όρους και τις προϋποθέσεις με τις οποίες θα εκτελεστεί αυτή, καθώς και για τον τρόπο καταβολής των δαπανών.

29. Το Κράτος Μέρος στο οποίο υπεβλήθη η αίτηση:

(α) Παρέχει στο αιτούν Κράτος Μέρος αντίγραφα κρατικών αρχείων, εγγράφων ή πληροφοριών που κατέχει, τα οποία, βάσει της εσωτερικής νομοθεσίας του, είναι διαθέσιμα στο ευρύ κοινό.

(β) Μπορεί, κατά τη διακριτική του ευχέρεια, να παρέχει στο αιτούν Κράτος Μέρος εν όλω, εν μέρει ή υπό τις προϋποθέσεις που θεωρεί κατάλληλες αντίγραφα κρατικών αρχείων, εγγράφων ή πληροφοριών που κατέχει, τα οποία, με βάση την εσωτερική του νομοθεσία, δεν είναι διαθέσιμα στο ευρύ κοινό.

30. Τα Κράτη Μέρη εξετάζουν, ανάλογα με τις ανάγκες τη δυνατότητα σύναψης διμερών ή πολυμερών συμφωνιών ή ρυθμίσεων που εξυπηρετούν τους σκοπούς δίνουν πρακτική ισχύ ή βελτιώνουν τις διατάξεις του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 47
Μεταφορά ποινικών διαδικασιών

Τα Κράτη Μέρη εξετάζουν τη δυνατότητα αμοιβαίας μεταφοράς διαδικασιών δίωξης εγκλημάτων από αυτά που ορίζονται σύμφωνα με την παρούσα Σύμβαση, σε περιπτώσεις που η μεταφορά αυτή θεωρείται ότι είναι προς το συμφέρον της ορθής απονομής δικαιοσύνης ιδίως σε περιπτώσεις όπου εμπλέκονται περισσότερες από μία δικαιοδοσίες με σκοπό να συγκεντρωθεί η δίωξη σε μία από αυτές.

Αρθρο 48
Συνεργασία των υπηρεσιών ανίχνευσης και καταστολής

1. Το Κράτη Μέρη συνεργάζονται στενά μεταξύ τους, σύμφωνα με τα αντίστοιχα εσωτερικά νομικά και διοικητικά συστήματά τους, για να βελτιώσουν την αποτελεσματικότητα της ανίχνευσης και καταστολής των εγκλημάτων που καλύπτει η παρούσα Σύμβαση. Τα Κράτη Μέρη λαμβάνουν, ιδίως, αποτελεσματικά μέτρα:

(α) Για τη βελτίωση και, όπου αυτό είναι απαραίτητο, να δημιουργήσουν διαύλους επικοινωνίας μεταξύ των αρμόδιων αρχών, υπηρεσιών και φορέων τους με σκοπό τη διευκόλυνση της ασφαλούς και ταχείας ανταλλαγής πληροφοριών που αφορούν όλες τις πτυχές των αδικημάτων που καλύπτει η παρούσα Σύμβαση, συμπεριλαμβανομένων, αν τα ενδιαφερόμενα Κράτη Μέρη το θεωρούν αρμόζον, συνδέσμων με άλλες εγκληματικές δραστηριότητες.

(β) Για τη συνεργασία με άλλα Κράτη Μέρη προς διεξαγωγή ερευνών σχετικά με τα εγκλήματα που καλύπτει η παρούσα Σύμβαση, οι οποίες αφορούν:

(i) Την ταυτότητα, τον εντοπισμό και τις δραστηριότητες προσώπων που είναι ύποπτα για συμμετοχή στα αδικήματα αυτά ή τον εντοπισμό άλλων εμπλεκόμενων προσώπων.

(ii) Την κίνηση των προϊόντων εγκλήματος ή περιουσίας που προέρχεται από την τέλεση των αδικημάτων αυτών.

(iii) Την κίνηση περιουσίας, εξοπλισμού ή άλλων μέσων που χρησιμοποιούνται ή προορίζονται να χρησιμοποιηθούν για την τέλεση των αδικημάτων αυτών.

(γ) Για να παρέχουν, όπου αρμόζει, απαραίτητα αντικείμενα ή ποσότητες ουσιών για σκοπούς ανάλυσης ή ανάκρισης.

(δ) Για να ανταλλάσσουν, όπου αρμόζει, πληροφορίες με άλλα Κράτη Μέρη σχετικά με συγκεκριμένα μέσα και μεθόδους που χρησιμοποιούνται για την τέλεση εγκλημάτων που καλύπτει η παρούσα Σύμβαση, συμπεριλαμβανομένης της χρήσης πλαστών ταυτοτήτων, πλαστών, παραποιημένων ή ψευδών εγγράφων και άλλων μέσων απόκρυψης δραστηριοτήτων.

(ε) Πα να διευκολύνουν τον αποτελεσματικό συντονισμό μεταξύ των αρμόδιων αρχών, φορέων και υπηρεσιών τους και για να προάγουν την ανταλλαγή προσωπικού και άλλων εμπειρογνωμόνων, συμπεριλαμβανομένης, υπό τον όρο διμερών συμφωνιών ή ρυθμίσεων μεταξύ των ενδιαφερόμενων Κρατών Μερών, της τοποθέτησης αξιωματούχων-συνδέσμων.

(στ) Για να ανταλλάσσουν πληροφορίες και να συντονίζουν διοικητικά και άλλα μέτρα που λαμβάνονται για την έγκαιρη ταυτοποίηση των εγκλημάτων που καλύπτει η παρούσα Σύμβαση.

2. Για να εξασφαλισθεί η εφαρμογή της παρούσας Σύμβασης, τα Κράτη Μέρη εξετάζουν τη δυνατότητα σύναψης διμερών ή πολυμερών συμφωνιών ή ρυθμίσεων για την άμεση συνεργασία μεταξύ των υπηρεσιών τους δίωξης και καταστολής και, όπου υπάρχουν ήδη τέτοιες συμφωνίες ή ρυθμίσεις, τροποποίησής τους. Αν δεν υπάρχουν τέτοιες συμφωνίες ή ρυθμίσεις μεταξύ των ενδιαφερόμενων Κρατών-Μέρων, τα Κράτη Μέρη μπορούν να θεωρούν την παρούσα Σύμβαση ως βάση για την αμοιβαία αυτή συνεργασία ως προς τα εγκλήματα που καλύπτονται από την παρούσα Σύμβαση. Όπου αρμόζει, τα Κράτη Μέρη κάνουν πλήρη χρήση των συμφωνιών ή ρυθμίσεων, συμπεριλαμβανομένων των διεθνών ή περιφερειακών οργανισμών, για τη βελτίωση της συνεργασίας μεταξύ των εν λόγω υπηρεσιών.

3. Τα Κράτη Μέρη προσπαθούν να συνεργάζονται εντός των δυνατοτήτων τους για να ανταποκρίνονται στα εγκλήματα που καλύπτει η παρούσα Σύμβαση τα οποία τελούνται με τη χρήση σύγχρονης τεχνολογίας.

Άρθρο 49
Κοινές έρευνες

Τα Κράτη Μέρη εξετάζουν τη δυνατότητα σύναψης διμερών ή πολυμερών συμφωνιών ή ρυθμίσεων, βάσει των οποίων, σε σχέση με ζητήματα που αποτελούν αντικείμενο ερευνών, διώξεων ή δικαστικών διαδικασιών σε ένα ή περισσότερα Κράτη, οι ενδιαφερόμενες αρμόδιες αρχές να μπορούν να δημιουργούν κοινούς ερευνητικούς φορείς. Αν δεν υπάρχουν τέτοιες συμφωνίες ή ρυθμίσεις, μπορούν να γίνονται κοινές έρευνες μετά από συμφωνία κατά περίπτωση. Τα εμπλεκόμενα Κράτη Μέρη εξασφαλίζουν τον πλήρη σεβασμό της κυριαρχίας του Κράτους Μέρους στην επικράτεια του οποίου θα διεξαχθεί η έρευνα.

Άρθρο 50
Ειδικές ανακριτικές μέθοδοι

1. Για την αποτελεσματική καταπολέμηση της διαφθοράς κάθε Κράτος Μέρος, στο βαθμό που το επιτρέπουν οι βασικές αρχές του εσωτερικού νομικού του συστήματος και σύμφωνα με τις προϋποθέσεις που ορίζει η εσωτερική νομοθεσία του, λαμβάνει τα μέτρα που είναι απαραίτητα, εντός των δυνατοτήτων του, για να επιτρέψει την κατάλληλη χρήση από τις αρμόδιες αρχές του της ελεγχόμενης παράδοσης και, όπου αρμόζει, άλλων ειδικών ανακριτικών μεθόδων, όπως οι ηλεκτρονικές ή άλλες καλυπτόμενες διεισδύσεις εντός της επικράτειάς του, και να προνοήσει ώστε οι αποδείξεις που προέρχονται από αυτές τις μεθόδους να γίνουν δεκτές στο δικαστήριο.

2. Για το σκοπό της έρευνας των εγκλημάτων που καλύπτει η παρούσα Σύμβαση, τα Κράτη Μέρη ενθαρρύνονται να συνάπτουν, όπου αυτό είναι απαραίτητο, τις κατάλληλες διμερείς ή πολυμερείς συμφωνίες ή ρυθμίσεις για τη χρήση των εν λόγω ειδικών ανακριτικών μεθόδων στο πλαίσιο της συνεργασίας σε διεθνές επίπεδο. Οι εν λόγω συμφωνίες ή ρυθμίσεις συνάπτονται και υλοποιούνται σε πλήρη συμμόρφωση προς την αρχή της κυρίαρχης ισότητας των Κρατών και εκτελούνται αυστηρά σύμφωνα με τους όρους των εν λόγω συμφωνιών ή ρυθμίσεων.

3. Αν δεν υπάρχει συμφωνία ή ρύθμιση, όπως αυτές που αναφέρονται στην παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου, οι αποφάσεις για τη χρήση των εν λόγω ειδικών ανακριτικών μεθόδων σε διεθνές επίπεδο λαμβάνονται κατά περίπτωση και μπορούν, όταν αυτό είναι απαραίτητο, να λαμβάνονται υπόψη οικονομικές ρυθμίσεις και συμφωνίες σχετικά με την άσκηση δικαιοδοσίας από τα ενδιαφερόμενα Κράτη Μέρη.

4. Οι αποφάσεις για τη χρήση της ελεγχόμενης παράδοσης σε διεθνές επίπεδο μπορούν, με τη συγκατάθεση των ενδιαφερόμενων Κρατών Μερών, να περιλαμβάνουν μεθόδους, όπως η διακοπή της κίνησης εμπορευμάτων ή κεφαλαίων και η εξουσιοδότηση παρακολούθησης της πορείας τους χωρίς μεταβολή ή μετά από αφαίρεση ή αντικατάσταση του συνόλου ή μέρος αυτών των εμπορευμάτων ή κεφαλαίων.

Κεφάλαιο V
Ανάκτηση περιουσιακών στοιχείων

Άρθρο 51
Γενική διάταξη

Η επιστροφή περιουσιακών στοιχείων σύμφωνα με το παρόν κεφάλαιο αποτελεί θεμελιώδη αρχή της παρού-

σας Σύμβασης και τα Κράτη Μέρη παρέχουν μεταξύ τους την ευρύτερη δυνατή αμοιβαία συνεργασία και συνδρομή στο πλαίσιο αυτό.

Άρθρο 52
Πρόληψη και ανίχνευση μεταφοράς προϊόντος εγκλήματος

1. Με την επιφύλαξη του άρθρου 14 της παρούσας Σύμβασης, κάθε Κράτος Μέρος λαμβάνει τα μέτρα που είναι απαραίτητα, σύμφωνα με την εσωτερική νομοθεσία του, ούτως ώστε να απαιτεί από τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα εντός της δικαιοδοσίας του να επαληθεύουν την ταυτότητα των πελατών, να κάνουν εύλογες ενέργειες για τον προσδιορισμό της ταυτότητας των δικαιούχων των κεφαλαίων που κατατίθενται σε λογαριασμούς μεγάλων ποσών και να πραγματοποιούν αυξημένη παρακολούθηση λογαριασμών που ανοίγονται ή τηρούνται εκ μέρους προσώπων τα οποία κατέχουν, ή κατείχαν εξέχουσες δημόσιες θέσεις καθώς και των μελών της οικογένειας τους και των στενών συνεργατών τους. Η εν λόγω αυξημένη παρακολούθηση πρέπει να είναι εύλογα σχεδιασμένη ώστε να αποκαλύπτει ύποπτες συναλλαγές με σκοπό να καταγγέλλονται στις αρμόδιες αρχές και δεν πρέπει να ερμηνεύεται κατά τρόπο που να αποθαρρύνει ή να απαγορεύει τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα να συνεργάζονται με τους νόμιμους πελάτες.

2. Για να διευκολυνθεί η υλοποίηση των μέτρων που προβλέπει η παράγραφος 1 του παρόντος άρθρου, κάθε Κράτος Μέρος σύμφωνα με την εσωτερική νομοθεσία του και εμπνεόμενο από σχετικές πρωτοβουλίες περιφερειακών, διαπεριφερειακών και πολυμερών οργανισμών κατά της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες:

(α) Δημοσιεύει κατευθυντήριες γραμμές, σχετικά με τους τύπους φυσικών ή νομικών προσώπων, στους λογαριασμούς των οποίων τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα εντός της δικαιοδοσίας του αναμένεται να εφαρμόζουν την αυξημένη παρακολούθηση, τους τύπους λογαριασμών και συναλλαγών στους οποίους πρέπει να δίνεται ιδιαίτερη προσοχή και κατάλληλα μέτρα ανοίγματος, διατήρησης λογαριασμών και τήρησης αρχείων σε σχέση με τους εν λόγω λογαριασμούς, και

(β) Όπου αρμόζει, ενημερώνει τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα εντός της δικοιοδοσίας του, με αίτημα άλλου Κράτους Μέρους ή με δική του πρωτοβουλία, σχετικά με την ταυτότητα συγκεκριμένων φυσικών ή νομικών προσώπων στους λογαριασμούς των οποίων τα ιδρύματα αυτά αναμένεται να εφαρμόσουν την εν λόγω αυξημένη παρακολούθηση, επιπλέον αυτών το οποία μπορεί να προσδιορίσουν άλλως τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα.

3. Στο πλαίσιο της παραγράφου 2 (α) του παρόντος άρθρου, κάθε Κράτος Μέρος υλοποιεί μέτρα για να εξασφαλίσει ότι τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα του τηρούν επαρκή αρχεία, για μια εύλογη χρονική περίοδο, των λογαριασμών και των συναλλαγών που αφορούν τα πρόσωπα που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, τα οποία πρέπει, κατ' ελάχιστο, να παρέχουν πληροφορίες σχετικά με την ταυτότητα του πελάτη καθώς και, στο μέτρο του δυνατού, του δικαιούχου.

4. Με σκοπό την πρόληψη και την ανίχνευση μεταφορών προϊόντων των εγκλημάτων, που ορίζονται σύμφωνα με την παρούσα Σύμβαση, κάθε Κράτος Μέρος υλοποιεί κατάλληλα και αποτελεσματικά μέτρα, με τη βοήθεια των ρυθμιστικών και εποπτικών φορέων του, για να παρεμποδίζει την ίδρυση τραπεζών που δεν έχουν φυσική παρουσία και δεν συνδέονται με ρυθμιζόμενο χρηματοπιστωτικό όμιλο. Επιπλέον, τα Κράτη Μέρη μπορούν να εξετάσουν το ενδεχόμενο να απαιτούν από τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματά τους να αρνούνται να συνάπτουν ή να συνεχίζουν τη σχέση ανταποκρίτριας τράπεζας με τέτοια ιδρύματα και να προστατεύονται από τη δημιουργία σχέσεων με ξένα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα που επιτρέπουν στους λογαριασμούς τους να χρησιμοποιούνται από τράπεζες που δεν έχουν φυσική παρουσία και που δεν συνδέονται με ρυθμιζόμενο χρηματοπιστωτικό όμιλο.

5. Κάθε Κράτος Μέρος εξετάζει το ενδεχόμενο δημιουργίας, σύμφωνα με την εσωτερική νομοθεσία του, αποτελεσματικών συστημάτων αποκάλυψης χρηματοπιστωτικών πληροφοριών για κατάλληλους δημόσιους αξιωματούχους και προβλέπει κατάλληλες κυρώσεις για περιπτώσεις μη συμμόρφωσης. Κάθε Κράτος Μέρος εξετάζει επίσης το ενδεχόμενο να λάβει τα μέτρα που είναι απαραίτητα για να επιτρέπει στις αρμόδιες αρχές του να ανακοινώνουν τις πληροφορίες αυτές στις αρμόδιες αρχές άλλων Κρατών Μερών, όταν αυτό είναι απαραίτητο για την έρευνα, την διεκδίκηση και την ανάκτηση προϊόντων εγκλημάτων που ορίζονται σύμφωνα με την παρούσα Σύμβαση.

6. Κάθε Κράτος Μέρος εξετάζει το ενδεχόμενο της λήψης μέτρων που είναι απαραίτητα, σύμφωνα με την εσωτερική νομοθεσία του, ούτως ώστε να απαιτεί από τους κατάλληλους δημόσιους αξιωματούχους που έχουν δικαίωμα ή δικαίωμα υπογραφής ή άλλη εξουσία σε χρηματοπιστωτικό λογαριασμό σε ξένη χώρα, να αναφέρουν τη σχέση αυτή στις αρμόδιες αρχές και να τηρούν κατάλληλα αρχεία σχετικά με τους εν λόγω λογαριασμούς. Τα εν λόγω μέτρα προβλέπουν επίσης κατάλληλες κυρώσεις για περιπτώσεις μη συμμόρφωσης.

Άρθρο 53
Μέτρα για την άμεση ανάκτηση περιουσίας

Κάθε Κράτος Μέρος, σύμφωνα με την εσωτερική νομοθεσία του:

(α) Λαμβάνει τα μέτρα που είναι απαραίτητα για να επιτρέπει σε άλλο Κράτος Μέρος να εγείρει αστικές αγωγές στα δικαστήριά του για την αναγνώριση δικαιωμάτων ή ιδιοκτησίας σε περιουσία που αποκτήθηκε μέσω τέλεσης εγκλήματος που ορίζεται σύμφωνα με την παρούσα Σύμβαση.

(β) Λαμβάνει τα μέτρα που είναι απαραίτητα ώστε να επιτρέπει στα δικαστήριά του να διατάσσουν αυτούς που τέλεσαν εγκλήματα, που ορίζονται σύμφωνα με την παρούσα Σύμβαση, να καταβάλουν αποζημίωση σε άλλο Κράτος Μέρος που ζημιώθηκε από τα εν λόγω αδικήματα, και

(γ) Λαμβάνει τα μέτρα που είναι απαραίτητα ώστε να επιτρέπει στα δικαστήρια του ή στις αρμόδιες αρχές του, όταν πρέπει να αποφασίσουν για τη δήμευση, να αναγνωρίζουν την αξίωση άλλου Κράτους Μέρους ως νόμιμου ιδιοκτήτη περιουσίας που αποκτήθηκε μέσω της τέλεσης εγκλήματος που ορίζεται σύμφωνα με την παρούσα Σύμβαση.

Άρθρο 54
Μηχανισμοί για την ανάκτηση περιουσίας μέσω διεθνούς συνεργασίας στην δήμευση

1. Κάθε Κράτος Μέρος, για να παρέχει αμοιβαία δικαστική συνδρομή, σύμφωνα με το άρθρο 55 της παρούσας Σύμβασης, σχετικά με περιουσία που αποκτήθηκε ή

που εμπλέκεται στην τέλεση εγκλήματος που ορίζεται σύμφωνα με την παρούσα Σύμβαση, σύμφωνα με την εσωτερική νομοθεσία του:

(α) Λαμβάνει τα απαραίτητα μέτρα ώστε να επιτρέπει στις αρμόδιες αρχές του να εκτελούν εντολή δήμευσης που εξέδωσε δικαστήριο άλλου Κράτους Μέρους.

(β) Λαμβάνει τα απαραίτητα μέτρα ώστε να επιτρέπει σπς αρμόδιες αρχές του, όπου έχουν δικαιοδοσία, να διατάσσουν τη δήμευση περιουσίας ξένης προέλευσης μετά από απόφαση για έγκλημα νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή άλλο έγκλημα που βρίσκεται εντός της δικαιοδοσίας τους ή με άλλες διαδικασίες που επιτρέπει η εσωτερική νομοθεσία του, και

(γ) Εξετάζει το ενδεχόμενο να λάβει τα απαραίτητα μέτρα ώστε να επιτρέπει τη δήμευση της εν λόγω περιουσίας χωρίς ποινική καταδίκη σε περιπτώσεις όπου ο δράστης δεν μπορεί να διωχθεί λόγω θανάτου, φυγής ή απουσίας ή σε άλλες κατάλληλες περιπτώσεις.

2. Κάθε Κράτος Μέρος, για να παρέχει την αμοιβαία δικαστική συνδρομή μετά από αίτηση που γίνεται σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 55 της παρούσας Σύμβασης σύμφωνα με την εσωτερική νομοθεσία του:

(α) Λαμβάνει τα απαραίτητα μέτρα ώστε να επιτρέπει στις αρμόδιες αρχές του να παγώνουν ή να κατάσχουν περιουσία μετά από εντολή παγώματος ή κατάσχεσης που εξέδωσε δικαστήριο ή αρμόδια αρχή του αιτούντος Κράτους-Μέρους που παρέχει εύλογη βάση ώστε το Κράτος Μέρος, προς το οποίο υποβάλλεται η αίτηση, να πιστεύει ότι υπάρχουν επαρκείς λόγοι για την πραγματοποίηση των ενεργειών αυτών και ότι η περιουσία θα αποτελέσει τελικά αντικείμενο εντολής δήμευσης για τους σκοπούς της παραγράφου 1 (α) του παρόντος άρθρου.

(β) Λαμβάνει τα απαραίτητα μέτρα ώστε να επιτρέπει στις αρμόδιες αρχές του να παγώνουν ή να κατάσχουν περιουσία μετά από αίτηση που παρέχει εύλογη βάση ώστε το Κράτος Μέρος προς το οποίο υποβάλλεται η αίτηση να πιστεύει ότι υπάρχουν επαρκείς λόγοι για την πραγματοποίηση των ενεργειών αυτών και ότι η περιουσία θα αποτελέσει τελικά αντικείμενο εντολής δήμευσης για τους σκοπούς της παραγράφου 1 (α) του παρόντος άρθρου, και

(γ) Εξετάζει το ενδεχόμενο λήψης πρόσθετων μέτρων ώστε να επιτρέψει στις αρμόδιες αρχές του να διατηρήσουν περιουσία προς δήμευση, όπως σε περίπτωση σύλληψης στο εξωτερικό ή ποινικής κατηγορίας που έχει σχέση με την απόκτηση της εν λόγω περιουσίας.

Άρθρο 55
Διεθνής συνεργασία για τους σκοπούς της δήμευσης

1. Ένα Κράτος Μέρος που έλαβε αίτημα από άλλο Κράτος Μέρος, το οποίο έχει δικαιοδοσία για αδίκημα που ορίζεται σύμφωνα με την παρούσα Σύμβαση, για δήμευση προϊόντος εγκλήματος, περιουσίας, εξοπλισμού ή άλλων οργάνων τέλεσης που αναφέρονται στο άρθρο 31, παράγραφος 1, της παρούσας Σύμβασης που βρίσκονται στην επικράτεια του, οφείλει, στο μεγαλύτερο δυνατό βαθμό που του επιτρέπει το εσωτερικό νομικό του σύστημα:

(α) Να διαβιβάσει την αίτηση στις αρμόδιες αρχές του με σκοπό να εκδώσουν εντολή δήμευσης και, αν εκδοθεί η εν λόγω εντολή, θα την εκτελέσει, ή

(β) Να διαβιβάσει στις αρμόδιες αρχές του, προς εκτέλεση στο βαθμό που ζητείται, την εντολή δήμευσης που εξέδωσε δικαστήριο στην επικράτεια του αιτούντος Κράτους Μέρους, σύμφωνα με τα άρθρα 31, παράγραφος 1, και 54, παράγραφος 1 (α), της παρούσας Σύμβασης, εφόσον αφορά προϊόν εγκλήματος, περιουσίας, εξοπλισμού ή άλλων οργάνων τέλεσης που αναφέρονται στο άρθρο 31, παράγραφος 1, τα οποία βρίσκονται στην επικράτεια του Κράτους Μέρους στο οποίο υποβάλλεται η αίτηση.

2. Μετά από αίτηση που υπέβαλε άλλο Κράτος Μέρος που έχει δικαιοδοσία επί εγκλήματος που ορίζεται σύμφωνα με την παρούσα Σύμβαση, το Κράτος Μέρος στο οποίο υποβάλλεται η αίτηση, λαμβάνει τα μέτρα για να εντοπίσει, να ανιχνεύσει και να παγώσει ή να κατάσχει προϊόν εγκλήματος, περιουσίας, εξοπλισμού ή άλλων οργάνων τέλεσης εγκλήματος που αναφέρονται στο άρθρο 31, παράγραφος 1, της παρούσας Σύμβασης με σκοπό την τελική δήμευση που θα διαταχθεί είτε από το αιτούν Κράτος Μέρος είτε, σύμφωνα με αίτηση βάσει της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, από το Κράτος Μέρος στο οποίο υποβάλλεται η αίτηση.

3. Οι διατάξεις του άρθρου 46 της παρούσας Σύμβασης εφαρμόζονται, mutatis mutandis, στο παρόν άρθρο. Εκτός από τις πληροφορίες που ορίζονται στο άρθρο 46, παράγραφος 15, οι αιτήσεις που γίνονται σύμφωνα με το παρόν άρθρο πρέπει να περιέχουν:

(α) Στην περίπτωση αίτησης που αφορά την παράγραφο 1 (α) του παρόντος άρθρου, περιγραφή της περιουσίας που θα δημευθεί, συμπεριλαμβανομένης όπου αυτό είναι δυνατόν, της τοποθεσίας και, όπου αυτό είναι σχετικό, της εκτιμώμενης αξίας της περιουσίας, και έκθεση των γεγονότων στα οποία βασίστηκε το αιτούν Κράτος Μέρος τα οποία πρέπει να είναι επαρκή για να μπορέσει το Κράτος Μέρος στο οποίο υποβάλλεται η αίτηση, να επιδιώξει την έκδοση της εντολής σύμφωνα με την εσωτερική νομοθεσία του.

(β) Στην περίπτωση αίτησης που αφορά την παράγραφο 1 (β) του παρόντος άρθρου, ένα επικυρωμένο αντίγραφο της εντολής δήμευσης στην οποία βασίζεται, η εκδιδόμενη από το αιτούν Κράτος Μέρος αίτηση, έκθεση των γεγονότων και πληροφορίες σχετικά με το βαθμό στον οποίο ζητείται η εκτέλεση της εντολής, δήλωση που να προσδιορίζει το μέτρα που έλαβε το αιτούν Κράτος Μέρος για να παρέχει επαρκή γνωστοποίηση σε καλόπιστους τρίτους και να εγγυηθεί κανονική διαδικασία και δήλωση ότι η εντολή δήμευσης είναι οριστική.

(γ) Στην περίπτωση αίτησης που αφορά την παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου, έκθεση των γεγονότων, στα οποία βασίστηκε το αιτούν Κράτος Μέρος και περιγραφή των ενεργειών που ζητούνται και, όπου είναι διαθέσιμο, ένα επικυρωμένο αντίγραφο της εντολής στην οποία βασίζεται η αίτηση.

4. Οι αποφάσεις ή οι ενέργειες που προβλέπονται στις παραγράφους 1 και 2 του παρόντος άρθρου λαμβάνονται από το Κράτος Μέρος στο οποίο υποβάλλεται η αίτηση, σύμφωνα με τους όρους των διατάξεων της εσωτερικής του νομοθεσίας και τους διαδικαστικούς κανόνες του ή βάσει διμερούς ή πολυμερούς συμφωνίας ή ρύθμισης από την οποίο μπορεί να δεσμεύεται σε σχέση με το αιτούν Κράτος Μέρος.

5. Κάθε Κράτος Μέρος παρέχει αντίγραφα των νόμων και κανονισμών του που αφορούν την εκτέλεση του παρόντος όρθρου και τυχόν μεταγενέστερων μεταβολών των εν λόγω νόμων και κανονισμών ή περιγραφή αυτών στο Γενικό Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών.

6. Αν ένα Κράτος Μέρος επιλέξει να εξαρτήσει τη λήψη των μέτρων που αναφέρονται στις παραγράφους 1 και 2 του παρόντος άρθρου από την ύπαρξη σχετικής συνθήκης το εν λόγω Κράτος Μέρος θα θεωρήσει την παρούσα Σύμβαση ως απαραίτητη και επαρκή βάση συνθήκης.

7. Η συνεργασία βάσει του παρόντος άρθρου μπορεί επίσης να απορριφθεί ή να αρθούν τα προσωρινά μέτρα, αν το Κράτος Μέρος, στο οποίο υποβλήθηκε η αίτηση, δεν λάβει επαρκή και έγκαιρα αποδεικτικά στοιχεία ή αν η περιουσία είναι ελάχιστης αξίας.

8. Πριν από την άρση προσωρινών μέτρων που λήφθηκαν σύμφωνα με το παρόν άρθρο, το Κράτος Μέρος στο οποίο υποβλήθηκε η αίτηση, θα δώσει, όπου αυτό είναι δυνατόν, στο αιτούν Κράτος Μέρος την ευκαιρία να εκθέσει τους λόγους του υπέρ της συνέχισης του μέτρου.

9. Οι διατάξεις του παρόντος όρθρου δεν πρέπει να ερμηνεύονται κατά τρόπο που να θίγουν τα δικαιώματα των καλόπιστων τρίτων.

Άρθρο 56
Ειδική συνεργασία

Με την επιφύλαξη της εσωτερικής νομοθεσίας του, κάθε Κράτος Μέρος λαμβάνει μέτρα ώστε να μπορεί να διαβιβάσει, χωρίς να θίγονται οι δικές του έρευνες, διώξεις ή δικαστικές διαδικασίες, πληροφορίες για το προϊόν εγκλημάτων που ορίζοντοι σύμφωνα με την παρούσα Σύμβαση, σε άλλο Κράτος Μέρος χωρίς προηγούμενη αίτηση, όταν θεωρεί ότι η αποκάλυψη αυτών των πληροφοριών μπορεί να βοηθήσει το άλλο Κράτος Μέρος στην έναρξη ή την πραγματοποίηση ερευνών, διώξεων ή δικαστικών διαδικασιών ή μπορεί να οδηγήσει σε αίτηση από το εν λόγω Κράτος Μέρος, σύμφωνα με το παρόν κεφάλαιο της Σύμβασης.

Άρθρο 57
Επιστροφή και διάθεση περιουσιακών στοιχείων

1. Η περιουσία που δημεύθηκε από Κράτος Μέρος σύμφωνα με το άρθρο 31 ή 55 της παρούσας Σύμβασης διατίθεται, ακόμη και με την επιστροφή στους προηγούμενους νόμιμους ιδιοκτήτες της, σύμφωνα με την παράγραφο 3 του παρόντος άρθρου, από το εν λόγω Κράτος Μέρος σύμφωνα με τις διατάξεις της παρούσας Σύμβασης και της εσωτερικής νομοθεσίας του.

2. Κάθε Κράτος Μέρος υιοθετεί τα νομοθετικά και άλλα μέτρα, σύμφωνα με τις θεμελιώδεις αρχές της εσωτερικής νομοθεσίας του, που είναι απαραίτητα για να δώσει στις αρμόδιες αρχές του τη δυνατότητα να επιστρέφουν την δημευθείσα περιουσία, όταν ενεργούν με βάση αίτηση άλλου Κράτους Μέρους, σύμφωνα με την παρούσα Σύμβαση, λαμβάνοντας υπόψη τα δικαιώματα των καλόπιστων τρίτων.

3. Σύμφωνα με τα άρθρα 46 και 55 της παρούσας Σύμβασης και τις παραγράφους 1 και 2 του παρόντος άρθρου, το Κράτος Μέρος στο οποίο υποβλήθηκε η αίτηση:

(α) Στην περίπτωση κατάχρησης δημόσιων κεφαλαίων ή νομιμοποίησης εσόδων από κατάχρηση δημόσιων κεφαλαίων, όπως αναφέρονται στα άρθρα 17 και 23 της παρούσας Σύμβασης όταν η δήμευση έγινε σύμφωνα με το άρθρο 55 και βάσει οριστικής απόφασης του αιτούντος Κράτους Μέρους απαίτηση από την οποία μπορεί να παραιτηθεί το Κράτος Μέρος στο οποίο υπεβλήθη η αίτηση, θα επιστρέφει την δημευθείσα περιουσία στο αιτούν Κράτος Μέρος.

(β) Στην περίπτωση προϊόντος άλλου εγκλήματος που καλύπτει η παρούσα Σύμβαση, όταν η δήμευση έγινε σύμφωνα με το άρθρο 55 της παρούσας Σύμβασης και βάσει οριστικής απόφασης του αιτούντος Κράτους Μέρους απαίτηση από την οποία μπορεί να παραιτηθεί το Κράτος Μέρος στο οποίο υποβάλλεται η αίτηση, οφείλει να επιστρέψει την δημευθείσα περιουσία στο αιτούν Κράτος Μέρος όταν το τελευταίο αποδείξει εύλογα την προηγούμενη ιδιοκτησία του προς το Κράτος Μέρος στο οποίο υποβλήθηκε η αίτηση, ή όταν το ίδιο το Κράτος Μέρος αναγνωρίζει αποζημίωση στο αιτούν Κράτος Μέρος ως βάση επιστροφής της δημευθείσας περιουσίας.

(γ) Σε όλες τις άλλες περιπτώσεις δίνει προτεραιότητα στην επιστροφή δημευθείσας περιουσίας στο αιτούν Κράτος Μέρος, στην επιστροφή της περιουσίας αυτής στους προηγούμενους νόμιμους ιδιοκτήτες της ή στην αποζημίωση των θυμάτων του εγκλήματος.

4. Όπου αρμόζει, εκτός αν τα Κράτη Μέρη αποφασίσουν άλλως, το Κράτος Μέρος στο οποίο υπεβλήθη η αίτηση, μπορεί να αφαιρέσει εύλογες δαπάνες που πραγματοποίησε για έρευνες, διώξεις ή δικαστικές διαδικασίες που οδήγησαν στην επιστροφή ή τη διάθεση της δημευθείσας περιουσίας σύμφωνα με το παρόν άρθρο.

5. Όπου αρμόζει, τα Κράτη Μέρη μπορούν επίσης να λάβουν ειδικά υπόψη τη σύναψη συμφωνιών ή αμοιβαία αποδεκτών ρυθμίσεων, κατά περίπτωση, για την οριστική διάθεση της δημευθείσας περιουσίας.

Άρθρο 58
Μονάδα οικονομικών πληροφοριών

Τα Κράτη Μέρη συνεργάζονται μεταξύ τους με σκοπό να προλαμβάνουν και να καταπολεμούν τη μεταφορά των προϊόντων εγκλημάτων που ορίζονται σύμφωνα με την παρούσα Σύμβαση και να προάγουν τρόπους και μέσα για την ανάκτηση των εν λόγω προϊόντων και, για το σκοπό αυτόν, εξετάζουν το ενδεχόμενο δημιουργίας μιας μονάδας οικονομικών πληροφοριών που είναι υπεύθυνη για τη λήψη, την ανάλυση και τη διαβίβαση, προς τις αρμόδιες αρχές αναφορών για ύποπτες οικονομικές συναλλαγές.

Άρθρο 59
Διμερείς και πολυμερείς συμφωνίες και ρυθμίσεις

Τα Κράτη Μέρη εξετάζουν το ενδεχόμενο σύναψης διμερών ή πολυμερών συμφωνιών ή ρυθμίσεων για να βελτιώσουν την αποτελεσματικότητα της διεθνούς συνεργασίας που αναλαμβάνεται σύμφωνα με το παρόν κεφάλαιο της Σύμβασης.

Κεφάλαιο VI
Τεχνική συνδρομή και ανταλλαγή πληροφοριών

Άρθρο 60
Εκπαίδευση και τεχνική συνδρομή

1. Κάθε Κράτος Μέρος στο βαθμό που είναι απαραίτητο, αρχίζει, αναπτύσσει ή βελτιώνει συγκεκριμένα εκπαιδευτικά προγράμματα για το προσωπικό του, το οποίο είναι υπεύθυνο για την πρόληψη και την καταπολέμηση της διαφθοράς. Τα εν λόγω εκπαιδευτικά

προγράμματα μπορούν να αναφέρονται, μεταξύ άλλων, στους ακόλουθους τομείς:

(α) Αποτελεσματικά μέτρα για την πρόληψη, ανίχνευση, έρευνα, τιμωρία και έλεγχο της διαφθοράς συμπεριλαμβανομένης της χρήσης μεθόδων συλλογής αποδεικτικών στοιχείων και ανοκρίσεων.

(β) Δημιουργία ικανότητας ανάπτυξης και σχεδιασμού στρατηγικής πολιτικής κατά της διαφθοράς.

(γ) Εκπαίδευση των αρμόδιων αρχών για την προετοιμασία αιτήσεων αμοιβαίας δικαστικής συνδρομής που πληρούν τις απαιτήσεις της παρούσας Σύμβασης.

(δ) Αξιολόγηση και ενίσχυση των θεσμών, της διοίκησης των δημόσιων υπηρεσιών και της διαχείρισης των δημόσιων οικονομικών, συμπεριλαμβανομένων των δημόσιων προμηθειών, και του ιδιωτικού τομέα.

(ε) Πρόληψη και καταπολέμηση της μεταφοράς των προϊόντων εγκλημάτων που ορίζονται σύμφωνα με την παρούσα Σύμβαση και ανάκτηση των εν λόγω προϊόντων.

(στ) Ανίχνευση και πάγωμα της μεταφοράς των προϊόντων εγκλημάτων που ορίζονται σύμφωνα με την παρούσα Σύμβαση.

(ζ) Παρακολούθηση της κίνησης των προϊόντων εγκλημάτων που ορίζονται σύμφωνα με την παρούσα Σύμβαση και των μεθόδων που χρησιμοποιούνται για τη μεταφορά, την απόκρυψη ή τη συγκάλυψη των εν λόγω προϊόντων.

(η) Κατάλληλοι και αποτελεσματικοί νομικοί και διοικητικοί μηχανισμοί και μέθοδοι για τη διευκόλυνση της επιστροφής των προϊόντων εγκλημάτων που ορίζονται σύμφωνα με την παρούσα Σύμβαση.

(θ) Μέθοδοι που χρησιμοποιούνται για την προστασία των θυμάτων και των μαρτύρων που συνεργάζονται με τις δικαστικές αρχές, και

(ι) Εκπαίδευση στους εθνικούς και διεθνείς κανονισμούς και σε γλώσσες.

2. Τα Κράτη Μέρη, σύμφωνα με τις δυνατότητες τους εξετάζουν το ενδεχόμενο να προσφέρουν αμοιβαία το ευρύτερο δυνατό φάσμα τεχνικής συνδρομής ιδίως προς όφελος των αναπτυσσόμενων χωρών, στα αντίστοιχα σχέδια και προγράμματά τους για την καταπολέμηση της διαφθοράς συμπεριλαμβανομένης της υλικής υποστήριξης και εκπαίδευσης στους τομείς που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, και της εκπαίδευσης και συνδρομής και της αμοιβαίας ανταλλαγής σχετικής εμπειρίας και ειδικών γνώσεων, που διευκολύνουν τη διεθνή συνεργασία μεταξύ των Κρατών Μερών στους τομείς της έκδοσης και της αμοιβαίας δικαστικής συνδρομής.

3. Τα Κράτη Μέρη ενισχύουν, στο βαθμό που είναι απαραίτητο, τις προσπάθειες μεγιστοποίησης των λειτουργικών και εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων σε διεθνείς και περιφερειακούς οργανισμούς και στο πλαίσιο σχετικών διμερών και πολυμερών συμφωνιών ή ρυθμίσεων.

4. Τα Κράτη Μέρη εξετάζουν το ενδεχόμενο αμοιβαίας αρωγής, μετά από αίτημα, στη διεξαγωγή εκτιμήσεων, μελετών και ερευνών που αφορούν τους τύπους, τις αιτίες, τις επιπτώσεις και τις δαπάνες της διαφθοράς στις αντίστοιχες χώρες τους με σκοπό την ανάπτυξη, με τη συμμετοχή των αρμόδιων αρχών και της κοινωνίας, στρατηγικών και προγραμμάτων δράσης για την καταπολέμηση της διαφθοράς.

5. Για να διευκολυνθεί η ανάκτηση των προϊόντων εγκλημάτων που ορίζονται σύμφωνα με την παρούσα Σύμβαση, τα Κράτη Μέρη μπορούν να συνεργάζονται για να παρέχουν αμοιβαία τα ονόματα εμπειρογνωμόνων που μπορούν να βοηθήσουν στην επίτευξη του στόχου αυτού.

6. Τα Κράτη Μέρη εξετάζουν το ενδεχόμενο χρήσης υποπεριφερειοκών, περιφερειακών και διεθνών διασκέψεων και σεμιναρίων για την προώθηση της συνεργασίας και της τεχνικής συνδρομής και την αναβίωση συζητήσεων σχετικά με προβλήματα αμοιβαίου ενδιαφέροντος, συμπεριλαμβανομένων των ειδικών προβλημάτων και αναγκών των αναπτυσσόμενων χωρών και των χωρών με οικονομίες σε διαδικασία μετάβασης.

7. Τα Κράτη Μέρη εξετάζουν το ενδεχόμενο δημιουργίας εθελοντικών μηχανισμών, με σκοπό να συμβάλουν οικονομικά στις προσπάθειες των αναπτυσσόμενων χωρών και των χωρών με οικονομίες σε διαδικασία μετάβασης για την εφαρμογή της παρούσας Σύμβασης, μέσω προγραμμάτων και σχεδίων τεχνικής συνδρομής.

8. Κάθε Κράτος Μέρος εξετάζει το ενδεχόμενο να κάνει εθελοντική συνεισφορά στο Γραφείο Ναρκωτικών και Εγκλήματος των Ηνωμένων Εθνών, με σκοπό τη στήριξη, μέσω του Γραφείου, προγραμμάτων και σχεδίων στις αναπτυσσόμενες χώρες για την εφαρμογή της παρούσας Σύμβασης.

Άρθρο 61
Συλλογή, ανταλλαγή και ανάλυση πληροφοριών για τη διαφθορά

1. Κάθε Κράτος Μέρος εξετάζει το ενδεχόμενο ανάλυσης, μετό από διαβουλεύσεις με εμπειρογνώμονες, των τάσεων της διαφθοράς στην επικράτειά του, καθώς και των περιστάσεων υπό τις οποίες τελούνται αδικήματα διαφθοράς.

2. Τα Κράτη Μέρη εξετάζουν το ενδεχόμενο να αναπτύξουν και να καταστήσουν κοινά μεταξύ τους και μέσω στατιστικών διεθνών και περιφερειακών οργανώσεων, αναλυτικά στοιχεία σχετικά με τη διαφθορά και πληροφορίες με σκοπό την ανάπτυξη, εφόσον αυτό είναι δυνατόν, κοινών ορισμών, προδιαγραφών και μεθοδολογιών, καθώς και πληροφοριών, σχετικά με τις βέλτιστες πρακτικές για την πρόληψη και την καταπολέμηση της διαφθοράς.

3. Κάθε Κράτος Μέρος εξετάζει το ενδεχόμενο παρακολούθησης των πολιτικών και των συγκεκριμένων μέτρων του για την καταπολέμηση της διαφθοράς και αξιολόγησης της αποτελεσματικότητας και της αποδοτικότητάς τους.

Άρθρο 62
Λοιπά μέτρα, εφαρμογή της Σύμβασης μέσω οικονομικής ανάπτυξης και τεχνικής συνδρομής

1. Τα Κράτη Μέρη λαμβάνουν μέτρα που συμβάλλουν στη βέλτιστη εφαρμογή της παρούσας Σύμβασης, στο βαθμό που αυτό είναι δυνατόν, μέσω διεθνούς συνεργασίας λαμβάνοντας υπόψη τις αρνητικές επιδράσεις της διαφθοράς στην κοινωνία γενικά, και στη διαρκή ανάπτυξη, ειδικότερα.

2. Τα Κράτη Μέρη καταβάλλουν συγκεκριμένες προσπάθειες, στο βαθμό που αυτό είναι δυνατόν και σε συντονισμό μεταξύ τους, καθώς και με διεθνείς και περιφερειακούς οργανισμούς:

(α) Για τη βελτίωση της συνεργασίας τους σε διάφορα επίπεδα με τις αναπτυσσόμενες χώρες, με σκοπό να ενισχυθεί η ικανότητα των τελευταίων για την πρόληψη και την καταπολέμηση της διαφθοράς.

(β) Για τη βελτίωση της οικονομικής και υλικής συνδρομής για τη στήριξη των προσπαθειών των αναπτυσσόμενων χωρών, σχετικά με την αποτελεσματική πρόληψη και την καταπολέμηση της διαφθοράς και για να τις βοηθήσουν να εφαρμόσουν την παρούσα Σύμβαση με επιτυχία.

(γ) Για την παροχή τεχνικής συνδρομής στις αναπτυσσόμενες χώρες και στις χώρες με οικονομίες σε διαδικασία μετάβασης, ώστε να τις βοηθήσουν να εκπληρώσουν τις ανάγκες τους για την εφαρμογή της παρούσας Σύμβασης. Για το σκοπό αυτόν, τα Κράτη Μέρη θα προσπαθήσουν να κάνουν επαρκείς και τακτικές εθελοντικές εισφορές σε λογαριασμό που θα οριστεί ειδικά για το σκοπό αυτόν σε μηχανισμό χρηματοδότησης των Ηνωμένων Εθνών. Τα Κράτη Μέρη μπορούν επίσης να εξετάσουν ειδικά, σύμφωνα με την εσωτερική νομοθεσία τους και τις διατάξεις της παρούσας Σύμβασης, την καταβολή στο λογαριασμό αυτόν ενός ποσοστού των χρημάτων ή της αντίστοιχης αξίας των προϊόντων εγκλήματος ή της περιουσίας που κατάσχεται σύμφωνα με τις διατάξεις της παρούσας Σύμβασης.

(δ) Για να ενθαρρύνουν και να πείσουν άλλα Κράτη και χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, όπως αρμόζει, να συνεργαστούν μαζί τους στις προσπάθειες που γίνονται σύμφωνα με το παρόν άρθρο, ιδίως παρέχοντας περισσότερα εκπαιδευτικά προγράμματα και σύγχρονο εξοπλισμό στις αναπτυσσόμενες χώρες για να τις βοηθήσουν να επιτύχουν τους στόχους της παρούσας Σύμβασης.

3. Στο βαθμό που είναι δυνατόν, τα μέτρα αυτά δεν πρέπει να θίγουν υπάρχουσες δεσμεύσεις παροχής ξένης συνδρομής ή άλλες ρυθμίσεις οικονομικής συνεργασίας σε διμερές, περιφερειακό ή διεθνές επίπεδο.

4. Τα Κράτη Μέρη μπορούν να συνάπτουν διμερείς ή πολυμερείς συμφωνίες ή ρυθμίσεις σχετικά με την υλική και διοικητική συνδρομή, λαμβάνοντας υπόψη τις οικονομικές ρυθμίσεις που είναι απαραίτητες, ώστε τα μέσα διεθνούς συνεργασίας που προβλέπει η παρούσα Σύμβαση να είναι αποτελεσματικά και για την πρόληψη, την αποκάλυψη και τον έλεγχο της διαφθοράς.

Κεφάλαιο VII
Μηχανισμοί υλοποίησης

Άρθρο 63
Διάσκεψη των Κρατών Μερών της Σύμβασης

1. Ιδρύεται Διάσκεψη των Κρατών Μερών της Σύμβασης με σκοπό τη βελτίωση της ικανότητας και της συνεργασίας μεταξύ των Κρατών Μερών για την επίτευξη των στόχων που παρατίθενται στην παρούσα Σύμβαση και για την προώθηση και την επίβλεψη της υλοποίησής της.

2. Ο Γενικός Γραμματέας των Ηνωμένων Εθνών συγκαλεί τη Διάσκεψη των Κρατών Μερών το αργότερο ένα έτος μετά τη θέση σε ισχύ της παρούσας Σύμβασης. Εφεξής, θα διεξάγονται τακτικές συνεδριάσεις της Διάσκεψης των Κρατών Μερών σύμφωνα με τους διαδικαστικούς κανόνες που θα υιοθετήσει η Διάσκεψη.

3. Η Διάσκεψη των Κρατών Μερών θα υιοθετήσει διαδικαστικούς κανόνες και κανόνες που θα διέπουν τη λειτουργία των δραστηριοτήτων που ορίζει το παρόν άρθρο, συμπεριλαμβανομένων κανόνων σχετικά με την είσοδο και συμμετοχή παρατηρητών και την καταβολή των δαπανών που αφορούν την εκτέλεση των δραστηριοτήτων αυτών.

4. Η Διάσκεψη των Κρατών Μερών θα συμφωνήσει σχετικά με τις δραστηριότητες, τις διαδικασίες και τις μεθόδους εργασίας για την επίτευξη των στόχων που ορίζει η παράγραφος 1 του παρόντος άρθρου, συμπεριλαμβανομένων των εξής:

(α) Διευκόλυνση δραστηριοτήτων από Κράτη Μέρη, βάσει των άρθρων 60 και 62 και των κεφαλαίων II έως V της παρούσας Σύμβασης, συμπεριλαμβανομένης της ενθάρρυνσης της κινητοποίησης εθελοντικών συνεισφορών.

(β) Διευκόλυνση της ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ των Κρατών Μερών, σχετικά με τα πρότυπα και τις τάσεις της διαφθοράς και σχετικά με επιτυχείς πρακτικές για την πρόληψη και την καταπολέμηση αυτής και για την επιστροφή των προϊόντων εγκλήματος μέσω, μεταξύ άλλων, της δημοσίευσης σχετικών πληροφοριών, όπως αναφέρει το παρόν άρθρο.

(γ) Συνεργασία με σχετικούς διεθνείς και περιφερειακούς οργανισμούς και μηχανισμούς και μη κυβερνητικές οργανώσεις.

(δ) Κατάλληλη χρήση των σχετικών πληροφοριών που παράγουν άλλοι διεθνείς και περιφερειακοί μηχανισμοί για την καταπολέμηση και την πρόληψη της διαφθοράς ώστε να αποφευχθεί η άσκοπη επικάλυψη εργασιών.

(ε) Περιοδική επίβλεψη της υλοποίησης της παρούσας Σύμβασης από τα Κράτη Μέρη της.

(στ) Συστάσεις για τη βελτίωση της παρούσας Σύμβασης και της υλοποίησής της.

(ζ) Καταγραφή των απαιτήσεων τεχνικής συνδρομής των Κρατών Μερών σε σχέση με την υλοποίηση της παρούσας Σύμβασης και συστάσεις για ενέργειες που θεωρούνται απαραίτητες από αυτή την άποψη.

5. Για το σκοπό της παραγράφου 4 του παρόντος άρθρου, η Διάσκεψη των Κρατών Μερών ενημερώνεται σχετικά με τα μέτρα που έλαβον τα Κράτη Μέρη για την υλοποίηση της παρούσας Σύμβασης και για τις δυσκολίες που αντιμετώπισαν μέσω πληροφοριών που παρέχουν τα Κράτη Μέρη και μέσω πρόσθετων μηχανισμών επίβλεψης που μπορεί να δημιουργηθούν από τη Διάσκεψη των Κρατών Μερών.

6. Κάθε Κράτος Μέρος παρέχει στην Διάσκεψη των Κρατών Μερών πληροφορίες σχετικά με τα προγράμματα, τα σχέδια και τις πρακτικές του, καθώς και σχετικά με τα νομοθετικά και διοικητικά μέτρα για την εφαρμογή της παρούσας Σύμβασης όπως απαιτεί η Διάσκεψη των Κρατών Μερών. Η Διάσκεψη των Κρατών Μερών θα εξετάσει τον πιο αποτελεσματικό τρόπο λήψης των πληροφοριών αυτών και ενεργειών επί τούτων, συμπεριλαμβανομένων, μεταξύ άλλων, πληροφοριών που λαμβάνει από Κράτη Μέρη και από αρμόδιους διεθνείς οργανισμούς. Μπορούν επίσης να λαμβάνονται υπόψη πληροφορίες που προέρχονται από σχετικές μη κυβερνητικές οργανώσεις που είναι δεόντως διαπιστευμένες σύμφωνα με τις διαδικασίες που θα αποφασιστούν από τη Διάσκεψη των Κρατών Μερών.

7. Σύμφωνα με τις παραγράφους 4 έως 6 του παρόντος άρθρου, η Διάσκεψη των Κρατών Μερών θα δημιουργήσει, αν το θεωρεί απαραίτητο, κάθε κατάλληλο

μηχανισμό ή φορέα που θα συνδράμει στην αποτελεσματική εφαρμογή της Σύμβασης.

Άρθρο 64
Γραμματεία

1. Ο Γενικός Γραμματέας των Ηνωμένων Εθνών παρέχει τις απαραίτητες γραμματειακές υπηρεσίες στη Διάσκεψη των Κρατών Μερών της Σύμβασης.

2. Η γραμματεία:

(α) Βοηθά τη Διάσκεψη των Κρατών Μερών στην εκτέλεση των δραστηριοτήτων που ορίζονται στο όρθρο 63 της παρούσας Σύμβασης και κάνει ρυθμίσεις και παρέχει τις απαραίτητες υπηρεσίες για τις συνεδριάσεις της Διάσκεψης των Κρατών Μερών.

(β) Μετά από αίτημα, βοηθά τα Κράτη Μέρη στην παροχή πληροφοριών προς τη Διάσκεψη των Κρατών Μερών, όπως προβλέπει το όρθρο 63, παράγραφοι 5 και 6, της παρούσας Σύμβασης, και

(γ) Εξασφαλίζει τον απαραίτητο συντονισμό με τις γραμματείες των σχετικών διεθνών και περιφερειακών οργανισμών.

Κεφάλαιο VIII
Τελικές διατάξεις

Άρθρο 65
Εφαρμογή της Σύμβασης

1. Κάθε Κράτος Μέρος λαμβάνει τα απαραίτητα μέτρα, συμπεριλαμβανομένων των νομοθετικών και διοικητικών μέτρων, σύμφωνα με τις θεμελιώδεις αρχές της εσωτερικής νομοθεσίας του, για να διασφαλίσει την εκπλήρωση των υποχρεώσεων του βάσει της παρούσας Σύμβασης.

2. Κάθε Κράτος Μέρος μπορεί να υιοθετεί αυστηρότερα μέτρα από αυτά που προβλέπει η παρούσα Σύμβαση για την πρόληψη και την καταπολέμηση της διαφθοράς.

Άρθρο 66
Διευθέτηση διαφορών

1. Τα Κράτη Μέρη προσπαθούν να διευθετούν τις διαφορές που αφορούν την ερμηνεία ή την εφαρμογή της παρούσας Σύμβασης μέσω διαπραγματεύσεων.

2. Κάθε διαφορά μεταξύ δύο ή περισσότερων Κρατών Μερών σχετικά με την ερμηνεία ή την εφαρμογή της παρούσας Σύμβασης η οποία δεν μπορεί να διευθετηθεί μέσω διαπραγματεύσεων εντός εύλογου χρόνου, θα υποβάλλεται σε διαιτησία μετά από αίτημα ενός από τα εν λόγω Κράτη Μέρη. Αν, έξι μήνες μετά την ημερομηνία της υποβολής του αιτήματος για διαιτησία, τα εν λόγω Κράτη Μέρη δεν μπορούν να συμφωνήσουν σχετικά με την οργάνωση της διαιτησίας οποιοδήποτε από τα εν λόγω Κράτη Μέρη μπορεί να παραπέμψει τη διαφορά στο Διεθνές Δικαστήριο με αίτημα σύμφωνο με το Καταστατικό του Δικαστηρίου.

3. Κάθε Κράτος Μέρος μπορεί, κατά το χρόνο υπογραφής επικύρωσης αποδοχής έγκρισης ή προσχώρησης στην παρούσα Σύμβαση, να δηλώσει ότι δεν θεωρεί ότι δεσμεύεται από την παράγραφο 2 του παρόντος όρθρου. Τα άλλα Κράτη Μέρη δεν θα δεσμεύονται από την παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου σε σχέση με το Κράτος Μέρος που διατύπωσε αυτή την επιφύλαξη.

4. Κάθε Κράτος Μέρος που διατύπωσε επιφύλαξη σύμφωνα με την παράγραφο 3 του παρόντος άρθρου μπορεί, ανά πάσα στιγμή, να αποσύρει την επιφύλαξη αυτή με γνωστοποίηση προς το Γενικό Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών.

Άρθρο 67
Υπογραφή, επικύρωση, αποδοχή, έγκριση και προσχώρηση

1. Η παρούσα Σύμβαση θα παραμείνει ανοικτή για όλα τα Κράτη για υπογραφή από τις 9 έως τις 11 Δεκεμβρίου 2003 στη Merida του Μεξικό και, εφεξής στην Έδρα των Ηνωμένων Εθνών στη Νέα Υόρκη έως τις 9 Δεκεμβρίου 2005.

2. Η παρούσα Σύμβαση θα είναι επίσης ανοικτή για υπογραφή από περιφερειακούς οργανισμούς οικονομικής ενοποίησης με την προϋπόθεση ότι τουλάχιστον ένα Κράτος Μέρος του εν λόγω οργανισμού έχει υπογράψει την παρούσα Σύμβαση σύμφωνα με την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου.

3. Η παρούσα Σύμβαση υπόκειται σε επικύρωση, αποδοχή ή έγκριση. Τα έγγραφα επικύρωσης αποδοχής ή έγκρισης κατατίθενται στον Γενικό Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών. Περιφερειακός οργανισμός οικονομικής ενοποίησης μπορεί να καταθέσει το έγγραφο επικύρωσης αποδοχής ή έγκρισής του αν έχει πράξει ομοίως τουλάχιστον ένα από τα Κράτη Μέρη του. Στο εν λόγω κείμενο επικύρωσης, αποδοχής ή έγκρισης, ο εν λόγω οργανισμός δηλώνει την έκταση αρμοδιότητάς του σε σχέση με τα ζητήματα που διέπονται από την παρούσα Σύμβαση. Ο εν λόγω οργανισμός ενημερώνει επίσης το θεματοφύλακα για κάθε σχετική μεταβολή της έκτασης της αρμοδιότητάς του.

4. Η παρούσα Σύμβαση είναι ανοικτή για προσχώρηση από οποιοδήποτε Κράτος ή περιφερειακό οργανισμό οικονομικής ενοποίησης, τουλάχιστον ένα Κράτος-μέλος του οποίου είναι Μέρος της παρούσας Σύμβασης. Τα έγγραφα προσχώρησης κατατίθενται στον Γενικό Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών. Κατά το χρόνο προσχώρησης, ο εν λόγω οργανισμός δηλώνει την έκταση της αρμοδιότητάς του σε σχέση με τα ζητήματα που διέπονται από την παρούσα Σύμβαση. Ο εν λόγω οργανισμός ενημερώνει επίσης το θεματοφύλακα για κάθε σχετική μεταβολή της έκτασης της αρμοδιότητάς του.

Άρθρο 68
Θέση σε ισχύ

1. Η παρούσα Σύμβαση τίθεται σε ισχύ την ενενηκοστή ημέρα μετά την ημερομηνία κατάθεσης του τριακοστού εγγράφου επικύρωσης, αποδοχής, έγκρισης ή προσχώρησης. Για το σκοπό της παρούσας παραγράφου, κάθε έγγραφο που κατατίθεται από περιφερειακό οργανισμό οικονομικής ενοποίησης δεν θεωρείται πρόσθετο αυτών που κατατέθηκαν από Κράτη Μέρη του εν λόγω οργανισμού.

2. Για κάθε Κράτος ή περιφερειακό οργανισμό οικονομικής ενοποίησης που επικυρώνει, αποδέχεται, εγκρίνει ή προσχωρεί στην παρούσα Σύμβαση μετά την κατάθεση του τριακοστού εγγράφου, η παρούσα Σύμβαση τίθεται σε ισχύ τριάντα ημέρες μετά την ημερομηνία κατάθεσης του σχετικού εγγράφου από το εν λόγω Κράτος ή οργανισμό ή την ημερομηνία που η παρούσα Σύμβαση τίθεται σε ισχύ σύμφωνο με την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, όποια από τις δύο ημερομηνίες είναι μεταγενέστερη της άλλης.

Άρθρο 69
Τροποποίηση

1. Μετά τη λήξη περιόδου πέντε ετών από τη θέση σε ισχύ της παρούσας Σύμβασης, Κράτος Μέρος μπορεί να προτείνει τροποποίηση και να τη διαβιβάσει στον Γενικό Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών, ο οποίος θα γνωστοποιήσει την προτεινόμενη τροποποίηση στα Κράτη Μέρη και στη Διάσκεψη των Κρατών Μερών της Σύμβασης με σκοπό να μελετηθεί η πρόταση και να ληφθεί σχετική απόφαση. Η Διάσκεψη των Κρατών Μερών καταβάλλει κάθε προσπάθεια να επιτύχει συναίνεση για κάθε τροποποίηση. Αν εξαντληθούν όλες οι προσπάθειες για την επίτευξη συναίνεσης και δεν επιτευχθεί συμφωνία, η τροποποίηση θα απαιτεί, ως έσχατη λύση, για την υιοθέτηση της πλειοψηφία δύο τρίτων των Κρατών Μερών που είναι παρόντα και ψηφίζουν στη συνεδρίαση της Διάσκεψης των Κρατών Μερών.

2. Οι περιφερειακοί οργανισμοί οικονομικής ενοποίησης σε ζητήματα της αρμοδιότητάς τους ασκούν το δικαίωμα ψήφου τους σύμφωνα με το παρόν άρθρο με αριθμό ψήφων ίσο με τον αριθμό των Κρατών Μερών τους που είναι Μέρη της παρούσας Σύμβασης Οι οργανισμοί αυτοί δεν ασκούν το δικαίωμα ψήφου τους αν τα Κράτη Μέρη τους ασκήσουν το δικό τους δικαίωμα και αντίστροφα.

3. Τροποποίηση που υιοθετείται σύμφωνα με την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου υπόκειται σε επικύρωση, αποδοχή ή έγκριση από τα Κράτη Μέρη.

4. Τροποποίηση που υιοθετείται σύμφωνα με την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου τίθεται σε ισχύ σε σχέση με Κράτος Μέρος ενενήντα ημέρες μετά την ημερομηνία κατάθεσης στο Γενικό Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών του εγγράφου επικύρωσης αποδοχής ή έγκρισης της εν λόγω τροποποίησης.

5. Όταν τίθεται σε ισχύ μια τροποποίηση, είναι δεσμευτική για τα Κράτη Μέρη που εξέφρασαν τη συγκατάθεσή τους να δεσμεύονται από αυτήν. Τα άλλα Κράτη Μέρη θα εξακολουθούν να δεσμεύονται από τις διατάξεις της παρούσας Σύμβασης και τυχόν προηγούμενες τροποποιήσεις τις οποίες επικύρωσαν, αποδέχθηκαν ή ενέκριναν.

Άρθρο 70
Καταγγελία

1. Οποιοδήποτε Κράτος Μέρος μπορεί να καταγγείλει την παρούσα Σύμβαση με γραπτή γνωστοποίηση προς τον Γενικό Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών. Η εν λόγω καταγγελία τίθεται σε ισχύ ένα έτος μετά την ημερομηνία παραλαβής της γνωστοποίησης από το Γενικό Γραμματέα.

2. Ο περιφερειακός οργανισμός οικονομικής ενοποίησης παύει να είναι Μέρος της παρούσας Σύμβασης όταν όλα τα Κράτη Μέρη του την καταγγείλουν.

Άρθρο 71
Θεματοφύλακας και γλώσσες

1. Ο Γενικός Γραμματέας των Ηνωμένων Εθνών ορίζεται θεματοφύλακας της παρούσας Σύμβασης.

2. Το πρωτότυπο κείμενο της παρούσας Σύμβασης, της οποίος τα κείμενα στην αραβική, κινεζική, αγγλική, γαλλική, ρωσική και ισπανική γλώσσα είνοι εξίσου αυθεντικά, κατατίθεται στον Γενικό Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών.

ΣΕ ΠΙΣΤΩΣΗ ΤΩΝ ΟΠΟΙΩΝ, οι υπογεγραμμένοι πληρεξούσιοι, νόμιμα εξουσιοδοτημένοι από τις αντίστοιχες Κυβερνήσεις τους, υπέγραψαν την παρούσα Σύμβαση.

Άρθρο δεύτερο

1. Τα άρθρα 159, 235, 236 και 237 του Ποινικού Κώδικα (π.δ. 283/1985 ΦΕΚ 106 Α) αντικαθίστανται ως εξής:

«Άρθρο 159
Δωροδοκία

1. Όποιος σχετικά με κάποια εκλογή ή ψηφοφορία που διενεργείται από τη Βουλή ή κάποια επιτροπή της ή από νομαρχιακό, δημοτικό ή κοινοτικό συμβούλιο τοπικής αυτοδιοίκησης ή επιτροπή κάποιου από αυτά, προτείνει, παρέχει ή υπόσχεται σε βουλευτή ή σε σύμβουλο των παραπάνω συμβουλίων ή σε μέλος των επιτροπών αυτών δώρα ή οποιαδήποτε άλλα ωφελήματα που δεν του οφείλονται ως αντάλλαγμα για να μην λάβουν μέρος στην εκλογή ή στην ψηφοφορία ή για να ψηφίσουν με ορισμένο τρόπο τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους.

2. Με την ίδια ποινή τιμωρούνται οι βουλευτές ή οι σύμβουλοι ή τα μέλη επιτροπών που σχετικά με κάποια από τις εκλογές ή ψηφοφορίες της παρ. 1 αυτού του άρθρου δέχονται την παροχή ή υπόσχεση δώρων ή άλλων ωφελημάτων που δεν τους οφείλονται ή απαιτούν τέτοια ως αντάλλαγμα για να μην λάβουν μέρος στην εκλογή ή ψηφοφορία ή για να ψηφίσουν με ορισμένο τρόπο.

3. Επιβάλλεται κάθειρξη μέχρι δέκα ετών στον υπαίτιο των πράξεων των παραγράφων 1 και 2, αν η αξία των δώρων, ωφελημάτων ή ανταλλαγμάτων υπερβαίνει το συνολικό ποσό των εβδομήντα τριών χιλιάδων (73.000) ευρώ.»

«Άρθρο 235
Παθητική δωροδοκία

1. Υπάλληλος, ο οποίος, κατά παράβαση των καθηκόντων του ζητεί ή λαμβάνει, άμεσα ή με τη μεσολάβηση τρίτου, για τον εαυτό του ή για τρίτο, ωφελήματα οποιασδήποτε φύσης ή δέχεται υπόσχεση τούτων, για ενέργεια ή παράλειψη του μελλοντική ή ήδη τελειωμένη, που ανάγεται στα καθήκοντά του ή αντίκειται σε αυτά, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους.

2. Αν η αξία των ωφελημάτων υπερβαίνει το συνολικό ποσό των εβδομήντα τριών χιλιάδων (73.000) ευρώ επιβάλλεται κάθειρξη μέχρι δέκα ετών.»

«Άρθρο 236
Ενεργητική δωροδοκία

1. Όποιος υπόσχεται ή παρέχει σε υπάλληλο, άμεσα ή με τη μεσολάβηση τρίτου, οποιασδήποτε φύσης ωφελήματα για τον εαυτό του ή για τρίτο, για ενέργεια ή παράλειψη του μελλοντική ή ήδη τελειωμένη, που ανάγεται στα καθήκοντα του ή αντίκειται σε αυτά, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους.

2. Αν η αξία των ωφελημάτων υπερβαίνει το συνολικό ποσό των εβδομήντα τριών χιλιάδων (73.000) ευρώ, επιβάλλεται κάθειρξη μέχρι δέκα ετών.

3. Η πράξη μένει ατιμώρητη, αν αυτός με δική του θέληση και πριν εξετασθεί οπωσδήποτε για την πράξη την αναγγείλει στον εισαγγελέα πλημμελειοδικών ή σε οποιονδήποτε ανακριτικό υπάλληλο ή άλλη αρμόδια αρχή, εγχειρίζοντας έγγραφη αναφορά ή προφορικά οπότε συντάσσεται σχετική έκθεση. Στην περίπτωση αυτή το δώρο ή τα ωφελήματα που τυχόν κατασχέθηκαν ή έχουν παραδοθεί στον ανακριτή αποδίδονται σε αυτόν που το έδωσε και δεν εφαρμόζεται στην περίπτωση αυτή η διάταξη του άρθρου 238.»

«Άρθρο 237
Δωροδοκία δικαστή

1. Εκείνος που καλείται κατά το νόμο να εκτελέσει δικαστικά καθήκοντα ή ο διαιτητής, αν απαιτήσουν ή δεχθούν δώρα ή άλλα ωφελήματα που δεν δικαιούνται ή την υπόσχεση ότι θα τα λάβουν με το σκοπό να διεξαχθεί ή να κριθεί μια υπόθεση που τους έχει ανατεθεί υπέρ ή εναντίον κάποιου, τιμωρούνται με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους.

2. Αν η αξία των δώρων ή ωφελημάτων υπερβαίνει το συνολικό ποσό των εβδομήντα τριών χιλιάδων (73.000) ευρώ, επιβάλλεται κάθειρξη μέχρι δέκα ετών.

3. Όποιος για το σκοπό που αναφέρθηκε προσφέρει, υπόσχεται, διαμεσολαβεί ή δίνει τέτοια δώρα ή ωφελήματα σε κάποιο από τα πρόσωπα της παραγράφου 1 ή σε οικείο τους, τιμωρείται: α) με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους, β) με κάθειρξη μέχρι δέκα ετών αν η αξία των δώρων ή ωφελημάτων υπερβαίνει το συνολικό ποσό των εβδομήντα τριών χιλιάδων (73.000) ευρώ.

4. Η πράξη της προηγούμενης παραγράφου μένει ατιμώρητη, αν αυτός με δική του θέληση και πριν εξετασθεί οπωσδήποτε για την πράξη την αναγγείλει στον εισαγγελέα πλημμελειοδικών ή σε οποιονδήποτε ανακριτικό υπάλληλο ή άλλη αρμόδια αρχή, εγχειρίζοντας έγγραφη αναφορά ή προφορικά οπότε συντάσσεται σχετική έκθεση. Στην περίπτωση αυτή το δώρο ή τα ωφελήματα που τυχόν κατασχέθηκαν ή έχουν παραδοθεί στον ανακριτή αποδίδονται σε αυτόν που το έδωσε και δεν εφαρμόζεται στην περίπτωση αυτή η διάταξη του άρθρου 238.»

2. Το άρθρο τέταρτο του ν. 3560/2007 (ΦΕΚ 103 Α) αντικαθίσταται, ως εξής:

«Άρθρο τέταρτο
Δωροδοκία μελών αλλοδαπών δημόσιων συνελεύσεων

Οι διατάξεις του άρθρου 159 του Ποινικού Κώδικα εφαρμόζονται και επί των:

α) πράξεων της ενεργητικής και της παθητικής δωροδοκίας από και προς οποιοδήποτε πρόσωπο που είναι μέλος δημόσιας συνέλευσης που ασκεί νομοθετικές ή διοικητικές εξουσίες δηλαδή μέλος της Βουλής ή Επιτροπής της ή οποιουδήποτε Συμβουλίου Τοπικής Αυτοδιοίκησης σε κάθε άλλο κράτος μέρος της Σύμβασης που κυρώνεται με τον παρόντα νόμο και

β) πράξεων ενεργητικής και παθητικής δωροδοκίας από και προς μέλη κοινοβουλευτικών συνελεύσεων διεθνών ή υπερεθνικών οργανισμών, στους οποίους η Ελληνική Δημοκρατία είναι μέλος.»

3. Το άρθρο δεύτερο του ν. 2656/1998 (ΦΕΚ 265 Α) αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο δεύτερο
Δωροδοκία αλλοδαπού δημόσιου λειτουργού

1. Όποιος, κατά την άσκηση διεθνών επιχειρηματικών δραστηριοτήτων και με σκοπό να αποκτήσει ή να διατηρήσει αθέμιτο επιχειρηματικό ή άλλο, μη οφειλόμενο, πλεονέκτημα, χρηματικό ή μη, προσφέρει, υπόσχεται ή δίνει, ο ίδιος ή μέσω τρίτου, δώρα ή άλλα μη οφειλόμενα ανταλλάγματα, σε αλλοδαπό δημόσιο λειτουργό, κατά την έννοια της σύμβασης του Ο.Ο.Σ.Α. που κυρώνεται με

το άρθρο πρώτο του νόμου αυτού, υπέρ αυτού ή τρίτου, προκειμένου αυτός να προβεί σε ενέργεια ή παράλειψη που ανάγεται στην υπηρεσία του ή αντίκειται στα καθήκοντα του, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους.

2. Αν η αξία των δώρων ή των ανταλλαγμάτων υπερβαίνει το συνολικό ποσό των εβδομήντα τριών χιλιάδων (73.000) ευρώ επιβάλλεται κάθειρξη μέχρι δέκα ετών.

3. Τα δοθέντα δώρα ή η αξία τους, καθώς επίσης και τα προϊόντα του εγκλήματος, που προβλέπονται στην προηγούμενη παράγραφο, ή η αξία τους, δημεύονται.

4. Το άρθρο 30 παρ. 2 του ΚΠΔ δεν εφαρμόζεται στις περιπτώσεις αυτές.».

4. Το άρθρο τρίτο του ν. 2803/2000 (ΦΕΚ 48 Α) αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο τρίτο
Δωροδοκία

1. Οι υπαίτιοι των πράξεων της παθητικής και ενεργητικής δωροδοκίας υπαλλήλου, που προβλέπονται στα άρθρα 2 και 3 του από 27.9.1996 Πρωτοκόλλου της Σύμβασης για την προστασία των οικονομικών συμφερόντων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, που κυρώνεται με το νόμο αυτόν, τιμωρούνται με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους.

2. Με κάθειρξη μέχρι δέκα ετών τιμωρούνται αν η αξία των δώρων υπερβαίνει το ποσό των εβδομήντα τριών χιλιάδων (73.000) ευρώ.

3. Στις περιπτώσεις αυτές το δικαστήριο διατάσσει τη δήμευση των δώρων που δόθηκαν ή της αξίας τους.»

5. Η διάταξη του άρθρου πέμπτου του ν. 3560/2007 (ΦΕΚ 103 Α') αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο πέμπτο
Ενεργητική και παθητική δωροδοκία
στον ιδιωτικό τομέα

1. Με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους τιμωρείται όποιος με πρόθεση, κατά την άσκηση της επιχειρηματικής δραστηριότητας, υπόσχεται, προσφέρει ή παρέχει, άμεσα ή έμμεσα, οποιοδήποτε μη οφειλόμενο πλεονέκτημα ή αντάλλαγμα σε οποιοδήποτε πρόσωπο έχει διευθυντική θέση ή εργάζεται με οποιαδήποτε ιδιότητα σε φορείς του ιδιωτικού τομέα, για τον ίδιο ή για τρίτον, για ενέργεια ή για παράλειψη κατά παράβαση των καθηκόντων του, όπως αυτά διαγράφονται από το νόμο, τη σύμβαση εργασίας, τους εσωτερικούς κανονισμούς, τις εντολές ή οδηγίες των προϊσταμένων του ή προκύπτουν από τη φύση της θέσης του στην υπηρεσία του εργοδότη. Η πράξη μένει ατιμώρητη, αν συντρέχουν στο πρόσωπο του δράστη οι προϋποθέσεις της παραγράφου 3 του άρθρου 236 του Ποινικού Κώδικα και στην περίπτωση αυτή το δώρο ή το ωφέλημα που τυχόν κατασχέθηκε ή έχει παραδοθεί στην αρμόδια αρχή αποδίδεται σε αυτόν που το έδωσε και δεν εφαρμόζεται στην περίπτωση αυτή η διάταξη του άρθρου 238 του Ποινικού Κώδικα. Με την ίδια ποινή τιμωρείται και κάθε διευθυντής ή εργαζόμενος με οποιαδήποτε ιδιότητα σε φορείς του ιδιωτικού τομέα, ο οποίος με πρόθεση κατά την άσκηση της επιχειρηματικής δραστηριότητας απαιτεί ή λαμβάνει, άμεσα ή έμμεσα οποιοδήποτε μη οφειλόμενο αντάλλαγμα για τον ίδιο ή για οποιονδήποτε άλλο ή δέχεται υπόσχεση ενός τέτοιου πλεονεκτήματος ή ανταλλάγματος, για ενέργεια ή παράλειψη του κατά παράβαση των καθηκόντων του.

2. Στον υπαίτιο των πράξεων της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου επιβάλλεται κάθειρξη μέχρι δέκα ετών αν η αξία των πλεονεκτημάτων ή ανταλλαγμάτων υπερβαίνει το ποσό των εβδομήντα τριών χιλιάδων (73.000) ευρώ.

3. Η διάταξη του άρθρου 238 του Ποινικού Κώδικα εφαρμόζεται και στα αδικήματα του παρόντος άρθρου.»

6. Η διάταξη της παραγράφου 2 του δωδέκατου άρθρου του ν. 3560/2007 αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Κατά την ποινική προδικασία για τις πράξεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου μπορεί να λαμβάνονται τα αναγκαία μέτρα για την αποτελεσματική προστασία από πιθανή εκδίκηση ή εκφοβισμό των καταγγελλόντων τις πράξεις αυτές ή των ουσιωδών μαρτύρων ή των πραγματογνωμόνων ή των θυμάτων ή συγγενών τους ή άλλων προσώπων που συνδέονται στενά με αυτούς, όπου τούτο είναι αναγκαίο, με ανάλογη εφαρμογή του άρθρου 9 παράγραφοι 2 έως 4 του ν. 2928/2001.»

7. α) Στην περίπτωση α΄ της παρ. 1 του άρθρου 4 του ν. 2225/1994 προστίθενται τα εξής: πριν από το άρθρο 168 παρ. 1 «159 παρ. 3», πριν από το άρθρο 264 παρ. β΄ «235 περ. β΄, 236 περ. β΄, 237 περιπτώσεις β΄ των παραγράφων 1 και 2» και πριν από το άρθρο 374 «342 παρ. 1 και 2, 348, 348Α παρ. 3».

β) Στην ίδια παράγραφο του παραπάνω άρθρου προστίθενται οι εξής περιπτώσεις: «στ΄) το άρθρο δεύτερο παράγραφος 1 περ. β΄ του ν. 2656/1998», «ζ΄) το άρθρο τρίτο παράγραφος 1 περ. β΄ του ν. 2803/2000», «η΄) το άρθρο 2 παρ. 1 περ. α΄ και β΄ του ν. 2331/1995».

γ) Στην τελευταία φράση της ίδιας παραγράφου του ίδιου άρθρου, μετά τις λέξεις «...Ποινικού Κώδικα.», προστίθεται η φράση: «καθώς επίσης και για τα εγκλήματα των παραγράφων 3 και 4 του άρθρου 342 του ΠΚ και των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 348Α του ΠΚ.»

Άρθρο τρίτο
Ορολογία

Για την εφαρμογή του παρόντος νόμου οι όροι «δημόσιος λειτουργός», «ξένος δημόσιος λειτουργός», «λειτουργός δημόσιου διεθνούς οργανισμού», «περιουσία», «προϊόντα εγκλήματος», «πάγωμα» ή «κατάσχεση», «δήμευση», «βασικό έγκλημα», «ελεγχόμενη παράδοση» έχουν την έννοια που ορίζεται στο άρθρο 2 της Σύμβασης που κυρώνεται με τον παρόντα νόμο.

Άρθρο τέταρτο
Δωροδοκία αλλοδαπών δημόσιων λειτουργών,
λειτουργών διεθνών οργανισμών κ.λπ.

1. Οι διατάξεις των άρθρων 235, 236, 237 και 238 του Ποινικού Κώδικα εφαρμόζονται και επί των πράξεων της ενεργητικής και της παθητικής δωροδοκίας από και προς δημόσιους υπαλλήλους, λειτουργούς και δικαστές, στους οποίους περιλαμβάνονται και οι ένορκοι και οι διαιτητές, άλλου κράτους μέρους της Σύμβασης που κυρώνεται με τον παρόντα νόμο.

2. Οι διατάξεις των άρθρων 235, 236 και 238 του Ποινικού Κώδικα εφαρμόζονται και επί των πράξεων της ενεργητικής και της παθητικής δωροδοκίας από και προς λειτουργούς ή άλλους υπαλλήλους με οποιαδήποτε συμβατική σχέση, κατά την έννοια των οικείων κανονισμών προσωπικού, κάθε δημόσιου διεθνούς ή υπε-

ρεθνικού οργανισμού ή φορέα στον οποίο η Ελληνική Δημοκρατία είναι μέλος, καθώς και σε κάθε πρόσωπο, αποσπασμένο ή όχι, που εκτελεί καθήκοντα που αντιστοιχούν σε αυτά που εκτελούν οι εν λόγω λειτουργοί ή υπάλληλοι.

3. Οι διατάξεις των άρθρων 237 και 238 του Ποινικού Κώδικα εφαρμόζονται και επί των πράξεων της ενεργητικής και της παθητικής δωροδοκίας που αναφέρονται σε πρόσωπα που ασκούν δικαστικά καθήκοντα ή καθήκοντα διαιτητή ή ενόρκου σε διεθνή δικαστήρια, των οποίων η δικαιοδοσία είναι αποδεκτή από την Ελληνική Δημοκρατία. Ως προς τις πράξεις της ενεργητικής και της παθητικής δωροδοκίας από και προς τους λοιπούς αξιωματούχους των εν λόγω διεθνών δικαστηρίων, εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 235, 236 και 238 του Ποινικού Κώδικα.

Άρθρο πέμπτο
Δωροδοκία μελών δημόσιων συνελεύσεων

1. Οι διατάξεις του άρθρου 159 του Ποινικού Κώδικα εφαρμόζονται και επί των πράξεων της ενεργητικής και της παθητικής δωροδοκίας από και προς οποιοδήποτε πρόσωπο που είναι μέλος δημόσιας συνέλευσης που ασκεί νομοθετικές ή διοικητικές εξουσίες, μέλος της Βουλής ή Επιτροπής της ή οποιουδήποτε Συμβουλίου Τοπικής Αυτοδιοίκησης σε κάθε άλλο κράτος μέρος της Σύμβασης που κυρώνεται με τον παρόντα νόμο.

2. Οι διατάξεις των παραγράφων 1, 2 και 5 του άρθρου 159 του Ποινικού Κώδικα εφαρμόζονται και επί πράξεων ενεργητικής και παθητικής δωροδοκίας από και προς μέλη κοινοβουλευτικών συνελεύσεων διεθνών ή υπερεθνικών οργανισμών, στους οποίους η Ελληνική Δημοκρατία είναι μέλος.

Άρθρο έκτο
Νομιμοποίηση εσόδων από αδικήματα διαφθοράς

Μετά το εδάφιο ιστιστ' του στοιχ. α΄ του ν. 2331/1995, όπως έχει τροποποιηθεί με την παρ. 1 του άρθρου 2 του ν. 3424/2005 (ΦΕΚ 305 Α) προστίθεται εδάφιο ιζιζ'', το οποίο έχει ως εξής:

«ιζιζ΄. Τα προβλεπόμενα και τιμωρούμενα από τις διατάξεις των άρθρων τέταρτου, πέμπτου και όγδοου του νόμου, με τον οποίο κυρώνεται η Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών κατά της Διαφθοράς που υιοθετήθηκε από τη Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών στη Νέα Υόρκη στις 31 Οκτωβρίου 2003.»

Άρθρο έβδομο
Μέτρα για τη διευκόλυνση της συλλογής των αποδείξεων και για την προστασία συνεργατών δικαιοσύνης και μαρτύρων

1. Κατά την ποινική προδικασία για τις πράξεις που προβλέπονται από την κυρούμενη με τον παρόντα νόμο Σύμβαση μπορεί να λαμβάνονται τα αναγκαία μέτρα για την αποτελεσματική προστασία από πιθανή εκδίκηση ή εκφοβισμό των καταγγελλόντων τις πράξεις αυτές ή των ουσιωδών μαρτύρων ή των πραγματογνωμόνων ή των θυμάτων ή συγγενών τους ή άλλων προσώπων που συνδέονται στενά με αυτούς, όπου τούτο είναι αναγκαίο, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 9 παράγραφοι 2 ως 4 του ν. 2928/2001.

2. Για τις αξιόποινες πράξεις που προβλέπονται στα άρθρα 235, 236 και 237 του Ποινικού Κώδικα και στα άρθρα τέταρτο, πέμπτο και έκτο του παρόντος νόμου εφαρμόζεται αναλόγως η διάταξη του άρθρου 253Α παράγραφος 1 περιπτώσεις γ', δ', ε' και παράγραφοι 2 και 3 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας.

Άρθρο όγδοο
Ευθύνη νομικών προσώπων

Το άρθρο δέκατο του ν. 3560/2007 (ΦΕΚ 103 Α) εφαρμόζεται και σε σχέση με πράξεις που προβλέπονται από την κυρούμενη με τον παρόντα νόμο Σύμβαση και τελούνται σε οποιοδήποτε κράτος μέρος.

Άρθρο ένατο
Ειδικές ανακριτικές αρχές

Στα αδικήματα που προβλέπονται από τον παρόντα νόμο οι ανακριτικές πράξεις διεξάγονται από τα αρμόδια όργανα της Υπηρεσίας Ειδικών Ελέγχων. Παράλληλα διατηρείται και η αρμοδιότητα των κατά τον Κώδικα Ποινικής Δικονομίας οργάνων.

Άρθρο δέκατο
Δικαιοδοσία - Αυτεπάγγελτη δίωξη

1. Τα ελληνικά δικαστήρια έχουν δικαιοδοσία να εκδικάζουν αδικήματα που αναφέρονται στο άρθρο 42, σε συνδυασμό με τα άρθρα 23 παράγραφος 1 (α) (i) ή (β) (i) (ii) της Σύμβασης που κυρώνεται με τον παρόντα νόμο.

2. Τα προβλεπόμενα από τον παρόντα νόμο αδικήματα διώκονται αυτεπαγγέλτως, οπουδήποτε και αν τελέστηκαν.

Άρθρο ενδέκατο
Δηλώσεις της Ελληνικής Δημοκρατίας κατά την κατάθεση του εγγράφου επικύρωσης της Σύμβασης

1. Η Ελληνική Δημοκρατία δηλώνει ότι, σύμφωνα με το άρθρο 66 παράγραφος 3 της Σύμβασης που κυρώνεται με τον παρόντα νόμο, δεν δεσμεύεται από την παράγραφο 2 του ίδιου άρθρου της Σύμβασης.

2. Η Ελληνική Δημοκρατία δηλώνει ότι αρμόδια Κεντρική Αρχή στην οποία απευθύνονται αιτήσεις που γίνονται σύμφωνα με το κεφάλαιο IV της Σύμβασης είναι το Υπουργείο Δικαιοσύνης και κάθε σχετικό αίτημα, καθώς και τα συνοδευτικά του έγγραφα πρέπει να είναι μεταφρασμένα στην ελληνική γλώσσα.

Άρθρο δωδέκατο

1. Το άρθρο 57 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 57

1. Η εξαίρεση προτείνεται από τον διάδικο πέντε ημέρες πριν από τη συζήτηση στο ακροατήριο, ενώ αργότερα έως ότου περατωθεί η συζήτηση στο ακροατήριο, μόνο αν πιθανολογείται ότι η περίπτωση ή οι λόγοι της εξαίρεσης προέκυψαν ή έγιναν γνωστοί στον διάδικο μετά την πάροδο της πενθήμερης προθεσμίας. Στην τελευταία περίπτωση, αν η εξαίρεση γίνει δεκτή, μπορούν, ύστερα από αίτηση, να κηρυχθούν άκυρες οι πράξεις της διαδικασίας στις οποίες είχε συμπράξει εκείνος του οποίου ζητείται η εξαίρεση.

2. Δεν επιτρέπεται αίτηση εξαίρεσης: α) όλων των μελών του δικαστηρίου, στο οποίο υπηρετούν πράγματι περισσότεροι από πέντε δικαστές, β) μελών του δικαστηρίου ή του γραμματέα του δικαστηρίου, το οποίο αποφασίζει για την αίτηση εξαίρεσης κατά το άρθρο 54, γ) περισσοτέρων των οκτώ δικαστών για κάθε δικαστή-

ριο στο οποίο υπηρετούν πράγματι τουλάχιστον δώδεκα δικαστές, δ)περισσοτέρων των τεσσάρων δικαστών για κάθε δικαστήριο, στο οποίο υπηρετούν πράγματι τουλάχιστον επτά δικαστές και περισσοτέρων των δύο όταν υπηρετούν πράγματι λιγότεροι από επτά δικαστές, ε) μελών του δικαστηρίου, το οποίο αποφασίζει για την παραπομπή της αίτησης εξαίρεσης από δικαστήριο σε δικαστήριο κατά το άρθρο 50.

3. Αίτηση εξαίρεσης, η οποία υποβάλλεται παρά τα οριζόμενα στην προηγούμενη παράγραφο, είναι απαράδεκτη και απορρίπτεται από το ίδιο το δικαστήριο, του οποίου ζητείται η εξαίρεση μελών του. Η αίτηση αυτή δεν αποτελεί λόγο αποχής από την άσκηση των καθηκόντων τους για τα πρόσωπα των οποίων ζητείται η εξαίρεση.»

2. Το άρθρο 49 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 49

Την παραπομπή έχει δικαίωμα να ζητήσει οποιοσδήποτε διάδικος και αυτεπαγγέλτως ο πρόεδρος του δικαστηρίου ή του συμβουλίου διεύθυνσης του δικαστηρίου εφαρμόζοντας αναλόγως τις διατάξεις του άρθρου 307, στις περιπτώσεις 1 και 2 του άρθρου 48 και μόνον ο Εισαγγελέας του Αρείου Πάγου στην περίπτωση 3 του ίδιου άρθρου.»

3. Η περίπτωση 1 του άρθρου 48 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«1. αν από ένα δικαστήριο εξαιρεθούν τόσοι δικαστές, ώστε οι υπόλοιποι να μην αρκούν για τη νόμιμη συγκρότηση του δικαστηρίου.»

Άρθρο δέκατο τρίτο

Η ισχύς του παρόντος νόμου αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και της Σύμβασης που κυρώνεται από την πλήρωση των προϋποθέσεων του άρθρου 68 αυτής.

Παραγγέλλομε τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και την εκτέλεσή του ως νόμου του Κράτους.

Αθήνα, 9 Ιουνίου 2008

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΚΑΡΟΛΟΣ ΓΡ. ΠΑΠΟΥΛΙΑΣ

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

ΠΡ. ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

Γ. ΑΛΟΓΟΣΚΟΥΦΗΣ

ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ

Θ. ΜΠΑΚΟΓΙΑΝΝΗ

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ

Σ. ΧΑΤΖΗΓΑΚΗΣ

ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ

ΚΩΝ. ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ

Θεωρήθηκε και τέθηκε η Μεγάλη Σφραγίδα του Κράτους

Αθήνα, 10 Ιουνίου 2008

Ο ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ

Σ. ΧΑΤΖΗΓΑΚΗΣ

01001051006080116

ΑΠΟ ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ
ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΟΥ 34 * ΑΘΗΝΑ 104 32 * ΤΗΛ. 210 52 79 000 * FAX 210 52 21 004
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ: http://www.et.gr – e-mail: webmaster.et@et.gr